

U S T A W A

z dnia 2016 r.

o Krajowej Administracji Skarbowej

Uznając doniosłość konstytucyjnego obowiązku ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w szczególności podatków i należności celnych, troszcząc się o bezpieczeństwo finansowe Rzeczypospolitej Polskiej oraz chroniąc bezpieczeństwo obszaru celnego Unii Europejskiej, w celu zapewnienia nowoczesnego i przyjaznego wykonywania obowiązków podatkowych i celnych a także efektywnego poboru danin publicznych, uchwała się, co następuje:

DZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Art. 1. 1. Ustanawia się Krajową Administrację Skarbową, zwaną dalej „KAS”, stanowiącą wyspecjalizowaną administrację rządową wykonującą zadania z zakresu realizacji dochodów z tytułu podatków, należności celnych, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, ochrony interesów Skarbu Państwa oraz ochrony obszaru celnego Unii Europejskiej, a także zapewnianiącą obsługę i wsparcie podatnika, płatnika i przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych.

2. W ramach KAS wyodrębnia się Służbę Celno-Skarbową, będącą jednolitą i umundurowaną formacją, którą tworzą funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej, zwani dalej „funkcjonariuszami”.

3. Ustawa określa:

- 1) zadania, organy i organizację KAS;
- 2) formy realizacji niektórych zadań KAS oraz szczególne uprawnienia organów KAS oraz funkcjonariuszy;
- 3) warunki pracy i służby a także zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszy.

Art. 2. 1. Do zadań KAS należy:

- 1) realizacja dochodów z podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, jak również innych należności, na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem podatków i należności budżetowych, w zakresie których właściwe są inne organy;

- 2) realizacja dochodów z należności celnych oraz innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów;
- 3) realizacja polityki celnej wynikającej z członkostwa w unii celnej Unii Europejskiej;
- 4) obejmowanie towarów procedurami celnymi i regulowanie sytuacji towarów związanych z przywozem i wywozem towarów;
- 5) zapewnienie obsługi i wsparcia podatnika, płatnika oraz przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych;
- 6) wykonywanie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych;
- 7) prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie prawa podatkowego i celnego;
- 8) wykonywanie audytu, czynności audytowych i urzędowego sprawdzenia;
- 9) kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr KAS w zakresie zadań KAS;
- 10) prowadzenie działalności analitycznej, prognostycznej i badawczej dotyczącej zjawisk występujących we właściwości KAS oraz analizy ryzyka;
- 11) przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 12) badanie przestrzegania przez rezydentów i nierezydentów ograniczeń i obowiązków określonych w przepisach prawa dewizowego oraz warunków udzielonych na ich podstawie zezwoleń dewizowych, a także warunków wykonywania działalności kantorowej;
- 13) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ściganie ich sprawców;
- 14) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących towarów, którymi obrót podlega zakazom lub ograniczeniom na mocy przepisów krajowych, przepisów unijnych lub umów międzynarodowych oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez Służbę Celno-Skarbową;
- 15) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw określonych w art. 258, art. 270, art. 271, art. 273 oraz w art. 286 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. poz. 553, z późn. zm.¹⁾), zwanej dalej „Kodeksem karnym”, w

¹⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. poz. 840, z 1999 r. poz. 729 i 931, z 2000 r. poz. 548, 1027 i 1216, z 2001 r. poz. 1071, z 2003 r. poz. 1061, 1142, 1750, 1935 i 2255, z 2004 r. poz. 219, 626, 889 i 2426, z 2005 r. poz. 732, 757, 1109, 1363, 1479 i 1493, z 2006 r. poz. 1409, 1592 i 1648, z 2007 r. poz. 589, 850, 859 i 1378, z 2008 r. poz. 560, 782, 1056, 1080 i 1344, z 2009 r. poz. 504, 533, 1317, 1323, 1474, 1540 i 1589, z 2010 r. poz. 46, 227, 229, 625, 626, 842, 857, 1018, 1021, 1228, 1474 i 1602, z 2011 r.

związku z którymi nastąpiło uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej, oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez KAS;

- 16) rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw określonych w:
 - a) art. 228-231 Kodeksu karnego, popełnionych przez osoby zatrudnione albo pełniące służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, w związku z wykonywaniem czynności służbowych,
 - b) art. 229 Kodeksu karnego, popełnionych przez osoby niezatrudnione albo niepełniące służby w jednostkach organizacyjnych KAS, w związku z wykonywaniem czynności służbowych przez osoby, o których mowa w lit. a,
 - c) art. 190, art. 222, art. 223 i art. 226 Kodeksu karnego skierowanych przeciwko osobom zatrudnionym albo pełniącym służbę w jednostkach organizacyjnych KAS podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych– oraz ściganie ich sprawców;
- 17) wykonywanie zadań wynikających z przepisów unijnych regulujących statystykę dotyczącą obrotu towarowego pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (INTRASTAT) oraz obrotu towarowego państw członkowskich Unii Europejskiej z pozostałymi państwami (EXTRASTAT) oraz prowadzenie postępowań w zakresie INTRASTAT;
- 18) wykonywanie zadań wynikających z zakazów i ograniczeń w obrocie towarowym z zagranicą ustanowionych, w szczególności ze względu na ochronę życia i zdrowia ludzi i zwierząt, roślin, środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, ochronę konsumentów, bezpieczeństwa międzynarodowego, dziedzictwa narodowego i środków polityki handlowej;
- 19) współdziałanie przy realizacji Wspólnej Polityki Rolnej;
- 20) współpraca z właściwymi organami innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi i instytucjami międzynarodowymi;
- 21) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

poz. 78, 130, 202, 245, 381, 549, 678, 767, 964, 1135, 1280, 1381 i 1431, z 2012 r. poz. 611, z 2013 r. poz. 849, 905, 1036 i 1247, z 2014 r. poz. 538, z 2015 r. poz. 396, 541, 1549, 1707 i 1855 oraz z 2016 r. poz. 189, 428 i 437.

2. Kontrolę celno-skarbową w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1, 5 i 8, art. 58 ust. 5 pkt 1 lit. a, b, e i f oraz w art. 62 ust. 2, czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 oraz zadania:

- 1) wymiar należności celnych i podatkowych oraz innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów w oddziałach urzędu celno-skarbowego,
- 2) obejmowanie towarów procedurami celnymi i regulowanie sytuacji towarów związanych z przywozem i wywozem towarów w oddziałach urzędu celno-skarbowego,
- 3) wynikające z zakazu obejmowania procedurą celną dopuszczenia do obrotu paliw stałych niespełniających wymagań określonych w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1728, z późn. zm.²⁾),
- 4) określone w ust. 1 pkt 14 i 16 oraz w art. 14 ust. 1 pkt 18 i art. 33 ust. 1 pkt 14

– wykonują wyłącznie upoważnieni przez właściwy organ KAS funkcjonariusze.

Art. 3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory legitymacji służbowych pracowników i funkcjonariuszy oraz znaku identyfikacyjnego funkcjonariuszy, organy właściwe do ich wydawania, tryb wydawania, składania do depozytu, wymiany i zwrotu, mając na względzie potrzebę właściwej ich ochrony oraz zapewnienia możliwości identyfikacji wykonującego czynności służbowe.

Art. 4. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych nadaje sztandar KAS oraz może nadawać sztandary izbom administracji skarbowej.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór sztandaru KAS,
- 2) podstawowe elementy wzoru sztandaru nadawanego izbom administracji skarbowej, którym ten sztandar jest nadawany,
- 3) tryb nadawania sztandarów, o których mowa w ust. 1

– uwzględniając wizerunek orła białego ustalony dla godła państwowego oraz mając na uwadze tradycje Służby Celnej, administracji podatkowej i kontroli skarbowej.

3. Nazwa Krajowa Administracja Skarbowa oraz znak graficzny KAS przysługuje Krajowej Administracji Skarbowej.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1361 oraz z 2016 r. poz. 266.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór znaku graficznego KAS. Wzór znaku graficznego powinien nawiązywać do tradycji Służby Celnej, administracji podatkowej i kontroli skarbowej.

Art. 5. Dzień 21 września jest Dniem Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 6. 1. W celu uhonorowania osób szczególnie zasłużonych dla KAS ustanawia się odznakę honorową „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”.

2. Odznaka „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej” dzieli się na stopnie:

- 1) I stopień - złota odznaka „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”;
- 2) II stopień - srebrna odznaka „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”;
- 3) III stopień - brązowa odznaka „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”.

3. Odznakę nadaje minister właściwy do spraw finansów publicznych.

4. Osoba, której nadano odznakę „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”, otrzymuje legitymację potwierdzającą jej nadanie.

5. Odznaka „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej” tego samego stopnia może być nadana tej samej osobie tylko raz.

6. Osobie wyróżnionej odznaką „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej” nie nadaje się tej odznaki w stopniu niższym od posiadanego.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb postępowania w sprawach o nadanie odznaki „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”, osoby uprawnione do występowania z wnioskiem o nadanie tej odznaki oraz termin rozpatrzenia wniosku,
- 2) wzór odznaki „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”, wzór wniosku o nadanie odznaki zawierający informację uzasadniającą jej nadanie oraz wzór legitymacji potwierdzającej nadanie odznaki,
- 3) sposób wręczania i noszenia odznaki „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”,
- 4) sposób ewidencjonowania informacji o osobach wyróżnionych odznaką „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej”

– mając na uwadze sprawne przeprowadzenie postępowania, ujednolicenie sposobu składania wniosków oraz zapewnienie przyznawania odznaczeń osobom szczególnie zasłużonym.

Art. 7. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w celu zapewnienia skutecznej i efektywnej realizacji zadań KAS oraz wysokiej jakości jej działania określi, w drodze zarządzenia, czteroletnie kierunki działania i rozwoju KAS, wskazując w nich cele do

osiągnięcia, wskaźniki ich pomiaru oraz zasady raportowania z realizacji czteroletnich kierunków działania i rozwoju KAS.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze zarządzenia, określić podstawy do przygotowania przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej rocznych kierunków działania i rozwoju KAS oraz zasad raportowania z realizacji rocznych kierunków działania i rozwoju KAS.

3. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, w celu zapewnienia realizacji kierunków, o których mowa w ust. 1, corocznie określa kierunki działania i rozwoju KAS, wskazując w nich cele do osiągnięcia, wskaźniki ich pomiaru oraz zasady raportowania przez dyrektorów izb administracji skarbowej z realizacji kierunków działania i rozwoju KAS.

4. Podstawą oceny pracy dyrektorów izb administracji skarbowej jest stopień realizacji kierunków, o których mowa w ust. 1-3, w kierowanych przez nich izbach administracji skarbowej.

Art. 8. 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może, w drodze zarządzenia, tworzyć organy opiniodawczo-doradcze w sprawach należących do zadań KAS.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, tworząc organy opiniodawczo-doradcze, określa ich nazwę, skład, zakres działania, długość kadencji, na jaką zostały powołane, oraz tryb postępowania tych organów.

Art. 9. Działalność KAS jest finansowana z wyodrębnionej części budżetu państwa, której dysponentem jest Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 10. Działalność duszpasterska w KAS jest prowadzona na podstawie porozumienia Szefa Krajowej Administracji Skarbowej z przedstawicielami kościoła lub związku wyznaniowego.

DZIAŁ II

ORGANY KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

Art. 11. 1. Organami KAS są:

- 1) minister właściwy do spraw finansów publicznych;
- 2) Szef Krajowej Administracji Skarbowej;
- 3) dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej;
- 4) dyrektor izby administracji skarbowej;

- 5) naczelnik urzędu skarbowego;
- 6) naczelnik urzędu celno-skarbowego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, określi, w drodze rozporządzenia, terytorialny zasięg działania oraz siedzibę dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, a także siedzibę dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, uwzględniając potrzebę właściwej organizacji wykonywania zadań.

3. Niektóre kategorie podatników i płatników o istotnym znaczeniu gospodarczym lub społecznym, w szczególności wykonujących określony rodzaj działalności gospodarczej lub osiągających określoną wysokość przychodu netto w rozumieniu przepisów o rachunkowości, mogą być obsługiwane przez innego niż właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) kategorie podatników i płatników, o których mowa w ust. 3,
 - 2) warunki zaliczania podatników i płatników, o których mowa w ust. 3, do odpowiedniej kategorii,
 - 3) naczelników urzędów skarbowych właściwych do obsługi podatników i płatników, o których mowa w ust. 3, terytorialny zasięg ich działania i siedzibę,
 - 4) tryb zawiadamiania o zmianie właściwości naczelnika urzędu skarbowego
- mając na względzie gospodarcze lub społeczne potrzeby podatników i płatników obsługiwanych przez KAS.

5. Niektóre zadania organów KAS mogą być wykonywane przez inne organy KAS.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może wyznaczyć, w drodze rozporządzenia, organ KAS do wykonywania niektórych zadań KAS oraz określić terytorialny zasięg jego działania, mając na względzie sprawne i efektywne wykonywanie zadań KAS.

7. Zadania, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w zakresie poboru podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, jak również innych należności, na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem podatków i należności budżetowych, w zakresie których właściwe są inne organy a także w zakresie poboru należności celnych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów, mogą być wykonywane przy użyciu wspólnego rachunku bankowego, w odniesieniu do określonego rodzaju należności.

8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może wyznaczyć, w drodze rozporządzenia, naczelnika urzędu skarbowego do dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku, o którym mowa w ust. 7, oraz określić rodzaj należności pieniężnych, które będą obsługiwane przy użyciu tego rachunku, mając na względzie przygotowanie techniczne i organizacyjne urzędu obsługującego tego naczelnika.

Art. 12. Minister właściwy do spraw finansów publicznych koordynuje i współdziała w kształtowaniu polityki państwa w zakresie zadań KAS.

Art. 13. 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej podlega ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

2. Szefa Krajowej Administracji Skarbowej - sekretarza stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych - powołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 14. 1. Do zadań Szefa Krajowej Administracji Skarbowej należy:

- 1) nadzór nad działalnością dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości oraz dyrektora Centrum Informatyki KAS, dyrektorów właściwych w sprawach KAS komórek organizacyjnych w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych, zwanych dalej „komórkami organizacyjnymi urzędu obsługującego ministra”;
- 2) kształtowanie polityki kadrowej i szkoleniowej w jednostkach organizacyjnych KAS;
- 3) realizacja budżetu państwa w zakresie ustalonym dla KAS;
- 4) nadzorowanie, koordynowanie i wykonywanie czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130;
- 5) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym w ustawie z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.³⁾), zwanej dalej „Kodeksem karnym skarbowym”;
- 6) realizacja zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 15 i 16;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1036, poz. 1149, poz. 1247 i poz. 1304, z 2014 r. poz. 312, poz. 1215 i poz. 1328 oraz z 2015 r. poz. 396, poz. 1479, poz. 1649, poz. 1712, poz. 1855, poz. 1932 oraz z 2016 r. poz. 178 i 437.

- 7) wykonywanie kontroli celno-skarbowej w zakresie prawidłowości i prawdziwości składanych oświadczeń o stanie majątkowym przez osoby pełniące służbę albo zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS;
- 8) przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 9) koordynowanie kontroli celno-skarbowych wykonywanych przez naczelników urzędów celno-skarbowych;
- 10) audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- 11) współpraca z właściwymi organami innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi i instytucjami międzynarodowymi;
- 12) wykonywanie zadań centralnej jednostki koordynującej w rozumieniu Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r. (Dz.U. z 2008 r. poz. 31);
- 13) wykonywanie funkcji specjalnej jednostki w rozumieniu art. 85 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549);
- 14) wykonywanie funkcji instytucji audytowej w rozumieniu art. 123 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 oraz art. 31 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebujących oraz art. 25 ust. 1 pkt b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 514/2014 z dnia 16

kwietnia 2014 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz instrumentu na rzecz wsparcia finansowego współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego oraz art. 20 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 897/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. ustanawiającego przepisy szczegółowe dotyczące wdrażania programów współpracy transgranicznej finansowanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 ustanawiającego Europejski Instrument Sąsiedztwa;

- 15) wykonywanie funkcji jednostki certyfikującej w rozumieniu art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549);
- 16) wykonywanie zadań wynikających z rozporządzenia Rady (WE) nr 2173/2005 z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia systemu zezwoleń na przywóz drewna do Wspólnoty Europejskiej FLEGT (Dz. Urz. UE L 347 z 30.12.2005, str. 1);
- 17) wykonywanie zadań, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1850 z dnia 13 października 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 w sprawie handlu produktami z fok (Dz. Urz. UE L 271 z 16.10.2015, str. 1);
- 18) zapewnianie ochrony fizycznej i technicznej osobom zatrudnionym albo pełniącym służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, a w uzasadnionych przypadkach także innym osobom, organom i instytucjom państwowym;
- 19) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, w celu zapewnienia sprawnego i efektywnego wykonywania zadań, w szczególności nadzoru nad działalnością dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości, dyrektora Centrum Informatyki KAS oraz dyrektorów komórek organizacyjnych urzędu obsługującego ministra oraz kształtowania polityki kadrowej i szkoleniowej w KAS, może wydawać zarządzenia.

Art. 15. 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej prowadzi w systemie teleinformatycznym listę naczelników urzędów skarbowych, zawierającą imię i nazwisko,

stanowisko, oznaczenie właściwego urzędu skarbowego, datę powołania naczelnika urzędu skarbowego, datę odwołania lub przeniesienia ze stanowiska naczelnika urzędu skarbowego, informacje o zawieszeniu stosunku pracy oraz datę wygaśnięcia stosunku pracy. Przepis stosuje się do zastępców naczelników urzędów skarbowych.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej zapewnia sądom prowadzącym księgi wieczyste dostęp do listy, o której mowa w ust. 1, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w celu automatycznej weryfikacji naczelników urzędów skarbowych oraz zastępców naczelników urzędów skarbowych.

Art. 16. 1. W celu realizacji zadania określonego w art. 14 ust. 1 pkt 13 Szef Krajowej Administracji Skarbowej jest uprawniony do:

- 1) żądania od organów administracji publicznej oraz państwowych jednostek organizacyjnych i osób prawnych wszelkich niezbędnych informacji;
- 2) zlecania wykonania określonych czynności organom administracji publicznej oraz państwowym jednostkom organizacyjnym i osobom prawnym uprawnionym do kontroli dokumentów, które mają znaczenie dla realizacji zadań określonych w tytule V rozdziale III rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

2. Pisemne wystąpienie o dostarczenie informacji lub wykonanie określonych czynności powinno w szczególności zawierać oznaczenie treści żądania lub zlecenia oraz termin dostarczenia informacji lub wykonania określonej czynności. W przypadku podmiotów innych niż przeprowadzające kontrole zgodnie z tytułem V rozdziałem III rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 wystąpienie powinno zawierać ponadto wskazanie okoliczności będących podstawą tego wystąpienia.

3. W czynnościach zleconych na podstawie ust. 1 pkt 2 oraz realizowanych na podstawie art. 50 ust. 2 pkt 5 mogą uczestniczyć osoby uprawnione na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych oraz przedstawiciele organów Unii Europejskiej.

4. Organy administracji publicznej oraz państwowe jednostki organizacyjne przeprowadzające kontrole zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013 są obowiązane do przekazywania Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej projektu propozycji zastosowania analizy ryzyka oraz projektów programów kontroli, o których mowa w art. 84 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, i sprawozdań z ich realizacji, o których mowa w art. 86 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, najpóźniej na 21 dni przed terminami określonymi w tym rozporządzeniu, w celu ich weryfikacji i przekazania do Komisji Europejskiej.

Art. 17. Szef Krajowej Administracji Skarbowej wykonuje zadania na obszarze całego kraju.

Art. 18. Szef Krajowej Administracji Skarbowej wykonuje zadania przy pomocy zastępców Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości, dyrektora Centrum Informatyki KAS oraz dyrektorów komórek organizacyjnych urzędu obsługującego ministra.

Art. 19. Zastępców Szefa Krajowej Administracji Skarbowej - podsekretarzy stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych - powołuje, w liczbie nie większej niż trzech, Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 20. 1. Szefa Krajowej Administracji Skarbowej zastępuje wyznaczony przez niego Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

2. Zakres czynności Zastępcy Szefa Krajowej Administracji Skarbowej określa Szef Krajowej Administracji Skarbowej w drodze zarządzenia.

Art. 21. 1. Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej powołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

2. Powołanie następuje z dniem wskazanym w akcie powołania.

3. Dyrektorem Krajowej Informacji Skarbowej można być nie dłużej niż pięć lat.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 3, nie dłużej jednak niż o kolejne pięć lat.

5. Osoba odwołana ze stanowiska dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej zachowuje prawo do dotychczasowego wynagrodzenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy w KAS.

Art. 22. 1. Do zadań dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej należy:

- 1) zapewnienie jednolitej i powszechnie dostępnej informacji podatkowej i celnej, w tym jej przetwarzanie i udostępnianie;
- 2) prowadzenie spraw dotyczących interpretacji indywidualnych przepisów prawa podatkowego;

- 3) prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przepisów prawa podatkowego i celnego;
- 4) realizacja polityki kadrowej i szkoleniowej w Krajowej Informacji Skarbowej;
- 5) identyfikowanie obszarów zagrożeń mogących mieć wpływ na prawidłowość wykonywania obowiązków podatkowych i celnych.

2. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej wykonuje zadania na obszarze całego kraju przy pomocy Krajowej Informacji Skarbowej.

Art. 23. Zastępcę Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej. Przepisy art. 21 ust. 2 i 5 stosuje się.

Art. 24. 1. Dyrektora izby administracji skarbowej powołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

2. Powołanie następuje z dniem wskazanym w akcie powołania.

3. Dyrektorem izby administracji skarbowej w tej samej jednostce organizacyjnej można być nie dłużej niż pięć lat.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 3, nie dłużej jednak niż o kolejne pięć lat.

5. Osoba odwołana ze stanowiska dyrektora izby administracji skarbowej zachowuje prawo do dotychczasowego wynagrodzenia albo uposażenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby.

Art. 25. 1. Do zadań dyrektora izby administracji skarbowej należy:

- 1) nadzór nad działalnością naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych, z wyłączeniem zastrzeżonego dla Szefa Krajowej Administracji Skarbowej nadzoru nad czynnościami, o których mowa w art. 110-123, art. 125 i art. 128;
- 2) rozstrzyganie w drugiej instancji w sprawach należących w pierwszej instancji do naczelników urzędów skarbowych lub naczelników urzędów celno-skarbowych z wyjątkiem spraw, o których mowa w art. 77 ust. 1 i art. 80 ust. 1;
- 3) rozstrzyganie w pierwszej instancji w sprawach określonych w odrębnych przepisach;
- 4) wykonywanie czynności audytowych;
- 5) wykonywanie audytu, o którym mowa w art. 92 ust. 1 pkt 2-6;

- 6) ustalanie i udzielanie dotacji przedmiotowych dla przedsiębiorców oraz analizowanie prawidłowości ich wykorzystywania w zakresie określonym przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 7) prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przepisów prawa podatkowego i celnego, w tym zapobiegającej nieprawidłowemu wypełnianiu obowiązków podatkowych i celnych;
- 8) wykonywanie zadań wynikających z przepisów unijnych regulujących statystykę dotyczącą obrotu towarowego pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (INTRASTAT) oraz obrotu towarowego państw członkowskich Unii Europejskiej z pozostałymi państwami (EXTRASTAT) oraz prowadzenie postępowań w zakresie INTRASTAT;
- 9) realizacja polityki kadrowej i szkoleniowej w izbie administracji skarbowej w rozumieniu art. 37;
- 10) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

2. Dyrektor izby administracji skarbowej wykonuje swoje zadania przy pomocy izby administracji skarbowej.

3. Dyrektor izby administracji skarbowej jest organem wyższego stopnia w stosunku do naczelnika urzędu skarbowego i naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Art. 26. Zastępcę dyrektora izby administracji skarbowej powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej. Przepisy art. 24 ust. 2 i 5 stosuje się.

Art. 27. Naczelnika urzędu skarbowego powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej. Przepisy art. 24 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio.

Art. 28. 1. Do zadań naczelnika urzędu skarbowego należy:

- 1) ustalanie, określanie, pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz innych należności na podstawie odrębnych przepisów;
- 2) pobór należności celnych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów;
- 3) wykonywanie zadań wierzyciela należności pieniężnych;
- 4) wykonywanie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych;

- 5) zapewnienie obsługi i wsparcia podatnika, płatnika w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych;
- 6) prowadzenie ewidencji podatników i płatników;
- 7) wykonywanie kontroli podatkowej oraz czynności sprawdzających;
- 8) współpraca w zakresie wymiany informacji podatkowych i finansowych z państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz z państwami spoza Unii Europejskiej określonych przepisami prawa międzynarodowego;
- 9) realizacja zadań związanych z udzielaniem oraz korzystaniem z pomocy państw członkowskich oraz państw trzecich przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych;
- 10) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym w Kodeksie karnym skarbowym oraz rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.⁴⁾) oraz ściganie ich sprawców;
- 11) wykonywanie kar i środków karnych oraz wykonywanie zabezpieczania kar i środków karnych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. poz. 557, z późn. zm.⁵⁾) oraz w Kodeksie karnym skarbowym;
- 12) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

2. Naczelnik urzędu skarbowego dysponuje środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunkach bankowych obsługującego go urzędu.

3. Przez obsługę i wsparcie, o których mowa w ust. 1 pkt 5, należy rozumieć działania polegające na udzielaniu pomocy w samodzielny, prawidłowy i dobrowolny wypełnianiu obowiązków podatkowych, realizowane w szczególności przez centrum obsługi.

4. Naczelnik urzędu skarbowego wykonuje swoje zadania przy pomocy urzędu skarbowego.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 613, z 2014 r. poz. 768 i 1100 oraz z 2015 r. poz. 4, 978, 1045, 1166, 1333, 1844 i 1893.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. poz. 1083, z 1999 r. poz. 931, z 2000 r. poz. 701 i 1268, z 2001 r. poz. 1071 i 1194, z 2002 r. poz. 676 i 1679, z 2003 r. poz. 1061, 1380 i 1750, z 2004 r. poz. 889, 2135, 2405, 2426 i 2703, z 2005 r. poz. 1363 i 1479, z 2006 r. poz. 708 i 1648, z 2007 r. poz. 849, z 2008 r. poz. 620 i 1344, z 2009 r. poz. 39, 119, 504, 817, 911, 963, 1475, 1540 i 1589, z 2010 r. poz. 191, 227, 842 i 1228, z 2011 r. poz. 201, 202, 654, 734, 1092, 1280 i 1431, z 2012 r. poz. 908, z 2013 r. poz. 628 i 1247, z 2014 r. poz. 287, 619 i 1707 oraz z 2015 r. poz. 21, 396, 431, 541, 1269 i 1573.

Art. 29. 1. Obsługa i wsparcie realizowane w centrum obsługi polega na:

- 1) przyjmowaniu podań i deklaracji, wydawaniu zaświadczeń oraz udzielaniu wyjaśnień w zakresie przepisów prawa podatkowego, w tym także podmiotom, które zamierzają podjąć działalność gospodarczą;
- 2) udzielaniu informacji w zakresie sposobu wypełniania zeznań i deklaracji podatkowych;
- 3) zapewnieniu stanowiska komputerowego z dostępem do portalu podatkowego;
- 4) informowaniu o danych kontaktowych właściwych organów wraz ze wskazaniem zakresu ich kompetencji.

2. Zadania polegające na przyjmowaniu podań, deklaracji, wydawaniu zaświadczeń oraz udzielaniu wyjaśnień w zakresie przepisów prawa podatkowego są wykonywane w każdym centrum obsługi, niezależnie od terytorialnego zasięgu działania naczelnika urzędu skarbowego.

3. Obsługa i wsparcie realizowana w centrum obsługi nie obejmuje sporządzania pism, opinii, zeznań oraz deklaracji podatkowych.

Art. 30. 1. Naczelnik urzędu skarbowego może powierzyć prowadzenie, w jego imieniu, niektórych spraw należących do właściwości tego organu, jednostce samorządu terytorialnego lub związkowi takich jednostek, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.

2. Powierzenie prowadzenia spraw następuje na podstawie porozumienia naczelnika urzędu skarbowego z jednostką samorządu terytorialnego lub związkiem takich jednostek.

3. Do porozumienia stosuje się odpowiednio art. 8 ust. 2b-5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446).

4. Porozumienie może stanowić, że powierzenie prowadzenia spraw następuje bez przekazania środków finansowych na ich realizację.

Art. 31. Zastępcę naczelnika urzędu skarbowego powołuje dyrektor izby administracji skarbowej na wniosek naczelnika urzędu skarbowego. Przepisy art. 24 ust. 2 i 5 stosuje się.

Art. 32. Naczelnika urzędu celno-skarbowego powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej. Przepisy art. 24 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio.

Art. 33. 1. Do zadań naczelnika urzędu celno-skarbowego należy:

- 1) wykonywanie kontroli celno-skarbowej, z wyłączeniem kontroli, o której mowa w art. 50 ust. 2 pkt 9;

- 2) ustalanie i określanie podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz innych należności na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) rozstrzyganie w drugiej instancji w sprawach, o których mowa w art. 77 ust. 1 i art. 80 ust. 1;
- 4) prowadzenie urzędowego sprawdzenia;
- 5) obejmowanie towarów procedurami celnymi oraz wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa celnego;
- 6) wymiar należności celnych i podatkowych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów;
- 7) prowadzenie w pierwszej instancji postępowań w sprawach celnych przewidzianych przepisami prawa celnego oraz w sprawach podatkowych związanych z przywozem lub wywozem towarów;
- 8) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym w Kodeksie karnym skarbowym oraz rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz ściganie ich sprawców;
- 9) rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń określonych w:
 - a) art. 55, art. 57, art. 61 i art. 66 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 i 437),
 - b) art. 109 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, z późn. zm.⁶⁾) i w art. 53 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2015 r. poz. 1446, z późn. zm.⁷⁾),
 - c) art. 116-118 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. poz. 631, z późn. zm.⁸⁾) i w art. 305 ustawy z dnia 30

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 397, 774 i 1505.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 566, 978 oraz z 2016 r. poz. 352.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. poz. 658 i poz. 843, z 2007 r. poz. 662 i poz. 1293, z 2009 r. poz. 1241, z 2010 r. poz. 1016 oraz z 2015 r. poz. 932, 994, 1639 i 1923.

czerwca 2000 r. - Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1410, z późn. zm.⁹⁾),

- d) art. 128 i art. 131 pkt 4 w zakresie, o którym mowa w art. 73 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.¹⁰⁾) oraz art. 131 pkt 10 i 14 tej ustawy,
- e) art. 183 § 2 i 4-6, w przypadku czynów, o których mowa w art. 183 § 2, 4 i 5 Kodeksu karnego,
- f) art. 244 Kodeksu karnego, w zakresie niestosowania się do zakazu wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych,
- g) art. 33 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 194),
- h) art. 12a, art. 13 i art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 103 i 1893),
- i) art. 41, art. 43 i art. 44 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 144, z późn. zm.¹¹⁾);
- j) art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 669)

– oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez Służbę Celno-Skarbową;

- 10) realizacja zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 15;
- 11) wykonywanie czynności, o których mowa w art. 110-114, art. 116, art. 118-120, art. 122-123, art. 125, art. 128 ust. 2-4 i art. 130;
- 12) współpraca w zakresie wymiany informacji podatkowych, celnych i finansowych z państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz z państwami spoza Unii Europejskiej określonych przepisami prawa międzynarodowego;

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1266, 1505 i 1615.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1936 oraz z 2016 r. poz. 422.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 978 oraz 1893.

- 13) prowadzenie działalności analitycznej, prognostycznej i badawczej oraz analizy ryzyka dotyczącej zjawisk występujących w obszarze właściwości;
- 14) zapewnianie ochrony fizycznej i technicznej osobom zatrudnionym albo pełniącym służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, a w uzasadnionych przypadkach także innym osobom, organom i instytucjom państwowym;
- 15) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

2. Naczelnik urzędu celno-skarbowego wykonuje swoje zadania przy pomocy urzędu celno-skarbowego.

Art. 34. Zastępcę naczelnika urzędu celno-skarbowego powołuje dyrektor izby administracji skarbowej na wniosek naczelnika urzędu celno-skarbowego. Przepisy art. 24 ust. 2 i 5 stosuje się.

Art. 35. 1. Organy KAS wykonują swoje zadania w szczególności przy wykorzystaniu Centralnego Rejestru Danych Podatkowych, prowadzonego w systemie teleinformatycznym, zwanego dalej „CRDP”.

2. Administratorem danych zawartych w CRDP jest Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

3. CRDP służy do:

- 1) gromadzenia oraz przetwarzania danych wynikających w szczególności z:
 - a) deklaracji składanych przez podatników, płatników i ich następców prawnych,
 - b) decyzji, postanowień oraz innych dokumentów związanych z obowiązkami wynikającymi z przepisów prawa podatkowego,
 - c) tytułów wykonawczych i innych dokumentów przekazanych naczelnikowi urzędu skarbowego w celu realizacji jego zadań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 4;
- 2) przetwarzania danych zgromadzonych w Centralnym Rejestrze Podmiotów - Krajowej Ewidencji Podatników.

4. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego wprowadzają do CRDP dane zawarte w dokumentach, o których mowa w ust. 3 pkt 1.

DZIAŁ III

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 36. 1. Jednostkami organizacyjnymi KAS są:

- 1) komórki organizacyjne urzędu obsługującego ministra;
- 2) Krajowa Informacja Skarbowa;
- 3) izby administracji skarbowej;
- 4) urzędy skarbowe;
- 5) urzędy celno-skarbowe;
- 6) Krajowa Szkoła Skarbowości;
- 7) Centrum Informatyki KAS.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, tworzyć oddziały jednostek organizacyjnych KAS, określając terytorialny zasięg ich działania oraz siedzibę, mając na względzie sprawne i efektywne wykonywanie zadań KAS.

Art. 37. W sprawach organizacyjno-finansowych izba administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi oraz urzędami celno-skarbowymi, stanowi jednostkę organizacyjną, której kierownikiem jest dyrektor izby administracji skarbowej.

Art. 38. Jednostki organizacyjne KAS podlegają Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 39. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze zarządzenia, określa organizację Krajowej Informacji Skarbowej, izby administracji skarbowej, urzędu skarbowego, urzędu celno-skarbowego, Krajowej Szkoły Skarbowości, Centrum Informatyki KAS oraz nadaje im statuty.

Art. 40. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze zarządzenia, tworzyć w ramach jednostek organizacyjnych KAS, laboratoria oraz określać ich organizację i zakres działania, w celu prawidłowej realizacji zadań KAS.

Rozdział 2

Krajowa Szkoła Skarbowości

Art. 41. 1. Zadaniem Krajowej Szkoły Skarbowości, zwanej dalej „Szkołą”, jest kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr KAS oraz kadr innych jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych lub przez niego nadzorowanych, w tym urzędu obsługującego tego ministra.

2. Do zadań Szkoły należy w szczególności:

- 1) realizacja polityki szkoleniowej Szefa Krajowej Administracji Skarbowej;
- 2) koordynowanie działalności szkoleniowej w KAS;
- 3) tworzenie i rozwój systemu szkoleń.

3. W celu realizacji zadań Szkoła może współpracować z krajowymi i zagranicznymi organizacjami i instytucjami, szkołami i placówkami naukowo-badawczymi.

Art. 42. 1. Działalnością Szkoły kieruje dyrektor, którego powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Przepisy art. 24 ust. 2 i 5 stosuje się.

2. Zastępcę dyrektora Szkoły powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora Szkoły. Przepisy art. 24 ust. 2 i 5 stosuje się.

Rozdział 3

Centrum Informatyki KAS

Art. 43. Zadaniem Centrum Informatyki KAS, zwanego dalej „Centrum”, jest dostarczanie usług informatycznych jednostkom organizacyjnym KAS.

Art. 44. 1. Działalnością Centrum kieruje dyrektor, którego powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Przepisy art. 24 ust. 2 i 5 stosuje się.

2. Zastępcę dyrektora Centrum powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora Centrum. Przepisy art. 24 ust. 2 i 5 stosuje się.

DZIAŁ IV

POMOC I INFORMACJE

Art. 45. 1. Organy KAS, w celu realizacji ustawowych zadań w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 2, 6 i 8, mogą:

- 1) zbierać i wykorzystywać informacje, w tym dane osobowe,

2) występować o udostępnienie dokumentów zawierających informacje, w tym dane osobowe

- od osób prawnych, jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, o zdarzeniach mających bezpośredni wpływ na powstanie lub wysokość zobowiązania podatkowego lub należności celnych, oraz przetwarzać je w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135, z późn. zm.¹²⁾), także bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą. Organ KAS nie może żądać dokumentów i informacji, do których ma dostęp.

2. Informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 1, są udostępniane nieodpłatnie na podstawie postanowienia organu KAS, w terminie i formie określonej przez ten organ. W uzasadnieniu postanowienia należy wskazać okoliczności, z których wynika konieczność pozyskania żądanych informacji.

3. Obowiązek udostępnienia dokumentów i informacji, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również dokumentów elektronicznych, o których mowa w art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114 oraz z 2016 r. poz. 352).

4. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 2, przysługuje zażalenie. W zakresie nieuregulowanym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.¹³⁾), zwanej dalej „Ordynacją podatkową”.

5. Organ KAS może, w drodze decyzji, nałożyć karę pieniężną w wysokości do 10.000 zł na podmiot, który pomimo prawidłowego wezwania w wyznaczonym terminie nie udostępnił dokumentów lub nie udzielił informacji, o których mowa w ust. 1 i 3, lub udzielił ich w niepełnym zakresie. W zakresie nieuregulowanym przepisy rozdziału 22 Działu IV Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio.

Art. 46. 1. Organy administracji rządowej i samorządowej, państwowe osoby prawne oraz państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne są obowiązane współdziałać, nieodpłatnie udostępniać informacje w sprawach indywidualnych oraz udzielać pomocy, w tym pomocy technicznej, organom KAS przy wykonywaniu ich zadań.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 2281 oraz z 2016 r. poz. 195.

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 978, 1197, 1269, 1311, 1649, 1923, 1932 i 2184 oraz z 2016 r. poz. 195.

2. Przy wykonywaniu zadań organy KAS są uprawnione do nieodpłatnego korzystania z informacji zgromadzonych w aktach spraw, zbiorach danych, ewidencjach i rejestrach przez organy administracji rządowej i samorządowej, sądy, państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne oraz państwowe osoby prawne, w tym również z informacji zapisanych w postaci elektronicznej, z zastrzeżeniem odrębnych przepisów.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposoby, warunki i zakres:

- 1) współdziałania organów KAS z organami i jednostkami, o których mowa w ust. 1,
 - 2) pomocy technicznej udzielanej organom KAS
- uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnego i skutecznego wykonywania zadań organów KAS i podmiotów współdziałających.

Art. 47. 1. Organy KAS, w związku z:

- 1) realizacją zadań z zakresu bezpieczeństwa publicznego, ważnego interesu ekonomicznego lub finansowego Państwa lub Unii Europejskiej,
- 2) prowadzonymi postępowaniami w sprawach o przestępstwa lub wykroczenia, o których mowa w:
 - a) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - b) ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i w ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach,
 - c) ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych i w ustawie z dnia 30 czerwca 2000 r. - Prawo własności przemysłowej,
 - d) ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - e) ustawie z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych,
 - f) ustawie z dnia 18 października 2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych,
 - g) Kodeksie karnym w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 15 i 16, a także w zakresie zadań określonych w art. 33 ust. 1 pkt 9 lit. e i f,
 - h) ustawie z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa,
 - i) ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- 3) prowadzonymi postępowaniami w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe, o których mowa w Kodeksie karnym skarbowym

- mogą zbierać i wykorzystywać niezbędne informacje zawierające dane osobowe oraz przetwarzać je w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, także bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą.

2. Dane, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, mogą być zbierane i wykorzystywane oraz przetwarzane przez organy KAS wyłącznie, gdy jest to niezbędne ze względu na zakres lub charakter prowadzonego postępowania lub przeprowadzanych czynności, z zastrzeżeniem ust. 4.

3. Administrator danych jest obowiązany nieodpłatnie udostępnić dane na podstawie pisemnego żądania organu KAS albo imiennego upoważnienia organu KAS, okazanego wraz z legitymacją służbową przez kontrolującego jednostki organizacyjnej KAS. Fakt udostępnienia danych podlega ochronie zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych.

4. Organy KAS mogą również zbierać i wykorzystywać oraz przetwarzać informacje, dostarczane tym organom na podstawie przepisów odrębnych.

5. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy w szczególności danych dotyczących podróży w rozumieniu art. 1 pkt 40 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego (Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, str. 1), osób dokonujących przemieszczania towarów, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. - Prawo celne (Dz. U. z 2015 r. poz. 858, z późn. zm.¹⁴⁾), oraz danych zawartych w rejestrach publicznych, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, w tym również danych w formie dokumentu elektronicznego. Dane w formie dokumentu elektronicznego przekazuje się w szczególności na informatycznym nośniku danych lub przy użyciu systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422, późn. zm.¹⁵⁾).

6. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 4, organy władzy publicznej oraz podmioty prowadzące rejestry, o których mowa w ust. 5, mogą wyrazić zgodę na udostępnianie za pomocą środków komunikacji elektronicznej informacji zgromadzonych w tych rejestrach

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1649, 1844 i 1893.

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1844 oraz z 2016 r. poz. 147.

organom KAS, bez konieczności składania pisemnych wniosków, jeżeli jest to uzasadnione rodzajem lub zakresem wykonywanych zadań albo prowadzonej działalności oraz jeżeli organy KAS posiadają:

- 1) urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie, kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane lub informacje uzyskał, oraz
- 2) zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych lub informacji niezgodnie z celem ich uzyskania.

7. Wyrażenie zgody na udostępnienie informacji zgodnie z ust. 6 może nastąpić po złożeniu przez organ KAS oświadczenia o posiadaniu urządzeń oraz zabezpieczeń, o których mowa w ust. 6.

8. Organy KAS, w zakresie zbierania i wykorzystywania informacji, o których mowa w ust. 1 i 4, są uprawnione do korzystania z informacji gromadzonych w systemach teleinformatycznych przez inne organy podatkowe oraz organy Straży Granicznej. Organy podatkowe oraz organy Straży Granicznej umożliwiają organom KAS dostęp do gromadzonych przez siebie informacji za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej lub oprogramowania interfejsowego, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

9. Udostępnianie informacji, o których mowa w ust. 1, w sposób określony w ust. 8, następuje na wniosek organu KAS zawierający:

- 1) wskazanie systemu, z którego informacje będą udostępniane;
- 2) zakres informacji udostępnianych w związku z realizacją poszczególnych zadań ustawowych;
- 3) dane osób uprawnionych oraz zakres informacji, które te osoby mogą uzyskiwać;
- 4) wskazanie celu dostępu do informacji.

Art. 48. 1. Na pisemne żądanie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnika urzędu celno-skarbowego, wydane w związku z wszczętym postępowaniem przygotowawczym w sprawie o przestępstwa lub wykroczenia oraz przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe, banki są obowiązane do sporządzenia i przekazania informacji dotyczących podejrzanego lub osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej w przypadku, gdy postępowanie przygotowawcze prowadzone jest w związku z czynami popełnionymi w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, w zakresie:

- 1) posiadanych lub współposiadanych rachunków bankowych lub posiadanych pełnomocnictw do dysponowania rachunkami bankowymi, liczby tych rachunków lub pełnomocnictw, obrotów i stanów tych rachunków, z podaniem wpływów, obciążeń rachunków i ich tytułów oraz odpowiednio ich nadawców i odbiorców;
- 2) posiadanych lub współposiadanych rachunków pieniężnych, rachunków papierów wartościowych lub posiadanych pełnomocnictw do dysponowania takimi rachunkami, liczby tych rachunków, a także obrotów, stanów tych rachunków oraz ich historii;
- 3) zawartych umów kredytowych lub umów pożyczki, z podaniem wysokości zobowiązań wynikających z tych kredytów lub pożyczek, celów, na jakie zostały udzielone, i sposobu zabezpieczenia ich spłaty, a także umów depozytowych, umów udostępniania skrytek sejfowych oraz ich historii;
- 4) nabytych za pośrednictwem banków akcji Skarbu Państwa lub obligacji emitowanych przez Skarb Państwa, a także obrotu tymi papierami wartościowymi;
- 5) obrotu wydawanymi przez banki certyfikatami depozytowymi lub innymi papierami wartościowymi.

2. Przepisy ust. 1 pkt 1 i 3 stosuje się odpowiednio do spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

3. Przepisy ust. 1 pkt 2 i 4 stosuje się odpowiednio do innych niż banki podmiotów prowadzących działalność maklerską.

4. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych, na pisemne żądanie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnika urzędu celno-skarbowego, jest obowiązane do sporządzania i przekazywania informacji o dacie nabycia, liczbie, cenie i wartości nabytych jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych oraz o dacie odkupienia, liczbie i wartości odkupionych jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych, kwocie wypłaconej uczestnikowi funduszu za odkupione jednostki uczestnictwa, a także o dacie i kwocie dochodów funduszu wypłaconych uczestnikowi. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

5. Zakład ubezpieczeń, osoby i podmioty, przy pomocy których zakład ubezpieczeń wykonuje czynności ubezpieczeniowe, oraz towarzystwo emerytalne, na pisemne żądanie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnika urzędu celno-skarbowego, są obowiązane do sporządzenia i przekazania informacji o stronie umowy ubezpieczeniowej lub o osobie będącej członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz o wpłaconych i wypłaconych kwotach w związku z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi oraz o wpłaconych składkach i środkach wypłaconych, jak również przekazanych na fundusz

emerytalny Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z członkostwem w otwartym funduszu emerytalnym. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

6. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do dostawców usług płatniczych.

7. Udzielenie informacji, o których mowa w ust. 1-6, następuje nieodpłatnie.

8. W żądaniach, o których mowa w ust. 1-6, Szef Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnik urzędu celno-skarbowego określa zakres informacji oraz termin ich przekazania.

9. Przekazanie żądań, o których mowa w ust. 1-6, następuje w trybie przewidzianym dla dokumentów zawierających informacje niejawne o klauzuli „zastrzeżone” w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych.

10. Informacje, o których mowa w ust. 1-6, mogą być przekazane za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznym nośniku danych zapisanych w edytowalnej formie elektronicznej.

11. Szef Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnik urzędu celno-skarbowego może, w drodze decyzji, nałożyć karę pieniężną w wysokości do 10.000 zł na podmiot, który pomimo prawidłowego wezwania w wyznaczonym terminie nie udzielił informacji, o których mowa w ust. 1-6, lub udzielił ich w niepełnym zakresie. W zakresie nieuregulowanym przepisy rozdziału 22 Działu IV Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio.

Art. 49. 1. Dane uzyskane w wyniku wykonywania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 17, mogą być udostępnione odbiorcom innym niż uprawnieni na podstawie odrębnych przepisów, o ile ich udostępnienie nie będzie stanowiło naruszenia przepisów prawa lub prawnie chronionych interesów podmiotów i osób, których informacje te dotyczą. Udostępnianie danych powinno nastąpić z zachowaniem zasad wynikających z art. 38 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.¹⁶⁾).

2. Za przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 1, w zakresie niezbędnym dla ich udostępnienia, mogą być pobierane opłaty, w wysokości nie niższej niż wysokość kosztów poniesionych na ich wygenerowanie i przetworzenie.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb udostępniania danych, o których mowa w ust. 1, oraz wysokość opłat, o których mowa w ust. 2, uwzględniając konieczność zapewnienia pokrycia kosztów przetwarzania informacji.

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 2, z 2014 r. poz. 1161 i 1662, z 2015 r. poz. 855, 1240, 1893 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 352.

4. W zakresie nieuregulowanym do spraw, o których mowa w dziale IV, stosuje się odpowiednio przepisy działów VII i VIII Ordynacji podatkowej.

DZIAŁ V

KONTROLA CELNO-SKARBOWA, AUDYT, CZYNNOŚCI AUDYTOWE, URZĘDOWE SPRAWDZENIE ORAZ SZCZEGÓLNE UPRAWNIENIA ORGANÓW KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ ORAZ FUNKCJONARIUSZY SŁUŻBY CELNO-SKARBOWEJ

Rozdział 1

Kontrola celno-skarbowa

Art. 50. 1. Kontroli celno-skarbowej podlega przestrzeganie przepisów:

- 1) prawa podatkowego w rozumieniu art. 3 pkt 2 Ordynacji podatkowej;
- 2) prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami;
- 3) regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 612, z późn. zm.¹⁷⁾), oraz zgodność tej działalności z udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem;
- 4) prawa dewizowego w zakresie ograniczeń i obowiązków określonych dla rezydentów i nierezydentów oraz warunków udzielonych na ich podstawie zezwoleń dewizowych, a także warunków wykonywania działalności kantorowej.

2. Kontroli celno-skarbowej podlega również:

- 1) rodzaj paliwa w zbiornikach pojazdów lub innych środków przewozowych;
- 2) przystosowanie zakładów produkcyjnych do rejestrowania i stosowania receptur zarejestrowanych we właściwej agencji płatniczej ustanowionej zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 30 lipca 2003 r. o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. Nr 166, poz. 1611, z późn. zm.¹⁸⁾);

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1201, 1639, 1830 i 1916.

¹⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 42, poz. 386, Nr 93, poz. 890.

- 3) stosowanie receptur, o których mowa w pkt 2, oraz prawidłowość deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z refundacją wywozową;
- 4) działalność zakładów produkcyjnych i przetwórczych w zakresie prawidłowości deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z wnioskiem o refundację wywozową;
- 5) prawidłowość wypłaty refundacji wywozowych przyznawanych w przypadku wywozu produktów rolnych do państw trzecich, realizowanych w ramach finansowania wspólnej polityki rolnej, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013 i na zasadach określonych w tytule V rozdziale III tego rozporządzenia;
- 6) ruch drogowy w trybie i przypadkach określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.¹⁹⁾);
- 7) transport drogowy na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- 8) przestrzeganie przepisów z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego, ochrony roślin, środków ochrony roślin oraz jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w zakresie należącym do właściwości Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, określonym w rozporządzeniu wydanym na podstawie ust. 4;
- 9) prawidłowość i prawdziwość oświadczeń o stanie majątkowym składanych przez osoby pełniące służbę albo zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS;
- 10) przesyłka pocztowa w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529 i poz. 1830);
- 11) wywóz i przywóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej towarów podlegających ograniczeniom lub zakazom;
- 12) wykonywanie innych obowiązków wynikających z przepisów odrębnych, których kontrola przestrzegania należy do zadań KAS.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i warunki wykonywania kontroli celno-skarbowej, o której mowa w

¹⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1448, z 2013 r. poz. 700, 991, 1446 i 1611, z 2014 r. poz. 312, 486, 529, 768, 822 i 970, z 2015 r. poz. 211, 541, 591, 933, 1038, 1045, 1273, 1326, 1335, 1830, 1844, 1893, 2183 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 266 i 352.

ust. 1 pkt 2, w odniesieniu do okrętów wojennych i wojskowych statków powietrznych oraz wyposażenia i sprzętu jednostek wojskowych, a także wyposażenia i sprzętu jednostek organizacyjnych służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, mając na uwadze uproszczenie czynności kontrolnych podejmowanych wobec tego rodzaju towarów oraz zapewnienie skuteczności kontroli.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa i ministrem właściwym do spraw rynków rolnych może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres kontroli celno-skarbowej, o której mowa w ust. 2 pkt 8, uwzględniając ich możliwości techniczne i zakres wiedzy specjalistycznej funkcjonariuszy, a także potrzebę wykonywania sprawnej i efektywnej kontroli przy zapewnieniu płynności ruchu na przejściach granicznych dla ochrony bezpieczeństwa obszaru celnego Unii Europejskiej;
- 2) sposób i warunki wykonywania kontroli celno-skarbowej, o której mowa w ust. 2 pkt 8, uwzględniając specyfikę danego rodzaju kontroli oraz możliwości techniczne.

Art. 51. 1. Kontrola celno-skarbowa w zakresie przestrzegania przepisów prawa:

- 1) podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia oraz w zakresie stosowania znaków akcyzy i oznaczania znakami akcyzy tych wyrobów;
- 2) regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, oraz zgodność tej działalności z udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem

– może być wykonywana jako kontrola stała polegająca na wykonywaniu czynności kontrolnych w sposób ciągły.

2. Kontrola celno-skarbowa w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, trwa do czasu uiszczenia należnego podatku akcyzowego od wyrobów akcyzowych. Ograniczenia określonego w zdaniu poprzednim nie stosuje się w przypadku kontroli celno-skarbowej w zakresie dotyczącym wyrobów korzystających ze zwolnienia albo wyrobów opodatkowanych ze względu na przeznaczenie stawką podatku akcyzowego niższą od stawki maksymalnej dla danej grupy wyrobów oraz czynności dokonywanych przez podmioty dokonujące obrotu wyrobami akcyzowymi.

Art. 52. 1. Kontroli celno-skarbowej nie podlegają wyroby akcyzowe, które zostały przeznaczone na cele specjalne w jednostkach podległych lub nadzorowanych przez Ministra

Obrony Narodowej, Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, oraz w jednostkach organizacyjnych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biura Ochrony Rządu oraz Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

2. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia cele specjalne, o których mowa w ust. 1, organy uprawnione do przeprowadzania kontroli i tryb tej kontroli, uwzględniając charakter zadań realizowanych przez organy i jednostki, o których mowa w ust. 1.

Art. 53. Kontroli celno-skarbowej podlegają podmioty zobowiązane do przestrzegania przepisów prawa w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 1 i 2, zwane dalej „kontrolowanymi”.

Art. 54. 1. Kontrole celno-skarbowe, inne niż kontrole losowe lub wynikające z przepisów prawa, powinny uwzględniać ryzyko wystąpienia nieprawidłowości oraz ustalenie i ocenę środków niezbędnych do jego ograniczania.

2. Ryzyko, o którym mowa w ust. 1, oznacza prawdopodobieństwo i skutki wystąpienia naruszenia przepisów prawa.

Art. 55. 1. Czynności kontrolne mogą być wykonywane w urzędzie celno-skarbowym, w siedzibie kontrolowanego, w miejscu prowadzenia lub przechowywania ksiąg podatkowych oraz w każdym innym miejscu związanym z prowadzoną przez kontrolowanego działalnością, w tym w lokalu mieszkalnym lub w miejscach, w których mogą się znajdować urządzenia, towary lub dokumenty dotyczące tych urządzeń, towarów lub czynności podlegających kontroli. Czynności kontrolne mogą być również wykonywane w innych urzędach obsługujących organy KAS.

2. Czynności kontrolne w zakresie określonym w art. 50 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1 i 11 oraz w zakresie przemieszczania i obrotu wyrobami akcyzowymi, mogą być wykonywane w każdym miejscu znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub - jeżeli ratyfikowane umowy międzynarodowe tak stanowią - poza nim. W tym zakresie funkcjonariusze mogą w szczególności podejmować czynności kontrolne wobec towaru znajdującego się na terytorium kraju w celu ustalenia, czy towar został wprowadzony na obszar celny Unii Europejskiej zgodnie z przepisami prawa.

3. Kontrole celno-skarbowe, o których mowa w art. 50 ust. 2 pkt 8, wykonywane są na przejściach granicznych oraz w oddziałach urzędów celno-skarbowych.

Art. 56. 1. Naczelnik urzędu celno-skarbowego właściwy dla portu morskiego:

- 1) informuje organ upoważniony na podstawie przepisów odrębnych do przeprowadzania kontroli towarów przywożonych z państw trzecich o przywozie na obszar celny Unii Europejskiej towaru, który podlega obowiązkowi kontroli przeprowadzanej przez ten organ;
- 2) ustala termin, w tym godzinę, i miejsce kontroli towarów przywożonych z państw trzecich, w uzgodnieniu z operatorem portowym i dysponentem towaru, uwzględniając informację o planowanych kontrolach przekazaną przez organ, o którym mowa w pkt 1.

2. Z wyłączeniem przypadku, gdy zachodzi konieczność przeprowadzenia badań laboratoryjnych lub poddania towaru kwarantannie lub - w przypadku żywych zwierząt - izolacji, czas trwania w portach morskich kontroli towarów przywożonych z państw trzecich, w tym kontroli wykonywanej przez organ, nie powinien przekraczać 24 godzin liczonych od chwili przedstawienia towaru do kontroli, złożenia kompletnego wniosku o dokonanie kontroli do właściwych organów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz przekazania informacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, do zwolnienia towaru do procedury celnej. Termin ten ulega wydłużeniu do 48 godzin w przypadkach uzasadnionych w szczególności względami bezpieczeństwa publicznego, ochroną życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt lub ochroną środowiska.

3. Terminy, o których mowa w ust. 2, nie biegną, jeżeli przeprowadzenie kontroli towarów przywożonych z państw trzecich jest niemożliwe z przyczyn niezależnych od organów, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

4. Terminy, o których mowa w ust. 2, nie biegną w soboty i dni ustawowo wolne od pracy.

5. Przepisów ust. 2-4 nie stosuje się, jeżeli przepisy Unii Europejskiej określają inne terminy dokonywania czynności kontroli towarów przywożonych z państw trzecich, w tym kontroli wykonywanej przez organ.

Art. 57. Naczelnik urzędu celno-skarbowego może wykonywać kontrolę celno-skarbową na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 58. 1. Wszczęcie kontroli celno-skarbowej następuje z urzędu, na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej udzielonego kontrolującemu.

2. Datą wszczęcia kontroli celno-skarbowej jest dzień doręczenia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej.

3. W przypadku podejrzenia, że nie są przestrzegane przepisy oraz okoliczności faktyczne uzasadniają niezwłoczne przeprowadzenie kontroli, jest ona wszczynana na podstawie okazywanej legitymacji służbowej.

4. W zakresie kontroli, o której mowa w art. 50 ust. 1 pkt 1, kontrolowanemu przysługuje w terminie 14 dni od dnia doręczenia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej uprawnienie do skorygowania deklaracji w zakresie objętym tą kontrolą. Korekta deklaracji złożona po upływie tego terminu, a przed zakończeniem kontroli celno-skarbowej, nie wywołuje skutków prawnych.

5. Kontrole:

- 1) na drogach publicznych lub drogach wewnętrznych, w morskich portach i przystaniach, na morskich wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym, strefie przyległej lub wodach śródlądowych oraz w miejscach innych niż określone w art. 55, w przypadku kontroli:
 - a) przestrzegania przepisów prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami,
 - b) przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy,
 - c) urządzania i prowadzenia gier hazardowych, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, oraz zgodności tej działalności z udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem,
 - d) przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie wydobycia urobku rudy miedzi, produkcji koncentratu, wydobycia gazu ziemnego lub ropy naftowej, o których mowa w ustawie z dnia 2 marca 2012 r. o podatku od wydobycia niektórych kopalin (Dz. U. poz. 362, z późn. zm.²⁰⁾),
 - e) rodzaju paliwa w zbiornikach pojazdów lub innych środków przewozowych;
 - f) wywozu i przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej towarów podlegających ograniczeniom lub zakazom;

²⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1215 oraz z 2015 r. poz. 211.

- 2) dokonywane poza punktem stałej lokalizacji (sprzedaż obwoźna i obnośna na targowiskach - w rozumieniu art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849, z późn. zm.²¹⁾);
 - 3) w podmiotach zobowiązanych do ewidencjonowania obrotu za pomocą kas rejestrujących;
 - 4) w podmiotach, w których przeprowadzono urzędowe sprawdzenie, o którym mowa w art. 103;
 - 5) w podmiotach innych niż określone w pkt 4 podlegających kontroli, w przypadku gdy czynności są przeprowadzane w oparciu o zgłoszenie dokonane na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 108 ust. 1 oraz w przypadku gdy obowiązek ich przeprowadzenia w określonym czasie wynika z przepisów prawa
- są wykonywane na podstawie legitymacji służbowej oraz stałego upoważnienia do wykonywania kontroli. Kontrole, o których mowa w pkt 1 lit. a, b, e i f, wykonuje umundurowany funkcjonariusz, a legitymacja służbowa i stałe upoważnienie są okazywane na żądanie podmiotu podlegającego kontroli. Do kontroli, o których mowa w zdaniu pierwszym, przepisu ust. 2 nie stosuje się.

6. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej zawiera:

- 1) oznaczenie organu;
- 2) datę i miejsce wystawienia;
- 3) wskazanie kontrolujących przeprowadzających kontrolę celno-skarbową;
- 4) oznaczenie kontrolowanego;
- 5) wskazanie zakresu kontroli celno-skarbowej i przewidywany termin jej zakończenia;
- 6) podpis osoby udzielającej upoważnienia;
- 7) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

7. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio do stałych upoważnień, o których mowa w ust. 5.

8. W uzasadnionych przypadkach naczelnik urzędu celno-skarbowego może dokonać zmiany upoważnienia do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej.

9. W przypadkach innych niż określone w ust. 5, legitymację służbową okazuje się na żądanie kontrolowanego.

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 528, 699, 774, 1045, 1283, 1777 i 1890.

10. Na żądanie osoby, która dysponuje towarem, pojazdem, środkiem przewozowym lub dokumentami podlegającymi sprawdzeniu w toku kontroli celno-skarbowej okazuje się upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz legitymację służbową.

11. Czynności kontrolne wykonywane na przejściach granicznych, w oddziałach urzędów celno-skarbowych lub w innych miejscach wyznaczonych lub uznanych przez właściwy organ KAS, wykonuje umundurowany funkcjonariusz na podstawie znaku identyfikacyjnego.

12. W czynnościach kontrolnych mogą uczestniczyć osoby uprawnione na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, w tym przedstawiciele instytucji Unii Europejskiej, osoby uprawnione na podstawie porozumień zawartych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w zakresie przebywania upoważnionych przedstawicieli tej władzy w siedzibach naczelników urzędów celno-skarbowych oraz ich obecności w toku kontroli celno-skarbowej.

Art. 59. 1. Kontrola celno-skarbowa powinna być zakończona bez zbędnej zwłoki jednak nie później niż w terminie do 3 miesięcy od dnia jej wszczęcia.

2. O każdym przypadku niezakończenia kontroli celno-skarbowej w terminie, o którym mowa w ust. 1, zawiadamia się pisemnie kontrolowanego, podając przyczyny przedłużenia terminu zakończenia kontroli celno-skarbowej i wskazując nowy termin jej zakończenia.

3. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania w przypadku, gdy kontrola celno-skarbowa jest wykonywana na podstawie bezpośrednio stosowanych przepisów powszechnie obowiązującego prawa unijnego albo na podstawie ratyfikowanej umowy międzynarodowej.

4. Dokumenty zgromadzone po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie stanowią dowodu w kontroli celno-skarbowej, postępowaniu podatkowym, postępowaniu celnym lub postępowaniu karnym skarbowym chyba, że został wskazany nowy termin zakończenia kontroli.

Art. 60. Podmioty, o których mowa w art. 48 ust. 1-6, są obowiązane na pisemne żądanie naczelnika urzędu celno-skarbowego w związku z wszczętą kontrolą celno-skarbową w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 1 pkt 1-3, do sporządzenia i przekazania, także w formie elektronicznej, posiadanych informacji dotyczących kontrolowanego, o których mowa w art. 48 ust. 1-6. Przepis art. 48 ust. 7-11 stosuje się odpowiednio.

Art. 61. 1. Dostęp do informacji uzyskanych w trybie, o którym mowa w art. 60, przysługuje kontrolującemu wykonującemu kontrolę celno-skarbową, jego przełożonemu, a także naczelnikowi urzędu celno-skarbowego.

2. Informacje uzyskane w trybie, o którym mowa w art. 60, należy przechowywać zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych zawierających informacje o klauzuli „zastrzeżone”.

Art. 62. 1. W ramach kontroli celno-skarbowej przysługuje uprawnienie do:

- 1) żądania udostępniania akt, ewidencji, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów związanych z przedmiotem kontroli celno-skarbowej oraz do sporządzania z nich odpisów, kopii, wyciągów, notatek, wydruków i udokumentowanego pobierania danych w formie elektronicznej;
- 2) wstępu, przebywania i poruszania się na gruncie oraz w budynku, lokalu lub innym pomieszczeniu kontrolowanego;
- 3) dokonywania oględzin;
- 4) legitymowania lub ustalania w inny sposób tożsamości osób jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- 5) przesłuchiwania kontrolowanego lub świadków;
- 6) przeszukiwania lokali, w tym lokali mieszkalnych, innych pomieszczeń i miejsc oraz rzeczy, w tym z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych;
- 7) zasięgania opinii biegłych;
- 8) zabezpieczania zebranych dowodów;
- 9) żądania przeprowadzenia spisu z natury;
- 10) sporządzania szkiców, kopiowania, filmowania, fotografowania oraz dokonywania nagrań dźwiękowych;
- 11) zbierania innych niezbędnych materiałów w zakresie objętym kontrolą celno-skarbową;
- 12) badania towarów, surowców, półproduktów i wyrobów, w tym pobrania próbek towarów, surowców, półproduktów i wyrobów gotowych w celu ich zbadania;
- 13) żądania powtórzenia, jeżeli to możliwe, każdej czynności, w wyniku której uzyskuje się dane o przyjmowanych, wydawanych lub wprowadzanych do procesu produkcyjnego surowcach, materiałach, produkcji w toku i półproduktach oraz uzyskanych produktach, wyrobach gotowych i wysokości strat produkcyjnych;
- 14) przeprowadzania w uzasadnionych przypadkach, w drodze eksperymentu, doświadczenia lub odtworzenia możliwości gry na automacie lub gry na innym urządzeniu;
- 15) żądania zamknięcia dokumentacji dotyczącej towarów i czynności podlegających kontroli w celu umożliwienia porównania rzeczywistego stanu ze stanem ewidencyjnym;

- 16) uczestniczenia w podlegających kontroli celno-skarbowej czynnościach, przestrzegania prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy;
- 17) żądania złożenia wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli celno-skarbowej;
- 18) nakładania zamknięć urzędowych na urządzenia, pomieszczenia, naczynia oraz środki transportu.

2. Funkcjonariusze w ramach kontroli celno-skarbowej są uprawnieni również do:

- 1) przeprowadzania rewizji towarów, wyrobów i środków transportu, w tym z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych;
- 2) przeszukania osób;
- 3) konwoju i strzeżenia towarów;
- 4) kontroli przesyłek pocztowych;
- 5) zatrzymywania pojazdów i wykonywania innych czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego w trybie i przypadkach określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym;
- 6) zatrzymywania i kontrolowania statków w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 r. - Kodeks morski (Dz. U. z 2016 r. poz. 66) i ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1458 oraz z 2015 r. poz. 1690 i 1960);
- 7) przeprowadzenia kontroli rodzaju używanego paliwa przez pobranie próbek paliwa ze zbiornika pojazdu lub innego środka przewozowego.

3. Żądanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, może dotyczyć akt, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów związanych z przedmiotem kontroli, także za okres inny niż okres objęty kontrolą, jeżeli nie upłynął jeszcze termin ich przechowywania przewidziany w odrębnych przepisach.

4. Kontrolujący są uprawnieni do wstępu na teren kontrolowanego oraz poruszania się po tym terenie na podstawie legitymacji służbowej bez potrzeby uzyskiwania przepustki oraz nie podlegają rewizji osobistej przewidzianej w regulacjach wewnętrznych tej jednostki; podlegają natomiast przepisom o bezpieczeństwie i higienie pracy obowiązującym u kontrolowanego.

5. Kontrolujący są uprawnieni do wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, w granicach niezbędnych do wykonania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 3, 4 i 6

oraz ust. 2 pkt 1, 5 i 6 albo w celu uniknięcia bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa osób lub mienia.

6. Jeżeli nie ma możliwości korzystania z dróg, funkcjonariusze są uprawnieni do przebywania i poruszania się po gruntach bez uzyskania zgody ich właścicieli lub użytkowników w czasie bezpośredniego pościgu, przy czym do rozpatrywania ewentualnych odszkodowań za wyrządzone szkody mają zastosowanie przepisy prawa cywilnego.

7. Z zastrzeżeniem przepisów odrębnych, rewizji nie podlegają:

- 1) na zasadzie wzajemności:
 - a) towary przeznaczone dla obcych przedstawicielstw dyplomatycznych urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Rzeczypospolitej Polskiej, a także organizacji międzynarodowych mających siedziby lub placówki w Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) towary przeznaczone dla osób korzystających z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych,
 - c) opatrzone pieczęcią urzędową przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego, ministerstwa spraw zagranicznych obcego państwa lub pieczęcią urzędową misji specjalnej albo organizacji lub instytucji, która misję ustanowiła, przesyłki urzędowe przesyłane do obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i misji specjalnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz opatrzone taką pieczęcią przesyłki przez nie wysyłane;
- 2) opatrzone pieczęcią urzędową przesyłki przesyłane między Ministerstwem Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej a polskimi przedstawicielstwami dyplomatycznymi, urzędami konsularnymi i misjami specjalnymi za granicą.

Art. 63. 1. Zamknięcia urzędowe są nakładane w szczególności, gdy jest to niezbędne do:

- 1) zapewnienia przestrzegania warunków powrotnego wywozu oraz procedury celnej, do której towar został zgłoszony;
- 2) zabezpieczenia urządzeń, pomieszczeń i naczyń wykorzystywanych do prowadzenia działalności podlegającej kontroli celno-skarbowej;
- 3) zabezpieczenia dokumentacji związanej z urządzeniami, wyrobami i towarami lub czynnościami podlegającymi kontroli celno-skarbowej;
- 4) zapewnienia tożsamości wyrobów w procedurze zawieszenia poboru podatku akcyzowego.

2. Zamknięcia urzędowe mogą zostać usunięte lub zniszczone wyłącznie przez naczelnika urzędu celno-skarbowego lub za jego zgodą, z zastrzeżeniem ust. 4 chyba, że w następstwie

niedających się przewidzieć okoliczności ich usunięcie lub zniszczenie okaże się niezbędne do zapewnienia ochrony towarów, urządzeń, środków transportu lub jest to konieczne ze względu na ryzyko awarii lub bezpieczeństwo osób i mienia.

3. Każda osoba będąca w posiadaniu wyrobu, towaru, urządzenia, środka transportu lub osoba odpowiedzialna za wykonanie obowiązków podlegających kontroli jest obowiązana do niezwłocznego zawiadomienia naczelnika urzędu celno-skarbowego o stwierdzeniu naruszenia, usunięcia lub zniszczenia zamknięć urzędowych bez zgody naczelnika urzędu celno-skarbowego.

4. Zamknięcia urzędowe mogą być nakładane i zdejmowane przez podmioty upoważnione przez naczelnika urzędu celno-skarbowego.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i tryb nakładania i zdejmowania zamknięć urzędowych, rodzaje lub formy tych zamknięć oraz rodzaje podmiotów, o których mowa w ust. 4 i warunki które te podmioty muszą spełniać, uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa obrotu, tożsamości towaru, urządzenia oraz uniemożliwienie usunięcia zamknięcia bez jego zniszczenia, jak również konieczność identyfikacji zamknięć urzędowych nakładanych przez upoważnione podmioty.

Art. 64. 1. Naczelnik urzędu celno-skarbowego może zarządzić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej konwój towarów w przypadku, gdy:

- 1) niemożliwe jest nałożenie zamknięć urzędowych, a zachowanie tożsamości towaru jest niezbędne do przestrzegania warunków procedury celnej, procedury zawieszenia poboru podatku akcyzowego lub istnieje uzasadnione podejrzenie, że towar może zostać usunięty spod dozoru celnego, o którym mowa w unijnych przepisach celnych;
- 2) istnieje uzasadnione podejrzenie, że towary nie zostaną dostarczone do urzędu celno-skarbowego albo miejsca uznanego lub wyznaczonego przez organ KAS;
- 3) istnieje uzasadnione podejrzenie, że towary nie zostaną dostarczone do miejsca wskazanego w dokumencie towarzyszącym przesyłce;
- 4) kwota należności publicznoprawnych mogących powstać w związku z przewozem towarów podlegających kontroli jest wyższa niż kwota zabezpieczenia;
- 5) przewożone są towary, których przewóz jest związany ze zwiększonym ryzykiem.

2. Naczelnik urzędu celno-skarbowego może zobowiązać osobę odpowiedzialną za wykonywanie czynności przewidzianych przepisami prawa celnego lub podatkowego w zakresie przemieszczania niektórych wyrobów akcyzowych, aby określone czynności w

ramach konwoju wykonywały wyspecjalizowane jednostki działające w zakresie ochrony osób lub mienia.

3. Koszty konwoju ponosi osoba odpowiedzialna za wykonywanie obowiązków przewidzianych przepisami prawa celnego lub podatkowego w zakresie przemieszczania niektórych wyrobów akcyzowych.

Art. 65. 1. Naczelnik urzędu celno-skarbowego może zarządzić strzeżenie przez funkcjonariuszy towarów, w przypadku gdy:

- 1) towar wprowadzony na obszar celny Unii Europejskiej na skutek nieprzewidzianych okoliczności lub działania siły wyższej nie zostanie dostarczony do urzędu celno-skarbowego albo miejsca wyznaczonego lub uznanego przez organ KAS;
- 2) towar wprowadzony na obszar celny Unii Europejskiej wymaga przeładunku;
- 3) towar czasowo składowany nie może zostać przekazany do depozytu lub do magazynu czasowego składowania;
- 4) istnieje potrzeba przeładunku towaru przemieszczanego w procedurze zawieszenia poboru podatku akcyzowego.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1, naczelnik urzędu celno-skarbowego zamiast konwoju może zarządzić strzeżenie towaru.

3. Koszty strzeżenia towaru ponosi osoba odpowiedzialna za wykonywanie obowiązków przewidzianych przepisami prawa celnego lub podatkowego w zakresie przemieszczania niektórych wyrobów akcyzowych.

Art. 66. 1. Przy wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 62 ust. 2 pkt 5 i 7 stosuje się przepisy rozdziału 1 działu V ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym.

2. W zakresie nieuregulowanym w przepisach, o których mowa w ust. 1, zatrzymanie środków transportu może być dokonane tylko przez umundurowanych funkcjonariuszy znajdujących się w pojeździe służbowym będącym w ruchu albo w pobliżu pojazdu służbowego.

3. Po zatrzymaniu pojazdu lub środka przewozowego funkcjonariusz może:

- 1) kontrolować dokumenty i dane dotyczące środka transportu oraz osoby kierującej środkiem transportu, jak i innych osób korzystających ze środka transportu;
- 2) kontrolować dokumenty dotyczące przewożonych towarów;
- 3) sprawdzać zamknięcia urzędowe, jeżeli z dokumentów wynika, że zostały one nałożone;
- 4) pobrać próbkę paliwa ze zbiornika pojazdu lub innego środka przewozowego;

- 5) przeprowadzać rewizję bagażu przewożonego przez kierującego środkiem transportu i pasażerów;
- 6) dokonywać kontroli transportu drogowego na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

4. Zatrzymywanie pojazdów innych niż pojazdy przemieszczające się po drodze publicznej lub wewnętrznej odbywa się przy udziale innych służb lub instytucji, w szczególności:

- 1) Policji;
- 2) Straży Granicznej;
- 3) służb lotniczych;
- 4) Straży Ochrony Kolei;
- 5) Żandarmerii Wojskowej.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób oznakowania pojazdów służbowych KAS, uwzględniając w szczególności zapewnienie jednoznacznej identyfikacji pojazdów.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób oraz tryb przeprowadzania kontroli rodzaju paliwa, uwzględniając konieczność stosowania skutecznych metod technicznych w tym zakresie.

Art. 67. 1. W celu kontroli przesyłek pocztowych naczelnik urzędu celno-skarbowego może w szczególności kontrolować dokumenty dotyczące przesyłek pocztowych oraz sprawdzać liczbę przywożonych lub wywożonych przesyłek pocztowych z liczbą wskazaną w wykazie zdawczym.

2. Rewizję przesyłek pocztowych i pobieranie próbek towarów w nich przesyłanych przeprowadza się w obecności pracownika placówki pocztowej w rozumieniu art. 3 pkt 15 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe. Przy czynnościach tych mogą być obecni również zgłaszający, nadawca lub odbiorca przesyłki pocztowej.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw łączności określi, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania kontroli, o których mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność zapewnienia możliwości sprawowania kontroli oraz sprawne wykonywanie działalności przez operatorów pocztowych.

Art. 68. 1. Operatorzy pocztowi świadczący usługi pocztowe, na podstawie ustawy z dnia z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe są obowiązani do nieodpłatnego

udostępniania także w formie elektronicznej, na żądanie naczelnika urzędu celno-skarbowego w związku z kontrolą przesyłek pocztowych danych dotyczących osób korzystających z usług pocztowych oraz danych dotyczących faktów i okoliczności świadczenia lub korzystania z tych usług.

2. Do danych, o których mowa w ust. 1, przepis art. 61 stosuje się odpowiednio.

Art. 69. 1. Kontrolowany, pracownik oraz osoba współdziałająca z kontrolowanym, podmiot prowadzący lub przechowujący księgi podatkowe lub dokumenty, osoba wykonująca czynności podlegające kontroli celno-skarbowej, są obowiązani:

- 1) umożliwić wgląd w dokumenty i ewidencje objęte zakresem kontroli celno-skarbowej w tym dokumenty handlowe, księgowe i finansowe, nawet jeżeli mają charakter poufny, w tym dokumenty elektroniczne;
- 2) udzielać niezbędnej pomocy technicznej, jeżeli dokumenty lub ewidencje będące przedmiotem kontroli zostały sporządzone z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych;
- 3) przedstawiać na żądanie urzędowe tłumaczenie na język polski dokumentów mających znaczenie dla kontroli, sporządzonych w języku obcym;
- 4) udostępniać towary, urządzenia oraz środki transportu oraz zapewnić dostęp do pomieszczeń oraz innych miejsc będących przedmiotem kontroli celno-skarbowej;
- 5) wydawać za pokwitowaniem towary lub dokumenty na czas trwania kontroli celno-skarbowej, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- 6) przeprowadzać na żądanie spis z natury w zakresie niezbędnym na potrzeby kontroli celno-skarbowej;
- 7) umożliwiać zbadanie towarów, surowców, półproduktów i wyrobów gotowych, w tym przez pobranie ich próbek;
- 8) udostępniać w niezbędnym zakresie środki łączności, a także inne urządzenia techniczne, jeżeli są one niezbędne do wykonania kontroli;
- 9) umożliwiać sporządzanie kopii, szkiców, filmowanie i fotografowanie oraz dokonywanie nagrań dźwiękowych;
- 10) zapewniać warunki do wykonywania czynności kontrolnych, w tym - w miarę posiadanych możliwości - samodzielne pomieszczenie odpowiednie do rodzaju wykonywanych czynności i miejsce do przechowywania dokumentów;
- 11) udzielać wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli celno-skarbowej.

2. Osoba posiadająca towary podlegające kontroli jest obowiązana na swój koszt do wykonywania czynności umożliwiających przeprowadzenie kontroli, w szczególności do rozładowania, okazania oraz załadowania towaru po zakończeniu czynności kontrolnych.

3. Osoby upoważnione do reprezentowania lub prowadzenia spraw podmiotu podlegającego kontroli są obowiązane udzielać wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli, wynikających z zakresu wykonywanych czynności lub zadań.

Art. 70. 1. W zakresie objętym kontrolą celno-skarbową, można przeprowadzić oględziny przedmiotu także wtedy, gdy znajduje się w posiadaniu innego podmiotu niż kontrolowany.

2. Podmiotowi, o którym mowa w ust. 1, okazywane jest upoważnienie do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej, z wyłączeniem kontroli, o których mowa w art. 58 ust. 3 i 5.

3. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do niezwłocznego okazania przedmiotu oględzin oraz udzielania wyjaśnień dotyczących przedmiotu oględzin.

Art. 71. 1. Na potrzeby kontroli celno-skarbowej w zakresie przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skazania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy, podmioty wykonujące te czynności są obowiązane zapewnić warunki i środki do sprawnego przeprowadzania kontroli celno-skarbowej, w tym:

- 1) przesłać właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego, przed rozpoczęciem działalności w tym zakresie, zgłoszenie oraz dokumentację dotyczącą tej działalności, a w przypadku wznowienia działalności po przerwie trwającej dłużej niż 3 miesiące - zgłoszenie dotyczące wznowienia tej działalności;
- 2) przygotować i oznaczyć urządzenia, pomieszczenia i naczynia służące do tej działalności;
- 3) przechowywać w oddzielnych naczyniach i pomieszczeniach wyroby podlegające kontroli celno-skarbowej;
- 4) dostosować urządzenia, pomieszczenia i naczynia, o których mowa w pkt 2, do nakładania zamknięć urzędowych, a ponadto dostarczyć potrzebną ilość materiałów do ich nałożenia;

- 5) zapewnić odczynniki i sprzęt techniczny oraz - w przypadkach przewidzianych przez przepisy odrębne - legalizowane przyrządy pomiarowe, niezbędne do kontroli ilości i jakości surowców, półproduktów i wyrobów gotowych;
- 6) informować właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego o terminach czynności podlegających kontroli celno-skarbowej;
- 7) przeprowadzać czynności podlegające kontroli celno-skarbowej w obecności kontrolującego;
- 8) prowadzić dokumentację związaną z działalnością podlegającą kontroli celno-skarbowej;
- 9) dokonać, na żądanie kontrolującego, zamknięcia prowadzonej w tym zakresie dokumentacji w celu umożliwienia porównania rzeczywistego stanu ze stanem ewidencyjnym;
- 10) zgłaszać niezwłocznie właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego przypadki zniszczenia lub kradzieży wyrobów objętych kontrolą celno-skarbową, a także zniszczenia znaków akcyzy;
- 11) zgłaszać właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego zamiar zniszczenia wyrobów podlegających kontroli celno-skarbowej, nieprzydatnych do spożycia, dalszego przerobu lub zużycia, na co najmniej 3 dni przed zamierzonym terminem ich zniszczenia;
- 12) zgłaszać niezwłocznie właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego przypadki zdarzeń związanych z działaniem lub stanem urządzeń, pomieszczeń i naczyń, o których mowa w pkt 2, wskazujących na niebezpieczeństwo strat lub zniszczenia wyrobów akcyzowych objętych kontrolą celno-skarbową.

2. Na potrzeby kontroli celno-skarbowej, podmioty urządzające i prowadzące działalność w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach, na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, są obowiązane zapewnić warunki i środki do sprawnego przeprowadzania kontroli celno-skarbowej, w tym:

- 1) przesłać właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego, przed rozpoczęciem działalności w tym zakresie, zgłoszenie oraz dokumentację dotyczącą tej działalności, a w przypadku wznowienia działalności po przerwie trwającej dłużej niż 3 miesiące - zgłoszenie dotyczące wznowienia tej działalności;
- 2) przygotować i oznaczyć urządzenia służące do tej działalności;
- 3) dostosować urządzenia, o których mowa w pkt 2, do nakładania zamknięć urzędowych, a ponadto dostarczyć potrzebną ilość materiałów do ich nałożenia;

- 4) przeprowadzać czynności podlegające kontroli celno-skarbowej w obecności kontrolującego;
- 5) prowadzić dokumentację związaną z działalnością podlegającą kontroli celno-skarbowej;
- 6) informować właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego o czynnościach podlegających kontroli celno-skarbowej;
- 7) zgłaszać niezwłocznie właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego przypadki zdarzeń związanych ze stanem pomieszczeń, z działaniem lub stanem urządzeń do gier objętych kontrolą mogących mieć wpływ na urządzenie gier;
- 8) zapewnić możliwość przeprowadzenia w uzasadnionych przypadkach, w drodze eksperymentu, doświadczenia lub odtworzenia możliwości gry na automacie lub gry na innym urządzeniu.

3. Na potrzeby kontroli celno-skarbowej, podmioty urządzające zakłady wzajemne przez sieć Internet na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych są obowiązane zapewnić dostęp do danych przechowywanych w urządzeniu archiwizującym:

- 1) w miejscu ich przechowywania albo
- 2) za pomocą systemów teleinformatycznych.

4. Na potrzeby kontroli celno-skarbowej przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie wydobywania urobku rudy miedzi, produkcji koncentratu, wydobywania gazu ziemnego lub ropy naftowej, o których mowa w ustawie z dnia 2 marca 2012 r. o podatku od wydobywania niektórych kopalin, podmioty wykonujące te czynności, są obowiązane zapewnić warunki i środki do sprawnego przeprowadzania kontroli celno-skarbowej, w tym:

- 1) oznaczyć urządzenia i miejsca służące do tej działalności;
- 2) przechowywać osobno, w miejscu wydobywania urobku rudy miedzi oraz miejscu produkcji koncentratu, urobek rudy miedzi i koncentrat pochodzące z różnych źródeł;
- 3) prowadzić dokumentację związaną z działalnością podlegającą kontroli celno-skarbowej;
- 4) dokonać, na żądanie kontrolującego, zamknięcia prowadzonej w tym zakresie dokumentacji w celu umożliwienia porównania rzeczywistego stanu ze stanem ewidencyjnym.

5. Podmioty podlegające kontroli celno-skarbowej są odpowiedzialne za stan pomieszczeń, urządzeń i naczyń służących do wykonywania działalności w zakresie określonym w ust. 1-4 oraz za stan nałożonych na nie zamknięć urzędowych.

6. Dane udostępniane w sposób, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, naczelnik urzędu celno-skarbowego uzyskuje na podstawie pisemnej zgody podmiotu urządzającego zakłady wzajemne przez sieć Internet.

Art. 72. Koszty związane z realizacją obowiązków określonych w art. 69 ust. 1, z wyjątkiem obowiązków, o których mowa w art. 69 ust. 1 pkt 8 i 9, oraz w art. 71 obciążają podmioty podlegające kontroli.

Art. 73. 1. Przesłuchanie kontrolowanego lub świadka może nastąpić przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku.

2. W czynności, o której mowa w ust. 1, bierze udział osoba zatrudniona lub funkcjonariusz pełniący służbę w jednostce organizacyjnej KAS właściwej dla miejscowości, w której kontrolowany lub świadek przebywa.

3. Przesłuchanie utrwała się za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk.

4. Z przesłuchania sporządza się protokół, którego treść ograniczona jest do zapisu najbardziej istotnych oświadczeń osób biorących w nim udział. Zapis obrazu i dźwięku stanowią załącznik do protokołu.

5. Kontrolowany ma prawo otrzymać na swój koszt jedną kopię zapisu dźwięku lub obrazu.

6. Przepisy wydane na podstawie art. 147 § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.²²⁾), zwanej dalej „Kodeksem postępowania karnego”, stosuje się odpowiednio.

²²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852, Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061, Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405, Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416, Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192, Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849, Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571, Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474, Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228, Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430, 1431 i 1438, Nr 279, poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1247, 1262, 1282 i 1650, z 2014 r. poz. 85, 384, 694, 1375 i 1556, z 2015 r. poz. 21, 290, 396, 1185, 1186, 1334, 1788, 1855 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 178 i 437.

Art. 74. 1. W przypadkach niecierpiących zwłoki kontrolujący może dokonać przeszukania lokali mieszkalnych, innych pomieszczeń i miejsc lub rzeczy kontrolowanego w celu znalezienia dowodów mających istotne znaczenie dla prowadzonej kontroli, gdy istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że znajdują się w miejscu przeszukania, bez uprzedniej zgody prokuratora. Przepisy Kodeksu postępowania karnego o przeszukaniu odnoszące się do Policji mają także zastosowanie do kontrolujących.

2. Czynność przeszukania podlega zatwierdzeniu przez właściwego prokuratora rejonowego. W zakresie nieuregulowanym przepisami Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.

3. W razie odmowy zatwierdzenia przeszukania materiały i informacje zebrane w toku czynności nie stanowią dowodu w kontroli celno-skarbowej, kontroli podatkowej, postępowaniu podatkowym, postępowaniu celnym lub postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe.

4. W przypadku, gdy nieruchomości lub ich części albo rzeczy znajdują się w posiadaniu osób trzecich, osoby te są obowiązane je udostępnić, w celu przeszukania, na żądanie naczelnika urzędu celno-skarbowego. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio.

Art. 75. 1. Jeżeli nie można w inny sposób stwierdzić, czy osoba przewozi towary, co do których nie zostały spełnione wymogi przewidziane przepisami prawa, w szczególności jeżeli towary nie zostały przedstawione lub zgłoszone zgodnie z wymogami wynikającymi z przepisów prawa celnego, funkcjonariusz może przeszukać tę osobę.

2. Przeszukanie nie powinno naruszać godności osobistej osoby przeszukiwanej oraz powinno być przeprowadzone przez osobę tej samej płci, w warunkach wykluczających obecność osób postronnych.

3. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że osoba ukrywa towary w swoim organizmie, można skierować tę osobę na specjalistyczne badania lekarskie.

4. W przypadku wykonania badań, o których mowa w ust. 3, na wniosek osoby, która została poddana tym badaniom, naczelnik urzędu celno-skarbowego wydaje zaświadczenie o terminie i miejscu ich przeprowadzenia.

Art. 76. 1. Naczelnik urzędu celno-skarbowego może wystąpić do kontrahentów kontrolowanego o:

- 1) udostępnienie dokumentów związanych z dostawą towaru lub usługi, w zakresie objętym kontrolą celno-skarbową u kontrolowanego, w celu sprawdzenia ich prawidłowości i rzetelności;
- 2) przekazanie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznym nośniku danych, wyciągu z ksiąg podatkowych i dowodów księgowych zapisanego w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej, o której mowa w art. 193a § 2 Ordynacji podatkowej, jeżeli kontrahent podatnika prowadzi księgi podatkowe przy użyciu programów komputerowych; przepis art. 168 § 3a pkt 1 Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio;
- 3) udzielenie wyjaśnień związanych z dostawą towaru lub usługi, w zakresie objętym kontrolą celno-skarbową.

2. Za kontrahentów kontrolowanego uważa się także wszystkie podmioty prowadzące działalność gospodarczą w okresie objętym kontrolą celno-skarbową uczestniczące w dostawie tego samego towaru lub usługi będące zarówno dostawcami, jak i nabywcami biorącymi udział pośrednio lub bezpośrednio w dostawie towaru lub usługi.

3. Czynności określone w ust. 1 pkt 2 kontrahent kontrolowanego jest obowiązany wykonać na własny koszt.

Art. 77. 1. W ramach wykonywanej kontroli celno-skarbowej naczelnik urzędu celno-skarbowego może, w drodze decyzji, dokonać zabezpieczenia zobowiązania podatkowego oraz należności celnych na majątku kontrolowanego. Przepisy art. 33, art. 33a-33g i art. 200 § 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio. Przepisów art. 165 § 2 i 4 Ordynacji podatkowej nie stosuje się.

2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, wykonuje naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla kontrolowanego w dniu wydania decyzji.

3. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, stronie przysługuje odwołanie, o którym mowa w art. 221 Ordynacji podatkowej, do naczelnika urzędu celno-skarbowego, który wydał decyzję.

Art. 78. 1. Z czynności kontrolnych mających istotne znaczenie dla sprawy, w szczególności z:

- 1) oględzin,
- 2) zabezpieczenia dowodów,
- 3) przesłuchania kontrolowanego lub świadka,
- 4) przeszukania osoby,

- 5) przeszukania lokali, innych pomieszczeń, miejsc lub rzeczy,
 - 6) kontroli dokumentów i ewidencji,
 - 7) rewizji,
 - 8) pobierania próbek towarów i wyrobów oraz ich badania
- sporządza się protokół.

2. Protokół sporządza się tak, aby z jego treści wynikało, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności kontrolnych dokonał, kto i w jakim charakterze był przy nich obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby.

3. Protokół odczytuje się wszystkim osobom obecnym, biorącym udział w czynności kontrolnej, które powinny następnie protokół podpisać. Odmowę lub brak podpisu którejkolwiek osoby należy odnotować w protokole.

4. Protokół przesłuchania powinien być odczytany i przedłożony do podpisu osobie zeznającej niezwłocznie po złożeniu zeznania.

5. W protokole przesłuchania osoby, która złożyła zeznanie w języku obcym, należy podać w przekładzie na język polski treść złożonego zeznania oraz wskazać osobę i adres tłumacza, który dokonał przekładu. Tłumacz powinien podpisać protokół przesłuchania.

6. Protokół podpisuje kontrolujący, który przeprowadzał czynności kontrolne.

7. Protokół z czynności kontrolnych wykonywanych w miejscach, o których mowa w art. 58 ust. 5 i 11, jest sporządzany w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości lub na żądanie podmiotu podlegającego kontroli, chyba, że czynność ta została udokumentowana w sposób określony w przepisach odrębnych.

Art. 79. 1. Po zakończeniu czynności kontrolnych, dokonywanych w czasie kontroli celno-skarbowej prowadzonej w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 1 pkt 1, sporządza się wynik kontroli. Doręczenie wyniku kontroli kończy kontrolę celno-skarbową.

2. Wynik kontroli zawiera:

- 1) oznaczenie organu;
- 2) wskazanie kontrolowanego;
- 3) datę wydania;
- 4) zakres kontroli celno-skarbowej;
- 5) informację o stwierdzonych nieprawidłowościach lub ich braku;
- 6) pouczenie o prawie złożenia korekty deklaracji;
- 7) podpis naczelnika urzędu celno-skarbowego lub osoby zastępującej naczelnika urzędu celno-skarbowego.

3. W terminie 14 dni od dnia doręczenia wyniku kontroli kontrolowany może skorygować w zakresie objętym kontrolą uprzednio złożoną deklarację podatkową. Korekta deklaracji złożona po upływie tego terminu, a przed doręczeniem zawiadomienia, o którym mowa w art. 80 ust. 2 albo postanowienia, o którym mowa w art. 80 ust. 4, nie wywołuje skutków prawnych.

4. Uprawnienie do skorygowania deklaracji przysługuje nadal po zakończeniu kontroli celno-skarbowej, jeżeli w wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości albo organ uwzględnił złożoną korektę, o której mowa w ust. 3.

5. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do kontroli celno-skarbowej:

- 1) przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy - jeżeli nie stwierdzono nieprawidłowości;
- 2) przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie wydobywania urobku rudy miedzi, produkcji koncentratu, wydobywania gazu ziemnego lub ropy naftowej, o których mowa w ustawie z dnia 2 marca 2012 r. o podatku od wydobywania niektórych kopalin - jeżeli nie stwierdzono nieprawidłowości;
- 3) przestrzegania przepisów prawa podatkowego związanych z ewidencjonowaniem obrotu za pomocą kas rejestrujących.

Art. 80. 1. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 1 pkt 1, zakończona kontrola celno-skarbowa przekształca się w postępowanie podatkowe, jeżeli kontrolowany nie złożył korekty deklaracji, o której mowa w art. 79 ust. 3 albo organ nie uwzględnił złożonej korekty deklaracji. Przepis art. 81b § 1 pkt 1 w części dotyczącej postępowania podatkowego oraz art. 81b § 1 pkt 2 lit. b Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku, gdy organ uwzględnił złożoną przez kontrolowanego korektę deklaracji, o której mowa w art. 79 ust. 3, kontrolowanemu doręcza się zawiadomienie o uwzględnieniu korekty deklaracji.

3. W przypadku śmierci kontrolowanego naczelnik urzędu celno-skarbowego kończy kontrolę celno-skarbową adnotacją, którą pozostawia się w aktach kontroli.

4. Przekształcenie, o którym mowa w ust. 1, następuje z dniem doręczenia kontrolowanemu postanowienia o przekształceniu, na które nie służy zażalenie.

5. Naczelnik urzędu celno-skarbowego, który sporządził wynik kontroli celno-skarbowej jest właściwy do przeprowadzenia postępowania podatkowego i wydania decyzji.

6. Od decyzji, o której mowa w ust. 5, stronie przysługuje odwołanie, o którym mowa w art. 221 Ordynacji podatkowej, do naczelnika urzędu celno-skarbowego, który wydał decyzję.

7. W przypadku gdy kontrolowana spółka cywilna, jawna, partnerska, komandytowa albo komandytowo-akcyjna została rozwiązana w trakcie kontroli celno-skarbowej albo postępowania podatkowego, postępowanie podatkowe kończy się decyzją, o której mowa w art. 115 § 4 Ordynacji podatkowej.

Art. 81. 1. Kontrola celno-skarbowa w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 pkt 2-5 i 9, kończy się protokołem.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, w szczególności zawiera:

- 1) wskazanie kontrolowanego;
- 2) wskazanie kontrolujących;
- 3) określenie przedmiotu i zakresu kontroli celno-skarbowej;
- 4) określenie miejsca i czasu przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej;
- 5) opis dokonanych ustaleń faktycznych;
- 6) dokumentację dotyczącą przeprowadzonych dowodów.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do kontroli celno-skarbowej, o której mowa w art. 58 ust. 5 i 11, jeżeli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Art. 82. Kontrola celno-skarbowa, o której mowa w art. 50 ust. 1 pkt 4, kończy się wynikiem kontroli. Przepis art. 79 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 83. 1. Dla kontroli celno-skarbowej prowadzi się akta kontroli, obejmujące w szczególności:

- 1) wykaz ich zawartości, z podaniem nazw dokumentów;
- 2) upoważnienie lub upoważnienia do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej;
- 3) dokumenty zgromadzone w toku kontroli celno-skarbowej;
- 4) protokoły z przeprowadzenia dowodów;
- 5) wynik kontroli.

2. Akta kontroli mogą być tworzone i przetwarzane także z wykorzystaniem technik informatycznych.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do kontroli celno-skarbowej, o której mowa w art. 58 ust. 5 i 11, chyba że z przepisów wynika obowiązek sporządzenia wyniku kontroli lub protokołu.

Art. 84. 1. Jeżeli kontrolowany złoży po zakończonej kontroli celno-skarbowej skorygowaną deklarację, inną niż określona w art. 79 ust. 3 zdanie pierwsze, w zakresie objętym tą kontrolą, naczelnik urzędu celno-skarbowego może podjąć zakończoną kontrolę.

2. Kontrola podejmowana jest w formie postanowienia, na które nie służy zażalenie.

3. Czynności przeprowadzone w zakończonej kontroli celno-skarbowej, która jest podejmowana, pozostają w mocy.

Art. 85. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może uzgadniać z obcymi władzami przeprowadzenie kontroli jednoczesnych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, występując do obcej władzy o przeprowadzenie kontroli jednoczesnej, podaje uzasadnienie wszczęcia takiej kontroli oraz czas jej przeprowadzenia.

3. W przypadku gdy obca władza wystąpiła o przeprowadzenie kontroli jednoczesnej, minister właściwy do spraw finansów publicznych potwierdza przystąpienie do kontroli albo odmawia przeprowadzenia kontroli, uzasadniając przyczynę odmowy.

Art. 86. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki wykonywania kontroli, o której mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2-5 i 11, ze szczególnym uwzględnieniem rodzajów procedur celnych oraz kontrolowanych towarów,
- 2) rodzaje dokumentów mających znaczenie dla kontroli określonej w pkt 1, a także osoby obowiązane do ich przechowywania,
- 3) warunki użycia urządzeń technicznych i psów służbowych podczas kontroli określonej w pkt 1, sposób przeprowadzania przeszukania osoby, a także sposób i warunki przeprowadzania rewizji bagażu podróżnego,
- 4) warunki i sposób rekrutacji kandydatów na przewodników psów służbowych oraz warunki hodowli, nabywania, szkolenia, wykorzystywania, żywienia, pielęgnacji i utrzymania psów służbowych oraz pielęgnacji i utrzymania tych psów po wycofaniu ze służby

– mając na uwadze w szczególności, zapewnienie jednolitości procedur kontrolnych, miejsce wykonywania kontroli, zróżnicowanie form i sposobów wykonywania kontroli w zależności od rodzaju podmiotu oraz konieczność skutecznego wykrywania nieprawidłowości w stosowaniu przepisów prawa celnego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób prowadzenia kontroli bagażu przewożonego drogą morską lub powietrzną, z uwzględnieniem rodzaju bagażu podmiotu podlegającego kontroli oraz wskazania miejsc właściwych do prowadzenia kontroli.

Art. 87. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres i sposób kontroli niektórych wyrobów akcyzowych;
- 2) tryb przekazywania oraz zakres informacji o terminach czynności podlegających kontroli;
- 3) tryb niszczenia wyrobów akcyzowych objętych kontrolą;
- 4) szczegółowe sposoby i warunki przyjmowania, magazynowania, wydawania i przewożenia wyrobów akcyzowych objętych kontrolą.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględni w szczególności:

- 1) wyroby akcyzowe o szczególnym znaczeniu dla budżetu państwa oraz wyroby podlegające obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy;
- 2) zróżnicowanie form i sposobów wykonywania kontroli oraz zakresu wymagań, które powinny zostać spełnione przez podmioty podlegające kontroli - w zależności od rodzaju podmiotu, rodzaju wykonywanej działalności oraz grupy wyrobów objętych tymi kontrolami;
- 3) zapewnienie skuteczności i sprawności wykonywania kontroli.

Art. 88. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób i tryb kontroli urządzania i prowadzenia gier hazardowych;
- 2) rodzaje dokumentów mających znaczenie dla kontroli określonej w pkt 1 oraz rodzaje prowadzonej dokumentacji, jej wzory, a także szczegółowy sposób jej przygotowania i prowadzenia;
- 3) tryb przekazywania i zakres zgłoszeń i informacji.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględni w szczególności:

- 1) zróżnicowanie form i sposobów wykonywania kontroli oraz zakresu wymagań, które powinny zostać spełnione przez podmioty podlegające kontroli - w zależności od rodzaju podmiotu i rodzaju wykonywanej działalności;

- 2) zapewnienie skuteczności i sprawności wykonywania kontroli.

Art. 89. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, uwzględniając potrzebę zapewnienia skuteczności i sprawności wykonywania kontroli, o której mowa w art. 58 ust. 5 pkt 1 lit. d określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) formę i sposób wykonywania kontroli;
- 2) rodzaje prowadzonej dokumentacji, jej wzory, a także sposób jej prowadzenia.

Art. 90. Do kontroli celno-skarbowej nie stosuje się przepisów rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.²³⁾).

Art. 91. 1. W zakresie nieuregulowanym do kontroli celno-skarbowej przepisy art. 3e, art. 12, art. 139 § 4, art. 140 § 2, art. 141-143, art. 180- 181a, art. 189, art. 193 § 1-5, art. 193a-197, art. 199, oraz rozdziałów 1, 2, 3a, 5, 6 i 9, z wyłączeniem art. 171a, oraz rozdziałów 10, 22 i 23 działu IV, działu VI, z wyłączeniem art. 282b, oraz działów VII i VIII Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio.

2. W zakresie nieuregulowanym do postępowania podatkowego, o którym mowa w art. 80 ust. 1 przepisy Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio, z wyłączeniem art. 165.
3. Do kontroli, o której mowa w art. 50 ust. 2 pkt 9, nie stosuje się przepisów art. 58 ust. 3.

Rozdział 2

Audyt

Art. 92. 1. Audyt obejmuje ocenę:

- 1) gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- 2) gospodarowania środkami publicznymi innymi niż określone w pkt 1, z wyłączeniem badania celowości wykorzystania środków zaliczanych do dochodów własnych i subwencji ogólnej jednostki samorządu terytorialnego;
- 3) wywiązywania się z warunków finansowania pomocy ze środków, o których mowa w pkt 1 i 2;

²³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 875, 978, 1197, 1268, 1272, 1618, 1649, 1688, 1712, 1844 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65.

- 4) wykorzystania i rozporządzania mieniem państwowym;
- 5) wykorzystania mienia otrzymanego od Skarbu Państwa w celu realizacji zadań publicznych oraz prawidłowości prywatyzacji mienia Skarbu Państwa;
- 6) wypełniania zobowiązań wynikających z udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji, w tym wykorzystania środków, których spłatę poręczył lub gwarantował Skarb Państwa, z ich przeznaczeniem.

2. Audyt, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, dotyczy w szczególności:

- 1) skuteczności funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli;
- 2) prawidłowości rachunków;
- 3) prawidłowości i zgodności z prawem wydatków;
- 4) wywiązywania się z warunków finansowania pomocy.

3. Audyt, o którym mowa w ust. 1 pkt 2-6, obejmuje ocenę w szczególności oszczędności, skuteczności i efektywności.

4. Audytowi, o którym mowa w ust. 1, podlegają:

- 1) instytucje zarządzające, certyfikujące, pośredniczące, wdrażające, podmioty zaangażowane w realizację wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz agencje płatnicze, o których mowa w odrębnych przepisach;
- 2) podmioty i jednostki organizacyjne wydatkujące, przekazujące i otrzymujące środki, o których mowa w art. 92 ust. 1 pkt 1 i 2;
- 3) podmioty i jednostki obowiązane do wywiązywania się z warunków, o których mowa w art. 92 ust. 1 pkt 3;
- 4) władający i zarządzający mieniem państwowym;
- 5) spółki z udziałem Skarbu Państwa, podmioty wykorzystujące mienie przekazane przez Skarb Państwa oraz sprywatyzowane mienie Skarbu Państwa;
- 6) beneficjenci poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa oraz podmioty, za które Skarb Państwa poręczył lub gwarantował

- zwane dalej „audytowanymi”.

5. Audyt nie obejmuje oceny celowości i sposobu wykorzystania środków budżetowych oraz mienia państwowego, które zostały przeznaczone na cele specjalne w jednostkach podległych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, oraz w jednostkach organizacyjnych Agencji Bezpieczeństwa

Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biura Ochrony Rządu oraz Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, cele specjalne, o których mowa w ust. 5, organy uprawnione do przeprowadzania oceny wykorzystania środków budżetowych i mienia państwowego na te cele oraz tryb tej oceny, uwzględniając charakter zadań realizowanych przez organy i jednostki, o których mowa w ust. 5.

Art. 93. 1. Czynności w zakresie audytu, o którym mowa w art. 92 ust. 1 pkt 1, wykonują pracownicy zatrudnieni w wyodrębnionej w tym celu komórce organizacyjnej urzędu obsługującego ministra.

2. Audyt może być dokonany w siedzibie organu chyba, że konieczne jest przeprowadzenie czynności w siedzibie audytowanego oraz w miejscach wykonywania przez audytowanego działalności gospodarczej.

3. W związku z wykonywanymi czynnościami w zakresie audytu można żądać od audytowanych i ich kontrahentów przedstawienia dokumentów i dokonywania oględzin, w tym we wszystkich miejscach realizacji projektu finansowanego ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

4. W czynnościach, o których mowa w ust. 1, mogą uczestniczyć osoby uprawnione na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, w tym przedstawiciele instytucji Unii Europejskiej, a w zakresie realizacji wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej - także przedstawiciele innych państw.

Art. 94. 1. Z przeprowadzonego audytu właściwy organ sporządza odpowiednio:

- 1) sprawozdanie,
- 2) opinię,
- 3) zalecenie

- które doręcza się audytowanemu.

2. Sprawozdanie, opinia lub zalecenie wraz z dokumentacją z audytu mogą być przekazywane:

- 1) podmiotom sprawującym nadzór lub kontrolę nad działalnością audytowanego;
- 2) organom Unii Europejskiej;
- 3) osobom uprawnionym na podstawie zawartych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych;

4) przedstawicielom innych państw w zakresie realizacji wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

3. Podmiot, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, jest obowiązany, w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia sprawozdania, opinii lub zalecenia, zawiadomić właściwy organ o sposobie wykorzystania informacji z audytu lub o przyczynach ich niewykorzystania.

4. Audytowany jest zobowiązany w terminie wyznaczonym przez właściwy organ poinformować ten organ o podjętych działaniach w związku z doręczonym sprawozdaniem, opinią lub zaleceniem.

Art. 95. . W zakresie nieregulowanym w niniejszym rozdziale do audytu stosuje się odpowiednio:

- 1) przepisy art. 58 ust. 1, 2, 6 i 8, art. 62 ust. 1 pkt 1-5, 7-11 i 17, ust. 3 i 4, art. 69 ust. 1 pkt 1-4, 6 i 8-11 oraz ust. 2, art. 70, art. 73, art. 76 oraz art. 78 ust. 1-6;
- 2) przepisy art. 12, art. 143, art. 180-181a, art. 193a-194a, art. 195-197, oraz rozdziałów 2 i 3a, 5, 6, 9, z wyłączeniem art. 171a, oraz rozdziałów 22 i 23 działu IV Ordynacji podatkowej.

Rozdział 3

Czynności audytowe

Art. 96. 1. Czynności audytowe przeprowadza się:

- 1) w celu ustalenia, czy podmiot występujący z wnioskiem o wydanie pozwolenia, o którym mowa w art. 38 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, str. 1, z późn. zm.²⁴⁾), zwanego dalej „unijnym kodeksem celnym” spełnia kryteria określone w art. 39 unijnego kodeksu celnego;
- 2) w przypadku gdy przepisy celne uzależniają wydanie innego pozwolenia od spełnienia kryterium określonego w art. 39 unijnego kodeksu celnego.

2. Czynności audytowe mogą zostać przeprowadzone w celu ustalenia, czy podmiot występujący o wydanie pozwolenia na podstawie przepisów celnych, innego niż wskazanego w ust. 1, spełnia kryteria lub warunki wymagane do przyznania wnioskowanego pozwolenia.

²⁴⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 287 z 29.10.2013, str. 90

3. Czynności audytowe mogą być przeprowadzone w przypadku ponownej oceny, o której mowa w art. 23 ust. 4 lit. a unijnego kodeksu celnego oraz zawieszenia, zmiany, cofnięcia lub unieważnienia pozwoleń, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, przypadki pozwoleń, o których mowa w ust. 2, uwzględniając:

- 1) określone w przepisach celnych kryteria lub warunki niezbędne do wydania danego pozwolenia, w tym konieczność ich weryfikacji w ramach czynności przeprowadzanych w siedzibie lub miejscach wykonywania działalności gospodarczej przez podmiot występujący z wnioskiem o wydanie pozwolenia;
- 2) rodzaj udzielanego pozwolenia;
- 3) konieczność zapewnienia sprawności prowadzenia czynności audytowych.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór kwestionariusza, o którym mowa w art. 26 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego, uwzględniając zakres kryteriów określonych w art. 39 unijnego kodeksu celnego.

Art. 97. 1. Czynności audytowe polegają w szczególności na:

- 1) badaniu dokumentacji i w razie potrzeby, weryfikacji jej autentyczności;
- 2) dokonywaniu oględzin i sprawdzaniu stanu pomieszczeń oraz innych obiektów;
- 3) dokonywaniu oceny wypłacalności wnioskodawcy;
- 4) badaniu bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych, w tym oprogramowania, pod względem możliwości prowadzenia kontroli danych zawartych w tych systemach.

2. W przypadku stwierdzenia możliwości niespełnienia przez wnioskodawcę kryterium lub warunku do wydania pozwolenia lub zezwolenia, właściwy dyrektor izby administracji skarbowej wydaje zalecenia, w których wskazuje konieczność podjęcia określonych działań naprawczych, oraz wyznacza termin na ich realizację.

Art. 98. Czynności audytowe właściwy dyrektor izby administracji skarbowej może przeprowadzić również w siedzibie i miejscach wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej. Przepisy art. 55 ust. 1, art. 62, art. 69 i art. 71 stosuje się odpowiednio.

Art. 99. 1. Z przeprowadzonych czynności audytowych właściwy dyrektor izby administracji skarbowej sporządza raport, który zawiera informację o spełnieniu lub niespełnieniu przez wnioskodawcę danego kryterium lub warunku.

2. Raport doręcza się podmiotowi występującemu z wnioskiem o wydanie pozwolenia lub zezwolenia.

3. Nieudostępnienie przez wnioskodawcę żądanych dokumentów, danych lub informacji lub utrudnienie lub uniemożliwienie przeprowadzenia czynności audytowych uważa się za niespełnienie kryterium lub warunku podlegającego ustaleniu w ramach czynności audytowych.

Art. 100. W ramach monitorowania, o którym mowa w art. 23 ust. 5 unijnego kodeksu celnego, w przypadkach, o których mowa w art. 56, przeprowadza się czynności audytowe mające na celu badanie i weryfikację spełnienia warunków i kryteriów przez posiadacza decyzji.

Art. 101. Izby gospodarcze, organy samorządu zawodowego oraz inne instytucje zrzeszające przedsiębiorców, są obowiązane, w związku z prowadzonymi czynnościami audytowymi, przekazywać nieodpłatnie, na pisemne żądanie i w określonych w tym żądaniu terminach, posiadane dane i informacje o zrzeszonych w nich podmiotach.

Art. 102. Do czynności audytowych dotyczących pozwoleń określonych w przepisach celnych w zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy art. 12, art. 143 oraz rozdziałów 1, 2, 5, 6, 9, z wyłączeniem art. 171a, rozdziałów 10-11 i 23 działu IV oraz działów VII i VIII Ordynacji podatkowej.

Rozdział 4

Urzędowe sprawdzenie

Art. 103. Naczelnik urzędu celno-skarbowego:

- 1) może przeprowadzić urzędowe sprawdzenie:
 - a) przed rozpoczęciem działalności, o której mowa w art. 71 ust. 1-4,
 - b) w przypadku weryfikacji dalszego spełniania warunków i środków do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a w szczególności warunków i środków, o których mowa w art. 69 ust. 1 pkt 2, 4, 7, 8 i 10, art. 71 ust. 1 pkt 2-5 i 8, ust. 2 pkt 2, 3 i 5, ust. 3 oraz ust. 4 pkt 1 i 3;

- 2) przeprowadza urzędowe sprawdzenie w przypadku gdy przepisy prawa podatkowego w zakresie podatku akcyzowego uzależniają wydanie decyzji od wyniku urzędowego sprawdzenia.

Art. 104. Urzędowe sprawdzenie polega na wykonaniu czynności w celu ustalenia czy w miejscu prowadzenia działalności podlegającej kontroli są zapewnione warunki i środki do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a w szczególności warunki i środki, o których mowa w art. 69 ust. 1 pkt 2, 4, 7, 8 i 10, art. 71 ust. 1 pkt 2-5, ust. 2 pkt 2 i 3, ust. 3 oraz ust. 4 pkt 1, a w przypadku, o którym mowa w art. 103 pkt 2, również na wykonaniu czynności w celu ustalenia czy miejsce prowadzenia działalności spełnia warunki określone w przepisach o podatku akcyzowym.

Art. 105. 1. Przed rozpoczęciem działalności, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 1, podmiot przesyła właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego zgłoszenie oraz dokumenty mające znaczenie dla przeprowadzania kontroli.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 103 pkt 2, złożony wniosek o wydanie lub zmianę decyzji stanowi zgłoszenie. Do zgłoszenia podmiot jest obowiązany załączyć dokumenty mające znaczenie dla przeprowadzania kontroli.

3. W przypadku zmiany danych zawartych w zgłoszeniu lub w dokumentach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2, podmiot jest obowiązany powiadomić o tych zmianach właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Art. 106. 1. Z urzędowego sprawdzenia sporządza się protokół. Protokół, zgłoszenie oraz załączone dokumenty mające znaczenie dla przeprowadzania kontroli stanowią akta weryfikacyjne.

2. Akta weryfikacyjne zatwierdza się:

- 1) decyzją - w przypadku, o którym mowa w art. 103 pkt 1 lit. a;
- 2) postanowieniem - w przypadku, o którym mowa w art. 103 pkt 2;
- 3) postanowieniem, na które przysługuje zażalenie - w przypadku, o którym mowa w art. 103 pkt 1 lit. b.

Art. 107. 1. W przypadku gdy nie są zapewnione warunki i środki określone w art. 104 naczelnik urzędu celno-skarbowego wyznacza termin do ich spełnienia, a po jego upływie przeprowadza powtórne urzędowe sprawdzenie.

2. W przypadku stwierdzenia w wyniku powtórnego urzędowego sprawdzenia, że nie są zapewnione warunki i środki, o których mowa w art. 104, naczelnik urzędu celno-skarbowego wydaje:

- 1) decyzję o odmowie zatwierdzenia akt weryfikacyjnych - w przypadku, o którym mowa w art. 103 pkt 1 lit. a;
- 2) postanowienie o odmowie zatwierdzenia akt weryfikacyjnych - w przypadku, o którym mowa art. 103 pkt 2;
- 3) postanowienie, na które przysługuje zażalenie - w przypadku, o którym mowa w art. 103 pkt 1 lit. b.

Art. 108. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje działalności, o której mowa w art. 71 ust. 1-4, przed rozpoczęciem której przeprowadza się urzędowe sprawdzenie;
- 2) dokumenty mające znaczenie dla przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 105 ust. 1 i 2, oraz zakres danych i informacji zamieszczanych w tych dokumentach oraz tryb przesyłania dokumentów;
- 3) zakres i tryb dokonywania zgłoszenia, o którym mowa w art. 105 ust. 1;
- 4) tryb powiadamiania o zmianach danych, o których mowa art. 105 ust. 3;
- 5) szczegółowy sposób i zakres urzędowego sprawdzenia;
- 6) szczegółowy sposób sporządzenia akt weryfikacyjnych i miejsce ich przechowywania
- biorąc pod uwagę względy podwyższonego ryzyka związanego z prowadzoną działalnością oraz konieczność zapewnienia jednolitego postępowania naczelników urzędów celno-skarbowych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia przypadki, w których przeprowadza się urzędowe sprawdzenie w ramach pozwoleń określonych w unijnym kodeksie celnym oraz tryb przeprowadzania urzędowego sprawdzenia. Wydając rozporządzenie minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględnia zapewnienie równowagi między zakresem czynności urzędowego sprawdzenia, a stabilnością prowadzenia działalności gospodarczej, przy jednoczesnym zabezpieczeniu interesów państwa.

Art. 109. W zakresie nieuregulowanym w rozdziale 4 przepisy art. 12, art. 18b i działu IV, z wyjątkiem art. 256, art. 262 i art. 263, oraz działów VII i VIII Ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio.

Rozdział 5

Szczególne uprawnienia organów Krajowej Administracji Skarbowej oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej

Art. 110. 1. W celu wykonywania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 2, 13-16 i art. 14 ust. 1 pkt 7 oraz ścigania przestępstw na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych właściwe organy KAS, z zachowaniem ograniczeń wynikających z art. 111-123, mogą uzyskiwać, gromadzić, przetwarzać i wykorzystywać:

- 1) informacje zawierające dane osobowe,
 - 2) dane, o których mowa w art. 111 ust. 1 oraz w art. 112 ust. 1,
 - 3) informacje o dochodach, obrotach, rzeczach i prawach majątkowych
- podmiotów podlegających kontroli oraz podmiotów, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa albo przestępstwa skarbowego.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, mogą być prowadzone w formie czynności operacyjno-rozpoznawczych, w tym umożliwiających uzyskiwanie informacji oraz utrwalanie śladów i dowodów w sposób niejawni.

3. Czynności, o których mowa w ust. 1, przeprowadzają wyłącznie funkcjonariusze pełniący służbę w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych:

- 1) urzędu obsługującego ministra,
 - 2) urzędu celno-skarbowego
- zwani dalej „funkcjonariuszami wykonującymi czynności operacyjno-rozpoznawcze”.

Art. 111. 1. W celu zapobiegania lub wykrywania przestępstw skarbowych lub przestępstw, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14-16, funkcjonariusze wykonujący czynności operacyjno-rozpoznawcze mogą uzyskiwać dane niestanowiące treści odpowiednio, przekazu telekomunikacyjnego, przesyłki pocztowej albo przekazu w ramach usługi świadczonej drogą elektroniczną, określone w:

- 1) art. 180c i 180d ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2014 r. poz. 243, z późn. zm.²⁵⁾), zwane dalej „danymi telekomunikacyjnymi”,
- 2) art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, zwane dalej „danymi pocztowymi”,
- 3) art. 18 ust. 1-5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, zwane dalej „danymi internetowymi”

- oraz mogą je przetwarzać bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczą.

2. Przedsiębiorca telekomunikacyjny, operator pocztowy lub usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną udostępnia nieodpłatnie dane, o których mowa w ust. 1:

- 1) na pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego;
- 2) na pisemny wniosek funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze posiadającego pisemne upoważnienie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego do występowania w jego imieniu o udostępnienie danych, o których mowa w ust. 1;
- 3) za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej funkcjonariuszowi wykonującemu czynności operacyjno-rozpoznawcze posiadającemu pisemne upoważnienie, o którym mowa w pkt 2.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, udostępnianie danych, o których mowa w ust. 1, odbywa się bez udziału pracowników przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, operatora pocztowego lub usługodawcy świadczącego usługi drogą elektroniczną lub przy niezbędnym ich udziale, jeżeli możliwość taką przewiduje porozumienie zawarte pomiędzy Szefem Krajowej Administracji Skarbowej a tym podmiotem.

4. Udostępnienie danych, o których mowa w ust. 1, może nastąpić za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej, jeżeli sieć ta zapewnia:

- 1) możliwość ustalenia funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze uzyskującego dane, ich rodzaju oraz czasu, w którym zostały uzyskane;
- 2) zabezpieczenie techniczne i organizacyjne uniemożliwiające osobie nieuprawnionej dostęp do danych.

5. Szef Krajowej Administracji Skarbowej i naczelnik urzędu celno-skarbowego prowadzą rejestry wystąpień o uzyskanie danych telekomunikacyjnych, pocztowych i

²⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 827 i 1198, z 2015 r. poz. 1069, 1893 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 147.

internetowych zawierające informacje identyfikujące jednostkę organizacyjną KAS i funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze uzyskującego te dane, ich rodzaj, cel uzyskania oraz czas, w którym zostały uzyskane. Rejestr prowadzi się w formie elektronicznej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Art. 112. 1. W celu zapobiegania lub wykrywania przestępstw skarbowych lub przestępstw, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14-16, funkcjonariusze wykonujący czynności operacyjno-rozpoznawcze mogą uzyskiwać:

- 1) dane z wykazu, o których mowa w art. 179 ust. 9 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne,
 - 2) dane, o których mowa w art. 161 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne,
 - 3) w przypadku użytkownika, który nie jest osobą fizyczną - numer zakończenia sieci oraz siedzibę lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej, firmę lub nazwę i formę organizacyjną tego użytkownika,
 - 4) w przypadku stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej, także nazwę miejscowości oraz ulicy, przy której znajduje się zakończenie sieci, udostępnione użytkownikowi
- oraz mogą je przetwarzać bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczą.

2. Do udostępniania i przetwarzania danych, o których mowa w ust. 1, art. 111 ust. 2-5 stosuje się.

Art. 113. 1. Kontrolę nad uzyskiwaniem danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych sprawuje sąd okręgowy właściwy dla siedziby organu KAS, któremu udostępniono te dane.

2. Organ KAS, o którym mowa w ust. 1, przekazuje sądowi okręgowemu, o którym mowa w ust. 1, w okresach półrocznych, sprawozdanie obejmujące:

- 1) liczbę przypadków pozyskania w okresie sprawozdawczym danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych oraz rodzaj tych danych;
- 2) kwalifikacje prawne czynów, w związku z zaistnieniem których wystąpiono o dane telekomunikacyjne, pocztowe lub internetowe.

3. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 1, sąd okręgowy może zapoznać się z materiałami uzasadniającymi udostępnienie danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych.

4. Sąd okręgowy informuje organ KAS o wyniku kontroli w terminie 30 dni od jej zakończenia.

5. Kontroli, o której mowa w ust. 1, nie podlega uzyskiwanie danych na podstawie art. 112 ust. 1.

6. Naczelnik urzędu celno-skarbowego niezwłocznie przekazuje Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej informację o wynikach kontroli, o której mowa w ust. 4.

Art. 114. 1. W celu ustalenia sprawców oraz uzyskania i utrwalenia dowodów przestępstw skarbowych lub przestępstw, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14-16, oraz przestępstw ściganych na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych funkcjonariusze wykonujący czynności operacyjno-rozpoznawcze w toku czynności podejmowanych w ramach czynności operacyjno-rozpoznawczych mają prawo do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku nadzoru transgranicznego, o którym mowa w art. 21 Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r.

3. Czynności, o których mowa w ust. 1, powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osoby, wobec której zostały podjęte.

4. Na sposób prowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1, osobie, wobec której były one stosowane, przysługuje, w terminie 7 dni od dnia powzięcia wiadomości o ich stosowaniu, zażalenie do właściwego miejscowo prokuratora okręgowego.

Art. 115. 1. W ramach czynności operacyjno-rozpoznawczych, podejmowanych przez funkcjonariuszy wykonujących czynności operacyjno-rozpoznawcze, w celu wykrycia, ustalenia sprawców oraz uzyskania i utrwalenia dowodów przestępstw:

- 1) skarbowych, jeżeli wartość przedmiotu czynu lub uszczuplenie należności publicznoprawnej przekracza w dacie popełnienia czynu zabronionego pięćdziesięciokrotną wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie odrębnych przepisów,
- 2) skarbowych, o których mowa w art. 107 § 1 Kodeksu karnego skarbowego,
- 3) przeciwko obrotowi gospodarczemu, powodujących szkodę majątkową, jeżeli wysokość szkody przekracza w dacie popełnienia czynu zabronionego pięćdziesięciokrotną

wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie odrębnych przepisów,

- 4) przeciwko mieniu, jeżeli wartość mienia przekracza w dacie popełnienia czynu zabronionego pięćdziesięciokrotną wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie odrębnych przepisów,
- 5) określonych w przepisach art. 258, art. 270, art. 271, art. 273 Kodeksu karnego w związku z którymi nastąpiło uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej przekraczające pięćdziesięciokrotną wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie odrębnych przepisów,
- 6) określonych w art. 228-231 Kodeksu karnego, popełnionych przez osoby zatrudnione albo pełniące służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, w związku z wykonywaniem czynności służbowych,
- 7) przestępstw określonych w art. 229 Kodeksu karnego, popełnionych przez osoby niezatrudnione albo niepełniące służby w jednostkach organizacyjnych KAS, w związku z wykonywaniem czynności służbowych przez osoby, o których mowa w pkt 6,
- 8) ściganych na mocy umów międzynarodowych ratyfikowanych za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, określonych w polskiej ustawie karnej

- jeżeli inne środki okazały się bezskuteczne albo będą nieprzydatne, Sąd Okręgowy w Warszawie, zwany dalej „Sądem”, na pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może, w drodze postanowienia, zarządzić kontrolę operacyjną.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, przedstawia się wraz z materiałami uzasadniającymi potrzebę zastosowania kontroli operacyjnej.

3. W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy zachodzi obawa utraty informacji lub zatarcia albo zniszczenia dowodów przestępstwa, Szef Krajowej Administracji Skarbowej może zarządzić, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, kontrolę operacyjną, zwracając się jednocześnie do Sądu z pisemnym wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie. W razie nieudzielenia przez Sąd zgody, w terminie 5 dni od dnia zarządzenia kontroli operacyjnej, Szef Krajowej Administracji Skarbowej wstrzymuje kontrolę operacyjną oraz zarządza niezwłoczne protokolarne, komisyjne zniszczenie materiałów zgromadzonych podczas jej stosowania.

4. Kontrola operacyjna prowadzona jest niejawnie i polega na:

- 1) uzyskiwaniu i utrwalaniu treści rozmów prowadzonych przy użyciu środków technicznych, w tym za pomocą sieci telekomunikacyjnych;
- 2) uzyskiwaniu i utrwalaniu obrazu lub dźwięku osób z pomieszczeń, środków transportu lub miejsc innych niż miejsca publiczne;
- 3) uzyskiwaniu i utrwalaniu treści korespondencji, w tym korespondencji prowadzonej za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- 4) uzyskiwaniu i utrwalaniu danych zawartych w informatycznych nośnikach danych, telekomunikacyjnych urządzeniach końcowych, systemach informatycznych i teleinformatycznych;
- 5) uzyskiwaniu dostępu i kontroli zawartości przesyłek.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać w szczególności:

- 1) numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został jej nadany;
- 2) opis przestępstwa z podaniem, w miarę możliwości, jego kwalifikacji prawnej;
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę zastosowania kontroli operacyjnej, w tym stwierdzonej bezskuteczności lub nieprzydatności innych środków;
- 4) dane osoby lub inne dane, pozwalające na jednoznaczne określenie podmiotu lub przedmiotu, wobec którego stosowana będzie kontrola operacyjna, ze wskazaniem miejsca lub sposobu jej stosowania;
- 5) cel, czas i zakres kontroli operacyjnej.

6. Kontrolę operacyjną zarządza się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Sąd może, na pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, wydać postanowienie o jednorazowym przedłużeniu kontroli operacyjnej, na okres nie dłuższy niż kolejne 3 miesiące, jeżeli nie ustały przyczyny zarządzenia tej kontroli.

7. W uzasadnionych przypadkach, gdy podczas stosowania kontroli operacyjnej pojawiają się nowe okoliczności istotne dla wykrycia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów takich przestępstw, Sąd, na pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może, również po upływie okresów, o których mowa w ust. 6, wydawać kolejne postanowienia o przedłużeniu kontroli operacyjnej na następujące po sobie okresy, których łączna długość nie może przekraczać 12 miesięcy.

8. Do wniosków, o których mowa w ust. 3, 6 i 7, stosuje się odpowiednio ust. 2 i 5. Sąd przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w ust. 1, 3, 6 lub 7, zapoznaje się z

materiałami uzasadniającymi wniosek, w szczególności zgromadzonymi podczas stosowania kontroli operacyjnej zarządzanej w tej sprawie.

9. Wnioski, o których mowa w ust. 1, 3, 6 i 7, Sąd rozpoznaje na posiedzeniu, jednoosobowo, przy czym czynności Sądu związane z rozpoznawaniem tych wniosków są wykonywane w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych oraz z odpowiednim zastosowaniem przepisów wydanych na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego. W posiedzeniu Sądu może wziąć udział wyłącznie Prokurator Generalny lub upoważniony przez niego prokurator oraz przedstawiciel Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

10. Przedsiębiorca telekomunikacyjny, operator pocztowy oraz usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną są obowiązani do zapewnienia na własny koszt warunków technicznych i organizacyjnych umożliwiających prowadzenie kontroli operacyjnej.

11. Usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną będący mikro lub małym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej zapewnia na własny koszt warunki techniczne i organizacyjne umożliwiające prowadzenie kontroli operacyjnej stosownie do posiadanej infrastruktury.

12. Kontrola operacyjna powinna być zakończona niezwłocznie po ustaniu przyczyn jej zarządzenia, najpóźniej jednak z upływem okresu, na który została wprowadzona.

13. Szef Krajowej Administracji Skarbowej informuje Prokuratora Generalnego o wynikach kontroli operacyjnej po jej zakończeniu, a na jego żądanie również o przebiegu tej kontroli, przedstawiając zebrane w jej toku materiały.

14. Osobie, w stosunku do której była stosowana kontrola operacyjna, nie udostępnia się materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontroli operacyjnej. Przepis nie narusza uprawnień wynikających z art. 321 Kodeksu postępowania karnego.

15. Sąd, Prokurator Generalny, Szef Krajowej Administracji Skarbowej prowadzą odpowiednio rejestry postanowień, pisemnych zgód, zarządzeń i wniosków dotyczących kontroli operacyjnej. Rejestry prowadzi się w formie elektronicznej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

16. Na postanowienia Sądu, o których mowa w:

- 1) ust. 1, 3, 6 i 7 - zażalenie przysługuje Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej;
- 2) ust. 3 - zażalenie przysługuje Prokuratorowi Generalnemu.

17. Do zażaleń, o których mowa w ust. 16, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

18. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób dokumentowania kontroli operacyjnej oraz przechowywania i przekazywania wniosków i postanowień, a także przechowywania, przekazywania oraz przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tej kontroli oraz wzory stosowanych druków i rejestrów, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów.

Art. 116. 1. W ramach czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych w celu wykrycia, ustalenia sprawców oraz uzyskania i utrwalenia dowodów przestępstw, o których mowa w art. 115 ust. 1 oraz przestępstw ściganych na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych, Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnik urzędu celno-skarbowego może zarządzić niejawne nadzorowanie wytwarzania, przemieszczania i przechowywania przedmiotów przestępstwa oraz obrotu nimi, jeżeli nie stworzy to zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego.

2. O zarządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego zawiadamia niezwłocznie, odpowiednio Prokuratora Generalnego albo prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę naczelnika urzędu celno-skarbowego, który może nakazać zaniechanie tych czynności w każdym czasie.

3. Organ KAS, o którym mowa w ust. 1, na bieżąco informuje właściwego prokuratora o wynikach przeprowadzonych czynności.

4. Stosownie do zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, organy i instytucje publiczne oraz przedsiębiorcy są obowiązani dopuścić do dalszego przewozu przesyłki zawierające przedmioty przestępstwa w stanie nienaruszonym lub po ich usunięciu albo zastąpieniu w całości lub w części.

5. Szef Krajowej Administracji Skarbowej oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego prowadzą rejestry zarządzeń. Rejestry prowadzi się w formie elektronicznej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

6. Przepis ust. 1-4 stosuje się odpowiednio w przypadku dostawy kontrolowanej, o której mowa w art. 22 Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania i dokumentowania

czynności, o których mowa w ust. 1, oraz wzory stosowanych druków i rejestrów, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów.

Art. 117. Nie popełnia przestępstwa, kto, będąc do tego uprawnionym, wykonuje czynności określone w art. 116 ust. 1.

Art. 118. 1. Dane, o których mowa w art. 111 ust. 1, art. 112 ust.1 oraz materiały uzyskane w trybie art. 110 ust. 1, art. 114 ust. 1, art. 116 ust. 1, które:

- 1) zawierają informacje mające znaczenie dla kontroli celno-skarbowej, postępowania podatkowego, postępowania w sprawach celnych lub postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe oraz przestępstwa, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14-16, są przekazywane właściwemu miejscowo organowi KAS;
- 2) zawierają dowody pozwalające na wszczęcie albo mające znaczenie dla postępowania w sprawie o przestępstwo inne niż określone w pkt 1, odpowiednio Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnik urzędu celno-skarbowego przekazuje Prokuratorowi Generalnemu albo prokuratorowi okręgowemu właściwemu miejscowo, ze względu na siedzibę naczelnika urzędu celno-skarbowego.

2. Materiały zgromadzone w trybie kontroli operacyjnej, które zawierają informacje mające znaczenie dla kontroli celno-skarbowej, postępowania podatkowego, postępowania w sprawach celnych lub postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe oraz przestępstwa, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14-16, są przekazywane właściwemu miejscowo organowi KAS.

3. W przypadku gdy materiały uzyskane w toku kontroli operacyjnej:

- 1) zawierają informacje, o których mowa w art. 178 Kodeksu postępowania karnego Szef Krajowej Administracji Skarbowej zarządza ich niezwłoczne, komisyjne i protokolarne zniszczenie;
- 2) mogą zawierać informacje, o których mowa w art. 178a i art. 180 § 3 Kodeksu postępowania karnego, z wyłączeniem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego albo informacje stanowiące tajemnice związane z wykonywaniem zawodu lub funkcji, o których mowa w art. 180 § 2 Kodeksu postępowania karnego, Szef Krajowej Administracji Skarbowej przekazuje Prokuratorowi Generalnemu te materiały.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, Prokurator Generalny niezwłocznie po otrzymaniu materiałów, kieruje je do Sądu, wraz z wnioskiem o:

- 1) stwierdzenie, które z przekazanych materiałów zawierają informacje, o których mowa w ust. 3 pkt 2;
- 2) dopuszczenie do wykorzystania w postępowaniu w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe materiałów zawierających informacje stanowiące tajemnice związane z wykonywaniem zawodu lub funkcji, o których mowa w art. 180 § 2 Kodeksu postępowania karnego nieobjęte zakazami, określonymi w art. 178a i art. 180 § 3 Kodeksu postępowania karnego, z wyłączeniem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego.

5. Sąd, niezwłocznie po złożeniu wniosku przez Prokuratora Generalnego, wydaje postanowienie o dopuszczeniu do wykorzystania w postępowaniu w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe materiałów, o których mowa w ust. 3 pkt 2, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu, a także zarządza niezwłoczne zniszczenie materiałów, których wykorzystanie w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe jest niedopuszczalne.

6. Na postanowienie Sądu w przedmiocie dopuszczenia do wykorzystania w postępowaniu w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, materiałów, o których mowa w ust. 3 pkt 2, Prokuratorowi Generalnemu przysługuje zażalenie. Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

7. W postępowaniu przed Sądem, w odniesieniu do materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontroli operacyjnej oraz niejawnego nadzorowania wytwarzania, przemieszczania i przechowywania przedmiotów przestępstwa oraz obrotu nimi, stosuje się odpowiednio art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

Art. 119. 1. Dane, o których mowa w art. 111 ust. 1 i art. 112 ust. 1 oraz materiały uzyskane na podstawie art. 114 ust. 1, art. 115 ust. 1 i 3 oraz art. 116 ust. 1, niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo nie mające znaczenia dla kontroli celno-skarbowej, postępowania podatkowego lub postępowania w sprawach celnych, a także materiały uzyskane w wyniku kontroli operacyjnej, o których mowa w art. 118 ust. 5, których zniszczenie zarządził Sąd, podlegają niezwłocznemu, komisyjnemu i protokolarnemu zniszczeniu.

2. Zniszczenie, o którym mowa w ust. 1 z wyjątkiem materiałów, których zniszczenie zarządza Sąd, zarządza:

- 1) w odniesieniu do danych, o których mowa w art. 111 ust. 1, art. 112 ust. 1 oraz materiałów uzyskanych na podstawie art. 114 ust. 1 i art. 116 ust. 1, odpowiednio Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnik urzędu celno-skarbowego;
- 2) w odniesieniu do materiałów uzyskanych na podstawie art. 115 ust. 1 i 3 Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

3. O wydaniu i wykonaniu zarządzenia dotyczącego zniszczenia danych, o których mowa w art. 111 ust. 1 i art. 112 ust. 1 oraz materiałów uzyskanych na podstawie art. 115 ust. 1 i 2 i art. 116 ust. 1, a także materiałów uzyskanych w wyniku kontroli operacyjnej, o których mowa w art. 118 ust. 5, których zniszczenie zarządził Sąd, odpowiednio Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnik urzędu celno-skarbowego niezwłocznie informuje Prokuratora Generalnego albo prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Art. 120. Informacje uzyskane w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz dane, o których mowa w art. 111 ust. 1 i art. 112 ust. 1, udostępnia się organom, służbom i instytucjom państwowym uprawnionym do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych.

Art. 121. Informacje uzyskane w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz dane, o których mowa w art. 111 ust. 1 i art. 112 ust. 1, mogą być udostępniane, także za pomocą informatycznych nośników danych, przez organy KAS, na zasadzie wzajemności, zagranicznym instytucjom lub międzynarodowym organizacjom zajmującym się zadaniami tożsamymi z zadaniami realizowanymi w ramach czynności określonych w niniejszym rozdziale. Przekazywanie informacji i danych następuje w trybie określonym w porozumieniach zawartych z instytucjami zagranicznymi lub międzynarodowymi organizacjami przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 122. Szef Krajowej Administracji Skarbowej oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego w zakresie realizacji ustawowych zadań, o których mowa w art. 110 ust. 1, współdziałają z organami, służbami i instytucjami państwowymi uprawnionymi do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz właściwymi organami i instytucjami państw członkowskich Unii Europejskiej, a także, w przypadkach i na zasadach określonych w odrębnych ustawach, z innymi organami.

Art. 123. 1. W zakresie niezbędnym do realizacji zadań, o których mowa w art. 110 ust. 1, Szef Krajowej Administracji Skarbowej oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego mogą:

- 1) uzyskiwać informacje i dane, w tym także niejawnie, gromadzić je, sprawdzać i przetwarzać, w tym dane osobowe, bez wiedzy i zgody osoby, której te dane dotyczą;
- 2) nieodpłatnie uzyskiwać, gromadzić i przetwarzać dane ze zbiorów danych, w tym zbiorów danych osobowych, prowadzonych przez organy władzy publicznej oraz państwowe lub samorządowe jednostki organizacyjne.

2. Administrator danych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, jest obowiązany udostępnić dane funkcjonariuszowi wykonującemu czynności operacyjno-rozpoznawcze na podstawie imiennego upoważnienia organu, o którym mowa w ust. 1. Informacja o udostępnieniu tych danych podlega ochronie na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych.

3. Administrator zbioru danych, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może, w drodze decyzji, wyrazić zgodę na udostępnianie za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych informacji zgromadzonych w tych zbiorach organowi KAS, o którym mowa w ust. 1, bez konieczności składania wymaganych odrębnymi przepisami wniosków lub zapytań, jeżeli organ ten posiada:

- 1) urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie, kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane uzyskał;
- 2) zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do danych osobowych i innych informacji uzyskiwanych w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych przez uprawnione do tego organy, służby i instytucje państwowe.

5. Dane osobowe przechowuje się przez okres, w którym są niezbędne dla realizacji ustawowych zadań wykonywanych przez organy KAS. Organy KAS dokonują weryfikacji tych danych nie rzadziej niż co 5 lat od dnia ich uzyskania, usuwając dane zbędne.

Art. 124. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór upoważnienia, o którym mowa w art. 123 ust. 2 uwzględniając niezbędne dane funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze oraz oznaczenie administratora danych, o którym mowa w art. 123 ust. 3, oraz zakres, warunki i tryb przekazywania informacji.

Art. 125. 1. Funkcjonariusz wykonujący czynności operacyjno-rozpoznawcze przy wykonywaniu tych czynności może korzystać z pomocy innych osób. Zabronione jest ujawnianie danych o osobie udzielającej pomocy funkcjonariuszowi przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej jest obowiązany ujawnić dane o osobie, o której mowa w ust. 1, na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, w przypadku wszczęcia postępowania w sprawie o przestępstwo przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstwo wojenne, o zbrodni przeciwko życiu lub o występki przeciwko życiu lub zdrowiu, gdy jego następstwem była śmierć człowieka, a także w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez tę osobę przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego w związku z uczestnictwem w czynnościach operacyjno-rozpoznawczych.

3. Osobom, o których mowa w ust. 1, za udzielenie pomocy może być przyznane wynagrodzenie.

4. Jeżeli w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez funkcjonariuszy wykonujących czynności operacyjno-rozpoznawcze z pomocy osoby, o której mowa w ust. 1, osoba ta poniosła uszczerbek na zdrowiu przysługuje jej odszkodowanie na zasadach określonych w kodeksie cywilnym.

5. Jeżeli w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez funkcjonariuszy wykonujących czynności operacyjno-rozpoznawcze z pomocy osoby, o której mowa w ust. 1, osoba ta utraciła życie jej spadkobiercom przysługuje odszkodowanie na zasadach określonych w kodeksie cywilnym.

Art. 126. Szef Krajowej Administracji Skarbowej przedstawia corocznie Sejmowi i Senatowi informację o działalności określonej w art. 110-119.

Art. 127. 1. Koszty podejmowanych czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz szkoleń specjalistycznych, w zakresie których, ze względu na ochronę określoną w art. 128 ust. 1, nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych, finansach publicznych i rachunkowości, a także odszkodowania oraz wynagrodzenia, o których mowa w art. 125 ust. 3-5, są pokrywane z tworzonego na ten cel funduszu operacyjnego, którym dysponuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Środki na ten fundusz są corocznie zapewniane w budżecie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej określi, w drodze zarządzenia, sposób dysponowania funduszem operacyjnym, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając przepisy o ochronie informacji niejawnych. Zarządzenie nie podlega ogłoszeniu.

Art. 128. 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej zapewnia ochronę form, środków i metod wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, własnych obiektów i danych identyfikujących funkcjonariuszy wykonujących czynności operacyjno-rozpoznawcze.

Udzielenie informacji dotyczących tych czynności może nastąpić wyłącznie na żądanie sądu lub prokuratora, skierowane z powodu uzasadnionego podejrzenia popełnienia, w związku z prowadzonymi czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi, przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego, z zastrzeżeniem zachowania zasad określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

2. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych funkcjonariusze mogą posługiwać się dokumentami, które uniemożliwiają ustalenie danych ich identyfikujących oraz środków, którymi posługują się przy wykonywaniu zadań służbowych.

3. Nie popełnia przestępstwa:

- 1) kto poleca sporządzenie lub kieruje sporządzeniem dokumentów, o których mowa w ust. 2;
- 2) kto sporządza dokumenty, o których mowa w ust. 2;
- 3) kto udziela pomocy w sporządzeniu dokumentów, o których mowa w ust. 2;
- 4) funkcjonariusz, posługujący się przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych dokumentami, o których mowa w ust. 2.

4. Organy administracji publicznej są obowiązane w granicach swojej właściwości do udzielania właściwym organom KAS niezbędnej pomocy w zakresie wydawania i zabezpieczania dokumentów, o których mowa w ust. 2.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje, tryb wydawania i sposób posługiwania się i przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 2 z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.

Art. 129. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może upoważnić Zastępcę Szefa Krajowej Administracji Skarbowej do:

- 1) składania wniosków, o których mowa w art. 115 ust. 1, 3, 6 i 7 lub do zarządzenia kontroli operacyjnej w trybie określonym w art. 115 ust. 3;
- 2) zarządzania czynności, o których mowa w art. 116 ust. 1;
- 3) wykonywania innych czynności związanych z realizacją uprawnień określonych w art. 110-126 i art. 128.

Art. 130. 1. Funkcjonariusze w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 2, 13-16, art. 14 ust. 1 pkt 7 i 18 oraz art. 33 ust. 1 pkt 14 oprócz uprawnień określonych w art. 62 mają prawo do:

- 1) zatrzymywania i przeszukiwania osób, zatrzymywania rzeczy oraz przeszukiwania lokali mieszkalnych, pomieszczeń i innych miejsc, bagażu, ładunku, środków transportu i statków w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego;
- 2) zatrzymywania i przeszukiwania urządzeń zawierających dane informatyczne lub systemów informatycznych, w zakresie danych przechowywanych w tych urządzeniach lub systemach albo na nośnikach, w tym korespondencji przesyłanej pocztą elektroniczną w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego;
- 3) zatrzymywania osób wskutek pościgu, o którym mowa w artykule 20 Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi, sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r., w celu niezwłocznego przekazania ich funkcjonariuszom administracji celnej właściwego państwa członkowskiego;
- 4) zatrzymywania osób i przedmiotów, których dane wprowadzone zostały do systemów, o których mowa w ustawie z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1203 oraz z 2015 r. poz. 1607), w celu podjęcia wnioskowanych we wpisie działań albo do bezzwłocznego przekazania osoby lub przedmiotu uprawnionemu organowi;
- 5) konwoju, o którym mowa w art. 4 pkt 3 lit. c-g ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628, z późn. zm.²⁶⁾);
- 6) nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia i wykroczenia skarbowe, na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395, z późn. zm.²⁷⁾) i Kodeksie karnym skarbowym;
- 7) zwracania się o niezbędną pomoc do innych jednostek organizacyjnych, przedsiębiorców i organizacji społecznych, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa;

²⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1165 oraz z 2014 r. poz. 24 i 1199.

²⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 765 i 1247, z 2014 r. poz. 486, 579, 786 i 969, z 2015 r. poz. 21, 396, 841, 1186, 1269, 1549, 1707 i 1855 oraz z 2016 r. poz. 178 i 437.

2. Na sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2-5, w terminie 7 dni od dnia ich dokonania, przysługuje zażalenie do prokuratora właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia czynności. Do zażalenia stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego w zakresie dotyczącym postępowania odwoławczego.

Art. 131. 1. W toku wykonywania czynności służbowych funkcjonariusze są zobowiązani do poszanowania godności człowieka oraz respektowania innych praw i wolności obywatelskich.

2. Funkcjonariusze są zobowiązani do wykonywania czynności służbowych w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste i majątkowe osób i przedsiębiorców, których te czynności dotyczą.

3. Zatrzymanie osoby może być zastosowane tylko wówczas, gdy inne środki okazały się bezcelowe lub nieskuteczne. Osobę zatrzymaną po wykonaniu niezbędnych czynności procesowych należy niezwłocznie doprowadzić do najbliższej jednostki Policji lub Straży Granicznej lub zwolnić po ustaniu przyczyn zatrzymania.

4. W razie uzasadnionej potrzeby zatrzymaną osobę należy niezwłocznie poddać badaniu lekarskiemu lub udzielić jej pierwszej pomocy medycznej.

5. Osobie zatrzymanej lub osobie, wobec której dokonano przeszukania, przysługują uprawnienia odpowiednio osoby zatrzymanej lub osoby, której prawa zostały naruszone, przewidziane w Kodeksie postępowania karnego.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania badań lekarskich, o których mowa w ust. 4, przypadki uzasadniające potrzebę niezwłocznego udzielenia osobie zatrzymanej pierwszej pomocy medycznej lub potrzebę poddania jej niezbędnym badaniom lekarskim, a także czas i organizację tych badań oraz sposób ich dokumentowania, mając na celu ochronę zdrowia osoby zatrzymanej.

Art. 132. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania czynności, o których mowa w art. 130 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz art. 131 ust. 3 oraz tryb i zakres współpracy Służby Celno-Skarbowej z Policją i Strażą Graniczną, uwzględniając potrzebę zapewnienia odpowiedniej skuteczności podejmowanych przez funkcjonariuszy czynności, a także potrzebę ochrony dóbr osobistych i praw majątkowych osoby, wobec której zostały podjęte.

Art. 133. 1. Zatrzymywanie statków przemieszczających się po morskich wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym lub wodach śródlądowych może być dokonane tylko przez pełniące służbę, oznakowane jednostki pływające KAS, zwane dalej „jednostkami pływającymi”.

2. Zatrzymanie statku w strefie przyległej przez jednostki pływające może nastąpić jedynie w celu zapobiegania naruszaniu przepisów celnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Dowódca jednostki pływającej na morskich wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym, strefie przyległej i śródlądowych drogach wodnych ma prawo:

- 1) wezwać statek do zmniejszenia prędkości przepływu, zatrzymania się do kontroli oraz zastosowania się do wskazanego kursu przepływu;
- 2) zatrzymać statek, wejść na jego pokład, sprawdzić dokumenty dotyczące statku i ładunku, wylegitymować załogę statku oraz znajdujących się na nim pasażerów, zbadać ładunek i przeszukać pomieszczenia statku, a także zatrzymać osobę podejrzaną o popełnienie przestępstwa;
- 3) zmusić statek do zawinięcia do wskazanego portu, jeżeli kapitan nie stosuje się do wydanych poleceń.

4. Dowódca jednostki pływającej ma prawo do podejmowania działań, o których mowa w ust. 3, w szczególności, gdy statek:

- 1) przyjmuje na pokład lub wysadza osoby wbrew obowiązującym przepisom lub dokonuje załadunku lub wyładunku towarów poza miejscami do tego wyznaczonymi;
- 2) opuszcza port bez kontroli;
- 3) zachodzi obawa, że nawiązuje łączność z wybrzeżem;
- 4) zakotwicza poza miejscem do tego przeznaczonym.

5. W celu zatrzymania statku dowódca jednostki pływającej, z odległości umożliwiającej odebranie sygnału, przekazuje wizualny i dźwiękowy sygnał polecający zatrzymanie się statku.

6. Jednostki pływające, w celu zatrzymywania statków, stosują sygnały międzynarodowego kodu sygnałowego, zapalając światło niebieskie błyskowe widoczne dookoła widnokregu.

7. W przypadku, gdy mimo wezwania do zatrzymania, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 i 2, statek nie zatrzyma się, dowódca jednostki pływającej wzywa jednostkę pływającą Straży Granicznej w celu udzielenia pomocy przy zatrzymaniu statku.

8. Jeżeli przed podjęciem czynności kontrolnych uzyskano wiarygodne informacje wskazujące na możliwość niezatrzymania się statku lub możliwość ostrzelania lub wystąpienia zagrożenia przejęcia jednostki pływającej, właściwy naczelnik urzędu celno-skarbowego może wystąpić z wnioskiem o przydzielenie jednostce pływającej asysty jednostki pływającej Straży Granicznej.

9. Przepisów ust. 1-8 nie stosuje się do jednostek pływających określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 934, z późn. zm.²⁸⁾) oraz w przypadku czynności wykonywanych przez naczelnika urzędu celno-skarbowego, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie ust. 12.

10. Jednostki pływające w czasie wykonywania zadań podnoszą jako banderę flagę państwową z godłem Rzeczypospolitej Polskiej oraz, w celu identyfikacji, flagę naczelnika urzędu celno-skarbowego określoną w odrębnych przepisach.

11. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób oznakowania jednostek pływających, uwzględniając zapewnienie ich identyfikacji.

12. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb współdziałania Służby Celno-Skarbowej i Straży Granicznej w zakresie zadań wykonywanych na podstawie ust. 7 i 8, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowia funkcjonariuszy, przestrzegania przepisów prawa oraz sprawnego wykonywania kontroli.

Art. 134. 1. Dane dotyczące osób korzystających z usług pocztowych oraz dane dotyczące faktu i okoliczności świadczenia lub korzystania z tych usług mogą być ujawnione organom KAS i przez nie przetwarzane wyłącznie w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 i 13-16.

2. Ujawnianie danych, o których mowa w ust. 1, następuje na:

- 1) pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnika urzędu celno-skarbowego;
- 2) żądanie funkcjonariusza mającego pisemne upoważnienie osób, o których mowa w pkt 1. Operatorzy pocztowi są obowiązani do udostępniania danych określonych w ust. 1 funkcjonariuszowi wskazanemu we wniosku organu KAS.

²⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1014, z 2015 r. poz. 1642 oraz z 2016 r. poz. 266.

3. Udostępnianie danych, o których mowa w ust. 1, następuje na koszt operatora pocztowego.

Art. 135. Komórki organizacyjne KAS oraz funkcjonariusze otrzymują uzbrojenie oraz wyposażenie w tym wyposażenie specjalne niezbędne do wykonywania przez funkcjonariuszy czynności służbowych.

Art. 136. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusze mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7, 9, 11, pkt 12 lit. a, pkt 13, 17, 18 i 20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki, oraz środków przeznaczonych do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, z wyłączeniem materiałów wybuchowych, lub wykorzystać te środki.

2. Na użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przysługuje zażalenie do prokuratora rejonowego właściwego dla miejsca zdarzenia.

3. Funkcjonariusze mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać:

- 1) w przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1, 2 i 3 lit. a oraz w art. 47 pkt 1, pkt 2 lit. a i pkt 3-6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej;
- 2) w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie broni palnej było dopuszczalne w przypadkach określonych w art. 45 pkt 1 lit. a i pkt 2 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej;
- 3) w celu ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej, jeżeli ucieczka tej osoby stwarza zagrożenie życia lub zdrowia funkcjonariusza lub innej osoby lub istnieje uzasadnione podejrzenie, że osoba zatrzymana może użyć materiałów wybuchowych, broni palnej lub innego niebezpiecznego przedmiotu.

4. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

5. W broń palną i środki przymusu bezpośredniego może być wyposażony, przeszkolony w zakresie związanym z jej używaniem, funkcjonariusz.

Art. 137. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) uzbrojenie przysługujące funkcjonariuszom, o których mowa w art. 136 ust. 1;

- 2) kryteria i tryb przydziału broni palnej i normy uzbrojenia oraz sposób jej magazynowania, przechowywania i zapewniania właściwego stanu technicznego, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i uniemożliwienie użycia broni palnej przez osobę nieuprawnioną;
- 3) normy wyposażenia niezbędnego do wykonywania czynności służbowych, zasady jego przyznawania i użytkowania, biorąc pod uwagę zakres wykonywanych zadań;
- 4) warunki przyznawania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 136 ust. 1, uwzględniając zakres zadań wykonywanych przez funkcjonariuszy lub rodzaje stanowisk.

Art. 138. 1. Uprawnienia, o których mowa w art. 136 ust. 3, przysługują funkcjonariuszom wykonującym czynności, o których mowa w art. 110-125, art. 128, art. 130 i art. 133 oraz funkcjonariuszom upoważnionym przez Szefa KAS do wykonywania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 13-16.

2. W urzędzie obsługującym ministra może działać wyodrębniona komórka organizacyjna, w której funkcjonariusze są uprawnieni do wykonywania czynności, o których mowa w art. 130 ust. 1 właściwa do prowadzenia działań na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 139. W przypadku bezpośredniego zagrożenia przejęciem jednostki pływającej przez załogę innego statku przepisy art. 136 ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 140. W zakresie nieuregulowanym do spraw, o których mowa w niniejszym rozdziale, stosuje się odpowiednio przepisy działów VII i VIII Ordynacji podatkowej.

DZIAŁ VI

PRACA W KAS I SŁUŻBA W SŁUŻBIE CELNO-SKARBOWEJ

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 141. 1. W jednostkach organizacyjnych KAS mogą być zatrudnieni:

- 1) członkowie korpusu służby cywilnej, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1111 i 1199 oraz z 2015 r. poz. 211),

- 2) pracownicy, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.²⁹⁾) zwanej dalej „Kodeksem pracy”,
- 3) pracownicy, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 269 oraz z 2014 r. poz. 1199 oraz z 2015 r. poz. 1220)

- zwani dalej „pracownikami” oraz pełnić służbę funkcjonariusze.

2. W jednostkach organizacyjnych KAS może być zatrudniona albo pełnić służbę osoba, która nie pełniła służby zawodowej, nie pracowała i nie była współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2013 r. poz. 1388 oraz z 2016 r. poz. 178).

3. Przy naborze do pracy albo przyjęciu do służby w jednostkach organizacyjnych KAS, kandydaci urodzeni przed dniem 1 sierpnia 1972 r. są obowiązani do złożenia kierownikowi jednostki organizacyjnej oświadczenia dotyczącego pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z tymi organami.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia wzór oświadczenia, o którym mowa w ust. 3, mając na względzie zapewnienie jednolitości składanych oświadczeń oraz zakres danych objętych oświadczeniem.

Art. 142. 1. Zadania kierownika jednostki organizacyjnej w sprawach z zakresu pracy i służby funkcjonariuszy w izbie administracji skarbowej wraz z podległymi jednostkami organizacyjnymi KAS wykonuje dyrektor izby administracji skarbowej.

2. Zadania kierownika jednostki organizacyjnej wobec dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, dyrektora Szkoły, dyrektora Centrum oraz funkcjonariuszy pełniących służbę w komórkach organizacyjnych urzędu obsługującego ministra wykonuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 143. 1. Pracownicy oraz funkcjonariusze izby administracji skarbowej, realizujący:

- 1) w urzędach skarbowych zadania, o których mowa w art. 28 ust. 1,
 - 2) w urzędach celno-skarbowych zadania, o których mowa w art. 33 ust. 1
- podlegają naczelnikowi tego urzędu.

²⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1662 oraz z 2015 r. poz. 1066, 1220, 1224, 1240 i 1268.

2. Dyrektor izby administracji skarbowej nie może wydawać poleceń pracownikom oraz funkcjonariuszom tej izby w indywidualnych sprawach w zakresie realizowanych zadań określonych w art. 28 ust. 1 oraz w art. 33 ust. 1.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, w sprawach z zakresu pracy i służby jest wymagane uzyskanie stanowiska odpowiednio naczelnika urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego, w przypadku:

- 1) zmiany warunków pracy albo służby oraz wynagrodzenia albo uposażenia;
- 2) rozwiązywania stosunku pracy albo służby;
- 3) przeniesienia do innego urzędu w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej oraz do Najwyższej Izby Kontroli w rozumieniu ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1096);
- 4) przeniesienia funkcjonariusza do innej jednostki organizacyjnej KAS.

4. Stanowisko naczelnika urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego, o którym mowa w ust. 3, jest wiążące dla dyrektora izby administracji skarbowej.

Art. 144. 1. Małżonkowie oraz osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie, powinowactwa pierwszego stopnia, przysposobienia, opieki lub kurateli, a także osoby prowadzące wspólne gospodarstwo domowe nie mogą pełnić służby albo być zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS, jeżeli powstałby między tymi osobami stosunek podległości służbowej.

2. Pracownicy oraz funkcjonariusze odpowiednio zatrudnieni albo pełniący służbę w jednostkach organizacyjnych KAS są obowiązani do złożenia kierownikowi jednostki organizacyjnej pisemnej informacji o zaistnieniu przesłanek określonych w ust. 1.

3. Informacja, o której mowa w ust. 2, powinna zawierać w szczególności imię i nazwisko składającego informację, imię i nazwisko pracownika albo funkcjonariusza będącego jego małżonkiem, osobą pozostającą z nim w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie, powinowactwa pierwszego stopnia, przysposobienia, opieki lub kurateli albo osobą prowadzącą z nim wspólne gospodarstwo domowe.

4. Informację, o której mowa w ust. 2, należy złożyć bezzwłocznie po zaistnieniu przesłanek powodujących powstanie obowiązku złożenia tej informacji albo uzyskaniu wiedzy uzasadniającej złożenie takiej informacji.

5. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej i dyrektor izby administracji skarbowej, ich zastępcy, naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego oraz dyrektor

Szkoły i dyrektor Centrum informację, o której mowa w ust. 2, składają Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór informacji, o której mowa w ust. 2, mając na względzie zapewnienie jednolitości składanych informacji oraz zakres danych objętych informacją.

Art. 145. 1. Pracownikowi oraz funkcjonariuszowi przysługują odpowiednio do wynagrodzenia albo uposażenia:

- 1) dodatek kontrolerski w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego albo uposażenia zasadniczego za wykonywanie:
 - a) kontroli podatkowej,
 - b) kontroli celno-skarbowej, z wyłączeniem kontroli, o której mowa w art. 50 ust. 2 pkt 9,
 - c) audytu,
 - d) czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130,
- 2) dodatek kontrolerski w wysokości do 20% wynagrodzenia zasadniczego albo uposażenia zasadniczego dla kierownika komórki organizacyjnej, wykonującej kontrolę, audyt lub czynności, o których mowa w ust. 1, który dokonuje osobiście czynności w tym zakresie, opracowuje lub weryfikuje dokumentację prowadzonych kontroli, audytu oraz czynności, o których mowa w ust. 1, w wymiarze co najmniej 20% czasu pracy albo służby,
- 3) dodatek orzecznicy w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego lub uposażenia zasadniczego dla pracownika oraz funkcjonariusza, zatrudnionego oraz pełniącego służbę na stanowisku radcy skarbowego za wykonywanie czynności organu, o których mowa w art. 13 § 2c Ordynacji podatkowej, w związku z wydawaniem rozstrzygnięć.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki dodatku kontrolerskiego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, zasady, warunki i tryb przyznawania, wypłaty, zmiany oraz utraty dodatku kontrolerskiego, uwzględniając potrzebę zwiększenia skuteczności kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej, z wyłączeniem kontroli, o której mowa w art. 50 ust. 2 pkt 9, audytu lub czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130, przez zapewnienie motywacji do ich sprawnego wykonywania.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki dodatku orzecznicy, zasady, warunki i tryb przyznawania dodatku orzecznicy, zmiany wysokości albo utraty dodatku orzecznicy, uwzględniając potrzebę zwiększenia

skuteczności postępowań przez zapewnienie motywacji pracowników oraz funkcjonariuszy do sprawnego wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

Rozdział 2

Praca w KAS

Art. 146. 1. Pracownicy zatrudnieni w Krajowej Informacji Skarbowej, izbie administracji skarbowej, Szkole oraz Centrum są obowiązani corocznie, w terminie do dnia 31 marca, składać oświadczenia o swoim stanie majątkowym.

2. Oświadczenie składa się kierownikowi jednostki organizacyjnej, w której pracownik jest zatrudniony, z zastrzeżeniem ust. 4.

3. Do dokonywania analizy oświadczeń składanych przez pracowników zatrudnionych w Krajowej Informacji Skarbowej i izbie administracji skarbowej są uprawnieni kierownicy tych jednostek oraz komórka organizacyjna urzędu obsługującego ministra, realizująca zadania w zakresie oświadczeń o stanie majątkowym. W przypadku pracowników zatrudnionych w Szkole i Centrum analizy oświadczeń o stanie majątkowym dokonuje komórka organizacyjna urzędu obsługującego ministra, realizująca zadania w zakresie oświadczeń o stanie majątkowym.

4. Nie będący funkcjonariuszem dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego, dyrektor Szkoły, dyrektor Centrum oraz ich zastępcy oświadczenia o stanie majątkowym składają Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej.

5. Do dokonywania analizy oświadczeń pracowników, o których mowa w ust. 4, jest uprawniona komórka organizacyjna urzędu obsługującego ministra, realizująca zadania w zakresie oświadczeń o stanie majątkowym.

6. W zakresie nieuregulowanym do spraw oświadczeń o stanie majątkowym pracowników stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. poz. 1584, z 2008 r. poz. 1458, z 2009 r. poz. 1375, z 2010 poz. 1228 oraz z 2015 r. poz. 1635).

Art. 147. 1. Członek korpusu służby cywilnej zatrudniony w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych albo w jednostce organizacyjnej KAS, może otrzymać propozycję przeniesienia do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej.

2. Z wnioskiem o pełnienie służby w Służbie Celno-Skarbowej, może wystąpić także członek korpusu służby cywilnej.

3. Propozycję, o której mowa w ust. 1, przedstawia kierownik jednostki organizacyjnej.

4. Propozycja, o której mowa w ust. 1, powinna określać:

- 1) datę przekształcenia stosunku pracy w stosunek służbowy;
- 2) miejsce służby;
- 3) rodzaj służby;
- 4) stanowisko służbowe;
- 5) stopień służbowy;
- 6) uposażenie.

5. Członek korpusu służby cywilnej w terminie 7 dni od dnia otrzymania propozycji, o której mowa w ust. 1, składa pisemne oświadczenie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia propozycji.

6. Przeniesienie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić za zgodą dyrektora generalnego urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub kierownika jednostki organizacyjnej wykonującego jego zadania, w której członek korpusu służby cywilnej jest zatrudniony.

7. Dotychczasowy stosunek pracy członka korpusu służby cywilnej, który przyjął propozycję, o której mowa w ust. 1, przekształca się w stosunek służbowy na podstawie aktu mianowania.

8. Członkowi korpusu służby cywilnej, który stał się funkcjonariuszem, okres stażu pracy w służbie cywilnej lub jednostkach organizacyjnych KAS wlicza się do okresu służby w Służbie Celno-Skarbowej.

9. W przypadku członka korpusu służby cywilnej, który stał się funkcjonariuszem art. 240 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

10. W przypadku członka korpusu służby cywilnej, który w wyniku przekształcenia, o którym mowa w ust. 7, stał się funkcjonariuszem i pracował przez okres krótszy niż 6 miesięcy w danym roku kalendarzowym w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub ministra właściwego do spraw instytucji finansowych albo w jednostce organizacyjnej KAS, nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w wysokości proporcjonalnej do okresu pracy w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub ministra właściwego do spraw instytucji finansowych albo w jednostce organizacyjnej KAS, za który wynagrodzenie roczne przysługuje.

11. Stosunek pracy członka korpusu służby cywilnej, który odmówił przyjęcia złożonej propozycji nie ulega zmianie.

Rozdział 3

Przebieg służby w Służbie Celno-Skarbowej

Art. 148. 1. W Służbie Celno-Skarbowej może pełnić służbę osoba, która:

- 1) jest obywatelem polskim;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie lub umyślnie przestępstwo skarbowe;
- 4) ma co najmniej średnie wykształcenie;
- 5) ma nieposzlakowaną opinię;
- 6) posiada stan zdrowia pozwalający na pełnienie służby na określonym stanowisku.

2. Funkcjonariuszem wykonującym czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130, może być osoba, która dodatkowo:

- 1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie;
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 3) posiada zdolność fizyczną i psychiczną do służby w formacjach uzbrojonych, podległych szczególnej dyscyplinie służbowej, której gotowa jest się podporządkować;
- 4) daje rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

Art. 149. 1. Każdy obywatel ma prawo do informacji o wolnych stanowiskach służbowych w Służbie Celno-Skarbowej.

2. Informacje o wolnych stanowiskach w Służbie Celno-Skarbowej, na których są wykonywane czynności określone w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 oraz o kandydatach zgłaszających się na te stanowiska, a także o nawiązaniu stosunku służbowego w wyniku naboru nie podlegają upowszechnianiu i udostępnianiu.

Art. 150. 1. Przyjęcie kandydata do służby w Służbie Celno-Skarbowej następuje po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, na które składa się:

- 1) złożenie podania o przyjęcie do służby, kwestionariusza osobowego, a także dokumentów stwierdzających wymagane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe oraz zawierających dane o uprzednim zatrudnieniu;

- 2) test wiedzy;
- 3) przeprowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej;
- 4) egzamin sprawności fizycznej;
- 5) test psychologiczny i kompetencyjny do służby w Służbie Celno-Skarbowej;
- 6) ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Służbie Celno-Skarbowej;
- 7) sprawdzenie w ewidencjach, rejestrach i kartotekach prawdziwości danych zawartych w kwestionariuszu osobowym kandydata do służby;
- 8) przeprowadzenie postępowania sprawdzającego określonego w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

2. W przypadku kandydata do służby w Służbie Celno-Skarbowej, który wykonuje czynności określone w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 postępowanie kwalifikacyjne obejmuje dodatkowo badanie psychofizjologiczne.

3. Zdolność fizyczną i psychiczną, o której mowa w ust. 1 pkt 6, ustalają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, o których mowa w art. 205 ust. 1.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Krajowej Administracji Skarbowej może zwolnić kandydata do służby z egzaminu sprawności fizycznej.

5. Informacje o wyniku postępowania kwalifikacyjnego stanowią informację publiczną w zakresie objętym wymaganiami określonymi w ogłoszeniu o postępowaniu kwalifikacyjnym, z zastrzeżeniem kandydatów do służby w Służbie Celno-Skarbowej w komórkach, w których są wykonywane czynności określone w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres informacji, o których mowa w art. 149 ust. 1, sposób podawania ich do wiadomości;
- 2) kryteria i szczegółowy tryb postępowania kwalifikacyjnego do służby w Służbie Celno-Skarbowej oraz zakres tematyczny testu wiedzy;
- 3) zakres egzaminu sprawności fizycznej;
- 4) wzór kwestionariusza osobowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

7. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględni powszechność dostępu do informacji, zakres zadań wykonywanych na poszczególnych stanowiskach służbowych i wymagań związanych z tymi stanowiskami oraz potrzebę ujednolicenia formularzy stosowanych w trakcie postępowania kwalifikacyjnego.

Art. 151. 1. Stosunek służbowy funkcjonariusza powstaje w drodze mianowania, na podstawie zgłoszenia się do służby.

2. Osoba mianowana funkcjonariuszem służby przygotowawczej otrzymuje stopień służbowy aplikanta.

3. Służba przygotowawcza trwa 2 lata. W okresie służby przygotowawczej funkcjonariuszowi wyznacza się opiekuna spośród funkcjonariuszy.

Art. 152. 1. W okresie służby przygotowawczej funkcjonariusz jest obowiązany:

- 1) odbyć szkolenie praktyczne;
- 2) potwierdzić egzaminem ukończenie zasadniczego kursu zawodowego albo złożyć egzamin zawodowy;
- 3) potwierdzić egzaminem znajomość języka obcego albo przedłożyć dokument potwierdzający znajomość języka obcego w zakresie umożliwiającym wykonywanie obowiązków służbowych.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej w przypadkach uzasadnionych potrzebami służby lub kwalifikacjami funkcjonariusza może:

- 1) zwolnić funkcjonariusza z obowiązku odbycia służby przygotowawczej;
- 2) skrócić okres służby przygotowawczej;
- 3) zwolnić funkcjonariusza z poszczególnych obowiązków określonych w ust. 1.

3. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, na pisemny wniosek funkcjonariusza, w przypadkach wskazanych w tym wniosku lub uzasadnionych potrzebami służby, może przedłużyć okres służby przygotowawczej.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, program i przebieg służby przygotowawczej, obowiązki opiekuna, tryb opiniowania, tryb rozpatrywania odwołań od opinii okresowych, szczegółowe warunki i tryb egzaminów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, oraz wykaz dokumentów potwierdzających znajomość języka obcego w zakresie umożliwiającym wykonywanie obowiązków służbowych, mając na względzie sprawne przeprowadzenie opiniowania oraz sprawdzenie przygotowania funkcjonariusza do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej.

Art. 153. 1. W okresie służby przygotowawczej funkcjonariusz podlega opiniowaniu okresowemu, nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Opinię wydaje bezpośredni przełożony w porozumieniu z opiekunem funkcjonariusza.

2. Funkcjonariusza zapoznaje się z opinią okresową w terminie 14 dni od dnia jej sporządzenia. Funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z opinią, wnieść odwołanie do kierownika jednostki organizacyjnej.

3. W przypadku gdy opinię wydaje dyrektor izby administracji skarbowej albo Szef Krajowej Administracji Skarbowej, funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z opinią.

Art. 154. Po zakończeniu służby przygotowawczej, z zastrzeżeniem art. 152 ust. 2 pkt 1, i po spełnieniu warunków określonych w art. 152 ust. 1 oraz po uzyskaniu opinii okresowej stwierdzającej przydatność do służby w Służbie Celno-Skarbowej, funkcjonariusz zostaje mianowany do służby stałej.

Art. 155. 1. Mianowania funkcjonariusza do służby przygotowawczej albo do służby stałej dokonuje kierownik jednostki organizacyjnej.

2. Akt mianowania zawiera:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę mianowania;
- 3) rodzaj służby.

3. Dokonując mianowania, kierownik jednostki organizacyjnej wskazuje jednostkę organizacyjną KAS, w której funkcjonariusz będzie pełnił służbę.

4. Funkcjonariusz mianowany otrzymuje legitymację służbową i znak identyfikacyjny.

5. Kierownik jednostki organizacyjnej, w której funkcjonariusz pełni służbę, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia mianowania, mianuje funkcjonariusza na stopień służbowy oraz określa, w formie pisemnej, stanowisko służbowe, uposażenie oraz miejsce pełnienia służby. Przepis art. 190 ust. 2 - 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 156. 1. Przed podjęciem służby funkcjonariusz składa pisemne ślubowanie następującej treści:

„Świadomy podejmowanych obowiązków funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej ślubuję wiernie służyć Rzeczypospolitej Polskiej, przestrzegać zasad Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i obowiązującego porządku prawnego, rzetelnie wykonywać powierzone mi zadania oraz strzec dobrego imienia służby, honoru i godności funkcjonariusza, a także przestrzegać zasad etyki zawodowej.”.

2. Do treści ślubowania, o którym mowa w ust. 1, funkcjonariusz może dodać słowa: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

Art. 157. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej prowadzi dokumentację przebiegu służby funkcjonariusza i gromadzi ją w aktach osobowych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia dokumentacji, o której mowa w ust. 1, mając na względzie zapewnienie prawidłowego udokumentowania przebiegu służby oraz ochrony danych identyfikujących funkcjonariuszy wykonujących czynności operacyjno-rozpoznawcze.

Art. 158. Funkcjonariuszowi w związku z mianowaniem ze służby przygotowawczej do służby stałej, przysługują środki na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia należnego w dniu tego mianowania.

Art. 159. 1. Jeżeli wymagają tego potrzeby KAS, funkcjonariuszowi można powierzyć pełnienie obowiązków służbowych na innym stanowisku na okres do 6 miesięcy, zgodnie z jego kwalifikacjami. W szczególnie uzasadnionych przypadkach powierzenie obowiązków może zostać przedłużone do 12 miesięcy.

2. Jeżeli wymagają tego potrzeby KAS, funkcjonariusza można przenieść na takie samo lub równorzędne stanowisko do innej jednostki organizacyjnej KAS, w tej samej lub innej miejscowości.

3. Przeniesienia, o którym mowa w ust. 2, można dokonać również na pisemny wniosek funkcjonariusza, jeżeli potrzeby KAS nie stanowią przeszkody.

4. Funkcjonariuszowi, w związku z przeniesieniem do służby w innej miejscowości, przysługuje jednorazowe świadczenie pieniężne na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia, w przypadku gdy łączy się z tym zmiana miejsca zamieszkania. Przepisu tego nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w ust. 3.

5. Jeżeli wymagają tego potrzeby KAS funkcjonariusza można przenieść czasowo, na okres do 6 miesięcy w roku kalendarzowym, w tej samej lub innej miejscowości do innej jednostki organizacyjnej KAS. W okresie 2 lat od przeniesienia do pełnienia służby stałej w innej miejscowości, funkcjonariusz może być, po raz kolejny, przeniesiony do pełnienia służby w następnej miejscowości, jeżeli dojazd do miejsca zamieszkania z tej następnej miejscowości jest znacznie utrudniony - tylko za pisemną zgodą funkcjonariusza.

6. W przypadkach określonych w ust. 1, 2 i 5 funkcjonariuszowi przysługuje uposażenie stosownie do wykonywanych obowiązków służbowych, lecz nie niższe od dotychczas otrzymywanego.

7. Przeniesień, o których mowa w ust. 2, 3 i 5, dokonuje kierownik jednostki organizacyjnej, a w sytuacji, gdy łączą się one z przeniesieniem do innych jednostek organizacyjnych KAS, o których mowa w art. 36 pkt 1 i 3, przeniesień tych dokonuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 160. 1. Funkcjonariusza można, za jego pisemną zgodą, oddelegować do wykonywania pracy poza Służbą Celno-Skarbową.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki i tryb oddelegowania, przyznawania uposażenia oraz innych świadczeń przysługujących funkcjonariuszowi w czasie oddelegowania,
- 2) tryb postępowania w przypadku zmiany warunków oddelegowania, w tym w zakresie ustalania i wypłaty uposażenia oraz prawa do urlopu,
- 3) tryb odwołania funkcjonariusza z oddelegowania,
- 4) podmioty uprawnione do występowania z wnioskiem o oddelegowanie funkcjonariusza - uwzględniając charakter zadań wykonywanych poza Służbą Celno-Skarbową, do wykonywania których funkcjonariusz może być oddelegowany.

Art. 161. 1. Funkcjonariusz służby stałej, po uzyskaniu pisemnej zgody kierownika jednostki organizacyjnej, może ubiegać się o pracę w instytucjach Unii Europejskiej, jednostkach utworzonych przez Unię Europejską lub organizacjach międzynarodowych.

2. Funkcjonariusza, którego kandydatura została zaakceptowana przez instytucję Unii Europejskiej, jednostkę utworzoną przez Unię Europejską lub organizację międzynarodową, kierownik jednostki organizacyjnej oddelegowuje do pracy w tej instytucji, jednostce lub organizacji. Oddelegowanie funkcjonariusza następuje po uzyskaniu pisemnej informacji o zaakceptowaniu jego kandydatury przez instytucję Unii Europejskiej, jednostkę utworzoną przez Unię Europejską lub organizację międzynarodową.

3. Oddelegowanie funkcjonariusza następuje na czas wykonywania pracy. W trakcie oddelegowania funkcjonariuszowi przysługują świadczenia wynikające z ustawy, z wyjątkiem prawa do urlopów określonych w art. 214, chyba że instytucja Unii Europejskiej, jednostka utworzona przez Unię Europejską lub organizacja międzynarodowa nie zapewniła oddelegowanemu funkcjonariuszowi prawa do urlopu wypoczynkowego.

4. Wzajemne prawa i obowiązki funkcjonariusza i instytucji Unii Europejskiej lub jednostki utworzonej przez Unię Europejską lub organizacji międzynarodowej, do której

funkcjonariusz został oddelegowany, określają przepisy obowiązujące w tej instytucji, jednostce lub organizacji.

5. Okres oddelegowania funkcjonariusza wlicza się do okresu służby w Służbie Celno-Skarbowej.

Art. 162. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może udzielić pisemnej zgody na oddelegowanie funkcjonariusza służby stałej do pełnienia funkcji przedstawiciela Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przy polskich placówkach dyplomatycznych. Art. 161 ust. 3 i 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 163. 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może oddelegować funkcjonariusza, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, do pełnienia służby na terytorium innego państwa w celu wykonania określonych zadań zleconych przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Przepis art. 165 stosuje się odpowiednio.

2. Funkcjonariuszowi oddelegowanemu do pełnienia służby na terytorium innego państwa w trakcie oddelegowania przysługują świadczenia wynikające z ustawy oraz:

- 1) związane z rozpoczęciem i zakończeniem służby na terytorium innego państwa, w drodze do kraju lub innego państwa w celu załatwienia spraw służbowych:
 - a) diety na pokrycie kosztów wyżywienia,
 - b) zwrot kosztów przejazdu,
 - c) zwrot kosztów noclegu,
 - d) zwrot kosztów przewozu bagażu;
- 2) ryczałt na pokrycie kosztów wyżywienia i zakwaterowania w miejscu pełnienia służby na terytorium innego państwa;
- 3) zwrot udokumentowanych kosztów niezbędnego leczenia poniesionych na terytorium innego państwa, z wyłączeniem kosztów zakupu leków, których nabycie za granicą nie było konieczne, kosztów zabiegów chirurgii plastycznej i kosmetycznych oraz kosztów nabycia protez ortopedycznych, dentystycznych lub okularów, z zastrzeżeniem ust. 4;
- 4) zwrot kosztów rozmów telefonicznych.

3. Do należności, o których mowa w ust. 2 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

4. Zwrot kosztów leczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 3, nie przysługuje, jeżeli funkcjonariusz jest uprawniony, na podstawie odrębnych przepisów, do leczenia za granicą lub gdy koszty jego leczenia są finansowane ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.

5. W razie śmierci funkcjonariusza oddelegowanego na terytorium innego państwa koszt transportu jego zwłok do kraju pokrywa KAS.

Art. 164. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość przyznawanych świadczeń, o których mowa w art. 163, uwzględniając koszty związane z pełnieniem służby przez funkcjonariusza na terytorium innego państwa.

Art. 165. Nie można bez zgody zainteresowanego przenieść do pełnienia służby w innej miejscowości:

- 1) funkcjonariusza-kobiety w ciąży;
- 2) funkcjonariusza samodzielnie sprawującego opiekę nad dzieckiem do lat 18;
- 3) funkcjonariusza, któremu brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli okres służby umożliwia uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku.

Art. 166. 1. Przeniesienie funkcjonariusza do innej miejscowości, z której dojazd do miejsca zamieszkania jest znacznie utrudniony, wymaga zapewnienia funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych, z uwzględnieniem jego sytuacji rodzinnej.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 funkcjonariuszowi przysługuje zwrot kosztów przeniesienia, w tym zwrot kosztów podróży.

3. Dojazd uznany będzie za znacznie utrudniony, jeżeli czas dojazdu publicznymi środkami transportu zbiorowego, przewidziany w rozkładzie jazdy od stacji (przystanku) zlokalizowanej najbliżej miejsca zamieszkania do stacji (przystanku) zlokalizowanej najbliżej miejsca pełnienia służby łącznie z przesiadkami, przekracza w obie strony 2 godziny.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki przyznawania świadczeń, o których mowa w ust. 1 i 2, ich wysokość oraz sposób udokumentowania przez funkcjonariusza poniesionych kosztów przeniesienia, w tym kosztów podróży, uwzględniając prawidłowość przyznawania tych świadczeń oraz ochronę interesów Skarbu Państwa.

Art. 167. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 166 ust. 1, jeżeli zapewnienie funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych jest niemożliwe lub utrudnione

oraz jeżeli on sam lub jego małżonek nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej, funkcjonariuszowi przysługuje zwrot udokumentowanych kosztów przeniesienia lub równoważnik pieniężny.

2. Miejscowością pobliską jest miejscowość, od której granic administracyjnych najkrótsza odległość drogą publiczną do granic administracyjnych miejscowości pełnienia służby nie przekracza 30 km.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość oraz warunki przyznawania i zwracania równoważnika pieniężnego, o którym mowa w ust. 1,
- 2) wzory wymaganych dokumentów, niezbędnych do otrzymania równoważnika pieniężnego

- mając na względzie terminowe przyznawanie równoważnika pieniężnego oraz prawidłowość zwracania tego równoważnika.

Art. 168. Przepisów art. 166 i 167 nie stosuje się w przypadku przeniesienia funkcjonariusza na jego wniosek.

Art. 169. 1. W przypadku reorganizacji jednostki organizacyjnej KAS, funkcjonariusza można przenieść na inne lub równorzędne stanowisko służbowe, odpowiadające jego kwalifikacjom, jeżeli nie jest możliwe pełnienie służby na dotychczasowym stanowisku.

2. Po przeniesieniu funkcjonariuszowi przysługuje przez okres 6 miesięcy uposażenie nie niższe od dotychczasowego.

Art. 170. 1. W przypadku zniesienia jednostki organizacyjnej KAS kierownik jednostki organizacyjnej wstępujący w prawa i obowiązki kierownika znoszonej jednostki staje się stroną w dotychczasowych stosunkach służbowych.

2. W terminie 30 dni od dnia zniesienia jednostki organizacyjnej KAS kierownik jednostki organizacyjnej, wstępujący w prawa i obowiązki kierownika znoszonej jednostki, proponuje funkcjonariuszowi warunki pełnienia służby, uwzględniające jego kwalifikacje i doświadczenie, oraz wskazuje termin - nie krótszy niż 14 dni - do którego funkcjonariusz może złożyć oświadczenie o przyjęciu bądź odmowie przyjęcia proponowanych warunków.

3. Niezłożenie oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, we wskazanym terminie jest równoznaczne z odmową przyjęcia proponowanych warunków.

4. W przypadku odmowy przyjęcia proponowanych warunków funkcjonariusza zwalnia się ze służby po upływie:

- 1) 2 tygodni - w przypadku funkcjonariuszy w służbie przygotowawczej,
 - 2) 3 miesięcy - w przypadku funkcjonariuszy w służbie stałej
- od dnia złożenia oświadczenia o odmowie przyjęcia proponowanych warunków.

5. W przypadku złożenia oświadczenia o przyjęciu proponowanych warunków, w terminie 30 dni od dnia złożenia tego oświadczenia, kierownik jednostki organizacyjnej wydaje decyzję określającą warunki pełnienia służby, z tym że przez okres 6 miesięcy od dnia wydania decyzji funkcjonariuszowi przysługuje uposażenie nie niższe od dotychczasowego.

Art. 171. Funkcjonariusza można przenieść na niższe stanowisko służbowe w przypadku:

- 1) orzeczenia przez komisję lekarską trwałej niezdolności do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku służbowym, z zastrzeżeniem, że przez okres 6 miesięcy funkcjonariusz zachowuje prawo do dotychczasowego uposażenia; w przypadku poddania funkcjonariusza rehabilitacji zdrowotnej lub przygotowaniu do innych obowiązków służbowych, zachowuje on prawo do dotychczasowego uposażenia przez okres rehabilitacji lub przygotowywania nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy;
- 2) likwidacji zajmowanego stanowiska służbowego, jeżeli nie ma możliwości przeniesienia funkcjonariusza na inne równorzędne stanowisko w tej samej jednostce organizacyjnej KAS;
- 3) pisemnego wniosku funkcjonariusza.

Art. 172. 1. Funkcjonariusz może otrzymać propozycję przeniesienia do pracy w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych albo w jednostce organizacyjnej KAS.

2. Z wnioskiem o przeniesienie, o którym mowa w ust. 1, może wystąpić także funkcjonariusz.

3. Propozycję, o której mowa w ust. 1, przedstawia dyrektor generalny urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych, lub kierownik jednostki organizacyjnej wykonujący jego zadania.

4. Propozycja, o której mowa w ust. 1, powinna określać:

- 1) datę przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy;
- 2) miejsce pracy;
- 3) rodzaj umowy o pracę;
- 4) stanowisko pracy;
- 5) wynagrodzenie.

5. Funkcjonariusz w terminie 7 dni od dnia otrzymania propozycji, o której mowa w ust. 1, składa pisemne oświadczenie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia propozycji.

6. Przeniesienie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej, w której funkcjonariusz pełni służbę.

7. Dotychczasowy stosunek służbowy funkcjonariusza, który przyjął propozycję, o której mowa w ust. 1, przekształca się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę. Przepis art. 35 ust. 7 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej stosuje się.

8. Funkcjonariuszowi, który stał się pracownikiem, okres służby w Służbie Celnej oraz w Służbie Celno-Skarbowej wlicza się do stażu pracy.

9. Stosunek służbowy funkcjonariusza, który odmówił przyjęcia złożonej propozycji, nie ulega zmianie.

Art. 173. 1. W sytuacji wymagającej podwyższonej gotowości, w szczególności w przypadkach zagrożenia ochrony i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, w tym zgodności z prawem przywozu towarów na ten obszar oraz wywozu towarów z tego obszaru, Szef Krajowej Administracji Skarbowej może skierować funkcjonariusza do pełnienia służby w systemie nadzwyczajnym.

2. W czasie trwania służby w systemie nadzwyczajnym funkcjonariusz pozostaje w ciągłej dyspozycji przełożonego.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) organizację pełnienia służby w systemie nadzwyczajnym,
 - 2) warunki i tryb kierowania do pełnienia tej służby oraz sposób jej pełnienia,
 - 3) dzienny tok służby, częstotliwość i wymiar przerw między okresami pełnienia służby oraz rodzaje dokumentów związanych z pełnieniem służby w systemie nadzwyczajnym
- uwzględniając prawidłowość dokumentowania przebiegu służby w systemie nadzwyczajnym, prawidłową realizację zadań KAS w tym systemie oraz mając na uwadze przepisy odrębne.

Art. 174. 1. Do służby w Służbie Celno-Skarbowej może być na własną prośbę przeniesiony funkcjonariusz Policji albo Straży Granicznej, jeżeli ma on szczególne kwalifikacje do jej pełnienia.

2. Do służby w Służbie Celno-Skarbowej przenosi minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, za zgodą ministra właściwego do spraw wewnętrznych w porozumieniu odpowiednio z Komendantem Głównym

Policji albo Komendantem Głównym Straży Granicznej w przypadku funkcjonariusza Policji albo Straży Granicznej.

3. Funkcjonariusz przeniesiony do służby w Służbie Celno-Skarbowej nabywa uprawnienia określone w ustawie, z uwzględnieniem stażu służby w Policji lub w Straży Granicznej.

4. Przeniesienie funkcjonariusza w trybie, o którym mowa w ust. 1, może być poprzedzone przeprowadzeniem czynności, o których mowa w art. 150, w celu potwierdzenia jego przydatności i szczególnych kwalifikacji do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy tryb przenoszenia do służby w Służbie Celno-Skarbowej funkcjonariuszy, o których mowa w ust. 1,
- 2) równorzędność okresów służby, stażu i kwalifikacji zawodowych uzyskanych w dotychczasowych jednostkach,
- 3) rodzaje kwalifikacji, które mogą zostać uznane za szczególnie przydatne w Służbie Celno-Skarbowej

- mając na względzie sprawne przeniesienie pomiędzy służbami oraz przydatność funkcjonariuszy do służby w Służbie Celno-Skarbowej.

Art. 175. 1. W celu sprawdzenia przydatności do służby na danym stanowisku badaniu psychofizjologicznemu, testowi sprawności fizycznej oraz badaniu psychologicznemu może zostać poddany, na wniosek lub z urzędu, funkcjonariusz wykonujący czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 oraz funkcjonariusz przewidziany do wykonywania tych czynności.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres, warunki i tryb przeprowadzania badania psychofizjologicznego, testu sprawności fizycznej oraz badania psychologicznego,
- 2) terminy przeprowadzania badań i testów, w przypadku gdy badania lub testy mają charakter okresowy,
- 3) jednostki właściwe do przeprowadzania badań psychofizjologicznych, testu sprawności fizycznej oraz badań psychologicznych

- uwzględniając rodzaj i szczególny charakter zadań wykonywanych na określonych stanowiskach oraz metodykę przeprowadzania badań i testów, w zależności od celu badania lub testu.

Art. 176. 1. Funkcjonariusza zawiesza się w pełnieniu obowiązków służbowych na czas nie dłuższy niż 3 miesiące, w przypadku wszczęcia przeciwko niemu:

- 1) postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub
- 2) postępowania karnego skarbowego w sprawie o umyślne przestępstwo skarbowe.

2. Funkcjonariusza można zawiesić w pełnieniu obowiązków służbowych, na czas nie dłuższy niż 3 miesiące, w razie wszczęcia przeciwko niemu:

- 1) postępowania karnego w sprawie o przestępstwo nieumyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub
- 2) postępowania karnego skarbowego w sprawie o nieumyślne przestępstwo skarbowe lub
- 3) postępowania dyscyplinarnego

- jeżeli jest to celowe z uwagi na dobro postępowania lub dobro KAS.

3. W razie wniesienia przeciwko funkcjonariuszowi aktu oskarżenia określonego w art. 55 § 1 Kodeksu postępowania karnego przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych można przedłużyć do czasu zakończenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego.

5. Okres zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych wlicza się do okresu pełnienia służby, od którego zależą uprawnienia funkcjonariusza.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, okres zawieszenia jest wliczany do okresu pełnienia służby tylko wówczas, gdy w postępowaniu karnym lub postępowaniu karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego, a także w przypadku uchylecia prawomocnego wyroku skazującego.

7. Wniesienie środka odwoławczego od decyzji o zawieszeniu nie wstrzymuje jej wykonania.

8. Zawieszenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, polega na odsunięciu funkcjonariusza od wykonywania dotychczasowych obowiązków. W okresie zawieszenia można powierzyć funkcjonariuszowi wykonywanie innych obowiązków służbowych.

9. Funkcjonariusz zawieszony w pełnieniu obowiązków służbowych jest obowiązany niezwłocznie zdać legitymację służbową, znak identyfikacyjny oraz przedmioty, sprzęt i urządzenia związane z wykonywanymi przez niego zadaniami, a w szczególności akta i inne

dokumenty prowadzonych przez niego spraw. Przepisu nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w ust. 8 zdanie drugie.

Art. 177. 1. Funkcjonariusza zwalnia się ze służby w przypadku:

- 1) orzeczenia trwałej niezdolności do służby;
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego;
- 4) nieprzydatności do służby, stwierdzonej w opinii okresowej w służbie przygotowawczej;
- 5) niespełnienia wymogów określonych w art. 152, z wyjątkami, o których mowa w art. 152 ust. 2 pkt 1 i 3;
- 6) odmowy złożenia ślubowania;
- 7) prawomocnego orzeczenia pozbawienia praw publicznych;
- 8) prawomocnego orzeczenia zakazu wykonywania zawodu funkcjonariusza;
- 9) odmowy wykonania decyzji w sprawie przeniesienia, o którym mowa w art. 159 ust. 2 i 5;
- 10) pisemnego zgłoszenia przez funkcjonariusza żądania zwolnienia ze służby;
- 11) niezgłoszenia się do służby w terminie 14 dni od dnia zakończenia okresu oddelegowania, o którym mowa w art. 161-163.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zwolnienie ze służby może nastąpić w sytuacji, gdy nie ma możliwości przeniesienia funkcjonariusza do służby cywilnej w jednostce organizacyjnej KAS, w której pełni służbę.

Art. 178. 1. Funkcjonariusza można zwolnić ze służby w przypadku:

- 1) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w służbie stałej, stwierdzonego w dwóch następujących po sobie ocenach okresowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy;
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo inne niż określone w art. 177 pkt 2;
- 3) powołania do innej służby państwowej, objęcia funkcji z wyboru w organach wykonawczych samorządu terytorialnego, podjęcia pracy w instytucji Unii Europejskiej, jednostce utworzonej przez Unię Europejską lub organizacji międzynarodowej;
- 4) niewyrażenia zgody na przeniesienie na niższe stanowisko służbowe;
- 5) nieobecności w służbie z powodu choroby trwającej dłużej niż rok;

- 6) warunkowego umorzenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego, jeżeli popełniony czyn stanowił przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 7) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badania, o których mowa w art. 205 ust. 3, lub niepoddania się im, a także w przypadku dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na obserwację, o której mowa w art. 205 ust. 4, chyba że skierowanie do komisji lekarskiej nastąpiło na wniosek funkcjonariusza;
- 8) zaistnienia innej, niż określone w pkt 1-7, ważnej przyczyny, jeżeli dalsze pozostawanie w służbie nie gwarantuje należytego wykonywania obowiązków służbowych, w szczególności gdy wymaga tego dobro KAS lub gdy nastąpiła utrata zaufania niezbędnego do wykonywania obowiązków służbowych; zwolnienie funkcjonariusza ze służby może nastąpić w tym przypadku po zasięgnięciu opinii związku zawodowego funkcjonariuszy;
- 9) upływu 12 miesięcy okresu zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych, jeżeli nie ustąpiły przyczyny będące podstawą zawieszenia.

2. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się w odniesieniu do funkcjonariusza oddelegowanego na podstawie art. 161 ust. 2.

Art. 179. 1. Funkcjonariusza nie można zwolnić ze służby w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 170, art. 177 pkt 2 i 10, art. 178 ust. 1 pkt 2, 3 i 8 oraz w przypadku wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej.

2. W razie zwolnienia funkcjonariusza ze służby na podstawie art. 170 lub art. 178 ust. 1 pkt 8 w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego lub urlopu rodzicielskiego przysługuje mu uposażenie do końca okresu ciąży oraz trwania wymienionego urlopu.

Art. 180. Stosunek służbowy funkcjonariusza wygasa:

- 1) z dniem śmierci funkcjonariusza;
- 2) w przypadku niezgłoszenia się funkcjonariusza do służby - z upływem 7 dni od dnia:
 - a) doręczenia decyzji o uchyleniu decyzji o zwolnieniu ze służby albo
 - b) doręczenia decyzji o stwierdzeniu nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby, albo

- c) doręczenia prawomocnego wyroku sądu uchylającego decyzję o zwolnieniu ze służby albo orzeczenie dyscyplinarne o wydaleniu ze Służby Celno-Skarbowej.

Art. 181. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 177 pkt 10 i 11 oraz w art. 178 ust. 1 pkt 1, 4, 7 i 8, zwolnienie ze służby następuje po upływie odpowiednio:

- 1) 2 tygodni - w przypadku funkcjonariuszy służby przygotowawczej,
 - 2) 3 miesięcy - w przypadku funkcjonariuszy służby stałej
- od dnia doręczenia decyzji o zwolnieniu ze służby.

2. Po doręczeniu decyzji, o której mowa w ust. 1, jeżeli jest to uzasadnione dobrem KAS, funkcjonariusz może być zwolniony od pełnienia służby z zachowaniem prawa do uposażenia.

3. Termin określony w ust. 1 może zostać skrócony na wniosek funkcjonariusza, jeżeli zwolnienie ze służby następuje w związku z jego pisemnym zgłoszeniem żądania zwolnienia ze służby.

Art. 182. 1. W przypadku uchylecia lub stwierdzenia nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby, kierownik jednostki organizacyjnej niezwłocznie wyznacza funkcjonariuszowi stanowisko służbowe zgodne z jego kwalifikacjami i dotychczasowym przebiegiem służby oraz określa termin podjęcia służby, miejsce pełnienia służby oraz stopień służbowy i uposażenie nie niższe od dotychczasowego.

2. Prawo do uposażenia powstaje z dniem podjęcia służby, chyba że po zgłoszeniu się do służby zaistniały okoliczności usprawiedliwiające jej niepodjęcie.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, funkcjonariuszowi przywróconemu do służby przysługuje za okres pozostawania poza służbą świadczenie pieniężne równe uposażeniu na stanowisku zajmowanym przed zwolnieniem, nie więcej jednak niż za okres 6 miesięcy i nie mniej niż za miesiąc. Świadczenie pieniężne wypłaca się w terminie 14 dni od dnia złożenia przez funkcjonariusza pisemnego wniosku wraz z dokumentem potwierdzającym fakt przywrócenia do służby.

4. Okres pozostawania poza służbą, z zastrzeżeniem ust. 5, wlicza się do okresu służby, od którego zależą uprawnienia i świadczenia należne funkcjonariuszowi.

5. Za okres pozostawania poza służbą funkcjonariuszowi nie przysługuje prawo do urlopów, o których mowa w art. 214.

Art. 183. 1. W przypadku prawomocnego:

- 1) umorzenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego,

- 2) uniewinnienia,
- 3) uchylenia prawomocnego wyroku skazującego

- funkcjonariusza, na jego wniosek, przywraca się do służby na poprzednich warunkach.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, funkcjonariusz powinien zgłosić się do służby w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku.

3. Przepis art. 182 stosuje się odpowiednio.

Art. 184. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej, na wniosek funkcjonariusza zwolnionego ze służby w związku z powołaniem do innej służby państwowej, objęciem funkcji z wyboru w organach wykonawczych samorządu terytorialnego, podjęciem pracy w instytucji Unii Europejskiej, jednostce utworzonej przez Unię Europejską lub organizacji międzynarodowej, po zakończeniu pracy w tej instytucji, jednostce lub organizacji, przywraca tego funkcjonariusza do służby.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, funkcjonariusz powinien złożyć w terminie 7 dni od dnia zakończenia pracy w instytucjach, jednostkach lub organizacjach, o których mowa w ust. 1.

3. Przepisy art. 182 ust. 1, 2, 4 i 5 oraz art. 183 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 185. W przypadku uchylenia kary dyscyplinarnej:

- 1) przeniesienia na niższe stanowisko służbowe,
- 2) obniżenia stopnia służbowego,
- 3) pozbawienia stopnia oficerskiego lub generalskiego,
- 4) wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej

- stosuje się odpowiednio przepis art. 182.

Art. 186. 1. Funkcjonariusz zwolniony ze służby albo którego stosunek służbowy wygaś na podstawie art. 180 pkt 2, albo wydany ze Służby Celno-Skarbowej na podstawie prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.

2. Funkcjonariusz może żądać sprostowania świadectwa służby.

3. W przypadku śmierci funkcjonariusza, z żądaniem:

- 1) wydania świadectwa służby,
- 2) sprostowania świadectwa służby

- mogą wystąpić osoby, o których mowa w art. 249 ust. 1.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe dane, które powinno zawierać świadectwo służby, tryb wydawania i dokonywania

sprostowań świadectwa służby, informacje, które są zamieszczane w świadectwie służby na żądanie funkcjonariusza, oraz wzór formularza świadectwa służby, mając na względzie zapewnienie prawidłowości wydawanych świadectw.

Art. 187. 1. Czas pełnienia służby funkcjonariusza jest określony wymiarem jego obowiązków, z uwzględnieniem prawa do wypoczynku.

2. Dla celów rozliczania czasu służby:

- 1) przez dobę - należy rozumieć 24 kolejne godziny, poczynając od godziny, w której funkcjonariusz rozpoczyna służbę zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby;
- 2) przez tydzień - należy rozumieć 7 kolejnych dni, poczynając od pierwszego dnia okresu rozliczeniowego.

3. Czas pełnienia służby funkcjonariusza wynosi przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym, nie dłuższym niż 4 miesiące.

4. Czas pełnienia służby funkcjonariusza może być przedłużony przeciętnie do 48 godzin tygodniowo, w okresie rozliczeniowym, o którym mowa w ust. 3, na polecenie przełożonego, w celu wykonania czynności służbowych.

5. Pełnienie służby w przedłużonym czasie służby jest dopuszczalne, gdy wymagają tego szczególne potrzeby służby.

6. Norma przedłużonego czasu służby, o którym mowa w ust. 4, nie może przekroczyć dla funkcjonariusza 400 godzin w roku kalendarzowym.

7. Funkcjonariuszowi przysługuje w każdej dobie prawo do co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku, z zastrzeżeniem ust. 5.

8. Przepisy ust. 3, 4 i 7 nie mają zastosowania w przypadku konieczności:

- 1) wykonania czynności służbowych, jeżeli nie mogą one zostać przerwane;
- 2) zapewnienia ciągłości służby na stanowiskach, na których jest wymagane jej utrzymanie w sposób ciągły.

9. Przepisu ust. 7 nie stosuje się do funkcjonariusza pełniącego służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celno-Skarbowej, o którym mowa w ust. 15-18.

10. W przypadku gdy pełnienie służby w przedłużonym czasie służby skutkuje skróceniem dobowego okresu nieprzerwanego odpoczynku, o którym mowa w ust. 7, funkcjonariuszowi przysługuje w następnej dobie dodatkowy czas na odpoczynek w wymiarze zapewniającym wyrównanie przysługującego mu okresu nieprzerwanego odpoczynku dobowego. Przepis ust. 9 stosuje się odpowiednio.

11. Funkcjonariuszowi przysługuje w każdym tygodniu prawo do co najmniej 35 godzin nieprzerwanego odpoczynku, z wyłączeniem funkcjonariusza pełniącego służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celno-Skarbowej, o którym mowa w ust. 15-18.

12. Jeżeli dobowy czas służby wynosi co najmniej 6 godzin, funkcjonariusz ma prawo do przerwy w służbie trwającej co najmniej 15 minut, wliczanej do czasu służby.

13. Za przedłużony czas służby funkcjonariuszowi przyznaje się, według jego wyboru, czas wolny od służby w tym samym wymiarze albo uposażenie za przedłużony czas służby. W przypadkach uzasadnionych potrzebami służby o przyznaniu czasu wolnego od służby albo uposażenia za przedłużony czas służby decyduje kierownik jednostki organizacyjnej.

14. W przypadkach uzasadnionych specyfiką służby i jej organizacją może być stosowany system zmianowy.

15. Czas pełnienia służby funkcjonariusza pełniącego służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celno-Skarbowej może wynieść 24 godziny lub dłużej.

16. Funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celno-Skarbowej przez okres 24 godzin lub dłuższy przysługuje co najmniej 8 godzin odpoczynku w ciągu doby.

17. Po zakończeniu służby w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celno-Skarbowej funkcjonariuszowi udziela się czasu na odpoczynek w wymiarze nie mniejszym niż czas służby pełnionej w składzie załogi.

18. Funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celno-Skarbowej przysługuje za każdy tydzień minimalny okres nieprzerwanego odpoczynku w wymiarze 24 godzin, wykorzystywany w dwutygodniowym okresie rozliczeniowym.

19. Kierownik jednostki organizacyjnej prowadzi ewidencję czasu służby funkcjonariusza w celu prawidłowego ustalenia jego uposażenia za przedłużony czas służby i innych świadczeń związanych ze służbą. Kierownik jednostki organizacyjnej udostępnia tę ewidencję funkcjonariuszowi na jego żądanie.

20. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rozkład czasu służby,
- 2) sposób ustalania wysokości uposażenia za przedłużony czas służby,
- 3) tryb udzielania czasu wolnego za przedłużony czas służby albo wypłacania uposażenia za przedłużony czas służby,
- 4) sposób prowadzenia ewidencji czasu służby

- biorąc pod uwagę zagwarantowanie prawa do wypoczynku oraz prawidłową realizację zadań Służby Celno-Skarbowej, a także terminowe wypłacanie uposażenia oraz rzetelne dokumentowanie dokonywanych czynności.

Rozdział 4

Stanowiska i stopnie służbowe funkcjonariuszy

Art. 188. 1. Funkcjonariusze pełnią służbę na stanowiskach służbowych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz i kategorie stanowisk służbowych funkcjonariuszy,
- 2) wymagane kwalifikacje do zajmowania stanowisk służbowych,
- 3) dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów, o których mowa w pkt 2,
- 4) tryb awansowania na stanowiska służbowe,
- 5) tryb dokonywania zmian na stanowiskach służbowych

- uwzględniając zakres zadań wykonywanych na określonym stanowisku służbowym, oceny okresowe i opinie służbowe oraz przebieg służby.

Art. 189. 1. Stanowiska służbowe funkcjonariuszy w Służbie Celno-Skarbowej podlegają opisowi i wartościowaniu.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze zarządzenia, zasady dokonywania opisów i wartościowania stanowisk służbowych.

Art. 190. 1. W Służbie Celno-Skarbowej obowiązują następujące korpusy i stopnie służbowe:

- 1) korpus szeregowych Służby Celno-Skarbowej:
 - a) aplikant,
 - b) starszy aplikant;
- 2) korpus podoficerów Służby Celno-Skarbowej:
 - a) młodszy rewident,
 - b) rewident,
 - c) starszy rewident,
 - d) młodszy rachmistrz,
 - e) rachmistrz,
 - f) starszy rachmistrz;
- 3) korpus aspirantów Służby Celno-Skarbowej:
 - a) młodszy aspirant,

- b) aspirant,
 - c) starszy aspirant;
 - 4) korpus oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej:
 - a) podkomisarz,
 - b) komisarz,
 - c) nadkomisarz;
 - 5) korpus oficerów starszych Służby Celno-Skarbowej:
 - a) podinspektor,
 - b) młodszy inspektor,
 - c) inspektor;
 - 6) korpus generałów Służby Celno-Skarbowej:
 - a) nadinspektor,
 - b) generał.
2. Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oraz Zastępcę Szefa Krajowej Administracji Skarbowej mianuje na stopnie służbowe minister właściwy do spraw finansów publicznych.
3. Dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych oraz ich zastępców mianuje na stopnie służbowe Szef Krajowej Administracji Skarbowej.
4. Na pierwszy stopień służbowy w korpusie oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej oraz na stopnie służbowe w korpusie generałów Służby Celno-Skarbowej mianuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Szefem Krajowej Administracji Skarbowej. Na pozostałe stopnie służbowe w korpusie oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej oraz w korpusie oficerów starszych Służby Celno-Skarbowej mianuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.
5. W przypadkach innych niż wymienione w ust. 2-4 na stopnie służbowe mianuje kierownik jednostki organizacyjnej.
6. Mianowanie na stopnie służbowe uzależnione jest od opinii służbowej i zajmowanego stanowiska służbowego. Na pierwszy stopień w korpusie podoficerów Służby Celno-Skarbowej mianowanie uzależnione jest również od mianowania do służby stałej.
7. Na pierwszy stopień w korpusie aspirantów Służby Celno-Skarbowej może być mianowany funkcjonariusz, który odbył szkolenie specjalistyczne i potwierdził egzaminem ukończenie tego szkolenia.

8. Na pierwszy stopień służbowy w korpusie oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej może być mianowany funkcjonariusz, który posiada wykształcenie wyższe oraz odbył szkolenie specjalistyczne i potwierdził egzaminem ukończenie tego szkolenia.

9. Egzaminy, o których mowa w ust. 7 i 8, przeprowadza komisja powołana przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

10. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres i sposób prowadzenia szkolenia specjalistycznego dla poszczególnych korpusów oraz zasady rekrutacji uczestników szkolenia,
- 2) zakres wiedzy oraz umiejętności podlegających sprawdzeniu, sposób przeprowadzenia egzaminu,
- 3) skład i tryb powoływania komisji, o której mowa w ust. 9, oraz niezbędne kwalifikacje członków komisji

- uwzględniając specyfikę szkolenia dla poszczególnych korpusów, konieczność zdobycia przez uczestników szkolenia niezbędnej wiedzy w danym zakresie oraz rzetelne przeprowadzenie egzaminu.

Art. 191. 1. Stopnie służbowe są dożywotnie.

2. Funkcjonariusz zwolniony ze służby może używać stopnia służbowego, z dodaniem określenia „w stanie spoczynku”, chyba że nastąpiła utrata tego stopnia.

Art. 192. Utrata stopnia służbowego następuje w przypadku:

- 1) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego;
- 2) orzeczenia prawomocnym wyrokiem sądu środka karnego pozbawienia praw publicznych;
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej.

Art. 193. 1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, pozbawia stopnia służbowego nadinspektora i generała w korpusie generałów Służby Celno-Skarbowej.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej pozbawia stopnia służbowego funkcjonariuszy z korpusu oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej i korpusu oficerów starszych Służby Celno-Skarbowej.

3. Kierownik jednostki organizacyjnej obniża stopień służbowy oraz pozbawia stopnia służbowego w przypadkach innych niż określone w ust. 1 i 2.

Art. 194. 1. Funkcjonariuszowi przywraca się stopień służbowy w przypadku uchylenia:

- 1) prawomocnego wyroku sądu orzekającego środek karny pozbawienia praw publicznych;
- 2) prawomocnego wyroku skazującego za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej;
- 4) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej pozbawienia stopnia oficerskiego lub generalskiego;
- 5) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej obniżenia stopnia służbowego.

2. W przypadku przywrócenia stopnia służbowego przepis art. 193 stosuje się odpowiednio.

Art. 195. 1. Mianowanie na wyższy stopień służbowy następuje odpowiednio do zajmowanego stanowiska służbowego, posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz opinii służbowej i nie może nastąpić później, niż po odbyciu 5 lat służby w stopniach: szeregowych, podoficerów i aspirantów, z wyłączeniem stopnia starszego aspiranta i nie wcześniej niż po odbyciu służby w stopniu:

- 1) starszego aplikanta - roku;
- 2) młodszego rewidenta - roku;
- 3) rewidenta - roku;
- 4) starszego rewidenta - roku;
- 5) młodszego rachmistrza - roku;
- 6) rachmistrza - roku;
- 7) starszego rachmistrza - roku;
- 8) młodszego aspiranta - 2 lat;
- 9) aspiranta - 2 lat;
- 10) starszego aspiranta - 2 lat;
- 11) podkomisarza - 2 lat;
- 12) komisarza - 2 lat;
- 13) nadkomisarza - 2 lat;
- 14) podinspektora - 3 lat;
- 15) młodszego inspektora - 3 lat;

16) inspektora - 3 lat.

2. Do terminu, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się okresów:

- 1) prowadzenia postępowania karnego przeciwko funkcjonariuszowi o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego;
- 2) prowadzenia postępowania karnego skarbowego przeciwko funkcjonariuszowi o umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) prowadzenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko funkcjonariuszowi;
- 4) za które funkcjonariusz otrzymał negatywną ocenę okresową;
- 5) nieobecności trwających łącznie co najmniej połowę okresu służby wymaganego do nadania wyższego stopnia służbowego z tytułu urlopu bezpłatnego, urlopu wychowawczego oraz choroby;
- 6) niepełnienia służby przez co najmniej połowę okresu służby wymaganego do nadania wyższego stopnia służbowego z powodu zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku:

- 1) gdy w postępowaniu dyscyplinarnym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy postępowanie takie zostało umorzone wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepełnienia czynu;
- 2) gdy w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1-2 i 6 Kodeksu postępowania karnego, a także w przypadku uchylenia prawomocnego wyroku skazującego.

4. Funkcjonariusza można mianować na wyższy stopień służbowy przed upływem okresów, o których mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) ma szczególne kwalifikacje zawodowe lub
- 2) ma szczególne umiejętności do pełnienia służby, lub
- 3) zasługuje na wyróżnienie.

5. Funkcjonariusza zwalnianego ze służby, w przypadkach o których mowa w art. 177 pkt 10 oraz art. 178 ust. 1 pkt 3, za zgodą Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, można mianować na wyższy stopień służbowy za szczególne zasługi w KAS.

6. W uzasadnionych przypadkach funkcjonariusza można pośmiertnie mianować na wyższy stopień służbowy.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb mianowania funkcjonariusza na stopień służbowy,
- 2) osoby uprawnione do składania wniosków,
- 3) terminy dokonywania mianowań,
- 4) wzór wniosku o mianowanie

- mając na uwadze sprawne i prawidłowe dokonywanie mianowań na stopień służbowy oraz właściwość przelożonych w tym zakresie.

Art. 196. 1. Funkcjonariusza Policji albo Straży Granicznej przyjmowanego do służby, mianuje się na stopień służbowy w Służbie Celno-Skarbowej równorzędny z posiadanym stopniem służbowym, jeżeli osoba ta ma kwalifikacje i umiejętności szczególnie przydatne do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej.

2. Mianowanie funkcjonariusza Policji albo Straży Granicznej na stopień służbowy w Służbie Celno-Skarbowej może być uzależnione od odbycia szkolenia wymaganego do mianowania na dany stopień służbowy.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, równorzędność stopni, o których mowa w ust. 1, uwzględniając równorzędność okresów służby i stażu oraz uzyskanych w dotychczasowych jednostkach kwalifikacji zawodowych z kwalifikacjami w Służbie Celno-Skarbowej.

Rozdział 5

Obowiązki i prawa funkcjonariuszy

Art. 197. Funkcjonariusz jest obowiązany w szczególności:

- 1) dochować obowiązków wynikających ze złożonego ślubowania;
- 2) rzetelnie i terminowo wykonywać powierzone zadania;
- 3) racjonalnie gospodarować środkami publicznymi;
- 4) podnosić kwalifikacje zawodowe;
- 5) godnie zachowywać się w służbie oraz poza nią.

Art. 198. 1. Funkcjonariusz jest obowiązany złożyć oświadczenie o swoim stanie majątkowym w następujących przypadkach:

- 1) przy nawiązywaniu stosunku służbowego i przy zwalnianiu ze służby;
- 2) co najmniej raz w roku, w terminie wskazanym w ust. 2, oraz
- 3) na żądanie kierownika jednostki organizacyjnej.

2. Funkcjonariusz jest obowiązany corocznie, w terminie do dnia 31 marca, składać oświadczenia o stanie majątkowym. Oświadczenie należy składać według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego. Oświadczenie składa się kierownikowi jednostki organizacyjnej.

3. Dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego, oraz ich zastępcy składają oświadczenia o stanie majątkowym Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej.

4. W przypadku niezłożenia oświadczenia o stanie majątkowym w terminie, o którym mowa w ust. 2, z powodu nieobecności w służbie, funkcjonariusz składa oświadczenie o stanie majątkowym pierwszego dnia po stawieniu się do służby.

5. Oświadczenie o stanie majątkowym powinno zawierać informacje o źródłach i wysokości uzyskanych przychodów, posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, uczestnictwie w spółkach cywilnych lub spółkach prawa handlowego, posiadanych udziałach lub akcjach w tych spółkach, mieniu nabytym od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, gminy, związku międzygminnego, powiatu, związku powiatów, związku powiatowo-gminnego lub związku metropolitalnego, które podlegało zbyciu w drodze przetargu, mieniu ruchomym, innych prawach majątkowych oraz o zobowiązaniach pieniężnych.

6. Do dokonywania analizy oświadczeń składanych przez funkcjonariuszy art. 146 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

7. Oświadczenie o stanie majątkowym przechowuje się przez okres 6 lat.

8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania w sprawach oświadczeń o stanie majątkowym, sposób ich analizy, a także wzór oświadczenia o stanie majątkowym z pouczeniem o odpowiedzialności za podanie informacji niezgodnych ze stanem faktycznym, uwzględniając zakres danych objętych oświadczeniem. Wydając rozporządzenie minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględni zapewnienie prawidłowego składania i przechowywania oświadczeń o stanie majątkowym oraz ograniczenie dostępności do tych oświadczeń.

Art. 199. Funkcjonariusz przy wykonywaniu obowiązków służbowych nie może:

- 1) kierować się interesem jednostkowym lub grupowym;
- 2) uczestniczyć w strajku, a także w działalności zakłócającej normalną pracę jednostki organizacyjnej KAS;
- 3) publicznie manifestować poglądów politycznych.

Art. 200. Funkcjonariusz nie może:

- 1) być członkiem partii politycznej;
- 2) być członkiem zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółek prawa handlowego lub spółdzielni, z wyjątkiem rad nadzorczych spółdzielni mieszkaniowych;
- 3) być zatrudniony lub wykonywać innych zajęć, które mogłyby wywołać podejrzenie o jego stronnictwo lub interesowność albo pozostawałyby w sprzeczności z jego obowiązkami służbowymi;
- 4) być członkiem zarządów fundacji prowadzących działalność gospodarczą;
- 5) posiadać w spółkach prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego - w każdej z tych spółek;
- 6) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności; nie dotyczy to działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej w formie i zakresie gospodarstwa rodzinnego;
- 7) sprawować funkcji w podmiotach, których działalność jest związana z obrotem towarami z zagranicą lub obrotem krajowym towarami pochodzącymi z zagranicy, lub świadczyć pracy na rzecz tych podmiotów albo na rzecz przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych lub innych osób zagranicznych prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 201. 1. Funkcjonariusz w czasie pełnienia służby w oddziale obsługującym przejście graniczne urzędu celno-skarbowego albo wykonujący czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130, nie może posiadać ani korzystać z prywatnych przenośnych urządzeń służących do komunikacji elektronicznej, które umożliwiają indywidualne porozumiewanie się na odległość, z wyjątkiem urządzeń, których posiadanie funkcjonariusz zgłosił przed każdym rozpoczęciem służby zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby, podając równocześnie dane identyfikujące to urządzenie.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres danych identyfikujących urządzenie, o którym mowa w ust. 1, mając na uwadze zapewnienie możliwości ustalenia funkcjonariusza zgłaszającego urządzenie.

Art. 202. 1. Funkcjonariusz jest obowiązany wykonywać polecenia służbowe przełożonych.

2. Jeżeli polecenie służbowe w przekonaniu funkcjonariusza jest niezgodne z prawem, godzi w interes społeczny lub zawiera znamiona pomyłki, funkcjonariusz powinien

przedstawić swoje zastrzeżenia przełożonemu na piśmie. W razie pisemnego potwierdzenia polecenia funkcjonariusz powinien je wykonać, zawiadamiając jednocześnie o zastrzeżeniach kierownika jednostki organizacyjnej, a gdy polecenie wydał kierownik jednostki organizacyjnej – Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

3. Funkcjonariusz jest obowiązany odmówić wykonania polecenia, jeżeli jego wykonanie prowadziłoby do popełnienia przestępstwa, wykroczenia, przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego.

4. O odmowie wykonania polecenia, o którym mowa w ust. 3, funkcjonariusz jest obowiązany zawiadomić kierownika jednostki organizacyjnej bądź Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, z pominięciem drogi służbowej.

5. Przepisy art. 115 § 18 oraz art. 318 Kodeksu karnego stosuje się odpowiednio do funkcjonariuszy.

Art. 203. 1. Funkcjonariusz może wykonywać dodatkowe zajęcia zarobkowe jedynie za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej. W odniesieniu do dyrektora izby administracji skarbowej lub jego zastępcy zgody udziela Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze zarządzenia, rodzaje zajęć zarobkowych, które nie wymagają zgody kierownika jednostki organizacyjnej.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, funkcjonariusz jest zobowiązany poinformować kierownika jednostki organizacyjnej przed podjęciem tego zajęcia.

Art. 204. 1. Funkcjonariusz służby stałej podlega ocenie okresowej dokonywanej przez kierownika jednostki organizacyjnej raz na 2 lata.

2. W przypadku negatywnej oceny okresowej, dodatkową ocenę przeprowadza się po upływie 6 miesięcy od dnia doręczenia funkcjonariuszowi pierwszej oceny. W przypadku nieobecności funkcjonariusza w służbie, bieg terminu zawiesza się na czas trwania tej nieobecności.

3. Funkcjonariusz zapoznaje się z oceną okresową w terminie 14 dni od jej sporządzenia. W terminie 14 dni od zapoznania się z oceną funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

4. Niezależnie od oceny okresowej dokonywanej przez kierownika jednostki organizacyjnej, bezpośredni przełożony może wydawać opinię służbową dotyczącą przebiegu służby funkcjonariusza. Funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od zapoznania się z opinią, wnieść odwołanie do kierownika jednostki organizacyjnej.

5. Przepisów ust. 1-4 nie stosuje się do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oraz Zastępcy Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) kryteria, na podstawie których są sporządzane oceny i opinie,
- 2) skalę ocen i przesłanki, które uwzględnia się w procesie oceniania i opiniowania,
- 3) wzór kwestionariusza oceny okresowej i opinii,
- 4) tryb przeprowadzenia oceny okresowej oraz tryb rozpatrywania wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy dotyczących tej oceny,
- 5) tryb wydawania opinii służbowych oraz rozpatrywania odwołań od opinii służbowych - uwzględniając okoliczności powodujące sporządzanie opinii, przesłanki dokonywania oceny lub opiniowania oraz udział organizacji społecznych w procesie oceniania.

Art. 205. 1. O zdolności fizycznej i psychicznej kandydata do służby w Służbie Celno-Skarbowej oraz funkcjonariusza, do pełnienia służby, orzekają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (Dz. U. poz. 1822).

2. Funkcjonariusz może być skierowany do komisji lekarskiej, o której mowa w ust. 1:

- 1) z urzędu lub na jego wniosek - w celu określenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do pełnienia służby, jak również związku poszczególnych chorób ze służbą;
- 2) z urzędu - w celu sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego.

3. Funkcjonariusz jest obowiązany poddać się badaniom zleconym przez komisję lekarską, o której mowa w ust. 1, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym.

4. W przypadku gdy przeprowadzone badania i zgromadzona dokumentacja nie pozwalają na wydanie orzeczenia, funkcjonariusz może zostać skierowany na obserwację w podmiocie leczniczym, jeżeli wyrazi na to zgodę.

5. Skierowanie do komisji lekarskiej, o której mowa w ust. 1, wydaje kierownik jednostki organizacyjnej, w której funkcjonariusz pełni służbę.

6. Koszty zleconych badań są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

7. W zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób i ułomności wraz z kategoriami zdolności do pełnienia służby, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o stanie zdrowia, o zdolności lub niezdolności kandydata lub funkcjonariusza do pełnienia służby, oraz szczegółowe objaśnienia odnoszące się do tych chorób i ułomności, jak również zalecane czynności wskazane przy ich ustalaniu w przypadkach, w których wymaga tego wiedza medyczna, uwzględniając potrzebę ustalenia w toku badania przez komisje lekarskie, o których mowa w ust. 1, przydatności i predyspozycji do służby z uwagi na charakter i warunki pełnienia tej służby oraz konieczność zapewnienia jednolitego orzecznictwa.

9. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza skierowania funkcjonariusza do komisji lekarskich, o których mowa w ust. 1.

Art. 206. 1. Funkcjonariusz jest obowiązany wykonywać obowiązki służbowe w umundurowaniu.

2. Umundurowanie, o którym mowa w ust. 1, funkcjonariusz otrzymuje do bezpłatnego korzystania. Składniki umundurowania są wyceniane w sposób bezwalutowy poprzez przypisanie im odpowiedniej liczby punktów przeliczeniowych. W przypadkach zwolnienia ze służby z przyczyn, o których mowa w art. 177 pkt 2-11 oraz art. 178 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-9, funkcjonariusz jest obowiązany do zwrotu równowartości pieniężnej składników umundurowania, z wyłączeniem zwolnienia funkcjonariusza na podstawie art. 177 pkt 10 w związku z przejściem na emeryturę albo rentę.

3. W uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki organizacyjnej może zwolnić funkcjonariusza od wykonywania obowiązków służbowych w umundurowaniu.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory, kolory oraz rodzaje umundurowania,
- 2) wzory, kolory oraz rodzaje oznaczeń stopni służbowych i znaków identyfikacji osobistej funkcjonariuszy,
- 3) przypisanie składnikom umundurowania liczby punktów przeliczeniowych,
- 4) tryb przydziału składników umundurowania,

- 5) wykaz składników umundurowania, za które przysługuje równoważnik pieniężny, oraz wysokość tego równoważnika,
- 6) warunki przyznawania równoważnika pieniężnego w zamian za składniki umundurowania oraz za okresowe czyszczenie umundurowania,
- 7) sposób noszenia poszczególnych rodzajów umundurowania, oznaczeń stopni służbowych oraz znaków identyfikacji osobistej funkcjonariuszy,
- 8) przypadki, w których funkcjonariusz może zostać zwolniony z obowiązku wykonywania obowiązków służbowych w umundurowaniu,
- 9) wartość punktu przeliczeniowego,
- 10) sposób wyliczenia zwrotu równowartości pieniężnej składników umundurowania, o której mowa w ust. 2

- uwzględniając we wzorach umundurowania wizerunek orła białego ustalony dla godła państwowego oraz biorąc pod uwagę zastosowanie określonego rodzaju umundurowania funkcjonariusza do realizowanych przez niego zadań.

Art. 207. 1. Funkcjonariusz, który został zwolniony ze służby przed upływem 3 lat od ukończenia nauki w formach szkolnych i pozaszkolnych oraz na kursach zawodowych w służbie przygotowawczej, której koszty zostały poniesione przez kierownika jednostki organizacyjnej jest obowiązany do zwrotu tych kosztów zmniejszonych proporcjonalnie w stosunku do okresu pozostawania w stosunku służbowym po ukończeniu nauki.

2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie w przypadku:

- 1) zwolnienia ze służby funkcjonariusza z przyczyn, o których mowa w art. 177 pkt 2-11 oraz art. 178 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-9;
- 2) orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej;
- 3) wygaśnięcia stosunku służbowego z przyczyn, o których mowa w art. 180 pkt 2.

3. W uzasadnionych przypadkach Szef Krajowej Administracji Skarbowej może zwolnić osobę zobowiązaną do zwrotu kosztów określonych w ust. 1 z obowiązku ich zwrotu.

Art. 208. Funkcjonariusz, w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych w Kodeksie karnym.

Art. 209. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje zwrot kosztów obrony, jeżeli postępowanie karne wszczęte przeciwko niemu o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych zostanie zakończone prawomocnym orzeczeniem o umorzeniu

postępowania wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym.

2. Koszty, w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu jednego obrońcy, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615, 1224, 1255 i 1311) zwraca się ze środków Skarbu Państwa na wniosek funkcjonariusza.

Art. 210. 1. Funkcjonariuszom i członkom ich rodzin, byłym funkcjonariuszom, w tym emerytom i rencistom i członkom ich rodzin, mogą być przyznawane świadczenia socjalne.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, podmioty uprawnione do wypłaty świadczeń socjalnych, rodzaj i zakres tych świadczeń, sposób obliczania i ich wysokość, terminy rozliczeń oraz wypłaty, uwzględniając prawidłowość wypłacanych świadczeń oraz warunki korzystania z tych świadczeń.

Art. 211. 1. Funkcjonariusze w czasie wykonywania zadań służbowych mogą otrzymywać nieodpłatnie wyżywienie oraz napoje, zwane dalej „wyżywieniem”, lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których funkcjonariusz otrzymuje wyżywienie lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie, normy wyżywienia i wysokość równoważnika pieniężnego, sposób ustalania wartości pieniężnej równoważnika, warunki i tryb jego wypłacania, a także organy właściwe w tych sprawach, uwzględniając zakres i specyfikę zadań służbowych wykonywanych przez funkcjonariuszy.

Art. 212. Do funkcjonariusza stosuje się przepisy Kodeksu pracy, dotyczące uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, chyba że przepisy ustawy są korzystniejsze.

Art. 213. Jeżeli zachodzi konieczność zastępstwa funkcjonariusza, z wyłączeniem funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze, w czasie jego nieobecności w służbie w związku z przebywaniem na urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie ojcowskim, urlopie rodzicielskim lub urlopie wychowawczym, można w tym celu zatrudnić pracownika na podstawie umowy o pracę na czas określony, obejmujący czas tej nieobecności.

Art. 214. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje prawo do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego na zasadach określonych w Kodeksie pracy, z wyłączeniem art. 167².

2. Kierownik jednostki organizacyjnej jest obowiązany udzielić na żądanie funkcjonariusza i w terminie przez niego wskazanym nie więcej niż 4 dni urlopu w każdym roku kalendarzowym. Funkcjonariusz zgłasza żądanie udzielenia urlopu najpóźniej w dniu rozpoczęcia urlopu.

3. Odmowa udzielenia urlopu, o którym mowa w ust. 2, może nastąpić w sytuacji, gdy nieobecność funkcjonariusza w służbie wpłynie na ciągłość wykonywania zadań w jednostce organizacyjnej KAS.

4. Funkcjonariuszowi, który osiągnął określony staż służby w Służbie Celno-Skarbowej przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w każdym roku kalendarzowym w wymiarze:

- 1) 5 dni, jeżeli pełni służbę co najmniej 15 lat;
- 2) 10 dni, jeżeli pełni służbę co najmniej 20 lat.

5. Łączny wymiar dodatkowego urlopu wypoczynkowego, o którym mowa w ust. 4, nie może przekroczyć 10 dni rocznie.

6. Funkcjonariuszowi przenoszonemu do innej miejscowości, jeżeli z przeniesieniem wiąże się zmiana jego miejsca zamieszkania, udziela się płatnego urlopu okolicznościowego w wymiarze 4 dni. Urlop okolicznościowy może być na wniosek funkcjonariusza wykorzystany w częściach.

Art. 215. Funkcjonariuszowi, po upływie 5 lat służby, przysługuje płatny urlop zdrowotny z zachowaniem prawa do uposażenia. Urlopu zdrowotnego udziela kierownik jednostki organizacyjnej na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową na okres ustalony w tym skierowaniu, nieprzekraczający jednak 30 kolejnych dni w każdym roku kalendarzowym.

Art. 216. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej może, z ważnych przyczyn, udzielić funkcjonariuszowi urlopu bezpłatnego.

2. Okresu urlopu bezpłatnego nie zalicza się do okresu służby, od którego zależą uprawnienia funkcjonariusza.

3. Funkcjonariuszowi, który rozpoczyna urlop bezpłatny w ciągu miesiąca kalendarzowego, przysługuje uposażenie w wysokości 1/30 uposażenia miesięcznego za każdy dzień poprzedzający dzień rozpoczęcia urlopu bezpłatnego. Jeżeli funkcjonariusz pobrał już uposażenie za czas urlopu bezpłatnego, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie uposażenia.

Art. 217. 1. Funkcjonariuszowi za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej, w szczególności za wzorowe wykonywanie obowiązków, przejawianie inicjatywy, doskonalenie kwalifikacji zawodowych mogą być udzielane wyróżnienia:

- 1) dyplom;
- 2) krótkoterminowy urlop wypoczynkowy w wymiarze do 10 dni;
- 3) nagroda pieniężna lub rzeczowa;
- 4) mianowanie na wyższy stopień służbowy;
- 5) przyznanie odznaki honorowej;
- 6) przedstawienie do odznaczenia państwowego.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb udzielania wyróżnień funkcjonariuszom, uwzględniając właściwość przełożonych w tych sprawach, sposób udzielania wyróżnień oraz terminy ich przyznawania.

Art. 218. 1. Nagroda pieniężna, o której mowa w art. 217 ust. 1 pkt 3, jest przyznawana z funduszu nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, tworzy fundusz nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej, określając źródło środków na ten fundusz oraz jego wysokość, mając na względzie prawidłowe wykorzystanie środków.

Art. 219. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej jest obowiązany zapewnić funkcjonariuszowi bezpieczne i higieniczne warunki służby oraz prowadzić systematyczne szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby.

2. Funkcjonariusz jest obowiązany do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny służby oraz przepisów przeciwpożarowych.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby, mając na uwadze zadania wykonywane przez funkcjonariuszy oraz warunki i miejsce pełnienia służby.

4. W sprawach związanych z bezpieczeństwem i higieną służby, w zakresie nieuregulowanym ustawą i rozporządzeniem, o którym mowa w ust. 3, stosuje się odpowiednio przepisy działu dziesiątego Kodeksu pracy, z wyłączeniem art. 210, art. 229 § 1 i 8, art. 230, art. 231, art. 232, art. 234-237², art. 237⁷ § 1 pkt 1 i § 2-4, art. 237⁸, art. 237⁹ § 3, art. 237¹¹ § 4, art. 237^{11a}, art. 237¹², art. 237¹³ i art. 237^{13a}.

Art. 220. Funkcjonariusze mogą się zrzeszać w związkach zawodowych na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881).

Rozdział 6

Uposażenie i inne świadczenia pieniężne funkcjonariuszy

Art. 221. 1. Prawo do uposażenia powstaje z dniem mianowania funkcjonariusza do służby.

2. Z tytułu pełnienia służby funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie.

3. Przeciętne uposażenie funkcjonariusza stanowi wielokrotność kwoty bazowej. Wysokość kwoty bazowej ustalonej według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa.

4. Wielokrotność kwoty bazowej, o której mowa w ust. 3, określa Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, kierując się szczególnymi zadaniami, jakie wykonują funkcjonariusze.

5. Przez przeciętne uposażenie, o którym mowa w ust. 3, rozumie się uposażenie wraz z 1/12 równowartości nagrody rocznej.

Art. 222. Uposażenie funkcjonariusza, zwane dalej „uposażeniem”, składa się z uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia.

Art. 223. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) grupy uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy,
- 2) zaszeregowanie stanowisk służbowych do poszczególnych grup uposażenia zasadniczego oraz odpowiadające im wysokości tego uposażenia ustalone z zastosowaniem mnożników kwoty bazowej

- uwzględniając zróżnicowanie uposażenia zasadniczego w poszczególnych grupach tego uposażenia, a także charakter i rodzaje stanowisk służbowych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych KAS.

Art. 224. 1. Funkcjonariusze otrzymują następujące dodatki do uposażenia zasadniczego:

- 1) dodatek za wieloletnią służbę;
- 2) dodatek za stopień służbowy w wysokości uzależnionej od posiadanego stopnia;
- 3) dodatek funkcyjny na stanowisku kierowniczym;
- 4) dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami i umiejętnościami;

5) dodatki uzasadnione szczególnymi warunkami pełnienia służby.

2. Dodatki do uposażenia, o których mowa w ust. 1, ustalane w wysokości miesięcznej są dodatkami o charakterze stałym.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, warunki otrzymywania dodatków do uposażenia zasadniczego, o których mowa w ust. 1 pkt 2-5, wysokość dodatków, uwzględniając okoliczności uzasadniające przyznanie dodatków, okresowe podwyższenie lub obniżenie tych dodatków, jak również rodzaje i wysokość dodatków przysługujących funkcjonariuszowi ze względu na szczególne właściwości, kwalifikacje, umiejętności, warunki pełnienia służby.

Art. 225. Uposażenie jest płatne miesięcznie.

Art. 226. 1. Funkcjonariusz odwołany ze stanowiska służbowego lub przeniesiony na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższej grupy uposażenia zachowuje prawo do uposażenia pobieranego na poprzednio zajmowanym stanowisku przez okres 3 miesiące.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do funkcjonariuszy przeniesionych na niższe stanowisko służbowe na podstawie art. 253 ust. 1 pkt 7 oraz funkcjonariuszy przeniesionych na własną prośbę.

Art. 227. 1. Funkcjonariuszowi zawiesza się uposażenie w przypadku:

- 1) samowolnego opuszczenia miejsca pełnienia służby;
- 2) niepodjęcia służby;
- 3) zawinionej niemożności pełnienia służby.

2. W przypadku gdy okoliczności, o których mowa w ust. 1, zostaną uznane za usprawiedliwione, funkcjonariuszowi wypłaca się zawieszone uposażenie. W przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej funkcjonariusz traci za każdy dzień nieobecności 1/30 część uposażenia miesięcznego. Jeżeli funkcjonariusz pobrał już za czas nieusprawiedliwionej nieobecności uposażenie, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

Art. 228. 1. W przypadku urlopów, o których mowa w art. 214 ust. 1, 4 i 6, art. 215 i art. 217 ust. 1 pkt 2, funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne należne na zajmowanym stanowisku służbowym.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku:

- 1) niezdolności do służby z przyczyn uprawniających do świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, przez okres określony w tych przepisach, z wyjątkiem przyczyn uprawniających do zasiłków chorobowego i opiekuńczego;
- 2) zwolnienia funkcjonariusza od pełnienia służby, w przypadkach określonych w przepisach prawa pracy dotyczących udzielania pracownikom zwolnień od pracy, za które pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

Art. 229. 1. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu ojcowskiego wynosi 100% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 228 ust. 1.

2. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego wynosi:

- 1) 100% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 228 ust. 1, za okres do:
 - a) 6 tygodni urlopu rodzicielskiego, w przypadku, o którym mowa w art. 182^{1a} § 1 pkt 1 i art. 183 § 4 pkt 1 Kodeksu pracy,
 - b) 8 tygodni urlopu rodzicielskiego, w przypadkach, o których mowa w art. 182^{1a} § 1 pkt 2 i art. 183 § 4 pkt 2 Kodeksu pracy,
 - c) 3 tygodni urlopu rodzicielskiego, w przypadku, o którym mowa w art. 183 § 4 pkt 3 Kodeksu pracy;
- 2) 60% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 228 ust. 1, za okres urlopu rodzicielskiego przypadający po okresach, o których mowa w pkt 1.

3. Miesięczne uposażenie funkcjonariusza-kobiety, która we wniosku, złożonym nie później niż 21 dni po porodzie, wystąpi o udzielenie jej, bezpośrednio po urlopie macierzyńskim, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, wynosi 80% miesięcznego uposażenia, o którym mowa w art. 228 ust. 1, za cały okres odpowiadający okresowi tych urlopów.

4. W przypadku gdy wysokość uposażenia funkcjonariusza pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, obliczonego zgodnie z ust. 1-3, jest niższa niż kwota świadczenia rodzicielskiego, określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114,

z późn. zm.³⁰⁾), kwotę uposażenia funkcjonariusza pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne podwyższa się do wysokości świadczenia rodzicielskiego.

5. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do funkcjonariusza, który we wniosku, złożonym nie później niż 21 dni po przyjęciu dziecka na wychowanie i wystąpieniu do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub po przyjęciu dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, wystąpi o udzielenie mu, bezpośrednio po urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze.

6. Funkcjonariuszowi, który z uwagi na wniosek złożony w trybie ust. 3 albo 5 otrzymał 80% uposażenia, o którym mowa w ust. 3, w przypadku rezygnacji z urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze albo rezygnacji z urlopu rodzicielskiego w wymiarze, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, przysługuje jednorazowe wyrównanie otrzymywanego uposażenia, o którym mowa w ust. 3, do wysokości 100%, pod warunkiem niepobrania uposażenia za okres odpowiadający okresom tych urlopów.

Art. 230. 1. W okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe.

2. Podstawę obliczenia uposażenia chorobowego stanowi uposażenie zasadnicze wraz z dodatkiem za wieloletnią służbę, dodatkiem za stopień służbowy, dodatkiem funkcyjnym, dodatkiem kontrolerskim oraz dodatkiem uzasadnionym szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami i umiejętnościami, przysługujące funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian, mających wpływ na prawo do uposażenia lub jego wysokość.

3. Przy obliczaniu uposażenia chorobowego za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim przyjmuje się, że uposażenie chorobowe za jeden dzień przebywania na zwolnieniu lekarskim stanowi 1/30 uposażenia chorobowego, którego wysokość określa art. 232.

Art. 231. 1. Zwolnienie lekarskie obejmuje okres w czasie którego funkcjonariusz jest zwolniony od pełnienia służby z powodu:

- 1) choroby i innych przyczyn niezdolności do służby traktowanych na równi z niezdolnością do służby z powodu choroby, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 25

³⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 995, 1217, 1240, 1268, 1302, 1359, 1830 oraz z 2016 r. poz. 195.

czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 159), innych niż określone w pkt 6 i 7;

- 2) konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem własnym lub małżonka, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 8. roku życia w przypadku:
 - a) zaistnienia przyczyn, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,
 - b) porodu lub choroby małżonka stale opiekującego się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi sprawowanie opieki nad dzieckiem,
 - c) pobytu małżonka stale opiekującego się dzieckiem w podmiocie leczniczym wykonującym działalność polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych;
- 3) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem własnym lub małżonka, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 14. roku życia;
- 4) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny; za członków rodziny uważa się małżonka, rodziców, dziadków, teściów, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku powyżej 14 lat, jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z funkcjonariuszem w okresie sprawowania opieki;
- 5) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów;
- 6) wypadku w drodze do miejsca pełnienia służby lub w drodze powrotnej ze służby;
- 7) choroby przypadającej w czasie ciąży;
- 8) przebywania na obserwacji w podmiocie leczniczym w wyniku skierowania przez komisję lekarską;
- 9) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby;
- 10) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

2. Zwolnienie od pełnienia służby w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, przysługuje przez okres nie dłuższy niż 60 dni w roku kalendarzowym, a w przypadku, o

którym mowa w ust. 1 pkt 4 - przez okres nie dłuższy niż 14 dni w roku kalendarzowym, przy czym okresy te łącznie nie mogą przekroczyć 60 dni w roku kalendarzowym.

3. Przepis ust. 2 stosuje się bez względu na liczbę dzieci i innych członków rodziny wymagających opieki.

Art. 232. 1. Funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe w wysokości 80% podstawy, o której mowa w art. 230 ust. 2, w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim z powodów, o których mowa w art. 231 ust. 1 pkt 1-4.

2. Funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe w wysokości 100% podstawy, o której mowa w art. 230 ust. 2, w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim z powodów, o których mowa w art. 231 ust. 1 pkt 5-10.

3. Prawo do uposażenia chorobowego w wysokości 100% podstawy, o której mowa w art. 230 ust. 2, przysługuje również, gdy zwolnienie od pełnienia służby zostało spowodowane przez inną osobę w wyniku popełnienia przez nią umyślnego czynu zabronionego w związku z pełnioną służbą przez funkcjonariusza, stwierdzonego orzeczeniem wydanym przez uprawniony organ.

Art. 233. 1. Okres przebywania na zwolnieniu lekarskim stwierdza się na podstawie zaświadczenia lekarskiego wystawionego zgodnie z art. 55 ust. 1 i art. 55a ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, albo wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 tej ustawy z tym że:

- 1) przyczynę niezdolności do służby wskutek poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz niezdolności do służby wskutek poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów dokumentuje zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku, zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- 2) dokumentem stanowiącym podstawę usprawiedliwienia nieobecności w służbie z powodu okoliczności określonych:
 - a) w art. 231 ust. 1 pkt 2 lit. a - jest pisemne oświadczenie funkcjonariusza,
 - b) w art. 231 ust. 1 pkt 2 lit. b i c - jest zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza na zwykłym druku;

3) dokumentem stanowiącym podstawę usprawiedliwienia nieobecności w służbie w przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jest decyzja wydana przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

2. Doręczenie zaświadczenia lekarskiego odbywa się przy wykorzystaniu profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, na zasadach określonych w tej ustawie. Kierownicy jednostek organizacyjnych wykorzystują lub tworzą profil informacyjny płatnika składek, o którym mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

3. Wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w art. 55a ust. 7 tej ustawy, albo zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku w przypadkach, o których mowa w art. 231 ust. 1 pkt 2 lit. b i c funkcjonariusz jest obowiązany dostarczyć kierownikowi jednostki organizacyjnej w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

4. Funkcjonariusz jest obowiązany dostarczyć kierownikowi jednostki organizacyjnej zaświadczenie lekarskie lub decyzję, o których mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

5. Funkcjonariusz jest obowiązany dostarczyć kierownikowi jednostki organizacyjnej oświadczenie o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w art. 231 ust. 1 pkt 2 lit. a, w terminie 7 dni od dnia ich zaistnienia.

6. Niedopełnienie obowiązków, o których mowa w ust. 3 i 4, skutkuje uznaniem nieobecności w służbie za nieusprawiedliwioną, chyba że niedostarczenie zaświadczenia, decyzji lub oświadczenia w terminie nastąpiło z przyczyn niezależnych od funkcjonariusza.

Art. 234. 1. Prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby, prawidłowość wykorzystania zwolnienia lekarskiego, spełnienie wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 233 ust. 1 pkt 2 lit. a, mogą podlegać kontroli.

2. Kontrolę przeprowadzają:

- 1) komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych - w zakresie prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby oraz prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego;
- 2) kierownik jednostki organizacyjnej - w zakresie prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego i spełnienia wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz w zakresie oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 233 ust. 1 pkt 2 lit. a.

3. Jeżeli w wyniku kontroli komisja lekarska ustali datę ustania niezdolności do służby wcześniejszą niż data orzeczonej w zaświadczeniu lekarskim, funkcjonariusz traci prawo do uposażenia chorobowego za okres od tej daty do końca zwolnienia.

4. Funkcjonariusz traci prawo do uposażenia chorobowego za cały okres zwolnienia, jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalone:

- 1) że oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 233 ust. 1 pkt 2 lit. a, zostało złożone niezgodnie z prawdą;
- 2) nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego;
- 3) że zaświadczenie lekarskie zostało sfałszowane.

5. Kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich polega na ustaleniu, czy funkcjonariusz w okresie orzeczonej niezdolności do służby, w tym sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny, nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem, a w szczególności czy nie wykonuje pracy zarobkowej.

6. Kontrola oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 233 ust. 1 pkt 2 lit. a, polega na ustaleniu, czy zaistniały przyczyny, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

7. Kontrolę prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego oraz oświadczenia funkcjonariusza, o którym mowa w art. 233 ust. 1 pkt 2 lit. a, przeprowadza osoba upoważniona przez kierownika jednostki organizacyjnej.

8. W razie stwierdzenia w trakcie kontroli, że funkcjonariusz wykonuje pracę zarobkową albo wykorzystuje zwolnienie lekarskie w inny sposób niezgodny z jego celem, osoba kontrolująca, o której mowa w ust. 7, sporządza protokół, w którym podaje, na czym polegało nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego.

9. W razie stwierdzenia w trakcie kontroli, że oświadczenie funkcjonariusza, o którym mowa w art. 233 ust. 1 pkt 2 lit. a, nie jest zgodne z prawdą, osoba kontrolująca, o której mowa w ust. 7, sporządza protokół.

10. Protokół przedstawia się funkcjonariuszowi. Funkcjonariusz może wnieść do niego uwagi. Wniesienie uwag funkcjonariusz potwierdza własnoręcznym podpisem.

11. Na podstawie ustaleń zawartych w protokole oraz uwag, o których mowa w ust. 10, kierownik jednostki organizacyjnej stwierdza utratę prawa do uposażenia chorobowego za okres, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 lub 2. Przepis stosuje się odpowiednio w przypadku zawiadomienia kierownika jednostki organizacyjnej przez komisję lekarską podległą ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych w wyniku przeprowadzenia przez tę komisję kontroli o nieprawidłowościach w wykorzystaniu zwolnienia lekarskiego.

12. W przypadku stwierdzenia utraty prawa do uposażenia, o którym mowa w ust. 11, funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do kierownika jednostki organizacyjnej w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z tym stwierdzeniem.

13. Kontrola wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich polega na sprawdzeniu, czy zaświadczenie:

- 1) nie zostało sfalszowane;
- 2) zostało wydane zgodnie z przepisami w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich.

14. Jeżeli w wyniku kontroli, o której mowa w ust. 13:

- 1) pkt 1, zachodzi podejrzenie, że zaświadczenie lekarskie zostało sfalszowane - kierownik jednostki organizacyjnej występuje do lekarza, który wystawił zaświadczenie lekarskie, o wyjaśnienie sprawy;
- 2) pkt 2, zachodzi podejrzenie, że zaświadczenie lekarskie wydane zostało niezgodnie z przepisami w sprawie zasad i trybu wystawiania zaświadczeń lekarskich - kierownik jednostki organizacyjnej występuje o wyjaśnienie sprawy do terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 235. 1. W przypadku gdy funkcjonariusz pobrał już uposażenie za okres, w którym przebywał na zwolnieniu lekarskim, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie uposażenia.

2. Funkcjonariuszowi, który przebywał na zwolnieniu lekarskim w ostatnim miesiącu pełnienia służby, potrąca się odpowiednią część uposażenia z należności przysługujących mu z tytułu zwolnienia ze służby albo funkcjonariusz ten zwraca odpowiednią część uposażenia w dniu ustania stosunku służbowego.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 234 ust. 3 i 4, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 236. 1. Środki finansowe uzyskane z tytułu zmniejszenia uposażeń funkcjonariuszy w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim przeznacza się w całości na nagrody uznaniowe za wykonywanie zadań służbowych w zastępstwie funkcjonariuszy przebywających na zwolnieniach lekarskich.

2. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, zwiększają fundusz nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej, utworzony na podstawie art. 218 ust. 2.

Art. 237. W zakresie nieuregulowanym przepisami ustawy do usprawiedliwiania nieobecności w służbie oraz udzielania funkcjonariuszom zwolnień od pełnienia służby stosuje się odpowiednio przepisy prawa pracy dotyczące sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy.

Art. 238. 1. Dodatek za wieloletnią służbę w Służbie Celno-Skarbowej przysługuje po 2 latach służby, w wysokości wynoszącej 2% uposażenia zasadniczego.

2. Dodatek, o którym mowa w ust. 1, wzrasta o 1% za każdy dalszy rok służby, aż do osiągnięcia 20% uposażenia zasadniczego po 20 latach służby, oraz o 0,5% za każdy następny rok służby - łącznie do wysokości 25% po 30 latach służby.

3. Do okresów służby uprawniających do dodatku, o którym mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

4. Dodatek za wieloletnią służbę jest wypłacany, począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym funkcjonariusz nabył prawo do tego dodatku lub wyższej stawki dodatku, jeżeli nabycie prawa nastąpiło w ciągu miesiąca.

Art. 239. 1. Funkcjonariuszom przysługują nagrody jubileuszowe w wysokości:

- 1) po 20 latach służby - 75%,
 - 2) po 25 latach służby - 100%,
 - 3) po 30 latach służby - 150%,
 - 4) po 35 latach służby - 200%,
 - 5) po 40 latach służby - 300%,
 - 6) po 45 latach służby - 400%
- miesięcznego uposażenia.

2. Do okresów służby uprawniających do nagrody jubileuszowej wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych

przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

3. Funkcjonariuszowi zwalnianemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę albo rentę z tytułu niezdolności do służby przysługuje prawo do nagrody jubileuszowej przed upływem okresu służby wymaganego do nabycia tego prawa, jeżeli w dniu zwolnienia ze służby do wymaganego okresu służby brakuje nie więcej niż 12 miesięcy.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania i wypłacania nagrody jubileuszowej, biorąc pod uwagę udokumentowanie okresów pełnienia służby lub zatrudnienia uprawniające do nagrody jubileuszowej w określonej wysokości.

Art. 240. 1. Funkcjonariuszowi za służbę pełnioną w danym roku kalendarzowym przysługuje nagroda roczna w wysokości 1/12 uposażenia, uposażenia chorobowego i uposażenia za przedłużony czas służby otrzymanego w roku kalendarzowym, za który nagroda przysługuje.

2. Nagroda roczna przysługuje, jeżeli funkcjonariusz w danym roku kalendarzowym pełnił służbę przez okres co najmniej 6 miesięcy kalendarzowych. Okresy służby krótsze od miesiąca kalendarzowego sumuje się, przyjmując, że każde 30 dni służby stanowi pełny miesiąc kalendarzowy.

3. Pełnienie służby przez okres co najmniej 6 miesięcy kalendarzowych warunkujących nabycie prawa do nagrody rocznej nie jest wymagane, w przypadku, gdy w danym roku kalendarzowym stosunek służbowy funkcjonariusza przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 172 ust. 7. Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy przekształcił się w stosunek pracy nabywa prawo do nagrody rocznej w wysokości proporcjonalnej do okresu pełnienia służby.

4. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 2, warunkującego nabycie prawa do nagrody rocznej w danym roku kalendarzowym wlicza się okresy:

1) korzystania przez funkcjonariusza:

- a) z urlopu wychowawczego, urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego,
- b) ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych z przyczyn, o których mowa w art. 185 § 2 lub art. 188 Kodeksu pracy,

- c) ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych w razie urodzenia się dziecka, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 298² Kodeksu pracy,
 - d) ze zwolnienia od wykonywania zajęć służbowych z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- 2) powołania funkcjonariusza do czynnej służby wojskowej albo skierowania do odbycia służby zastępczej;
 - 3) zwolnienia funkcjonariusza ze służby w związku z nabyciem praw do emerytury lub renty, bądź wygaśnięcia jego stosunku służbowego na podstawie art. 180 pkt 1.

5. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 2, nie wlicza się okresów:

- 1) korzystania przez funkcjonariusza z urlopu bezpłatnego;
- 2) zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków służbowych w przypadkach, o których mowa w art. 176, chyba że:
 - a) w postępowaniu dyscyplinarnym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy postępowanie takie zostało umorzone wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia czynu,
 - b) w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego.

6. Do uposażenia, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się uposażenia otrzymanego w okresie zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków służbowych w przypadkach, o których mowa w art. 176, chyba że:

- 1) w postępowaniu dyscyplinarnym funkcjonariusz został uniewinniony albo takie postępowanie zostało umorzone wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia czynu;
- 2) w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego.

7. Nagrody rocznej nie przyznaje się w przypadku:

- 1) popełnienia przez funkcjonariusza, ściganego z oskarżenia publicznego przestępstwa umyślnego lub umyślnego przestępstwa skarbowego, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu;

- 2) wymierzenia funkcjonariuszowi prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym kary, o której mowa w art. 253 ust. 1 pkt 4-10;
- 3) zwolnienia funkcjonariusza ze służby w przypadkach, o których mowa w art. 177 pkt 4 albo w art. 178 ust. 1 pkt 2.

8. Nagroda roczna może ulec obniżeniu od 20% do 50% w stosunku do wysokości określonej w ust. 1 w przypadku:

- 1) popełnienia przez funkcjonariusza przestępstwa, innego niż określone w ust. 7 pkt 1, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu;
- 2) wymierzenia funkcjonariuszowi prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym kary, o której mowa w art. 253 ust. 1 pkt 1-3;
- 3) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie odbywania służby stałej, stwierdzonego w dwóch następujących po sobie ocenach okresowych lub opiniach służbowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy.

9. Przyznanie nagrody rocznej zawiesza się, jeżeli przeciwko funkcjonariuszowi toczy się postępowanie karne, karne skarbowe lub dyscyplinarne o czyn popełniony w roku kalendarzowym, za który nagroda jest przyznawana - do czasu zakończenia tego postępowania.

10. W przypadkach, o których mowa w ust. 7 i 8, nagrody rocznej nie przyznaje się lub ulega ona obniżeniu za rok kalendarzowy, w którym funkcjonariusz:

- 1) popełnił przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu,
- 2) naruszył obowiązki służbowe, za co został ukarany prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym,
- 3) otrzymał drugą kolejną negatywną opinię lub ocenę z powodu niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie odbywania służby

- a jeżeli nagroda za ten rok została już wypłacona – za rok, w którym:

- a) postępowanie karne, karne skarbowe lub dyscyplinarne w tej sprawie zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem,
- b) funkcjonariusz został zwolniony ze służby.

11. O nieprzyznaniu lub obniżeniu nagrody rocznej decyduje kierownik jednostki organizacyjnej.

12. W przypadku pełnienia przez funkcjonariusza w roku kalendarzowym służby w różnych jednostkach organizacyjnych KAS nagrodę roczną za cały okres służby w danym roku kalendarzowym wypłaca jednostka, w której funkcjonariusz pełni służbę w dniu wypłaty nagrody.

13. Nagrodę roczną wypłaca się do dnia 31 marca roku następującego po roku, za który przysługuje nagroda.

Art. 241. 1. Funkcjonariuszowi odbywającemu podróże służbowe na obszarze kraju przysługują należności z tytułu podróży służbowych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres pojęcia podróży służbowej,
 - 2) warunki ustalania należności, o których mowa w ust. 1, ich wysokość, a także sposób rozliczania się funkcjonariusza
- uwzględniając potrzebę uzależnienia wysokości należności od czasu trwania podróży służbowej, zwrot rzeczywiście poniesionych wydatków oraz określenie terminów wypłaty należności w sposób ułatwiający dokonywanie rozliczeń.

Art. 242. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje równoważnik z tytułu dojazdu do miejsca pełnienia służby, jeżeli on sam lub jego małżonek nie zamieszkują lub nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej.

2. Równoważnik nie przysługuje:

- 1) funkcjonariuszom, którzy otrzymują równoważnik pieniężny, o którym mowa w art. 167 ust. 1;
- 2) jeżeli dojazd do miejsca pełnienia służby jest możliwy środkami komunikacji publicznej i nie jest znacznie utrudniony.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki, wysokość oraz tryb i terminy wypłaty równoważnika, uwzględniając w szczególności potrzebę jego odniesienia do cen biletów za przejazd koleją lub autobusami, wzory wymaganych dokumentów oraz potrzebę właściwego dokumentowania poniesionych kosztów.

Art. 243. 1. Funkcjonariuszowi może być przyznane prawo do ryczałtu związanego z użytkowaniem pojazdów niepozostających w dyspozycji jednostek organizacyjnych KAS do celów służbowych na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1414, z późn. zm.³¹⁾).

³¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 486, 805, 915 i 1310 oraz z 2015 r. poz. 211, 390, 978, 1269, 1273 i 1893.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje zadań, do których wykonywania dopuszcza się użycie pojazdów do celów służbowych, oraz szczegółowe warunki używania tych pojazdów, uwzględniając potrzebę sprawnej realizacji zadań i czynności wykonywanych przez funkcjonariuszy.

Art. 244. 1. W zakresie odbywania przez funkcjonariusza zagranicznych podróży służbowych stosuje się odpowiednio przepisy w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju wydane na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku zagranicznych podróży służbowych realizowanych w ramach programów lub projektów Unii Europejskiej stosuje się odpowiednio rozwiązania przewidziane w tych programach lub projektach.

Art. 245. 1. Funkcjonariuszowi, który wykonuje stałe zadania służbowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przysługuje ryczałt na pokrycie kosztów wyżywienia i innych drobnych wydatków.

2. Wykonywanie stałych zadań służbowych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w dobowym wymiarze czasu służby nieprzekraczającym 24 godzin, nie stanowi podróży służbowej w rozumieniu przepisów, o których mowa w art. 244.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, walutę i wysokość ryczałtu, uwzględniając kraj oraz liczbę godzin wykonywania zadań przez funkcjonariusza.

Art. 246. 1. Funkcjonariusz zawieszony w pełnieniu obowiązków służbowych i zwolniony od pełnienia innych obowiązków służbowych otrzymuje od dnia zawieszenia 50% uposażenia przysługującego w dniu zawieszenia.

2. Po zakończeniu postępowania karnego, postępowania karnego skarbowego lub dyscyplinarnego, będącego przyczyną zawieszenia w czynnościach służbowych, funkcjonariusz otrzymuje wstrzymaną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki wprowadzane w okresie zawieszenia, jeżeli w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego, a w postępowaniu dyscyplinarnym nie został ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej.

3. W przypadku wykonywania innych obowiązków służbowych w okresie zawieszenia funkcjonariuszowi przysługuje uposażenie nie niższe od dotychczas otrzymywanego.

Art. 247. Z uposażenia funkcjonariusza mogą być dokonywane potrącenia na podstawie sądowych i administracyjnych tytułów wykonawczych oraz na podstawie przepisów szczególnych - na zasadach określonych w przepisach o egzekucji sądowej lub postępowaniu egzekucyjnym w administracji albo w innych przepisach szczególnych.

Art. 248. 1. Funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub orzeczeniem trwałej niezdolności do służby przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia.

2. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

3. Odprawę, o której mowa w ust. 1, oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie Kodeksu pracy.

4. Funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3.

Art. 249. 1. W przypadku śmierci funkcjonariusza małżonkowi lub jego dzieciom uprawnionym do renty rodzinnej na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z tytułu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przysługuje odprawa pośmiertna.

2. W przypadku braku osób, o których mowa w ust. 1, odprawa pośmiertna przysługuje dorosłym dzieciom zmarłego funkcjonariusza, dzieciom przysposobionym i dzieciom przyjętym na wychowanie przez zmarłego funkcjonariusza.

3. W przypadku braku osób, o których mowa w ust. 1 i 2, odprawa pośmiertna przysługuje rodzicom funkcjonariusza.

4. Małżonek rozwiedziony oraz małżonek pozostający w separacji nie są uprawnieni do otrzymania odprawy pośmiertnej.

5. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do:

1) uposażenia należnego za okres do dnia wygaśnięcia stosunku służbowego,

- 2) ekwiwalentu za przysługujący do dnia wygaśnięcia stosunku służbowego urlop wypoczynkowy, nie więcej niż za ostatnie 3 lata,
 - 3) uposażenia za przedłużony czas służby, o którym mowa w art. 187 ust. 13,
 - 4) nagrody jubileuszowej, o której mowa w art. 239,
 - 5) nagrody rocznej, o której mowa w art. 240
- o ile nie zostały wypłacone funkcjonariuszowi.

6. Wysokość odprawy pośmiertnej ustala się zgodnie z zasadami określonymi w art. 248 ust. 1-3.

7. Odprawę pośmiertną oraz świadczenia określone w ust. 5 dzieli się w częściach równych pomiędzy wszystkich uprawnionych.

8. W przypadku nieujawnienia osób, o których mowa w ust. 1-3, świadczenia określone w ust. 1 i 5 wchodzi w skład masy spadkowej.

9. Dokumentem uprawniającym do wypłaty odprawy pośmiertnej oraz świadczeń, o których mowa w ust. 5, jest zupełny akt zgonu.

Art. 250. 1. Roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

2. Kierownik jednostki organizacyjnej może nie uwzględnić terminu przedawnienia, jeżeli opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami.

3. Bieg przedawnienia roszczenia z tytułu uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych przerywa:

- 1) każda czynność przed kierownikiem jednostki organizacyjnej, podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia;
- 2) uznanie roszczenia.

4. W przypadku zwłoki w wypłacie uposażenia, innych świadczeń oraz należności pieniężnych funkcjonariuszowi przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia, w którym uposażenie, inne świadczenie lub należność pieniężna stały się wymagalne.

DZIAŁ VII

ODPOWIEDZIALNOŚĆ DYSCYPLINARNA

Rozdział 1

Powołanie komisji dyscyplinarnej oraz rzecznika dyscyplinarnego

Art. 251. 1. Sprawy dyscyplinarne członków korpusu służby cywilnej zajmujących stanowiska dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej i dyrektora izby administracji skarbowej, rozpatruje w pierwszej instancji komisja dyscyplinarna powołana przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej spośród członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

2. Rzecznika dyscyplinarnego do spraw dyscyplinarnych członków korpusu służby cywilnej zajmujących stanowiska dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej i dyrektora izby administracji skarbowej, powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej spośród członków korpusu służby cywilnej zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych KAS.

Rozdział 2

Odpowiedzialność dyscyplinarna funkcjonariuszy

Art. 252. Funkcjonariusze podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie obowiązków służbowych, w szczególności za:

- 1) niedopełnienie obowiązków służbowych lub wynikających ze złożonego ślubowania oraz przepisów prawa;
- 2) przekroczenie uprawnień określonych w przepisach prawa;
- 3) odmowę wykonania lub niewykonanie polecenia, z zastrzeżeniem przypadków wskazanych w art. 202 ust. 2 i 3;
- 4) zaniechanie czynności służbowej albo wykonanie jej w sposób niedbały lub nieprawidłowy;
- 5) wprowadzenie w błąd przełożonego lub innego funkcjonariusza, jeżeli spowodowało to lub mogło spowodować szkodę służbie, funkcjonariuszowi lub innej osobie;
- 6) nadużycie zajmowanego stanowiska dla osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej;
- 7) nieusprawiedliwione niestawienie się lub opuszczenie miejsca pełnienia służby;
- 8) wprowadzenie się w stan ograniczający zdolność wykonywania zadania służbowego albo uniemożliwiający jego wykonanie;
- 9) utratę uzbrojenia służbowego;

- 10) umyślne naruszenie dóbr osobistych innego funkcjonariusza w czasie pełnienia służby;
- 11) stosowanie dyskryminacji, molestowania oraz mobbingu w rozumieniu Kodeksu pracy.

Art. 253. 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) nagana z ostrzeżeniem;
- 4) zakaz podwyższania stopnia służbowego przez 2 lata;
- 5) zakaz awansowania na wyższe stanowisko przez 2 lata;
- 6) obniżenie stopnia służbowego;
- 7) przeniesienie na niższe stanowisko;
- 8) zakaz zajmowania stanowisk kierowniczych przez 2 lata;
- 9) pozbawienie stopnia oficerskiego lub generalskiego;
- 10) wydalenie ze Służby Celno-Skarbowej.

2. Prawomocne orzeczenie kary wymienionej w ust. 1 pkt 10 powoduje zakaz przyjęcia do jednostek organizacyjnych KAS przez okres 10 lat.

3. W uzasadnionych przypadkach można łączyć karę przeniesienia na niższe stanowisko z karą obniżenia stopnia służbowego.

4. Wymierzona kara powinna być współmierna do popełnionego przewinienia dyscyplinarnego i stopnia zawinienia, w szczególności powinna uwzględniać okoliczności popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego skutki, w tym następstwa dla służby, rodzaj i stopień naruszenia obowiązków ciążących na funkcjonariuszu, pobudki jego działania, zachowanie funkcjonariusza przed popełnieniem przewinienia dyscyplinarnego i po jego popełnieniu oraz dotychczasowy przebieg służby.

5. Na zaostrenie wymiaru kary mają wpływ:

- 1) działanie z motywacji zasługującej na szczególne potępienie albo w stanie po spożyciu alkoholu lub użyciu innego podobnie działającego środka;
- 2) popełnienie przewinienia dyscyplinarnego przez funkcjonariusza przed zatarciem wymierzonej mu kary dyscyplinarnej;
- 3) poważne skutki przewinienia dyscyplinarnego, zwłaszcza istotne zakłócenie realizacji zadań KAS lub naruszenie dobrego imienia KAS;
- 4) działanie w obecności podwładnego, wspólnie z nim lub na jego szkodę.

6. Na złagodzenie wymiaru kary mają wpływ:

- 1) nieumyślność popełnienia przewinienia dyscyplinarnego;

- 2) podjęcie przez funkcjonariusza starań o zmniejszenie skutków przewinienia;
- 3) brak należytego doświadczenia zawodowego lub dostatecznych umiejętności zawodowych;
- 4) dobrowolne poinformowanie przełożonego o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego.

7. Przy wymierzeniu kary uwzględnia się okoliczności, o których mowa w ust. 4-6, wyłącznie w stosunku do funkcjonariusza, którego one dotyczą.

Art. 254. 1. W przypadku czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi osoba uprawniona do orzekania kar dyscyplinarnych może odstąpić od wszczęcia postępowania i przeprowadzić ze sprawcą przewinienia dyscyplinarnego rozmowę dyscyplinującą udokumentowaną w formie notatki.

2. Notatkę, o której mowa w ust. 1, włącza się do akt osobowych i podlega ona zniszczeniu po upływie 6 miesięcy od dnia przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej.

3. Na wniosek sprawcy przewinienia dyscyplinarnego zniszczenie notatki, o której mowa w ust. 1, może nastąpić po upływie 3 miesięcy od dnia przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej.

Art. 255. 1. Orzekanie kar dyscyplinarnych należy do naczelnika urzędu skarbowego, naczelnika urzędu celno-skarbowego, dyrektora izby administracji skarbowej lub Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, zwanych dalej „organami dyscyplinarnymi”, w odniesieniu do podległych im funkcjonariuszy.

2. W stosunku do naczelnika urzędu skarbowego i naczelnika urzędu celno-skarbowego oraz ich zastępców kary dyscyplinarne orzeka dyrektor izby administracji skarbowej lub upoważniony przez niego zastępca.

3. W stosunku do dyrektora izby administracji skarbowej i jego zastępcy oraz funkcjonariuszy pełniących służbę w komórkach organizacyjnych urzędu obsługującego ministra kary dyscyplinarne orzeka Szef Krajowej Administracji Skarbowej lub upoważniony przez niego zastępca.

4. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne dotyczy funkcjonariusza pełniącego służbę w:

- 1) urzędzie skarbowym - naczelnik urzędu skarbowego może upoważnić do orzekania kary dyscyplinarnej zastępcę naczelnika tego urzędu;
- 2) urzędzie celno-skarbowym - naczelnik urzędu celno-skarbowego może upoważnić do orzekania kary dyscyplinarnej zastępcę naczelnika tego urzędu;

3) izbie administracji skarbowej - dyrektor izby administracji skarbowej może upoważnić do orzekania kary dyscyplinarnej zastępcę dyrektora izby administracji skarbowej.

5. Orzekanie kar, o których mowa w art. 253 ust. 1 pkt 6-10, należy wyłącznie do właściwości organów dyscyplinarnych.

Art. 256. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Krajowej Administracji Skarbowej może wszcząć lub przejąć do prowadzenia postępowanie wyjaśniające lub dyscyplinarne oraz wydać orzeczenie w stosunku do funkcjonariuszy pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych KAS.

Art. 257. 1. Postępowanie wyjaśniające przeprowadza rzecznik dyscyplinarny powoływany przez właściwy organ dyscyplinarny na okres 3 lat.

2. W przypadku niemożności prowadzenia postępowania przez rzecznika dyscyplinarnego lub wszczęcia przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego, postępowanie wyjaśniające prowadzi funkcjonariusz, spełniający warunki określone w art. 258 ust. 1, wyznaczony przez właściwy organ dyscyplinarny.

Art. 258. 1. Rzecznik dyscyplinarny powinien być funkcjonariuszem oraz mieć co najmniej pięcioletni okres służby z nieposzlakowaną opinią.

2. Rzecznik dyscyplinarny może zostać odwołany przed upływem okresu, o którym mowa w art. 257 ust. 1, w przypadku:

- 1) zaistnienia okoliczności, które stanowią podstawę zwolnienia ze służby;
- 2) ukarania karą dyscyplinarną;
- 3) przeniesienia do innej jednostki organizacyjnej KAS;
- 4) złożenia rezygnacji.

Art. 259. 1. Jeżeli zachodzą wątpliwości co do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego kwalifikacji prawnej albo tożsamości sprawcy, przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego organ dyscyplinarny zleca rzecznikowi dyscyplinarnemu przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, które powinno być zakończone w terminie 14 dni od dnia jego wszczęcia.

2. O wszczęciu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia osobę, której ono dotyczy.

3. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny składa wniosek do właściwego organu dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego albo o umorzenie postępowania wyjaśniającego.

Art. 260. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna właściwy organ dyscyplinarny.

2. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna się z dniem wydania postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego. Funkcjonariusza, co do którego wydano postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, uważa się za obwinionego.

3. Postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego zawiera:

- 1) oznaczenie organu dyscyplinarnego;
- 2) datę wydania postanowienia;
- 3) imię i nazwisko, stopień służbowy oraz stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) opis przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu wraz z jego kwalifikacją prawną;
- 5) uzasadnienie faktyczne zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego;
- 6) oznaczenie prowadzącego postępowanie dyscyplinarne;
- 7) podpis z podaniem imienia i nazwiska, stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego;
- 8) pouczenie o uprawnieniach przysługujących obwinionemu w toku postępowania dyscyplinarnego.

Art. 261. 1. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 3 miesięcy od dnia powzięcia przez organ dyscyplinarny wiadomości o naruszeniu obowiązków służbowych przez funkcjonariusza oraz po upływie 2 lat od popełnienia czynu, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

2. Jeżeli z powodu nieobecności w służbie funkcjonariusz nie ma możliwości złożenia wyjaśnień, może je złożyć prowadzącemu postępowanie dyscyplinarne w każdym innym miejscu.

3. W przypadku usprawiedliwionej chorobą nieobecności w służbie, wyjaśnienia mogą zostać złożone po uprzednim zasięgnięciu opinii lekarza.

4. Terminy określone w ust. 1 nie biegną w przypadku nieobecności funkcjonariusza w służbie.

5. Jeżeli czyn funkcjonariusza zawiera znamiona przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, przedawnienie postępowania dyscyplinarnego następuje nie wcześniej niż przedawnienie przewidziane w Kodeksie karnym lub w Kodeksie karnym skarbowym dla tego przestępstwa.

Art. 262. 1. Obwiniony ma prawo do obrony, w szczególności może wybrać obrońcę spośród funkcjonariuszy lub ustanowić swoim obrońcą radcę prawnego lub adwokata. Obrońca jest uprawniony do reprezentowania obwinionego w granicach udzielonego na piśmie pełnomocnictwa.

2. W przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny wniósł o orzeczenie kary wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej, a obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, właściwy organ dyscyplinarny wyznacza obrońcę spośród funkcjonariuszy.

Art. 263. 1. Czynności dowodowe w postępowaniu dyscyplinarnym powinny być zakończone w terminie 3 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Organ wyższego stopnia w stosunku do organu dyscyplinarnego może, w formie postanowienia, przedłużyć termin prowadzenia czynności dowodowych, nie dłużej jednak niż o 3 miesiące. W przypadku gdy postępowanie dyscyplinarne jest prowadzone przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, postanowienie o przedłużeniu prowadzenia czynności dowodowych wydaje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

2. Po zakończeniu postępowania dyscyplinarnego obwinionego zapoznaje się z aktami postępowania.

3. Rzecznik dyscyplinarny po zakończeniu postępowania sporządza sprawozdanie, które:

- 1) wskazuje organ dyscyplinarny, który wydał postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego oraz osobę prowadzącą postępowanie;
- 2) wskazuje obwinionego oraz określa zarzucane mu przewinienie dyscyplinarne, z opisem stanu faktycznego ustalonym na podstawie zebranych dowodów;
- 3) przedstawia wnioski dotyczące:
 - a) uniewinnienia albo
 - b) odstąpienia od ukarania, albo
 - c) ukarania obwinionego, albo
 - d) umorzenia postępowania.

Art. 264. 1. Orzeczenie dyscyplinarne wydaje się po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego oraz jego obrońcy, jeżeli został ustanowiony, a także po rozpatrzeniu innych dowodów mających znaczenie w sprawie.

2. Jeżeli obwiniony zawiadomiony o terminie wysłuchania oświadcza, że nie weźmie udziału w wysłuchaniu lub nie stawia się na wysłuchanie bez usprawiedliwienia, można

przeprowadzić wysłuchanie bez jego udziału. W takim przypadku za wystarczające uznaje się odczytanie jego poprzednio złożonych wyjaśnień.

3. Orzeczenie dyscyplinarne powinno zawierać:

- 1) oznaczenie organu dyscyplinarnego;
- 2) datę wydania orzeczenia;
- 3) imię i nazwisko, stopień służbowy oraz stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) opis przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu wraz z kwalifikacją prawną;
- 5) rozstrzygnięcie;
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 7) pouczenie o prawie, terminie i trybie wniesienia środka zaskarżenia;
- 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska, stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania orzeczenia dyscyplinarnego, oraz pieczęć organu dyscyplinarnego.

Art. 265. 1. Orzeczenie dyscyplinarne wraz z uzasadnieniem doręcza się funkcjonariuszowi w terminie 14 dni od dnia jego wydania.

2. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez naczelnika urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego funkcjonariusz może wnieść odwołanie do dyrektora izby administracji skarbowej w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

3. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez dyrektora izby administracji skarbowej funkcjonariusz może wnieść odwołanie do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

4. Do orzekania kary w postępowaniu odwoławczym Szef Krajowej Administracji Skarbowej może upoważnić swojego zastępcę, o którym mowa w art. 18 ust. 1, dyrektora komórki urzędu obsługującego ministra lub dyrektora izby administracji skarbowej, który nie wydał orzeczenia dyscyplinarnego w pierwszej instancji. Przepis art. 255 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

5. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

Art. 266. W postępowaniu odwoławczym nie można wymierzyć kary surowszej niż orzeczona w zaskarżonym orzeczeniu dyscyplinarnym.

Art. 267. Od orzeczeń dyscyplinarnych wydanych w postępowaniu odwoławczym lub postępowaniu z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 268. Kary orzeczone w postępowaniu dyscyplinarnym wykonuje kierownik jednostki organizacyjnej z dniem uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

Art. 269. 1. Kara dyscyplinarna, o której mowa w art. 253 ust. 1 pkt 1, ulega zatarciu po upływie 6 miesięcy od dnia doręczenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

2. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 253 ust. 1 pkt 2 i 3, ulegają zatarciu po upływie 12 miesięcy od dnia doręczenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

3. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 253 ust. 1 pkt 6, 7 i 9, ulegają zatarciu po upływie 2 lat od dnia doręczenia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

4. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 253 ust. 1 pkt 4, 5 i 8, ulegają zatarciu po upływie 2 lat od wykonania tych kar.

5. Na wniosek ukaranego zatarcie może nastąpić po upływie roku od dnia wykonania kary.

6. Zatarcie kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej i zniszczenie odpisu orzeczenia dyscyplinarnego następuje z upływem okresu, o którym mowa w art. 253 ust. 2.

7. Odpisy orzeczeń dyscyplinarnych dołączone do akt osobowych podlegają zniszczeniu z upływem terminów, o których mowa w ust. 1-6.

Art. 270. Jeżeli funkcjonariusz zostanie ponownie ukarany dyscyplinarnie przed zatarciem poprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej, okres wymagany do zatarcia tej kary liczy się od dnia wykonania nowej kary.

Art. 271. Koszty biegłych powołanych przez organ dyscyplinarny i koszty zleconych przez organ dyscyplinarny ekspertyz ponosi ten organ.

Art. 272. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania wyjaśniającego, dyscyplinarnego, postępowania odwoławczego, orzekania kar dyscyplinarnych, ich wykonywania, mając na względzie rzetelność i sprawność prowadzonego postępowania.

Art. 273. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Rozdział 3

Rozpatrywanie sporów o roszczenia funkcjonariuszy ze stosunku służbowego

Art. 274. 1. W przypadku wydania decyzji o przeniesieniu, powierzeniu pełnienia obowiązków służbowych na innym stanowisku, przeniesieniu na niższe stanowisko, przeniesieniu na inne lub równorzędne stanowisko służbowe w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS, określeniu warunków pełnienia służby w związku ze zniesieniem jednostki organizacyjnej KAS bądź zawieszeniu w pełnieniu obowiązków służbowych, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2. W przypadku wydania decyzji o zwolnieniu ze służby, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć odwołanie do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

3. W przypadku, gdy decyzję o zwolnieniu ze służby wydaje Szef Krajowej Administracji Skarbowej, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

4. Złożenie wniosków, o których mowa w ust. 1 i 3, oraz odwołania, o którym mowa w ust. 2, nie wstrzymuje wykonania decyzji.

5. Do postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 1-3, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23).

6. Od decyzji wydanej w postępowaniu z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydanej w wyniku odwołania przysługuje prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 275. Spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy w sprawach niewymienionych w art. 274 ust. 1 rozpatruje sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy.

DZIAŁ VIII

Przepisy końcowe

Art. 276. Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych w ustawie z dnia Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.

U Z A S A D N I E N I E

I. Wprowadzenie

W obecnym stanie prawnym administracja podatkowa i celna zajmująca się gromadzeniem dochodów budżetowych w ramach administracji rządowej posiada strukturę terenową rozproszoną, skupioną w trzech niezależnie funkcjonujących pionach:

- administracja podatkowa (16 izb skarbowych oraz 400 urzędów skarbowych),
- Służba Celna (16 izb celnych, 45 urzędów celnych wraz ze 141 oddziałami celnymi),
- kontrola skarbową (16 urzędów kontroli skarbowej).

Zatem w ramach resortu finansów funkcjonuje na poziomie regionalnym 48 jednostek (izby skarbowe, izby celne, urzędy kontroli skarbowej), którym podlegają dalsze 594 jednostki lokalne (urzędy skarbowe, urzędy celne, oddziały celne oraz oddziały zamiejscowe UKS). Wszystkie jednostki na poziomie regionalnym posiadają własne budżety, kadry oraz zarządzają majątkiem ruchomym i nieruchomym. Łącznie służby skarbowe podległe lub nadzorowane przez Ministra Finansów dysponują budżetem w wys. ponad 5,4 mld zł (według ustawy budżetowej na rok 2015) i zatrudniają ponad 65 tys. pracowników. Każda z wymienionych służb (administracja podatkowa, Służba Celna oraz kontrola skarbową) opracowuje także odrębne kierunki rozwoju, cele strategiczne oraz mierniki ich realizacji.

Rozproszenie i powielanie niektórych zadań związanych z procesem poboru należności podatkowych i celnych w ramach poszczególnych służb (np. kontrola prawidłowości realizacji obowiązków podatkowych i celnych, postępowanie egzekucyjne) powoduje, iż nie jest możliwe ich realizowanie w sposób spójny i jednolity, a zarazem z optymalnym wykorzystaniem dostępnej kadry oraz zasobów organizacyjnych i finansowych. W obowiązującym stanie prawnym funkcjonują regulacje, które w odmienny sposób regulują kwestie kontroli przeprowadzanych przez organy kontroli skarbowej, organy podatkowe oraz organy celne. Takie rozwiązanie powoduje, że podatnicy podlegają różnym reżimom kontrolnym, tj. zarówno prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2015 r., poz. 553 z późn. zm.), ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.) oraz kontroli prowadzonej przez organy celne.

Zatem równoczesne funkcjonowanie kilku tożsamyh postępowań kontrolnych wobec podatników sprzyja powstawaniu istotnych różnic proceduralnych, które wpływają na prawa i obowiązki podatników.

Należy podkreślić, że Minister Finansów nadzoruje organy ujawniające i zwalczające

patologie zagrażające bezpieczeństwu finansowemu obywateli, podmiotów gospodarczych oraz systemowi państwa, tj. Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, Szefa Służby Celnej a także Generalnego Inspektora Informacji Finansowej.

Utrzymywanie aktualnego stanu, w którym administracja podatkowa, celna i skarbowa *de facto* nie działa według jednolitych procedur wywiera niewątpliwie negatywny wpływ na stopień ściągальności należnych zobowiązań podatkowych i ukształtowanie budżetu państwa, a zatem na możliwości wykonywania funkcji państwowych przez jednostki administracji rządowej, a także na poziom dobrowolności w wypełnianiu zobowiązań o charakterze powszechnym. Z powodu wskazanych powyżej słabości administracji podatkowej, koszty administracyjne poboru podatków w Polsce kształtują się na zbyt wysokim poziomie (1,6% w roku 2013) w porównaniu z innymi państwami o rozwiniętej gospodarce rynkowej (przykładowo 0,85% w Irlandii oraz 0,67% w Hiszpanii).

Obecne struktury administracji podatkowej, kontroli skarbowej i Służby Celnej należy dostosować do zmieniających się realiów rynkowych i współpracy z administracjami państw członkowskich Unii Europejskiej. W obecnym kształcie funkcjonują, z pewnymi modyfikacjami, od ponad trzydziestu lat. W tym czasie zmieniły się realia gospodarcze i oczekiwania Państwa oraz klientów administracji. Podmioty prowadzą działalność na coraz większą skalę w ramach globalnej gospodarki rynkowej. Poszukują one kapitału do rozwoju we wszelkich dostępnych miejscach nie tylko zaciągając kredyty, ale emitując akcje, obligacje, obracając własnymi i cudzymi wierzytelnościami, zarówno w kraju, jak i zagranicą. Wykorzystują również nowe instrumenty prawne korzystając z leasingu, franchisingu, factoringu, outsourcingu. Powyższe oraz coraz powszechniejsze zjawisko optymalizacji podatkowej, w tym agresywnej, w szczególności prowadzonej w ramach wymiany międzynarodowej, wymaga od Państwa odpowiedniego dostosowania aparatu wykonawczego.

Globalizacja gospodarki światowej oraz funkcjonowanie Polski w ramach Unii Europejskiej wymusza i jednocześnie wskazuje na konieczność intensyfikacji działań w kierunku:

- wzajemnej pomocy w zwalczaniu omijania przepisów podatkowych i celnych, a także umożliwiania przeprowadzania wspólnych, jednoczesnych kontroli, w tym w obecności urzędników administracji podatkowej, kontroli skarbowej i celnej jednego państwa na terytorium innego,
- współpracy administracyjnej w zakresie podatków i cel: przekazywania informacji, konieczności posiadania elektronicznych baz danych, możliwości określenia całkowitej wartości towarów, prawidłowości obrotu towarowego.

W dzisiejszej administracji tworzonej przez ww. konsolidowane organy występują problemy związane ze strukturą, infrastrukturą oraz sprawami pracowniczymi, które w praktyce oznaczają:

- niejednorodność struktur organizacyjnych,
- w znacznej mierze papierowy obieg dokumentów,
- dysproporcje w wyposażeniu urzędów,
- brak możliwości optymalnego gospodarowania środkami przeznaczonymi na finansowanie prowadzonych działań,
- brak jasno określonej ścieżki kariery,
- niewystarczająco rozwinięte kanały komunikacji pomiędzy organami,
- rozproszone bazy danych,
- różne standardy działania,
- brak jednolitych procedur,
- rozproszenie i powielanie kompetencji oraz konkurencyjność podejmowanych działań.

Wszystko to negatywnie wpływa na skuteczność działań podejmowanych przez administrację państwową oraz koszty poboru danin. Taka ocena obecnej sytuacji administracji podatkowej, kontroli skarbowej i Służby Celnej wskazuje na konieczność reformy aparatu administracyjnego.

Głównymi celami projektowanych przepisów jest:

- ograniczenie skali oszustw podatkowych,
- zwiększenie skuteczności poboru należności podatkowych i celnych,
- zwiększenie poziomu dobrowolności wypełniania obowiązków podatkowych,
- zapewnienie obsługi klienta na wysokim poziomie,
- obniżenie kosztów funkcjonowania administracji skarbowej w relacji do poziomu uzyskiwanych dochodów budżetowych,
- rozwój profesjonalnej kadr.

Projekt ustawy zakłada powołanie Krajowej Administracji Skarbowej w miejsce obecnie funkcjonujących: administracji podatkowej, kontroli skarbowej i Służby Celnej, czyli powołanie administracji skonsolidowanej. Krajowa Administracja Skarbowa będzie podporządkowana ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

Konsolidacja przeprowadzona zostanie w dwóch obszarach:

- a. konsolidacja przedmiotowa departamentów na poziomie centralnym w Ministerstwie Finansów,
- b. konsolidacja podmiotowa na poziomie regionalnym oraz lokalnym izb i urzędów

skarbowych, urzędów kontroli skarbowych, izb i urzędów celnych - w izby administracji skarbowej oraz w urzędy skarbowe i urzędy celno-skarbowe.

W skonsolidowanej administracji skarbowej będą funkcjonowały następujące organy Krajowej Administracji Skarbowej:

1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych,
2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej,
3. dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej,
5. dyrektor izby administracji skarbowej,
6. naczelnik urzędu skarbowego,
7. naczelnik urzędu celno-skarbowego.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych będzie odpowiedzialny za koordynowanie i współdziałanie w kształtowaniu polityki państwa w zakresie zadań KAS. Będzie określał czteroletnie kierunki działania i rozwoju KAS, zaś rolę wiodącą z punktu widzenia realizacji zadań KAS przypisano Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej. Podstawowe zadania w procesie poboru danin będzie natomiast realizował naczelnik urzędu skarbowego, który przejmie kompetencje dotychczasowego naczelnika urzędu skarbowego i naczelnika urzędu celnego w zakresie m.in. poboru podatków, należności celnych, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych jak również innych należności na podstawie odrębnych przepisów czy też egzekucji administracyjnej należności pieniężnych.

Z kolei nowo powstały naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie realizował zadania związane m.in. z wykonywaniem kontroli celno-skarbowej, ustalaniem i określaniem podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz innych należności na podstawie odrębnych przepisów, czy też obejmowanie towarów procedurami celnymi oraz wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa celnego. Nadzór nad realizacją zadań wykonywanych przez naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych będzie sprawował dyrektor izby administracji skarbowej.

Takie uregulowanie pozycji organów KAS zapewni jednolitość polityki i wykładni prawa w zakresie realizowanych przez te organy zadań. Przy czym biorąc pod uwagę znaczenie i zakres zadań wykonywanych przez Szefa KAS i jego zastępców, dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej i jego zastępcy, dyrektora izby administracji skarbowej i jego zastępcy, naczelnika urzędu skarbowego i jego zastępcy, naczelnika urzędu celno-skarbowego i jego zastępcy oraz zważywszy na potrzebę zapewnienia sprawnego funkcjonowania KAS proponuje się, aby obsadzanie ww. stanowisk odbywało się w sposób elastyczny i mniej sformalizowany. Stąd też obsadzanie powyższych stanowisk, będzie następowało analogicznie jak w

unormowaniach ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2014 r., poz. 1111, z późn. zm.) odnośnie wyższych stanowisk służbowych, tj. w drodze powołania przez uprawnione organy. Umożliwi to sprawne zatrudnienie na ww. stanowiskach osób posiadających wykształcenie, umiejętności i predyspozycje dostosowane do aktualnych potrzeb KAS. Jednocześnie projekt ustawy precyzuje, iż Szefem KAS będzie sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, natomiast Zastępcami Szefa KAS będą podsekretarze stanu w Ministerstwie Finansów.

W skład Krajowej Administracji Skarbowej wchodzić będą następujące jednostki organizacyjne:

1. komórki organizacyjne urzędu obsługującego Ministra Finansów,
2. izby administracji skarbowej – jako jednostki organizacyjne, przy pomocy których dyrektorzy izb administracji skarbowej wykonują swoje zadania,
3. Krajowa Informacja Skarbowa – jako jednostka organizacyjna przy pomocy której dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej wykonuje swoje zadania,
4. urzędy skarbowe – jako jednostki organizacyjne, przy pomocy których naczelnicy urzędów skarbowych wykonują swoje zadania,
5. urzędy celno-skarbowe – jako jednostki organizacyjne, przy pomocy których naczelnicy urzędów celno-skarbowych wykonują swoje zadania,
6. Krajowa Szkoła Skarbowości – jako jednostka organizacyjna, przy pomocy której dyrektor Krajowej Szkoły Skarbowości wykonuje swoje zadania,
7. Centrum Informatyki KAS – jako jednostka organizacyjna, przy pomocy której Centrum Informatyki KAS wykonuje swoje zadania.

Zaproponowany model Krajowej Administracji Skarbowej umożliwi:

- efektywny pobór podatków,
- usprawnienie obsługi podatnika, w tym także obsługę i wsparcie podatnika oraz przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych,
- skuteczną egzekucję administracyjną należności pieniężnych,
- zmniejszenie luki podatkowej,
- poprawę skuteczności i efektywności w zwalczaniu oszustw podatkowych i odzyskiwaniu zaległości podatkowych i celnych,
- sprecyzowanie odpowiedzialności osób kierujących administracją,
- jednolite orzecznictwo w sprawach podatkowych i celnych na terenie całego kraju,
- efektywną, tzn. rzetelną i szybką weryfikację danych podawanych przez podatników w deklaracjach podatkowych i dokumentach celnych,

- zwiększenie efektywności i skuteczności kontroli wywiązywania się przez podatników z zobowiązań podatkowych,
- sprawny przepływ informacji,
- lepszą współpracę między sobą wszystkich organów administracji skarbowej,
- usprawnienie systemu doboru kadry, jej kształcenia i motywowania,
- stworzenie systemu zbierania i analizowania danych,
- usprawnienie systemu zapewniającego bezpieczeństwo finansowe państwa,
- właściwe zorganizowanie ochrony celnej granicy wschodniej Polski, która jest jednocześnie granicą wschodnią Unii Europejskiej,
- poprawienie wizerunku administracji skarbowej.

Preambuła

Najważniejsze cele i fundamentalne wartości, którymi kierował się projektodawca tworząc projekt ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej zawarto w preambule. Przy czym chociaż preambuła nie może samodzielnie stanowić źródła praw i obowiązków adresatów ustawy, to jednak jej treść może mieć znaczenie przy dokonywaniu wykładni przepisów tej ustawy. Preambuła do projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej wprost wskazuje, że u podstaw regulacji leży doniosłość, wynikającego wprost z art. 84 Konstytucji RP, obowiązku ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w szczególności podatków i należności celnych. W preambule zaakcentowano troskę o bezpieczeństwo finansowe Rzeczypospolitej Polskiej oraz ochronę bezpieczeństwa obszaru celnego Unii Europejskiej w celu zapewnienia nowoczesnego i przyjaznego wykonywania obowiązków podatkowych i celnych oraz zapewnienie efektywnego poboru danin publicznych.

Dział I. Przepisy ogólne

W art. 1 projektu określono istotę i przedmiot regulacji zawartych w ustawie o Krajowej Administracji Skarbowej wskazując, iż podstawowym celem utworzenia Krajowej Administracji Skarbowej (KAS), jako wyspecjalizowanej administracji rządowej będzie wykonywanie zadań z zakresu realizacji dochodów z tytułu podatków, należności celnych, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, ochrona interesów Skarbu Państwa oraz obszaru celnego Unii Europejskiej. Dodatkowo KAS będzie również zapewniała obsługę i wsparcie podatnikowi, płatnikowi i przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych.

Jednocześnie wskazano, iż w ramach KAS, obok korpusu służby cywilnej wyodrębnia się Służbę Celno-Skarbową, będącą formacją jednolitą i umundurowaną, którą tworzą

funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej.

Ponadto w art. 1 ust. 3 projektu określono zakres przedmiotowy regulacji zawartych w projekcie, wskazując, iż ustawa określa zadania, organy i organizację KAS, formy realizacji niektórych zadań KAS oraz szczególne uprawnienia organów KAS oraz funkcjonariuszy a także warunki pracy i służby w KAS oraz zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszy.

Katalog zadań KAS określono w art. 2 projektu. Wymienione w tym przepisie zadania w większości są powieleniem zadań wykonywanych dotychczas przez administrację podatkową, Służbę Celną i organy kontroli skarbowej, na podstawie ustawy o urządach i izbach skarbowych, ustawy o administracji podatkowej, ustawy o Służbie Celnej, ustawy o kontroli skarbowej, a także innych ustaw, w tym w szczególności ustaw prawa podatkowego i celnego. Przy czym, analogicznie jak w obecnym stanie prawnym, podstawowymi i jednocześnie najważniejszymi zadaniami KAS będzie realizacja dochodów z podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, jak również innych należności, na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem podatków i należności budżetowych, w zakresie których właściwe są inne organy oraz realizacja dochodów z należności celnych oraz innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów (art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 projektu). Realizacja ww. zadań będzie powierzona uprawnionym organom KAS (naczelnik urzędu skarbowego oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego) poprzez przydzielenie im zadań w zakresie m.in. ustalania, określania, poboru i egzekucji ww. należności, a także poprzez wykonywanie kontroli podatkowej i kontroli celno-skarbowej.

Do zadań KAS będzie również należała realizacja polityki celnej wynikającej z członkostwa w unii celnej Unii Europejskiej oraz obejmowanie towarów procedurami celnymi i regulowanie sytuacji towarów związanych z przywozem i wywozem towarów (art. 2 ust. 1 pkt 3 i 4 projektu). Przedmiotowe zadania w dotychczasowym stanie prawnym wykonuje Służba Celna.

Kolejne zadanie wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 5 projektu, wzorowane na rozwiązaniu ujętym w ustawie o administracji podatkowej, polega na zapewnieniu obsługi i wsparcia podatnikowi, płatnikowi oraz przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych.

Powyższe zadanie będzie realizował naczelnik urzędu skarbowego, w szczególności poprzez funkcjonujące w urządach skarbowych centra obsługi, w których podatnik oraz płatnik uzyska pomoc w samodzielnym, prawidłowym i dobrowolnym wypełnianiu obowiązków podatkowych. W centrach tych pracownicy urzędów skarbowych, niezależnie do terytorialnego

zasięgu działania naczelnika urzędu skarbowego, będą przyjmować podania i deklaracje, wydawać zaświadczenia oraz udzielać wyjaśnień w zakresie przepisów prawa podatkowego, w tym także podmiotom, które zamierzają dopiero podjąć działalność gospodarczą. Obsługa i wsparcie podatnika będą realizowane także poprzez udostępnienie stanowiska komputerowego umożliwiającego podatnikom dostęp do portalu podatkowego. Ponadto, podatnik oraz przedsiębiorca będzie mógł uzyskać wsparcie w realizacji jego obowiązków podatkowych i celnych dzięki działalności dyrektora izby administracji skarbowej.

Wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 6 projektu zadanie polegające na wykonywaniu egzekucji administracyjnej należności pieniężnych, to zadanie wykonywane w obecnym stanie prawnym przez naczelnika urzędu skarbowego. Projekt zakłada, iż ww. zadanie nadal będą wykonywać naczelnicy urzędów skarbowych.

Innym ważnym zadaniem KAS, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 7 projektu będzie prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie prawa podatkowego i celnego. Wyodrębnienie powyższego zadania wynika z faktu, iż zapewnienie podatnikowi jak i przedsiębiorcy jednolitej i łatwo dostępnej informacji w zakresie stosowania przepisów prawa podatkowego i celnego ułatwi ww. podmiotom prawidłowe i samodzielne wywiązywanie się z obowiązków podatkowych i celnych. Spodziewanym efektem powyższego działania będzie wzrost wpływów z podatków do budżetu państwa, a jednocześnie zmniejszenie kosztów funkcjonowania samej KAS, w tym kosztów związanych z prowadzeniem kontroli podatkowych i kontroli celno-skarbowych. Szczególną rolę w wykonywaniu ww. zadania uzyska nowy organ KAS, tj. dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, który będzie organem podatkowym w sprawach dotyczących wydawania interpretacji indywidualnych przepisów prawa podatkowego.

Zadanie wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 8 projektu polegające na wykonywaniu audytu, czynności audytowych i urzędowego sprawdzenia, to kontynuacja zadań wykonywanych już w obecnym stanie prawnym przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej i inspektorów kontroli skarbowej (audyt i czynności audytowe) oraz przez Służbę Celną (urzędowe sprawdzenia). Ma więc ono wymiar integrujący uprawnienia i zadania dotychczas wykonywane przez trzy instytucje, co jest niezwykle istotne dla kierunku zmian przyjętych w projekcie ustawy.

Kolejnym zadaniem KAS będzie kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr KAS w zakresie zadań KAS (art. 2 ust. 1 pkt 9 projektu). Zadanie to wykonywać będzie specjalnie utworzona w tym celu Krajowa Szkoła Skarbowości (Szkoła). W Szkole tej pracownicy jak i funkcjonariusze KAS będą mieli możliwość nie tylko profesjonalnego przygotowania się do

wykonywania zawodu w KAS ale także podnoszenia poziomu swej wiedzy i umiejętności. Tak więc Szkoła, przez swoje zadania, będzie prowadziła do komplementarnego wykształcenia kadr jakie zasilają KAS.

Zadaniem KAS będzie również prowadzenie działalności analitycznej, prognostycznej i badawczej dotyczącej zjawisk występujących we właściwości KAS oraz analizy ryzyka (art. 2 ust. 1 pkt 10 projektu). Zadanie to będzie realizowane przede wszystkim w celu rozpoznawania i przeciwdziałania występowaniu zjawisk szkodliwych dla systemu podatkowego i celnego. Z kolei celem stosowania przez KAS analizy ryzyka będzie, tak jak jest to w obecnym stanie prawnym, zapobieganie powstawaniu lub minimalizowanie ryzyka związanego z niewypełnianiem obowiązków podatkowych i celnych.

Wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 11 projektu zadanie polegające na przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, to zadanie, które będzie zadaniem KAS a które w chwili obecnej, na podstawie art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2014 r. poz. 455, z późn. zm.) wykonują: minister właściwy do spraw instytucji finansowych - jako naczelny organ informacji finansowej oraz Generalny Inspektor Informacji Finansowej w randze podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów.

Zadanie wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 12 projektu, tj. badanie przestrzegania przez rezydentów i nierezydentów ograniczeń i obowiązków określonych w przepisach prawa dewizowego oraz warunków udzielonych na ich podstawie zezwoleń dewizowych, a także warunków wykonywania działalności kantorowej, jest odzwierciedleniem zadania wykonywanego obecnie przez organy kontroli skarbowej na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 16 ustawy o kontroli skarbowej.

Kolejne podstawowe, także obecnie wykonywane zadanie, wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 13 projektu dotyczy rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania i zwalczania przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ścigania ich sprawców w zakresie określonym w kks.

Wykonywanie powyższego zadania będzie powierzone Szefowi KAS, naczelnikowi urzędu skarbowego i naczelnikowi urzędu celno-skarbowego, które to organy na mocy nowelizowanej ustawy Kodeks karny skarbowy będą pełnić funkcję finansowych organów postępowania przygotowawczego w sprawach karnych skarbowych. Organy te przejmą zadania w ww. zakresie wykonywane obecnie przez urzędy skarbowe, urzędy celne i inspektorów kontroli skarbowej.

Wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 14 projektu zadanie KAS, w obecnym stanie prawnym

wykonywane jest już przez Służbę Celną na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 4 i 6 ustawy o Służbie Celnej. Przedmiotowe zadanie polega na rozpoznawaniu, wykrywaniu, zapobieganiu i zwalczaniu przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących towarów, którymi obrót podlega zakazom lub ograniczeniom na mocy przepisów krajowych, przepisów unijnych lub umów międzynarodowych oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez Służbę Celno-Skarbową. Nowe zadanie KAS wskazano w art. 2 ust. 1 pkt 15 projektu, które będzie polegać na rozpoznawaniu, wykrywaniu, zapobieganiu i zwalczaniu przestępstw określonych w art. 258 Kodeksu karnego (przestępczość zorganizowana oraz udział w zorganizowanej grupie przestępczej), art. 270 kk (fałszerstwo materialne), art. 271 kk (fałszerstwo intelektualne), art. 273 kk (używanie dokumentów poświadczających nieprawdę zawierających fałszerstwo intelektualne) oraz art. 286 § 1 kk (oszustwo), w związku z którymi nastąpiło uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej, oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez KAS.

Wykonywanie powyższego zadania przez KAS będzie miało istotne znaczenie przede wszystkim dla zwalczania tzw. karuzel podatkowych, bowiem w obecnym stanie prawnym finansowe organy postępowania przygotowawczego nie mają uprawnień do prowadzenia postępowań w sprawach o wymienione wyżej przestępstwa powszechne, które pozostają w nierozdzielalnym związku z przestępstwami skarbowymi (udział w zorganizowanej grupie przestępczej, podrabianie dokumentów). Realizacja powyższego zadania przez KAS przyczyni się do bardziej efektywnego zwalczania przestępstw karnych skarbowych jak również zmniejszy koszty ścigania ww. rodzaju przestępstw, gdyż tego rodzaju sprawy nie będą już przekazywane do prowadzenia przez prokuraturę.

Zupełnie nowym zadaniem KAS, niewykonywanym obecnie przez administrację podatkową, Służbę Celną jak i organy kontroli skarbowej będzie również zadanie wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 16 projektu, polegające na rozpoznawaniu, zapobieganiu i wykrywaniu oraz ściganiu sprawców przestępstw określonych w:

- a) art. 228-231 kodeksu karnego, popełnianych przez osoby zatrudnione albo pełniące służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, w związku z wykonywaniem czynności służbowych (sprzedajność pełniącego funkcję publiczną, przekupstwo, płatna protekcja bierna i czynna, nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza),
- b) art. 229 kk, popełnionych przez osoby niezatrudnione albo niepełniące służby w jednostkach organizacyjnych KAS, w związku z wykonywaniem czynności służbowych przez osoby, o których mowa w lit. a (przekupstwo),
- c) art. 190, art. 222, art. 223 i art. 226 kk skierowanych przeciwko osobom zatrudnionym albo

pełniącym służbę w jednostkach organizacyjnych KAS podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych (groźba karalna, naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza, czynna napaść na funkcjonariusza publicznego, znieważenie funkcjonariusza).

Przypisanie wykonywania ww. zadania organom KAS umożliwi skupienie w jednym miejscu rozpatrywania spraw, które ze swej istoty są powiązane z pełnieniem funkcji publicznej przez urzędników i funkcjonariuszy KAS. Proponowane zadanie jest wzorowane na rozwiązaniu funkcjonującym obecnie w Straży Granicznej na podstawie uregulowań zawartych w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1402, z późn. zm.).

Zadanie KAS wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 17 obecnie wykonuje Służba Celna. Dotyczy ono wykonywania zadań wynikających z przepisów unijnych regulujących statystykę dotyczącą obrotu towarowego pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (INTRASTAT) oraz obrotu towarowego państw członkowskich Unii Europejskiej z pozostałymi państwami (EXTRASTAT). Jednakże w odróżnieniu od obecnego stanu prawnego, do zadań KAS będzie również należało prowadzenie postępowań w zakresie INTRASTAT. Rozszerzenie ww. zadania wynika z faktu, iż zgodnie z postanowieniami art. 100 – 101 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. Prawo celne (Dz. U. z 2015 r. poz. 858, z późn. zm.), w celu prawidłowego wywiązania się z zadań w zakresie ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, organ celny prowadzi postępowania w sprawie wezwań, upomnień i nałożenia kary. Zgodnie natomiast z postanowieniami art. 102 Prawa celnego, do postępowania w sprawach ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, w zakresie nieuregulowanym przepisami wspólnotowymi regulującymi statystykę dotyczącą obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, przepisami o statystyce publicznej oraz przepisami niniejszej ustawy, stosuje się odpowiednio przepisy art. 12, rozdziału 14 działu III oraz działów IV i VIIa ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

Zadanie KAS określone w art. 2 ust. 1 pkt 18 projektu dotyczy wykonywania zadań wynikających z zakazów i ograniczeń w obrocie towarowym z zagranicą ustanowionych w szczególności ze względu na ochronę życia i zdrowia ludzi i zwierząt, roślin, środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, ochronę konsumentów, bezpieczeństwa międzynarodowego, dziedzictwa narodowego i środków polityki handlowej.

Określone powyżej zadanie dotyczy w szczególności wykonywanych już w obecnym stanie prawnym przez Służbę Celną zadań wynikających z rozporządzenia Rady (WE) nr

2173/2005 z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia systemu zezwoleń na przywóz drewna do Wspólnoty Europejskiej FLEGT (Dz. Urz. UE L 347 z 30.12.2005, str. 1) oraz zadań, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1850 z dnia 13 października 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 w sprawie handlu produktami z fok (Dz. Urz. UE L 271 z 16.10.2015, str. 1).

W art. 2 ust. 1 pkt 19 projektu wskazano zadanie, które także jest wykonywane w obecnym stanie prawnym przez Służbę Celną. Dotyczy to współdziałania przy realizacji Wspólnej Polityki Rolnej.

Podobnie, zadanie wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 20 projektu polegające na współpracy z właściwymi organami innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi i instytucjami międzynarodowymi, w stanie obecnym wykonuje administracja podatkowa, kontrola skarbową oraz Służba Celna. Realizacja powyższego zadania jest wymuszona z jednej strony globalizacją gospodarki, a z drugiej strony przepisami prawa unijnego i umowami międzynarodowymi.

Do zadań KAS będzie należało także wykonywanie innych zadań niewymienionych w projektowanej ustawie, określonych w odrębnych przepisach (art. 2 ust. 1 pkt 20 projektu).

W art. 2 ust. 2 projektu enumeratywnie wymieniono rodzaje kontroli celno-skarbowej oraz czynności i zadania, które ze względu na ich charakter będą wykonywać wyłącznie upoważnieni przez właściwy organ KAS funkcjonariusze.

Powyższe dotyczy prowadzenia kontroli celno-skarbowej w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1, 5 i 8 oraz w art. 58 ust. 5 pkt 1 lit. a, b, e i f oraz art. 62 ust. 2 projektu, tj. kontroli celno-skarbowej w zakresie:

- prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami,
- rodzaju paliwa w zbiornikach pojazdów lub innych środków przewozowych,
- prawidłowości wypłaty refundacji wywozowych przyznawanych w przypadku wywozu produktów rolnych do państw trzecich, realizowanych w ramach finansowania wspólnej polityki rolnej, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013 i na zasadach określonych w tytule V rozdziale III tego rozporządzenia,
- przestrzegania przepisów z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego, ochrony roślin, środków ochrony roślin oraz jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w zakresie należącym do właściwości Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji

Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, określonym w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 50 ust. 4 projektu,

- kontroli na drogach publicznych lub drogach wewnętrznych, w morskich portach i przystaniach, na morskich wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym, strefie przyległej lub wodach śródlądowych w miejscach innych niż określone w art. 55 projektu, w przypadku kontroli:
 - a) przestrzegania prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami,
 - b) przestrzegania prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy,
 - c) wywozu i przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej towarów podlegających ograniczeniom lub zakazom,
 - d) rodzaju paliwa w zbiornikach pojazdów lub innych środków przewozowych.
- dokonywania w ramach kontroli celno-skarbowej:
 - a) przeprowadzania rewizji towarów, wyrobów i środków transportu, w tym z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych,
 - b) przeszukania osób,
 - c) konwoju i strzeżenia towarów,
 - d) kontroli przesyłek pocztowych,
 - e) zatrzymywania pojazdów i wykonywania innych czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego w trybie i przypadkach określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym,
 - f) zatrzymywania i kontrolowania statków w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 r. - Kodeks morski (Dz. U. z 2016 r. poz. 66) i ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1458 oraz z 2015 r. poz. 1690 i 1960),
 - g) przeprowadzenia kontroli rodzaju używanego paliwa przez pobranie próbek paliwa ze zbiornika pojazdu lub innego środka przewozowego.

Z kolei czynności, których wykonywanie będzie zastrzeżone wyłącznie dla funkcjonariuszy to czynności, o których mowa w art. 110 – 123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu, tj. czynności operacyjno-rozpoznawcze.

Zadaniami zastrzeżonymi wyłącznie dla funkcjonariuszy będą:

- 1) wymiar należności celnych i podatkowych oraz innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów w oddziałach urzędu celno-skarbowego,
- 2) obejmowanie towarów procedurami celnymi i regulowanie sytuacji towarów związanych z przywozem i wywozem towarów w oddziałach urzędu celno-skarbowego,
- 3) zadanie wynikające z zakazu obejmowania procedurą celną dopuszczenia do obrotu paliw stałych niespełniających wymagań określonych w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1728, z późn. zm.),
- 4) zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 14 i 16 projektu oraz w art. 14 ust. 1 pkt 18 i art. 33 ust. 1 pkt 14, czyli:
 - rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyprowadzania z jej terytorium towarów objętych ograniczeniami lub zakazami obrotu ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny lub bezpieczeństwo międzynarodowe, w szczególności takich jak odpady, substancje chemiczne i ich mieszaniny, materiały jądrowe i promieniotwórcze, środki odurzające i substancje psychotropowe, broń, amunicja, materiały wybuchowe oraz towary i technologie o znaczeniu strategicznym,
 - rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw określonych w:
 - a) art. 228-231 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, popełnianych przez osoby zatrudnione albo pełniące służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, w związku z wykonywaniem czynności służbowych,
 - b) art. 229 Kodeksu karnego, popełnianych przez osoby niezatrudnione albo niepełniące służby w jednostkach organizacyjnych KAS, w związku z wykonywaniem czynności służbowych przez osoby, o których mowa w lit. a,
 - c) art. 190, art. 222, art. 223 i art. 226 Kodeksu karnego skierowanych przeciwko osobom zatrudnionym albo pełniącym służbę w jednostkach organizacyjnych KAS podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych– oraz ściganie ich sprawców.
 - zapewnianie ochrony fizycznej i technicznej osobom zatrudnionym albo pełniącym służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, a w uzasadnionych przypadkach także innym osobom, organom i instytucjom państwowym (art. 14 ust. 1 pkt 18 projektu oraz art. 33 ust. 1 pkt 14 projektu).

Jednocześnie należy zaznaczyć, iż sprawy związane ze sprawowaniem nadzoru nad ww. czynnościami i zadaniami wykonywanymi przez funkcjonariuszy zostaną szczegółowo uregulowane w pragmatyce służbowej funkcjonariuszy KAS.

W art. 3 - 9 projektu ustawy przewidziano szereg regulacji mających na celu budowę tożsamości nowej organizacji, w oparciu o dotychczasowe tradycje Służby Celnej, administracji podatkowej oraz kontroli skarbowej.

Stąd też przepis art. 3 projektu zobowiązuje Ministra Finansów do wydania rozporządzenia określającego wzory legitymacji służbowych pracowników i funkcjonariuszy KAS oraz znaku identyfikacyjnego funkcjonariuszy, organy właściwe do ich wydawania, tryb wydawania, składania do depozytu, wymiany i zwrotu.

W art. 4 ust. 1 i 2 projektu uregulowano kwestie nadania sztandaru KAS oraz możliwość nadania sztandarów izbom administracji skarbowej, upoważniając Ministra Finansów do wydania rozporządzenia określającego wzór sztandaru KAS, podstawowych elementów wzoru sztandaru nadawanego izbom administracji skarbowej oraz tryb nadawania sztandarów, uwzględniając w nim wizerunek orła białego ustalony dla godła państwowego. Przy tym Minister Finansów wydając przedmiotowe rozporządzenie będzie mógł określić podstawowe elementy wzorów sztandarów uwzględniając tradycje Służby Celnej, administracji podatkowej i kontroli skarbowej. Powyższa regulacja stanowi kontynuację rozwiązań przewidzianych w art. 12 ustawy o Służbie Celnej, a dodatkowo sankcjonuje praktykę funkcjonującą obecnie w niektórych jednostkach administracji podatkowej i skarbowej.

Przepis art. 4 ust. 3 projektu stanowi, iż nazwa Krajowa Administracja Skarbowa oraz znak graficzny KAS przysługuje Krajowej Administracji Skarbowej. Jednocześnie art. 4 ust. 4 projektu przewiduje delegację ustawową dla Ministra Finansów do określenia w drodze rozporządzenia wzoru znaku graficznego KAS, który powinien nawiązywać do tradycji Służby Celnej, administracji podatkowej i kontroli skarbowej.

Art. 5 projektu określa, iż dzień 21 września, jako dzień Św. Mateusza, jest Dniem Krajowej Administracji Skarbowej. Stanowi to powielenie dotychczasowej regulacji zawartej w art. 14 ustawy o Służbie Celnej ustanawiającej dzień 21 września Dniem Służby Celnej. Równocześnie przepis ten zmienia dotychczasowe rozwiązania obowiązujące w administracji podatkowej i skarbowej (zawarte odpowiednio w art. 6a ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz art. 6a ustawy o kontroli skarbowej), które ustanawiały dzień 31 lipca Dniem Skarbowości.

Zagadnienia przyznawania przez Ministra Finansów odznaki honorowej „Zasłużony dla Krajowej Administracji Skarbowej” uregulowano w art. 6 projektu. W projekcie zaproponowano trzy stopnie odznaki: złota, srebrna i brązowa, którymi będą honorowane osoby

szczególnie zasłużone dla KAS. Jednocześnie wskazano, iż odznaka tego samego stopnia może być nadana tej samej osobie tylko raz, a osobie wyróżnionej odznaką nie nadaje się odznaki w stopniu niższym od posiadanego. Ponadto przepis art. 6 ust. 7 projektu przewiduje delegację dla Ministra Finansów do określenia w drodze rozporządzenia kwestii dotyczących odznaki.

Przewidziane w ww. przepisie rozwiązania wzorowane są na obowiązujących przepisach ustawy o Służbie Celnej dotyczących odznaki „Zasłużony dla Służby Celnej” i ujednolicają dotychczasowe rozwiązania w tym zakresie obowiązujące w Służbie Celnej oraz administracji podatkowej i administracji skarbowej (dwustopniowa – srebrna i złota - Odznaka Honorowa za Zasługi dla Skarbowości Rzeczypospolitej Polskiej).

Celem zapewnienia skutecznej i efektywnej realizacji zadań KAS oraz wysokiej jakości jej działania, przepis art. 7 ust. 1 projektu przewiduje nadanie Ministrowi Finansów uprawnienia do określania w drodze zarządzenia, czteroletnich kierunków działań i rozwoju KAS, w których będą wskazywane cele do osiągnięcia przez KAS, wskaźniki ich pomiaru oraz zasady raportowania z realizacji czteroletnich kierunków działania i rozwoju KAS.

Jednocześnie mając na uwadze, iż niektóre szczególnie istotne działania KAS jak i pożądaný rozwój KAS powinny następować w krótszym okresie niż ww. czteroletnim, stąd też Minister Finansów będzie mógł w drodze zarządzenia określać podstawy do przygotowania przez Szefa KAS rocznych kierunków działania i rozwoju KAS oraz zasad ich raportowania (art. 7 ust. 2 projektu).

W związku z powyższym Szef KAS będzie zobowiązany do corocznego określania podstawowych kierunków działania i rozwoju KAS, wskazując w nich cele do osiągnięcia, wskaźniki ich pomiaru oraz zasady raportowania w przedmiotowym zakresie przez dyrektorów izb administracji podatkowej (art. 7 ust. 3 projektu).

W art. 7 ust. 4 projektu przewiduje, iż stopień realizacji wyznaczonych przez Ministra Finansów kierunków działania i rozwoju w izbach administracji skarbowej będzie podstawą oceny pracy dyrektorów izb administracji kierujących ww. izbami.

W art. 8 projektu wprowadzono rozwiązanie, wzorowane na dotychczas obowiązującym w ustawie o Służbie Celnej. Zgodnie z tym przepisem, Szef KAS w drodze zarządzenia będzie mógł tworzyć organy opiniodawczo-doradcze w sprawach należących do zadań KAS. Tworząc ww. organy Szef KAS będzie jednocześnie zobowiązany do określania ich nazw, składu, zakresu działania, długość kadencji na jaką zostały powołane oraz trybu postępowania tych organów.

Przepis art. 9 projektu określa, iż działalność KAS jest finansowana z wyodrębnionej części budżetu państwa, której dysponentem jest Szef KAS.

Z kolei przepis art. 10 projektu daje Szefowi KAS podstawę do zawarcia porozumień umożliwiających prowadzenie działalności duszpasterskiej w KAS. Przedmiotowa regulacja wzorowana jest na rozwiązaniu przewidzianym w dotychczas obowiązującej ustawie o Służbie Celnej.

Dział II. Organy Krajowej Administracji Skarbowej

W dziale II projektu określono organy KAS wraz ze wskazaniem przypisanych im zadań i kompetencji w strukturze organizacyjnej KAS.

Organy Krajowej Administracji Skarbowej będą realizować zadania i funkcje przede wszystkim organów podatkowych, organów celnych, organów egzekucyjnych oraz finansowych organów postępowania przygotowawczego. W art. 11 projektu określono katalog organów KAS, do których należą: minister właściwy do spraw finansów publicznych, Szef Krajowej Administracji Skarbowej, dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego.

Na poziomie centralnym jednostki regionalne i lokalne Krajowej Administracji Skarbowej będą nadzorowane przez Szefa KAS realizującego przede wszystkim funkcję wykonawczą w stosunku do Ministra Finansów.

Z kolei głównym zadaniem dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej będzie wydawanie interpretacji indywidualnych przepisów prawa podatkowego, co pozwoli na ujednolicenie wydawanych w obecnym stanie prawnym interpretacji, a tym samym przyczyni się do zwiększenia ich jakości.

Kolejne, wymienione w art. 11 ust. 1 pkt 4-6 projektu organy KAS, są konsekwencją połączenia (konsolidacji) w skali całego kraju administracji podatkowej, Służby Celnej oraz urzędów kontroli skarbowej w jedną spójną Krajową Administrację Skarbową, która będzie zajmować się zarówno wymiarem i ściąganiem podatków jak i ceł oraz innych należności budżetowych. W wyniku powyższego, zadania i kompetencje odrębnie i samodzielnie funkcjonujących obecnie dyrektorów izb skarbowych i dyrektorów izb celnych przejmą dyrektorzy izb administracji skarbowej, natomiast zadania i funkcje naczelnika urzędu skarbowego, naczelnika urzędu celnego i dyrektora urzędu kontroli skarbowej, przejmą zgodnie z określonymi w projekcie ustawy zadaniami - naczelnik urzędu skarbowego i naczelnik urzędu celno-skarbowego. Powyższe organy KAS, stanowiąc będą nowoczesną i przyjazną dla podatnika i przedsiębiorcy administrację, sprawnie pobierającą daniny publiczne i jednocześnie dbającą o bezpieczeństwo finansowe państwa. Zakłada się także, że zmiana

będzie miała bezpośredni wpływ na koszty funkcjonowania nowej instytucji, tj. ich ograniczenie w zakresie dotyczącym liczby stanowisk kierowniczych.

W art. 11 ust. 2 projektu przewidziano delegację dla Ministra Finansów, do określania w drodze rozporządzenia wydanego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, terytorialny zasięg działania oraz siedzib dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, a także siedzibę dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, z uwzględnieniem potrzeby właściwego zorganizowania wykonywanych przez ww. organy zadań.

Ponadto projekt ustawy przewiduje, iż niektóre kategorie podatników i płatników o istotnym znaczeniu gospodarczym lub społecznym, w szczególności wykonujących określony rodzaj działalności gospodarczej lub osiągających określoną wysokość przychodu netto w rozumieniu przepisów ustawy o rachunkowości, będą mogły być obsługiwane przez innego niż właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego (art. 11 ust. 3 projektu). Chodzi o tzw. wyspecjalizowane urzędy skarbowe, które w obecnym stanie prawnym obsługują kategorię podatników wymienioną w art. 5 ust. 9b ustawy o urzędach i izbach skarbowych. Przy czym określona kategoria podatników, którzy będą obsługiwani przez tzw. wyspecjalizowany urząd skarbowy wynikać będzie z przepisów rozporządzenia, a nie jak ma to miejsce obecnie z ustawy. Powyższe rozwiązanie pozwoli Ministrowi Finansów elastycznie reagować na potrzeby podatników i płatników. Stąd też Minister Finansów, mając na względzie gospodarcze lub społeczne potrzeby podatników i płatników obsługiwanych przez KAS, w drodze rozporządzenia może określić:

- 1) kategorie podatników i płatników obsługiwanych przez innego niż właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego,
- 2) warunki zaliczania ww. podatników i płatników do odpowiedniej kategorii,
- 3) naczelników urzędów skarbowych właściwych do obsługi ww. podatników i płatników, terytorialny zasięg ich działania i siedzibę,
- 4) tryb zawiadamiania przez ww. podatników i płatników o zmianie właściwości naczelnika urzędu skarbowego (art. 11 ust. 4 projektu).

Dodatkowo, w celu sprawnego i efektywnego wykonywania zadań KAS, projekt ustawy przewiduje kolejne uprawnienie dla Ministra Finansów, tj. możliwość wyznaczania w drodze rozporządzenia organu KAS do wykonywania niektórych tylko zadań KAS wraz z określeniem terytorialnego zasięgu działania tego organu KAS (art. 11 ust. 6 projektu). Powyższa delegacja ma umożliwić kontynuację i rozwój stosowanych już w obecnym stanie prawnym rozwiązań związanych z tworzeniem tzw. centrów kompetencyjnych w zakresie m.in. przygotowania oraz

doręczania korespondencji, cyfryzacji, archiwizacji. Przy tym istotne jest, iż nadawanie organom KAS zadań na podstawie ww. delegacji ustawowej będzie mogło następować jedynie w obrębie danej kategorii organów KAS. Oznacza to, iż Minister Finansów będzie mógł, w drodze rozporządzenia, wyznaczać dyrektora izby administracji skarbowej, naczelnika urzędu skarbowego lub naczelnika urzędu celno-skarbowego do wykonywania niektórych zadań należących odpowiednio do innego dyrektora izby administracji skarbowej, naczelnika urzędu skarbowego lub naczelnika urzędu celno-skarbowego. Jednakże terytorialny zasięg działania wyznaczonego w ww. sposób organu KAS, będzie mógł obejmować terytorialny zasięg działania innego organu KAS, który utracił kompetencje do wykonywania danego zadania.

Przepis art. 11 ust. 7 projektu ustawy przewiduje, iż realizacja przez naczelnika urzędu skarbowego podstawowego zadania jakim jest pobór podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, jak również innych należności, na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem podatków i należności budżetowych, w zakresie których właściwe są inne organy, a także w zakresie poboru należności celnych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów, mogą być wykonywane przy użyciu wspólnego rachunku bankowego w odniesieniu do określonego rodzaju należności.

Dzięki zastosowaniu powyższego rozwiązania będzie możliwa centralizacja ww. zadań w obrębie województwa lub kraju. Zatem będzie istniała możliwość tworzenia rachunków na poziomie centralnym, służących do obsługi należności budżetowych (podatków, należności celnych i innych opłat) a w ramach tych rachunków funkcjonować będą mikrorachunki dla poszczególnych urzędów skarbowych.

Przepis art. 11 ust. 8 projektu zawiera delegację dla Ministra Finansów do wyznaczenia w drodze rozporządzenia naczelnika urzędu skarbowego do dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku, o którym mowa powyżej oraz do określenia rodzaju należności pieniężnych, które będą obsługiwane przy użyciu tego rachunku.

Przepis art. 12 projektu wskazuje, iż Minister Finansów koordynuje i współdziała w kształtowaniu polityki państwa w zakresie zadań KAS. Zatem przepis ten gwarantuje, iż Minister Finansów będzie aktywnie uczestniczył a także będzie posiadał decydujący wpływ na kierunek rozwoju i kształt prowadzonej polityki państwa odnośnie KAS.

W art. 13 - 20 projektu zawarto przepisy dotyczące funkcjonowania Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, który nadzoruje Krajową Administrację Skarbową.

Przepis art. 13 projektu wskazuje, iż Szef KAS podlega Ministrowi Finansów. Szefem KAS będzie sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, powoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Finansów.

Szef KAS będzie realizował zadania, które obecnie wykonuje Szef Służby Celnej, Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, Generalny Inspektor Informacji Finansowej, a także dotychczasowe zadania ministra do spraw finansów publicznych, w szczególności w zakresie w jakim nadzoruje on administrację podatkową. Zgodnie z projektem ustawy do zadań Szefa KAS należy wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach, z których wynika, iż pełni on funkcje organu w szczególności podatkowego, celnego tj. organu administracji rządowej.

W związku z powyższym Szef KAS, zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy, będzie przede wszystkim nadzorował działalność organów KAS, tj., dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości oraz dyrektora Centrum Informatyki KAS jak również dyrektorów właściwych w sprawach KAS komórek organizacyjnych w Ministerstwie Finansów.

Będzie on również odpowiedzialny za kształtowanie polityki kadrowej i szkoleniowej w jednostkach organizacyjnych KAS (art. 14 ust. 1 pkt 2 projektu). Jest to zadanie istotne, gdyż jednym z najważniejszych czynników decydujących o sprawnym i efektywnym funkcjonowaniu KAS jest odpowiednio wykwalifikowana kadra pracownicza, zdolna do wykonywania powierzonych jej zadań z najwyższym profesjonalizmem. Stąd też realizacja powyższego zadania będzie polegała m.in. na wdrażaniu odpowiedniego do potrzeb, możliwości i wykonywanych zadań KAS procesu szkolenia oraz określenia jasnych kryteriów ścieżki kariery pracowników i funkcjonariuszy KAS.

Kolejne zadanie wymienione w art. 14 ust. 1 pkt 3 projektu dotyczy realizacji budżetu państwa w zakresie ustalonym dla KAS. Zatem w nowym stanie prawnym to Szef KAS będzie czuwał, aby wydatkowane środki finansowe na funkcjonowanie KAS oraz realizacja przez tę administrację dochodów budżetowych, zgodnie z nałożonym na nią planem, były sprawnie i efektywnie wykonywane.

W celu skutecznego wykonywania określonych zadań KAS Szef KAS będzie również nadzorował, koordynował i wykonywał czynności w ramach szczególnych uprawnień organów KAS i funkcjonariuszy, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu, polegających m.in. na: uzyskiwaniu, gromadzeniu, przetwarzaniu i wykorzystywaniu m.in. informacji i danych osobowych podmiotów podlegających kontroli oraz podmiotów, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa albo przestępstwa

skarbowego, uprawnieniu do prowadzenia obserwacji, stosowania kontroli operacyjnej, przesyłki niejawnie nadzorowanej, pozyskiwania danych telekomunikacyjnych (art. 14 ust. 1 pkt 4 projektu). Należy podkreślić, że zadanie przypisane Szefowi KAS na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 4 projektu stanowi kontynuację obecnie obowiązujących przepisów rozdziału 4 Wywiad skarbowy ustawy o kontroli skarbowej oraz z rozdziału 6 Szczególne uprawnienia Służby Celnej ustawy o Służbie Celnej.

Kolejne podstawowe, także obecnie wykonywane zadanie, wskazane w art. 14 ust. 1 pkt 5 projektu dotyczy rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania i zwalczania przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ścigania ich sprawców w zakresie określonym w kks. Szef KAS na mocy nowelizowanej ustawy Kodeks karny skarbowy będzie pełnić funkcję finansowego organu postępowania przygotowawczego w sprawach karnych skarbowych.

Szef KAS będzie realizował również zadania, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 6 projektu ustawy polegające na:

- rozpoznawaniu, zapobieganiu i wykrywaniu przestępstw oraz ściganiu ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez KAS określonych w art. 258 kk (przestępczość zorganizowana oraz udział w zorganizowanej grupie przestępczej), art. 270 kk (fałszerstwo materialne), art. 271 kk (fałszerstwo intelektualne), art. 273 kk (używanie dokumentów poświadczających nieprawdę – zawierających fałszerstwo intelektualne) oraz art. 286 § 1 kk (oszustwo),
- rozpoznawaniu, zapobieganiu i wykrywaniu przestępstw oraz ściganiu ich sprawców określonych w art. 228-231 Kodeksu karnego (sprzedajność pełniącego funkcję publiczną, przekupstwo, płatna protekcja bierna i czynna, nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza) oraz art. 190, art. 222, art. 223 i art. 226 Kodeksu karnego (groźba karalna, naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza, czynna napaść na funkcjonariusza publicznego, znieważenie funkcjonariusza lub konstytucyjnego organu) skierowanych przeciwko pracownikom lub funkcjonariuszom KAS podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych.

Przedmiotowa regulacja wynika z konieczności zwalczania oszustw podatkowych i celnych, zwłaszcza w zakresie związanym z wyludzaniem nienależnego zwrotu podatku VAT (karuzele podatkowe) oraz obrotem towarowym z zagranicą. Powyższe uprawnienia mają również służyć zwalczaniu przestępstw korupcyjnych popełnianych przez osoby zatrudnione lub pełniące służbę w KAS.

Zarówno funkcjonariusze jak i pracownicy KAS będą obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. W związku z powyższym do zadań Szefa KAS

będzie należało wykonywanie kontroli celno-skarbowej w zakresie prawidłowości i prawdziwości składanych oświadczeń o stanie majątkowym przez osoby pełniące służbę albo zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS (art. 14 ust. 1 pkt 7 projektu ustawy).

Zadanie polegające na przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 14 ust. 1 pkt 8 projektu) Szef KAS będzie realizował w oparciu o przepisy ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Projektowany przepis art. 14 ust. 1 pkt 9 ustawy o KAS stanowi, że zadaniem Szefa KAS będzie koordynowanie kontroli celno-skarbowych wykonywanych przez naczelników urzędów celno-skarbowych. Zadanie to wiąże się koncepcją zniesienia na potrzeby wykonywania kontroli celno-skarbowej właściwości miejscowej naczelników urzędów celno-skarbowych. Rozwiązanie to będzie miało bezpośredni wpływ na usprawnienie oraz przyspieszenie prowadzonej kontroli. Stąd do zadań Szefa KAS przypisano koordynację kontroli wykonywanych przez naczelników urzędów celno-skarbowych, tak aby ograniczyć do minimum podjęcie działań kontrolnych przez kilka organów KAS wobec tego samego podmiotu.

Rozwiązania zawarte w art. 14 ust. 1 pkt 10 projektu ustawy przeniesione zostały z ustawy o kontroli skarbowej. Na mocy proponowanych regulacji audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) będzie wykonywał Szef KAS.

Jednym z istotnych zadań Szefa KAS będzie współpraca z właściwymi organami innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi i instytucjami międzynarodowymi (art. 14 ust. 1 pkt 11 projektu ustawy). Zadanie to będzie mogło być realizowane np. poprzez inicjowanie wymiany doświadczeń w funkcjonowaniu administracji z zagranicznymi administracjami celno-podatkowymi, udział w międzynarodowych konferencjach i sympozjach poświęconych funkcjonowaniu administracji celno-podatkowej.

Szef KAS będzie także wykonywał zadania centralnej jednostki koordynującej w rozumieniu Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r. (art. 14 ust. 1 pkt 12 projektu ustawy). Jest to zadanie polegające na przyjmowaniu wniosków dotyczących wzajemnej pomocy z zastosowaniem ww. Konwencji i zapewnieniu koordynacji tej pomocy w ramach tzw. Szczególnych form współpracy.

Przyjęta przez Radę Unii Europejskiej Konwencja Neapolitańska II ma na celu

zapobieganie nielegalnym praktykom, związanym z przemieszczaniem się towarów przez wewnętrzne granice europejskie. Ustawodawca uznał, iż wiodącą rolę w bezpośredniej kontroli tych towarów mają organy celne, niezależnie od kompetencji i trybu działania innych organów lub instytucji, których ta Konwencja dotyczy. Stąd Konwencja określona została jako celna, a organom celnym przypisano rolę centralnej jednostki koordynującej w rozumieniu art. 5 KN II, którą każde państwo wyznacza w ramach swoich organów celnych.

W obecnym stanie prawnym funkcję centralnej jednostki koordynującej przypisana jest Szefowi Służby Celnej, jako kierującemu tą formacją oraz zapewniającemu sprawne i efektywne wykonywanie jej zadań, w szczególności przez współpracę z właściwymi organami innych państw oraz z organizacjami międzynarodowymi.

Na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 13 projektu ustawy do zadań Szefa KAS będzie należało wykonywanie funkcji specjalnej jednostki w rozumieniu art. 85 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008, polegające w szczególności na koordynowaniu kontroli przeprowadzanych przez naczelników urzędów celno-skarbowych i ogólny nadzór nad tymi kontrolami. Przedmiotowe zadanie na podstawie art. 10 ust. 3 pkt 5 ustawy o Służbie Celnej obecnie realizowane jest przez Szefa Służby Celnej.

Zakłada się, że Szef KAS będzie wykonywał funkcję instytucji audytowej w rozumieniu art. 123 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 oraz art. 31 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebujących oraz art. 25 ust. 1 pkt b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 514/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz instrumentu na rzecz wsparcia finansowego współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego oraz art. 20 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr

897/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. ustanawiającego przepisy szczegółowe dotyczące wdrażania programów współpracy transgranicznej finansowanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 ustanawiającego Europejski Instrument Sąsiedztwa (art. 14 ust. 1 pkt 14 projektu ustawy).

Zaproponowano także, aby Szef KAS wykonywał funkcję jednostki certyfikującej w rozumieniu art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (art. 14 ust. 1 pkt 15 projektu ustawy).

Państwa Członkowskie Unii Europejskiej, na mocy wprost obowiązujących przepisów prawa unijnego, zobowiązane są do zapewnienia prowadzenia audytów, które mają na celu weryfikację skuteczności funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli, prawidłowości rachunków oraz prawidłowości i zgodności z prawem wydatków programów operacyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Państwa Członkowskie zobowiązane są do wyznaczenia, niezależnych od instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów/funduszy, instytucji odpowiedzialnych za realizację audytów, w szczególności do ustanowienia Instytucji Audytowej i Jednostki Certyfikującej.

W powołanych wyżej przepisach prawa unijnego określone są szczegółowo zadania jednostek odpowiedzialnych za prowadzenie audytu w zakresie środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz stawiane im wymogi, w tym, w szczególności wymóg niezależności tych jednostek. Powierzenie kompetencji do wykonywania audytu Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej (oraz upoważnionym urzędnikom) zapewnia spełnienie przewidzianego w przepisach prawa unijnego wymogu niezależności. Szef KAS koordynuje przeprowadzanie audytu, przez co zapewnia terminową jego realizację oraz stosowanie jednolitej metodyki wykonywania prac.

Programy/fundusze objęte audytem mają charakter/zasięg krajowy, regionalny bądź transgraniczny / transnarodowy / międzyregionalny.

Audyt prowadzony jest we wszystkich podmiotach i jednostkach organizacyjnych zaangażowanych we wdrażanie programów i funduszy współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (instytucjach zarządzających, certyfikujących, pośredniczących, wdrażających, podmiotach zaangażowanych w realizację wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz agencjach

płatniczych wraz z podmiotami, do których zostały delegowane zadania).

Czynności audytowe mogą być prowadzone również w podmiotach i jednostkach organizacyjnych wydatkujących, przekazujących i otrzymujących środki (w tym u beneficjentów tych środków).

Ponadto, w związku z prowadzonym audytem, sprawdzeniem objęci mogą być kontrahenci beneficjentów dostarczający towary i usługi, które są przedmiotem refundacji ze środków UE (wszystkie podmioty prowadzące działalność gospodarczą uczestniczące w dostawie tego samego towaru lub usługi będące zarówno dostawcami, jak i nabywcami biorącymi udział pośrednio lub bezpośrednio w dostawie towaru lub usługi).

Przedmiotem badań i ewentualnych ustaleń nie są prawa i obowiązki jednostek - badane jest przede wszystkim funkcjonowanie systemów zarządzania i kontroli.

Na podstawie przedmiotowych przepisów prowadzone będą audyty (w tym związane z zamknięciem pomocy) dotyczące perspektywy 2007-2013 oraz audyty dotyczące perspektywy finansowej 2014-2020.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 16 i 17 projektu ustawy do zadań Szefa KAS przypisane zostały zadania wynikające z rozporządzenia Rady (WE) nr 2173/2005 z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia systemu zezwoleń na przywóz drewna do Wspólnoty Europejskiej FLEGT (Dz. Urz. UE L 347 z 30.12.2005, str. 1) oraz z rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1850 z dnia 13 października 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 w sprawie handlu produktami z fok (Dz. Urz. UE L 271 z 16.10.2015, str. 1). Obecnie, zgodnie z ustawą o Służbie Celnej, przedmiotowe zadania są wykonywane przez dyrektora izby celnej.

Uzasadnieniem powierzenia tego zadania Szefowi KAS jest m.in.:

- konieczność koordynacji przekazywania danych statystycznych i publikacji informacji nt. otrzymanych zezwoleń FLEGT,
- konieczność utrzymania spójności rejestru otrzymanych zezwoleń FLEGT,
- konieczność zachowania spójności w kontaktach z danymi państwami partnerskimi, w tym w przypadku niezbędnych weryfikacji zezwoleń w trybie przewidzianym przez każdą z dobrowolnych umów,
- możliwość analizy ew. naruszeń rozporządzeń,
- współpraca z organami centralnymi i Komisją Europejską,
- wykwalifikowana kadra.

W projekcie zaproponowano także przepis (art. 14 ust. 1 pkt 18) dotyczący obowiązku zapewnienia przez Szefa KAS ochrony fizycznej i technicznej osobom zatrudnionym albo

pełniącym służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, a w uzasadnionych przypadkach także innym osobom, organom i instytucjom państwowym. Powyższe zadanie będzie realizowane w ramach szczególnych uprawnień organów KAS i funkcjonariuszy, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i 130 projektu ustawy. Przedmiotowa regulacja jest powieleniem art. 10 ust. 2 pkt 13 ustawy o kontroli skarbowej, zgodnie z którym przedmiotowe zadanie realizuje Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej.

Przedstawiony powyżej katalog zawiera tylko najważniejsze zadania, które będzie wykonywał Szef KAS, dlatego też przepis art. 14 ust. 1 pkt 19 projektu wskazuje, iż do kompetencji Szefa KAS będzie należało wykonywanie również innych zadań KAS określonych w odrębnych przepisach.

Szef KAS działając w oparciu o art. 14 ust. 2 projektu, będzie mógł wydawać zarządzenia w celu zapewnienia sprawnego i efektywnego wykonywania zadań KAS, w szczególności nadzoru nad działalnością dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości, dyrektora Centrum Informatyki KAS oraz dyrektorów komórek organizacyjnych urzędu obsługującego ministra oraz kształtowania polityki kadrowej i szkoleniowej w KAS. Powyższe uprawnienie pozwoli Szefowi KAS na realizację swoich ustawowych zadań w celu podniesienia sprawności, efektywności i ujednolicenia działań KAS.

Przewidziane w art. 15 projektu dodatkowe zadanie Szefa KAS jest konsekwencją postanowień ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 218), na mocy której od dnia 1 lipca 2016 r. zacznie obowiązywać m.in. przepis art. 626⁴ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.) stanowiący, iż notariusz, komornik oraz naczelnik urzędu skarbowego działający jako administracyjny organ egzekucyjny składa wniosek o wpis wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Wniosek opatruje się bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

Zatem w celu realizacji ww. obowiązku, przepis art. 15 projektu wskazuje, iż Szef KAS prowadzi w systemie teleinformatycznym listę naczelników urzędów skarbowych i ich zastępców, zawierającą imię i nazwisko, stanowisko, oznaczenie właściwego urzędu skarbowego, datę powołania naczelnika urzędu skarbowego, datę odwołania lub przeniesienia ze stanowiska naczelnika urzędu skarbowego, informacje o zawieszeniu stosunku pracy oraz datę wygaśnięcia stosunku pracy. Przepis ten będzie miał zastosowanie także do zastępców

naczelników urzędów skarbowych. Jednocześnie Szef KAS zostanie zobowiązany do zapewnienia sądom prowadzącym księgi wieczyste dostępu do ww. list za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w celu automatycznej weryfikacji naczelników urzędów skarbowych oraz zastępców ww. naczelników.

Zapisane w art. 16 projektu uprawnienie do żądania od organów administracji publicznej oraz państwowych jednostek organizacyjnych i osób prawnych wszelkich niezbędnych informacji oraz do zlecania wykonania czynności organom administracji publicznej, państwowym jednostkom organizacyjnym oraz osobom prawnym uprawnionym do kontroli dokumentów ma na celu umożliwienie Szefowi KAS wykonywania funkcji specjalnej jednostki w rozumieniu art. 85 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549). Powyższa regulacja jest tożsama z rozwiązaniem zawartym w art. 17 ustawy o Służbie Celnej, zgodnie z którym przedmiotowe uprawnienia przysługują Szefowi Służby Celnej. Do projektowanej regulacji nie został przeniesiony jedynie art. 17 ust. 3 ustawy o Służbie Celnej, zgodnie z którym w czynnościach zleconych na podstawie ust. 1 pkt 2 mogą uczestniczyć funkcjonariusze upoważnieni przez Szefa Służby Celnej. Z uwagi na informacyjny charakter tej regulacji została ona uznana za zbędną.

Zgodnie z postanowieniami art. 17 i art. 18 projektu, Szef KAS będzie wykonywał swoje zadania na obszarze całego kraju przy pomocy swoich zastępców a także przy pomocy organów KAS, tj.: dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych oraz naczelników urzędów celno-skarbowych. Ponadto Szef KAS będzie mógł wykonywać swoje zadania także przy pomocy dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości, dyrektora Centrum Informatyki KAS oraz dyrektorów komórek organizacyjnych Ministerstwa Finansów. Dzięki powyższemu rozwiązaniu Szef KAS uzyska realną możliwość realizacji swoich zadań na terenie całego kraju i możliwość szybkiego reagowania na pojawiające się problemy czy też potrzeby KAS.

Jednocześnie z uwagi na rodzaj zadań, które będą wykonywać zastępcy Szefa KAS, projekt ustawy w sposób szczególny reguluje ich status. Stąd też zgodnie z art. 19 projektu, Szef KAS może mieć nie więcej niż trzech zastępców, w randze podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, którzy będą powoływani przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Finansów.

Zgodnie z ogólną regulacją wskazaną w art. 20 projektu, Szefa KAS zastępuje

wyznaczony przez niego Zastępca Szefa KAS. Jednocześnie Szef KAS w drodze zarządzenia będzie określał szczegółowy zakres czynności, które w jego zastępstwie będzie wykonywał Zastępca Szefa KAS.

Przepis art. 21 projektu reguluje kwestię powoływania i funkcjonowania dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej.

Zgodnie z tym przepisem, dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej będzie powoływany przez Ministra Finansów na wniosek Szefa KAS, z dniem wskazanym w akcie powołania. Jednocześnie w art. 21 ust. 3 projektu wprowadzono generalną zasadę, iż dyrektorem Krajowej Informacji Skarbowej można być nie dłużej niż 5 lat. Jedyne wyjątek od ww. reguły wskazano w art. 21 ust. 4 projektu, zgodnie z którym Minister Finansów na wniosek Szefa KAS będzie mógł ww. termin sprawowania funkcji przez dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej przedłużyć nie dłużej niż o kolejne 5 lat. Wprowadzenie powyższych ograniczeń wynika z potrzeby uelastycznienia kadry kierowniczej na zachodzące zmiany i nowe potrzeby KAS. Niezmienne kierownictwo często jest bowiem przeszkodą w dostosowywaniu się administracji do zmiennych warunków otoczenia a także sprzyja powstawaniu nieformalnych powiązań lokalnych.

Zgodnie z projektem osoba odwołana ze stanowiska dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej będzie zachowywać prawo do dotychczasowego wynagrodzenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli dotychczasowe wynagrodzenie jest wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy w KAS (art. 21 ust. 5 projektu).

Art. 22 projektu określa zadania dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej. W pierwszej kolejności wymieniono zadanie polegające na zapewnieniu jednolitej i powszechnie dostępnej informacji podatkowej i celnej, w tym jej przetwarzanie i udostępnianie. Powyższe oznacza objęcie przez dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej nadzorem wszystkich udzielanych informacji podatkowych jak i wydawanych interpretacji pod względem ich jednolitości jak i jakości informacji przekazywanych przez infolinię, wydziały interpretacji oraz za pośrednictwem portalu podatkowego. W efekcie powyższego przekazywana informacja podatkowa jak i celna będzie bardziej zrozumiała dla podatnika, czy też przedsiębiorcy.

Kolejnym zadaniem dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej będzie prowadzenie spraw dotyczących wydawania interpretacji indywidualnych przepisów prawa podatkowego. Powyższe zadanie w obecnym stanie prawnym wykonywał Minister Finansów za pośrednictwem Biur Krajowej Informacji Podatkowej. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej będzie natomiast wykonywał ww. zadanie w związku z nadaniem mu w ustawie – Ordynacja podatkowa, roli organu podatkowego w sprawach dotyczących wydawania

interpretacji indywidualnych przepisów prawa podatkowego.

Organ ten będzie również odpowiedzialny za prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przepisów prawa podatkowego i celnego.

Niezmiernie ważną rolą dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej będzie także realizacja polityki kadrowej i szkoleniowej w odniesieniu do pracowników Krajowej Informacji Skarbowej. Powyższe ma na celu ujednolicenie stosowanej polityki kadrowej i potrzeb szkoleniowych dla całej nadzorowanej organizacji.

Zadaniem dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej będzie także identyfikowanie obszarów zagrożeń mogących mieć wpływ na prawidłowość wykonywania obowiązków podatkowych i celnych.

Zgodnie z art. 22 ust. 2 projektu, dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej będzie realizował swoje zadania na obszarze całego kraju przy pomocy Krajowej Informacji Skarbowej.

Przepis art. 23 projektu wskazuje, iż zastępcę dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej powołuje Szef KAS na wniosek dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej. Przy czym, podobnie jak w przypadku dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, osoba odwołana ze stanowiska zastępcy dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej zachowuje prawo do dotychczasowego wynagrodzenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy w KAS.

W art. 24 – 26 projektu określono zadania i tryb powoływania dyrektora izby administracji skarbowej oraz jego zastępców.

Przepis art. 24 projektu przewiduje, że dyrektora izby administracji skarbowej powołuje Minister Finansów na wniosek Szefa KAS z czasowym ograniczeniem okresu pełnienia funkcji w tej samej jednostce organizacyjnej. Oznacza to, iż tak jak ma to miejsce w przypadku dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, także dyrektorem izby administracji skarbowej, w tej samej jednostce organizacyjnej, będzie można być nie dłużej niż 5 lat. Przy czym Minister Finansów na wniosek Szefa KAS będzie mógł przedłużyć ww. termin, jednak nie dłużej niż o kolejne 5 lat (art. 24 ust. 4 projektu). Osoba odwołana ze stanowiska dyrektora izby administracji skarbowej będzie zachowywać prawo do dotychczasowego wynagrodzenia albo uposażenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby.

Z kolei zastępcę dyrektora izby administracji skarbowej powołuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej. Powołanie następuje z dniem wskazanym w akcie powołania a osoba odwołana ze stanowiska zastępcy

dyrektora izby administracji skarbowej będzie zachowywać, tak samo jak w przypadku dyrektora izby administracji skarbowej, prawo do dotychczasowego wynagrodzenia albo uposażenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby (art. 26 projektu).

W art. 25 projektu zawarto zadania dyrektora izby administracji skarbowej. Część wymienionych w tym przepisie zadań stanowi powtórzenie, po dokonaniu odpowiedniej modyfikacji, głównych zadań wykonywanych obecnie przez dyrektorów izb skarbowych i dyrektorów izb celnych, na podstawie ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz ustawy o Służbie Celnej. Do nich m.in. należy:

- nadzór nad działalnością naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych, z wyłączeniem zastrzeżonego dla Szefa Krajowej Administracji Skarbowej nadzoru nad czynnościami, o których mowa w art. 110-123, art. 125 i art. 128 projektu (dot. czynności operacyjno-rozpoznawczych),
- rozstrzyganie w drugiej instancji w sprawach należących w pierwszej instancji do naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych. Powyższe jednak nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 77 ust. 1 i art. 80 ust. 1 projektu, tj. spraw, w których rozstrzygnięcie w drugiej instancji dokonuje naczelnik urzędu celno-skarbowego,
- rozstrzyganie w pierwszej instancji w sprawach określonych w odrębnych przepisach (art. 25 ust. 1 pkt 3 projektu),
- ustalanie i udzielanie dotacji przedmiotowych dla przedsiębiorców oraz analizowanie prawidłowości ich wykorzystywania w zakresie określonym przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych (art. 25 ust. 1 pkt 6 projektu).

Do zadań dyrektora izby administracji skarbowej będzie także należało wykonywanie czynności audytowych (wykonywanych obecnie przez Służbę Celną) oraz wykonywanie audytu, o którym mowa w art. 92 ust. 1 pkt 2-6 projektu (art. 25 ust. 1 pkt 4 i 5 projektu). To ostatnie zadanie zostało przejęte z zadań wykonywanych w obecnym stanie prawnym przez kontrolę skarbową (art. 2 ust. 1 pkt 4-5 i 8-11 ustawy o kontroli skarbowej) i dotyczy audytu obejmującego ocenę:

- a) gospodarowania środkami publicznymi innymi niż pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem badania celowości wykorzystania środków zaliczanych do dochodów własnych i subwencji ogólnej jednostki samorządu terytorialnego,

- b) wywiązywania się z warunków finansowania pomocy ze środków, o których mowa w art. 92 ust. 1 pkt 1 i 2 projektu,
- c) wykorzystania i rozporządzania mieniem państwowym,
- d) wykorzystania mienia otrzymanego od Skarbu Państwa w celu realizacji zadań publicznych oraz prawidłowości prywatyzacji mienia Skarbu Państwa,
- e) wypełniania zobowiązań wynikających z udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji, w tym wykorzystania środków, których spłatę poręczył lub gwarantował Skarb Państwa, z ich przeznaczeniem.

Niezmiernie ważnym zadaniem, które będzie wykonywał dyrektor izby administracji skarbowej jest prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przepisów prawa podatkowego i celnego, w tym zapobiegającej nieprawidłowemu wypełnianiu obowiązków podatkowych i celnych (art. 25 ust. 1 pkt 7 projektu). Wykonywanie powyższego zadania będzie miało na celu podnoszenie świadomości podatkowej i celnej podatników jak i przedsiębiorców, tak by ww. podmioty dobrowolnie wykonywały swoje obowiązki w zakresie prawa podatkowego i prawa celnego. Stąd też dyrektorzy izb administracji skarbowych będą zobowiązani do podejmowania działań motywujących podatników i przedsiębiorców do postępowania zgodnego z prawem oraz zapobiegającym nieprawidłowemu wypełnianiu obowiązków podatkowych i celnych. Zamierzonym efektem ww. działania będzie zwiększenie wpływów do budżetu państwa, przy jednoczesnym zmniejszeniu kosztów funkcjonowania KAS oraz uniknięcie konieczności podejmowania działań uciążliwych dla podatników i przedsiębiorców.

Dyrektor izby administracji skarbowej będzie także wykonywał zadania wynikające z przepisów unijnych regulujących statystykę dotyczącą obrotu towarowego pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (INTRASTAT) oraz obrotu towarowego państw członkowskich Unii Europejskiej z pozostałymi państwami (EXTRASTAT). Jednakże w odróżnieniu do obecnego stanu prawnego, dyrektor izby administracji skarbowej będzie również prowadził postępowania w zakresie INTRASTAT (art. 25 ust. 1 pkt 8 projektu).

Powyższa zmiana wynika z faktu, iż zgodnie z dotychczasowym brzmieniem art. 2 ust. 3 ustawy o Służbie Celnej, do zadań Służby Celnej należy wykonywanie zadań wynikających z przepisów wspólnotowych regulujących statystykę dotyczącą obrotu towarowego pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (INTRASTAT) oraz obrotu towarowego państw członkowskich Unii Europejskiej z pozostałymi państwami (EXTRASTAT). Brzmienie tego przepisu nie wyczerpuje w całości zakresu czynności wykonywanych przez organ celny w ramach wykonywania ww. zadań. Zgodnie bowiem z postanowieniami art. 100 i 101 ustawy

Prawo celne, w celu prawidłowego wywiązania się z zadań w zakresie ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, organ celny prowadzi postępowania w sprawie wezwań, upomnień i nałożenia kary. Zgodnie natomiast z postanowieniami art. 102 Prawa celnego, do postępowania w sprawach ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, w zakresie nieuregulowanym przepisami wspólnotowymi regulującymi statystykę dotyczącą obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty, przepisami o statystyce publicznej oraz przepisami niniejszej ustawy, stosuje się odpowiednio przepisy art. 12, rozdziału 14 działu III oraz działów IV i VIIIa ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Dodatkowo w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie zgłoszeń INTRASTAT (Dz. U. Nr 216, poz. 1422, z późn. zm.), zgodnie z delegacją zawartą w art. 98 ust. 2 pkt 3 Prawa celnego, został określony organ celny właściwy w sprawie zgłoszeń INTRASTAT.

W związku z powyższym zasadne stało się wskazanie, iż do zadań dyrektora izby administracji skarbowej wykonywanego w zakresie ewidencji i statystyki dotyczącej obrotu towarowego z państwami członkowskimi Wspólnoty będzie należało także prowadzenie postępowań w tym zakresie.

Kolejne wymienione w art. 25 ust. 1 pkt 9 projektu zadanie dyrektora izby administracji skarbowej dotyczy realizacji polityki kadrowej i szkoleniowej w izbie administracji skarbowej w rozumieniu art. 37 projektu, który wskazuje, iż izba administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi oraz urzędami celno-skarbowymi w sprawach organizacyjno-finansowych stanowi jednostkę organizacyjną, której kierownikiem jest dyrektor izby administracji skarbowej. Oznacza to, iż dyrektor izby administracji skarbowej będzie realizował politykę kadrową i szkoleniową także wobec pracowników izby administracji skarbowej realizujących zadania w podległych mu urzędach skarbowych oraz urzędach celno-skarbowych.

Ponadto, do zadań dyrektora izby administracji skarbowej będzie należało również wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

Dyrektor izby administracji skarbowej wykonuje swoje zadania przy pomocy izby administracji skarbowej i jest on organem wyższego stopnia w stosunku do naczelnika urzędu skarbowego i naczelnika urzędu celno-skarbowego (art. 25 ust. 2 i 3 projektu).

W przepisach art. 27-34 projektu określono zadania oraz tryb powoływania naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych oraz ich zastępców.

Zarówno naczelników urzędów skarbowych, jak i naczelników urzędów celno-

skarbowych będzie powoływał Szef KAS na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej (art. 27 i 32 projektu). Powołanie ww. organów KAS będzie następowało z dniem wskazanym w akcie powołania. Jednocześnie, tak jak w przypadku dyrektora izby administracji skarbowej, także naczelnikiem urzędu skarbowego oraz naczelnikiem urzędu celno-akcyzowego, w tej samej jednostce organizacyjnej, będzie można być nie dłużej niż 5 lat. Przy czym Szefa KAS na wniosek dyrektora izby administracji skarbowej będzie mógł przedłużyć ww. termin, jednak nie dłużej niż o kolejne 5 lat. Osoba odwołana ze stanowiska naczelnika urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego będzie zachowywać prawo do dotychczasowego wynagrodzenia albo uposażenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby.

Z kolei zastępcę naczelnika urzędu skarbowego jak i zastępcę naczelnika urzędu celno-skarbowego będzie powoływał dyrektor izby administracji skarbowej na wniosek odpowiednio naczelnika urzędu skarbowego oraz naczelnika urzędu celno-skarbowego (art. 31 i art. 34 projektu). Powołanie ww. zastępców będzie następować z dniem wskazanym w akcie powołania. Jednocześnie projekt ustawy gwarantuje, iż osoba odwołana ze stanowiska zastępcy naczelnika urzędu skarbowego albo zastępcy naczelnika urzędu celno-skarbowego będzie zachowywać prawo do dotychczasowego wynagrodzenia albo uposażenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby.

W art. 28 projektu wymieniono zadania naczelnika urzędu skarbowego, związane z szeroko pojętym poborem danin, które dotychczas wykonywane były przez naczelnika urzędu skarbowego, dyrektora izby celnej oraz naczelnika urzędu celnego.

Wśród zadań naczelnika urzędu skarbowego należy wskazać:

- ustalanie, określanie, pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz innych należności na podstawie odrębnych przepisów,
- pobór należności celnych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów,
- wykonywanie zadań wierzyciela należności pieniężnych - określonych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- wykonywanie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych - zgodnie z przepisami ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- prowadzenie ewidencji podatników i płatników,
- wykonywanie kontroli podatkowej oraz czynności sprawdzających - na podstawie ustawy
- Ordynacja podatkowa,

- współpraca w zakresie wymiany informacji podatkowych i finansowych z państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz z państwami spoza Unii Europejskiej określonych przepisami prawa międzynarodowego,
- realizacja zadań związanych z udzielaniem oraz korzystaniem z pomocy państw członkowskich oraz państw trzecich przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych,
- wykonywanie kar i środków karnych oraz wykonywanie zabezpieczania kar i środków karnych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. poz. 557, z późn. zm.) oraz w Kodeksie karnym skarbowym.

Dodatkowo, zadaniem naczelnika urzędu skarbowego będzie zapewnienie obsługi i wsparcia podatnika oraz płatnika w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych (art. 28 ust. 1 pkt 5 projektu). Przy czym w art. 28 ust. 3 projektu zdefiniowano ww. zadanie, analogicznie jak w ustawie o administracji podatkowej, jako działania polegające na udzielaniu pomocy w samodzielnym, prawidłowym i dobrowolnym wypełnianiu obowiązków podatkowych, realizowanych w szczególności przez centrum obsługi. Oznacza to, iż naczelnik urzędu skarbowego będzie zobowiązany do zapewnienia podatnikom i płatnikom wysokiej jakości obsługi, ukierunkowanej na sprawne i profesjonalne załatwienie indywidualnych spraw podatników i płatników. Powyższe działanie przyczyni się do oczekiwanego zwiększenia poziomu dobrowolnego wypełniania obowiązków podatkowych, a tym samym do wzrostu wpływów dochodów budżetowych.

Projekt ustawy przewiduje także, że naczelnik urzędu skarbowego będzie właściwy w zakresie rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania i zwalczania przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych określonych w Kodeksie karnym skarbowym jak i przestępstw określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz ścigania ich sprawców. W obecnym stanie prawnym postępowania przygotowawcze z zakresu spraw karnych skarbowych prowadzą urzędy skarbowe, urzędy celne i inspektorzy kontroli skarbowej, natomiast ściganiem przestępstw z ustawy o rachunkowości zajmują się urzędy skarbowe i inspektorzy kontroli skarbowej.

Ponadto, do zadań naczelnika urzędu skarbowego będzie należało wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach (art. 28 ust. 1 pkt 12 projektu).

Przepis art. 28 ust. 2 projektu wskazuje, iż naczelnik urzędu skarbowego dysponuje środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunkach bankowych obsługującego go urzędu. Powyższe wynika z faktu, iż naczelnik urzędu skarbowego będzie uprawniony przede wszystkim do poboru podatków, należności celnych oraz innych opłat, związanych z

przywozem i wywozem towarów. Tym samym organ ten będzie zobligowany do m.in. gromadzenia wpływów podatkowych i celnych, obsługi zwrotów, nadpłat i dystrybucji należności dla budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego. W związku z powyższym naczelnik urzędu skarbowego uzyska prawo do dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunkach bankowych.

Naczelnik urzędu skarbowego wykonuje swoje zadania przy pomocy urzędu skarbowego (art. 28 ust. 4 projektu).

Jednocześnie wzorem podobnych rozwiązań zawartych w ustawie o administracji podatkowej, w art. 29 projektu wskazano, iż w centrach obsługi będą przyjmowane podania i deklaracje, wydawane zaświadczenia, udzielane wyjaśnienia w zakresie przepisów prawa podatkowego, w tym także podmiotom, które dopiero zamierzają podjąć działalność gospodarczą a także udzielane informacje w zakresie sposobu wypełniania zeznań i deklaracji podatkowych. Obsługa i wsparcie podatnika będą realizowane także poprzez udostępnienie stanowiska komputerowego umożliwiającego podatnikom dostęp do portalu podatkowego.

Istotne jest również, iż tak jak ma to miejsce w obecnym stanie prawnym, podatnik będzie mógł w każdym centrum obsługi, niezależnie od terytorialnego zasięgu działania naczelnika urzędu skarbowego, składać podania i deklaracje podatkowe, otrzymywać zaświadczenia oraz wyjaśnienia w zakresie przepisów prawa podatkowego. Przy tym obsługa i wsparcie realizowana w centrum obsługi nie obejmuje sporządzania dla podatnika pism, opinii, zeznań oraz deklaracji podatkowych.

W art. 30 projektu zawarto uprawnienie dla naczelnika urzędu skarbowego do powierzenia prowadzenia, w jego imieniu, niektórych spraw należących do właściwości tego organu, jednostce samorządu terytorialnego lub związkowi takich jednostek, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.

Zaproponowana powyżej regulacja jest wzorowana na obowiązującej już obecnie w ww. zakresie rozwiązaniach zawartych w ustawie o administracji podatkowej.

Powierzenie prowadzenia spraw następuje na podstawie porozumienia naczelnika urzędu skarbowego z jednostką samorządu terytorialnego lub związkiem takich jednostek i będzie zawierane zgodnie z normą z art. 167 ust. 4 Konstytucji RP stanowiącą, iż zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych. Przy czym ww. porozumienie może stanowić, że powierzenie prowadzenia spraw następuje bez przekazania środków finansowych na ich realizację. Do porozumienia stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o samorządzie gminnym.

W przepisie art. 33 ust. 1 projektu określono katalog zadań naczelnika urzędu celno-skarbowego, którego istotą funkcjonowania będzie przede wszystkim wykrywanie i zwalczanie nieprawidłowości na wielką skalę, w sytuacjach, gdy rozmiary, złożoność i stopień oddziaływania występujących uchybień w sposób istotny wpływają na system bezpieczeństwa finansowego państwa.

Stąd też, w pkt 1 ww. przepisu wskazano, że do zadań tego naczelnika należy wykonywanie nowego rodzaju kontroli, tj. kontroli celno-skarbowej, którą szczegółowo określono w Rozdziale 1 Działu V niniejszego projektu. Zakres tej kontroli opisany w art. 50 projektu będzie obejmował m.in. kontrolę przestrzegania przepisów prawa podatkowego, prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, kontrolę przestrzegania przepisów regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych, przepisów prawa dewizowego w zakresie ograniczeń i obowiązków określonych dla rezydentów i nierezydentów oraz warunków udzielonych na ich podstawie zezwoleń dewizowych, a także warunków wykonywania działalności kantorowej.

Ponadto, kontrola celno-skarbowa będzie prowadzona także w innych szczegółowo wymienionych w art. 50 ust. 2 projektu przypadkach, z wyjątkiem kontroli, o której mowa w art. 50 ust. 2 pkt 9 projektu, tj. kontrola prawidłowości i prawdziwości oświadczeń o stanie majątkowym składanych przez osoby pełniące służbę lub zatrudnione w KAS. Kontrolę celno-skarbową w ww. przypadku będzie bowiem wykonywał jedynie Szef KAS.

Zadanie określone w art. 33 ust. 1 pkt. 2 projektu dotyczy ustalania i określania podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz innych należności na podstawie odrębnych przepisów. Wykonywanie powyższego zadania będzie wynikało z innych ustaw, jak np. z nowelizowanej ustawy o podatku akcyzowym, która zakłada, iż naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie organem podatkowym właściwym w zakresie akcyzy z tytułu importu i eksportu wyrobów akcyzowych. Ponadto naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie właściwy do określania podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów.

Kolejne zadanie wymienione w art. 33 ust. 1 pkt 3 projektu upoważnia ww. organ do rozstrzygania w drugiej instancji w sprawach, o których mowa w art. 77 ust. 1 i art. 80 ust. 1 projektu. Oznacza to, iż naczelnik urzędu celno-skarbowego jako organ drugiej instancji będzie rozpatrywał złożone przez kontrolowanych odwołania od decyzji wydanych przez ten organ w pierwszej instancji. Powyższe będzie miało miejsce w przypadku, gdy naczelnik urzędu celno-skarbowego wyda decyzję o dokonaniu zabezpieczenia zobowiązania podatkowego oraz należności celnych na majątku kontrolowanego oraz gdy ww. organ wyda decyzję w wyniku

przekształcenia kontroli celno-skarbowej w postępowanie podatkowe.

Przyznanie ww. uprawnień naczelnikowi urzędu celno-skarbowego znacznie przyspieszy prowadzenie postępowań celno-skarbowych, a w konsekwencji doprowadzi do szybszego wydania decyzji ostatecznej w administracyjnym toku postępowania. Podatnik zaś, tak jak jest to w obecnym stanie prawnym, będzie nadal mógł zaskarżyć przedmiotową decyzję do sądu administracyjnego.

Następne zadania wymienione w art. 33 ust. 1 pkt 4-8 projektu, to odzwierciedlenie zadań, które w obecnym stanie prawnym wykonuje już administracja skarbową i Służba Celna. Do zadań tych m.in. należy:

- prowadzenie urzędowego sprawdzenia,
- obejmowanie towarów procedurami celnymi oraz wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa celnego,
- wymiar należności celnych i podatkowych oraz innych opłat, związanych z przywozem i wywozem towarów,
- prowadzenie w pierwszej instancji postępowań w sprawach celnych przewidzianych przepisami prawa celnego oraz w sprawach podatkowych związanych z przywozem lub wywozem towarów,
- rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym w Kodeksie karnym skarbowym oraz rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz ściganie ich sprawców.

Naczelnik urzędu celno-skarbowego przejmie również w całości zadanie wykonywane dotychczas przez naczelnika urzędu celnego oraz dyrektora izby celnej w zakresie prowadzenia postępowań przygotowawczych, w przypadku ujawnienia przez Służbę Celno-Skarbową przestępstw i wykroczeń przeciwko: zdrowiu, dobrom kultury, ochronie własności intelektualnej, ochronie przyrody, środowisku, wymiarowi sprawiedliwości, ograniczeniom obrotu towarami i technologiami o znaczeniu strategicznym oraz prekursorzy materiałów wybuchowych podlegające ograniczeniom (art. 33 ust. 1 pkt 9 projektu). Przy czym projekt, w odróżnieniu od obecnego stanu prawnego, przewiduje rozszerzenie ścigania przestępstw i wykroczeń przeciwko przyrodzie o czyny przestępcze określone w art. 131 pkt 4 w zakresie, o którym mowa w art. 73 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.) oraz w art. 131 pkt 14 tej ustawy.

Powyższe związane jest z dostosowaniem postanowień ww. ustawy zadaniami

przypisanymi Służbie Celno-Skarbowej. Jak bowiem wynika z art. 131 pkt 4 ww. ustawy podlega karze aresztu albo grzywny, kto narusza zakazy dotyczące zwierząt niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi, o których mowa w art. 73 ust. 1 tej ustawy. Z kolei w myśl art. 73 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy zabrania się sprowadzania z zagranicy żywych zwierząt gatunków niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi. Kontrolą tej będzie natomiast dokonywał naczelnik urzędu celno-skarbowego, wykonujący swoje zadania na granicy. Stąd też uzasadnione jest by ten też organ KAS dokonywał ścigania za popełnienie ww. czynu zabronionego.

Podobnie, wykroczenia określone w art. 131 pkt 14 ww. ustawy o ochronie przyrody polegające na naruszeniu zakazów przewożenia przez granicę roślin, zwierząt lub grzybów, objętych ochroną gatunkową na podstawie przepisów polskiego prawa krajowego, będzie ujawniała Służba Celno-Skarbowa na granicy. Dlatego też naczelnik urzędu celno-skarbowego i w tym przypadku uzyska uprawnienia do ścigania przedmiotowych czynów zabronionych.

Ponadto w art. 33 ust. 1 pkt 9 lit. g i h projektu dodatkowo przewidziano, iż naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie także uprawniony do ścigania przestępczości akcyzowej w obszarze obrotu alkoholem i napojami spirytusowymi, wskazanym w art. 12a, art. 13 i art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 103 i 1893) oraz w art. 41, art. 43 i art. 44 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 144, z późn. zm.).

Powyższe uprawnienie pozwoli na prowadzenie samodzielnych postępowań karnych przez naczelnika urzędu celno-skarbowego np. w przypadku ujawnienia nielegalnych rozlewni i odkaźalni alkoholu. Samodzielne kontrole ograniczą w znacznym stopniu dodatkowe czynności, które należy wykonać w przypadku ujawnienia nielegalnej wytwórni alkoholu lub papierosów, wynikające z podziału ról w jednej sprawie pomiędzy Służbą Celno-Skarbową i inną służbą. Jednocześnie należy zauważyć, iż w obecnym stanie prawnym Służba Celna doraźnie kontroluje całość legalnej działalności związanej z produkcją i obrotem napojami alkoholowymi oraz wyrobami tytoniowymi. Przy tym niejednokrotnie zdarza się, że pod pozorem legalnej działalności w zakresie produkcji, obrotu wyrobami alkoholowymi oraz obrotu wyrobami chemicznymi zawierającymi alkohol skażony, podmioty dokonują fikcyjnej sprzedaży wyrobów za pomocą kasy fiskalnej lub odkażają alkohol. Możliwość prowadzenia kontroli przez naczelnika urzędu celno-skarbowego w zakresie odkażania alkoholu, zwiększy skuteczność działań oraz pozwoli na nieangażowanie innych służb, które dotychczas materiały z działań przekazywały organom Służby Celnej w celu prowadzenia postępowań.

Naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie także uprawniony do rozpoznawania,

wykrywania, zapobiegania i zwalczania przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyprowadzania z jej terytorium m. in. prekursorów materiałów wybuchowych podlegające ograniczeniom (art. 33 ust. 1 pkt 9 lit. j projektu ustawy). Przedmiotowe zadanie zostało nałożone na Służbę Celną na mocy art. 18 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 669). Stąd będzie również realizowane przez KAS.

Kolejne zadanie naczelnika urzędu celno-skarbowego, wskazane w art. 33 ust. 1 pkt 10 projektu, będzie dotyczyło rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania i zwalczania przestępstw określonych w art. 258 kk (przestępczość zorganizowana oraz udział w zorganizowanej grupie przestępczej), art. 270 kk (fałszerstwo materialne), art. 271 kk (fałszerstwo intelektualne), art. 273 kk (używanie dokumentów poświadczających nieprawdę zawierających fałszerstwo intelektualne) oraz art. 286 § 1 kk (oszustwo), w związku z którymi nastąpiło uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej, oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez KAS.

Wykonywanie przedmiotowego zadania będzie miało istotne znaczenie dla zwalczania m.in. tzw. karuzel podatkowych, polegających na wyłudzeniu podatku od towarów i usług poprzez wystawianie fikcyjnych faktur VAT. W obecnym stanie prawnym finansowe organy postępowania przygotowawczego nie mają bowiem uprawnień do prowadzenia postępowań w sprawach o ww. przestępstwa powszechne, które pozostają w nierozzerwalnym związku z przestępstwami skarbowymi (np. udział w zorganizowanej grupie przestępczej, podrabianie dokumentów). Zatem powierzenie wykonywania powyższego zadania naczelnikowi urzędu celno-skarbowego przyczyni się do bardziej efektywnego zwalczania przestępczości, w tym przestępczości skarbowej jak również zmniejszy koszty ścigania ww. rodzaju przestępstw albowiem tego rodzaju sprawy nie będą już przekazywane do prowadzenia przez prokuraturę.

Przepis art. 33 ust. 1 pkt 11 projektu przewiduje, iż do zadań naczelnika urzędu celno-skarbowego będzie należało wykonywanie czynności, o których mowa w art. 110-114, art. 116, art. 118 - 120, art. 122-123, art. 125, art. 128 ust. 2-4 i art. 130 projektu. Zatem naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie uprawniony do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych w celu zwiększenia skuteczności wykonywania przez organy KAS ustawowych zadań związanych m.in. z realizacją dochodów z podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, realizacją dochodów z należności celnych oraz innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów. Naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie również upoważniony do prowadzenia czynności operacyjno-

rozpoznawczych w celu rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania, zwalczania oraz ścigania sprawców przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz przestępstw i wykroczeń określonych w art. 2 ust. 1 pkt 14-16 projektu.

Do katalogu zadań naczelnika urzędu celno-skarbowego dodano w art. 33 ust. 1 pkt 12 projektu zadanie dotyczące współpracy w zakresie wymiany informacji podatkowych, celnych i finansowych z państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz z państwami spoza Unii Europejskiej określonych przepisami prawa międzynarodowego. Powyższe zadanie polega przede wszystkim na prowadzeniu postępowań w zakresie współpracy międzynarodowej wynikającej z ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1289 oraz z 2015 r. poz. 211).

Zadaniem naczelnika urzędu celno-skarbowego będzie także prowadzenie działalności analitycznej, prognostycznej i badawczej oraz analizy ryzyka dotyczącej zjawisk występujących w obszarze właściwości. Zatem ww. organ, w ramach swojej właściwości, w celu przeciwdziałania występowaniu zjawisk szkodliwych dla systemu podatkowego i celnego, będzie mógł gromadzone przez siebie dane i informacje poddawać odpowiednim procesom analizy i syntezy (zgodnie z metodologią naukową) oraz stosować w ww. zakresie metody prognostyczne. Z kolei stosowanie analizy ryzyka będzie miało istotny wpływ na skuteczność wykonywania przez naczelnika urzędu celno-skarbowego zadań, gdyż powyższe działanie będzie miało na celu rozpoznanie i oszacowanie ryzyka prawdopodobieństwa wystąpienia naruszenia przepisów prawa. Zastosowanie powyższego narzędzia będzie więc służyć ww. organowi do szybkiego i skutecznego reagowania na istotne zagrożenia mające wpływ na spójność systemu podatkowego i celnego oraz zapewniać należyłą realizację wpływów do budżetu państwa z tytułu zobowiązań podatkowych i celnych.

Zawarte w art. 33 ust. 1 pkt 14 projektu zadanie polegające na zapewnianiu ochrony fizycznej i technicznej osobom zatrudnionym albo pełniącym służbę w jednostkach organizacyjnych KAS, a w uzasadnionych przypadkach także innym osobom, organom i instytucjom państwowym zostało przeniesione z ustawy o kontroli skarbowej. Przedmiotowe zadanie będą wykonywali przeszkoleni funkcjonariusze pełniący służbę w urzędzie celno-skarbowym, uprawnieni m.in. do użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Ponadto naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie także wykonywał inne zadania określone w odrębnych przepisach.

Przepis art. 35 projektu dotyczy funkcjonującego już, na podstawie postanowień ustawy

o administracji podatkowej, Centralnego Rejestru Danych Podatkowych (CRDP), który będzie również wykorzystywany do wykonywania ustawowych zadań przez organy KAS. Rejestr ten będzie prowadzony w systemie teleinformatycznym, zaś administratorem danych w nim zawartych będzie Szef KAS. W rejestrze tym będą gromadzone i przetwarzane dane pochodzące w szczególności z deklaracji składanych przez podatników, płatników i ich następców prawnych, jak również z decyzji, postanowień oraz innych dokumentów związanych z obowiązkami wynikającymi z przepisów prawa podatkowego. Ponadto w CRDP będą także gromadzone oraz przetwarzane dane wynikające z tytułów wykonawczych i innych dokumentów przekazanych naczelnikowi urzędu skarbowego w celu realizacji jego zadań w zakresie wykonywania egzekucji administracyjnej należności pieniężnych. Przewiduje się także, że będzie on służył przetwarzaniu danych zgromadzonych w Centralnym Rejestrze Podmiotów - Krajowej Ewidencji Podatników. Zobowiązanymi do wprowadzania do ww. Rejestru przedmiotowych danych będą: Szef KAS, dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego.

Dział III. Jednostki organizacyjne Krajowej Administracji Skarbowej

W art. 36 projektu wymieniono wszystkie jednostki organizacyjne, które będą funkcjonować w KAS. Należą do nich: komórki organizacyjne urzędu obsługującego ministra, Krajowa Informacja Skarbowa, izby administracji skarbowej, urzędy skarbowe, urzędy celno-skarbowe, Krajowa Szkoła Skarbowości oraz Centrum Informatyki KAS. Przy czym, w celu sprawnego i efektywnego wykonywania zadań KAS, Minister Finansów będzie mógł w drodze rozporządzenia tworzyć oddziały jednostek organizacyjnych KAS, określając terytorialny zasięg ich działania oraz siedzibę.

Wszystkie ww. jednostki organizacyjne KAS bezpośrednio podlegają Szefowi KAS (art. 38 projektu).

Jednocześnie, wzorem podobnych rozwiązań, przewidzianych w ustawie o urzędach i izbach skarbowych, w art. 37 projektu wprowadzono regulację wskazującą, iż w sprawach organizacyjno-finansowych izba administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi oraz urzędami celno-skarbowymi, stanowi jednostkę organizacyjną, której kierownikiem jest dyrektor izby administracji skarbowej. Oznacza to skonsolidowanie na poziomie izby administracji skarbowej wszystkich procesów pomocniczych, które będą realizowane w podległych urzędach skarbowych i urzędach celno-skarbowych. Dotyczy to przede wszystkim obsługi finansowej i kadrowej jednostki organizacyjnej, zarządzania

majątkiem, remontami i inwestycjami, zamówieniami publicznymi, obsługą informatyczną, audytem, kontrolą zarządczą, zarządzaniem jakością, komunikacją, informacjami prawnie chronionymi i bhp. Powyższe zadania będzie zatem realizowała izba administracji skarbowej a jej dyrektor będzie odpowiedzialny za racjonalne i celowe zarządzanie tym majątkiem.

W efekcie powyższego oraz powierzenia zarządzania środkami finansowymi tylko dyrektorowi izby administracji skarbowej, nastąpi realne zwiększenie efektywności ekonomicznej działania KAS przy jednoczesnym obniżeniu kosztów jej funkcjonowania.

Ponadto, konsolidacja procesów pomocniczych korzystnie wpłynie na wydajność i szybkość działania KAS, bowiem dyrektor izby administracji skarbowej będzie mógł, w zależności od uzasadnionych potrzeb, dokonywać bardziej elastycznego zarządzania kadrami oraz zasobami finansowymi i rzeczowymi, a także ukierunkowania aktywności na realizację zadań priorytetowych, służących interesom jej interesariuszy, przede wszystkim podatników i przedsiębiorców.

W art. 39 projektu zawarto delegację dla Ministra Finansów do określenia, w drodze zarządzenia, organizacji Krajowej Informacji Skarbowej, izby administracji skarbowej, urzędu skarbowego, urzędu celno-skarbowego, Krajowej Szkoły Skarbowości oraz Centrum Informatyki KAS a także nadania im statutów.

Z kolei przepis art. 40 projektu zawiera delegację ustawową dla Ministra Finansów do tworzenia w drodze zarządzenia, w ramach jednostek organizacyjnych KAS, laboratoriów oraz określenia ich organizacji i zakresu działania, w celu prawidłowej realizacji zadań KAS.

W art. 41-42 projektu zawarto regulacje dotyczące nowo tworzonej jednostki organizacyjnej jaką jest Krajowa Szkoła Skarbowości.

Zapotrzebowanie na powstanie Krajowej Szkoły Skarbowości (Szkoły) występuje już od początku transformacji polskiej administracji podatkowej i wynika z potrzeby specjalistycznego przygotowywania do zawodu, ciągłego przekwalifikowania i doszkalania. Celem Szkoły będzie kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr KAS oraz kadr innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Finansów lub przez niego nadzorowanych, w tym departamentów Ministerstwa Finansów.

Zatem, pracownicy i funkcjonariusze KAS będą mieli możliwość nie tylko przygotowania się do wykonywania zawodu, ale także podnoszenia poziomu swej wiedzy i umiejętności.

Zgodnie z zapisami projektu ustawy do zadań Szkoły będzie należało w szczególności:

- realizacja polityki szkoleniowej Szefa Krajowej Administracji Skarbowej,
- koordynowanie działalności szkoleniowej w KAS,

– tworzenie i rozwój systemu szkoleń.

Działalnością Szkoły będzie kierował dyrektor, powoływany przez Szefa KAS, natomiast zastępcę dyrektora Szkoły będzie powoływał Szef KAS na wniosek dyrektora Szkoły. Powołanie będzie następować z dniem wskazanym w akcie powołania. Jednocześnie osoba odwołana ze stanowiska dyrektora Szkoły lub zastępcy dyrektora Szkoły zachowa prawo do dotychczasowego wynagrodzenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby.

Z kolei przepisy art. 43 i art. 44 projektu regulują kwestię funkcjonowania nowo tworzonego Centrum Informatyki KAS (Centrum), stanowiącego samodzielną jednostkę organizacyjną w ramach struktury KAS. Celem działania Centrum będzie zapewnienie efektywnego i optymalnego ekonomicznie zarządzania zasobami i systemami informatycznymi będącymi w dyspozycji resortu finansów. Centrum powstanie na bazie zasobów majątkowych, osobowych i kompetencyjnych funkcjonującego dotychczas w strukturze centrali Ministerstwa Finansów oraz częściowo z lokalnych zasobów jednostek terenowych administracji celnej i skarbowej.

W art. 43 projektu zawarto ramy działalności Centrum, które będzie dostarczało usługi informatyczne jednostkom organizacyjnym KAS. Działalnością Centrum będzie kierował dyrektor, powoływany przez Szefa KAS. Z kolei zastępcę dyrektora Centrum będzie powoływał Szef KAS na wniosek dyrektora Centrum. Powołanie będzie następować z dniem wskazanym w akcie powołania.

Jednocześnie osoba odwołana ze stanowiska dyrektora Centrum lub zastępcy dyrektora Centrum zachowa prawo do dotychczasowego wynagrodzenia przez okres 3 miesięcy, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku pracy albo służby (art. 44 projektu).

Dział IV. Pomoc i informacje

Proponowane przepisy art. 45-49 ustawy dotyczą pozyskiwania informacji przez organy Krajowej Administracji Skarbowej i stanowią rozwinięcie dotychczas obowiązujących przepisów ustaw: Ordynacja podatkowa, o służbie celnej oraz o kontroli skarbowej. Powyższe wynika ze skumulowania dotychczasowych zadań i uprawnień organów podatkowych, kontroli skarbowej oraz organów służby celnej w ramach organów Krajowej Administracji Skarbowej. W art. 45 wskazano uprawnienia organów KAS do zbierania i wykorzystywania informacji oraz występowania o udostępnienie dokumentów zawierających informacje o zdarzeniach mających bezpośredni wpływ na powstanie lub wysokość zobowiązania podatkowego lub

należności celnych od osób prawnych, jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Przepis ten daje organom KAS również prawo do zbierania i przetwarzania danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135), także bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą.

Zbieranie informacji od ww. podmiotów odbywa się na podstawie postanowienia, na które przysługuje zażalenie. W zakresie zażaleń ustawa odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów Ordynacji podatkowej.

Przepis ust. 5 tego artykułu wprowadza możliwość nałożenia kary pieniężnej przez właściwe organy KAS w toku podejmowanych przez nie czynności. *Ratio legis* tej regulacji stanowi zdyscyplinowanie podmiotów, których zachowanie ma wpływ na sprawny przebieg czynności urzędowych podejmowanych przez organy KAS. Możliwość stosowania kar pieniężnych w omawianym przepisie obejmuje wszystkie podmioty, od których organ KAS na podstawie uregulowań projektu ma prawo oczekiwać określonego zachowania w związku z podejmowanymi czynnościami urzędowymi.

Kara porządkowa nakładana na podstawie tego przepisu stanowi sankcję administracyjną, nie jest więc karą w znaczeniu przepisów prawa karnego. Mimo że nie jest to typowa norma prawa karnego, przy jej stosowaniu organ KAS powinien nawiązywać do niektórych zasad prawa karnego, takich jak na przykład zasada adekwatności kary. Przy ogólnym zagrożeniu karą porządkową do 10.000 zł, wymiar kary w konkretnym przypadku powinien być, w świetle całokształtu okoliczności sprawy, sprawiedliwy i uzasadniony, a także wystarczający dla zapewnienia wykonania ze strony podmiotu wymaganego prawem zachowania. Ta zasada adekwatności będzie znajdowała wyraz w konieczności sporządzenia uzasadnienia decyzji o nałożeniu kary pieniężnej, w tym o jej konkretnej wysokości. W przypadku naruszenia tej zasady, decyzja taka podlegać będzie uchyleniu lub zmianie w drodze kontroli odwoławczej. Przepis art. 45 ust. 5 projektu nie zawiera wyraźnego wyartykułowania tzw. zasady miarkowania. Stanowiska orzecznictwa i doktryny są jednak zbieżne w tej materii, a zostały wydane na gruncie obowiązywania Rozdziału 22 Działu IV Ordynacji podatkowej, która również nie zawiera normy wprost nakazującej stosowanie tzw. zasady miarkowania wysokości kary pieniężnej.

Z uwagi na porządkowy kary pieniężnej nakładanej w związku z niewypełnieniem określonych prawem obowiązków związanych z funkcjonowaniem organów państwa, tzw. zasada miarkowania nie została wprowadzona również do Rozdziału 31 Kodeksu postępowania

karnego. A cel kary pieniężnej nakładanej przez sąd w postępowaniu karnym w trybie art. 285 kpk, jest tożsamy z celem kary porządkowej ujętej w normie art. 45 ust. 5 projektu ustawy. Zakres przedmiotowy stosowania kar pieniężnych został określony w ust. 1-3 projektowanego art. 45. Zawarty w nich katalog zachowań podmiotów jest katalogiem zamkniętym, co oznacza, że dyscyplinowanie karą porządkową w innych sytuacjach jest niedopuszczalne.

Art. 46 nakłada na jednostki administracji rządowej i samorządowej, państwowe osoby prawne oraz państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne obowiązek współdziałania, nieodpłatnego udostępniania informacji w sprawach indywidualnych oraz udzielania pomocy, w tym pomocy technicznej, organom KAS przy wykonywaniu ich zadań, a także udzielania przez te podmioty dostępu do informacji gromadzonych w aktach spraw, zbiorach danych, ewidencjach i rejestrach, w tym również informacji zapisanych w postaci elektronicznej.

Uprawnienie, obejmujące wszystkie organy KAS, w zakresie zbierania i wykorzystywania niezbędnych informacji zawierających dane osobowe oraz przetwarzania ich w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, również bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą, wskazano także w art. 47.

Uprawnienia te dotyczą określonego katalogu przypadków tj.:

- 1) realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa publicznego, ważnego interesu ekonomicznego lub finansowego Państwa lub Unii Europejskiej,
- 2) postępowań prowadzonych w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe,
- 3) prowadzonymi postępowaniami w sprawach o przestępstwa lub wykroczenia, o których mowa w:
 - ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i w ustawie o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach,
 - ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych i w ustawie Prawo własności przemysłowej,
 - ustawie o ochronie przyrody,
 - ustawie o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych,
 - ustawie o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych,
 - Kodeksie karnym w zakresie wskazanym w projekcie,

- ustawie o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa,
- w ustawie o rachunkowości.

Ustawodawca zawarł również ograniczenia dla organów KAS do pozyskiwania, wykorzystywania i przetwarzania danych, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. Może to nastąpić wyłącznie w sytuacjach niezbędnych ze względu na zakres lub charakter prowadzonego postępowania lub przeprowadzanych czynności.

Organy KAS mogą pobierać od organów władzy publicznej oraz podmiotów prowadzących rejestry wskazane w ust. 5 tego artykułu, po wyrażeniu ich zgody, dane w formie elektronicznej. W tym przypadku organy KAS muszą spełniać dodatkowe warunki tj. posiadanie urządzenia umożliwiającego odnotowanie w systemie, kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane lub informacje uzyskał oraz zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych lub informacji niezgodnie z celem ich uzyskania.

Ponadto organy KAS uprawnione są do korzystania z informacji gromadzonych w systemach teleinformatycznych przez inne organy podatkowe i organy Straży Granicznej.

Art. 48 wskazuje na dodatkowe uprawnienia Szefa KAS lub naczelnika urzędu celno-skarbowego, którzy w związku z wszczętym postępowaniem przygotowawczym w sprawie o przestępstwa lub wykroczenia oraz przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe, mogą pisemnie żądać od banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz podmiotów innych niż banki, prowadzących działalność maklerską, sporządzenia i przekazania informacji dotyczących podejrzanego lub osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej w przypadku, gdy postępowanie przygotowawcze prowadzone jest w związku z czynami popełnionymi w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej.

Obowiązek ten obejmuje informacje w zakresie posiadanych lub współposiadanych rachunków bankowych lub posiadanych pełnomocnictw do dysponowania rachunkami bankowymi, liczby tych rachunków lub pełnomocnictw, obrotów i stanów tych rachunków, z podaniem wpływów, obciążeń rachunków i ich tytułów oraz odpowiednio ich nadawców i odbiorców oraz posiadanych lub współposiadanych rachunków pieniężnych, rachunków papierów wartościowych lub posiadanych pełnomocnictw do dysponowania takimi rachunkami, liczby tych rachunków, a także obrotów, stanów tych rachunków oraz ich historii. Ponadto przedmiotowe instytucje muszą udzielać informacji na temat zawartych umów kredytowych

lub umów pożyczki, z podaniem wysokości zobowiązań wynikających z tych kredytów lub pożyczek, celów, na jakie zostały udzielone, i sposobu zabezpieczenia ich spłaty, a także umów depozytowych, umów udostępniania skrytek sejfowych oraz ich historii, nabytych za pośrednictwem banków akcji spółek Skarbu Państwa lub obligacji emitowanych przez Skarb Państwa, a także obrotu tymi papierami wartościowymi oraz obrotu wydawanymi przez banki certyfikatami depozytowymi lub innymi papierami wartościowymi.

W art. 48 projektu wskazano również na obowiązek przekazywania informacji przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych, towarzystwa emerytalne oraz zakład ubezpieczeń, osoby i podmioty, przy pomocy których zakład ubezpieczeń wykonuje czynności ubezpieczeniowe. Informacje te udzielane są na pisemne żądanie Szefa KAS lub naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Towarzystwa funduszy inwestycyjnych są zobligowane do sporządzania i przekazywania informacji o dacie nabycia, liczbie, cenie i wartości nabytych jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych oraz o dacie odkupienia, liczbie i wartości odkupionych jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych, kwocie wypłaconej uczestnikowi funduszu za odkupione jednostki uczestnictwa, a także o dacie i kwocie dochodów funduszu wypłaconych uczestnikowi.

Przepis ust. 11 tego artykułu wprowadza możliwość nałożenia kary pieniężnej przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnika urzędu celno-skarbowego w toku podejmowanych przez nie czynności. Uzasadnienie dla wprowadzenia tego przepisu jest analogiczne, jak przy art. 45 ust. 5.

W art. 49 projektu określono uprawnienie dysponentów pozyskanych danych w wyniku wykonywania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 17 (INTRASTAT, EXTRASTAT), do udostępnienia ich odbiorcom innym niż uprawnieni na podstawie odrębnych przepisów. Uprawnienie to obwarowane jest zakazem naruszenia przepisów prawa lub prawnie chronionych interesów podmiotów i osób, których informacje te dotyczą. Udostępnianie danych musi nastąpić z zachowaniem zasad wynikających z art. 38 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej. Ustawodawca dopuścił pobieranie opłat w zakresie niezbędnym dla ich udostępnienia. Delegacja ustawowa do określenia w formie rozporządzenia trybu udostępnienia oraz wysokości opłat z tego tytułu powierzona została ministrowi właściwemu do spraw finansów.

Dział V. Kontrola celno-skarbowa, audyt, czynności audytowe, urzędowe sprawdzenie oraz szczególne uprawnienia organów Krajowej Administracji Skarbowej oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej

Zreformowana administracja podatkowa, skarbowa i celna, działająca w ramach struktur KAS musi skutecznie oddziaływać na realizację wpływów środków finansowych do budżetu państwa, a podejmowane przez nią działania muszą zapobiegać powstawaniu nieprawidłowości zagrażających bezpieczeństwu finansowemu państwa. Utworzenie skonsolidowanej administracji skarbowej ma także na celu usprawnienie współpracy pomiędzy organami KAS, poprawę wymiany informacji, a przez to zwiększenie skuteczności i efektywności ich funkcjonowania. Przyznanie poszczególnym organom KAS określonych w ustawie uprawnień o charakterze kontrolnym, czy operacyjno-rozpoznawczym ma przede wszystkim na celu zwalczanie szarej strefy gospodarczej oraz skuteczne ściganie najpoważniejszych przestępstw o charakterze finansowym. Efektywne działanie w tych obszarach służy nie tylko budżetowi państwa, ale także przedsiębiorcom, bowiem poprzez ograniczenie praktycznych możliwości uchylania się od płacenia danin publicznych urzeczywistniana jest ochrona uczciwej konkurencji rynkowej i zwiększa się pewność obrotu gospodarczego.

W tym celu projektowana ustawa wskazuje, iż w ramach realizacji zadań KAS może wykonywać:

- kontrolę celno-skarbową,
- audyt,
- czynności audytowe,
- urzędowe sprawdzenie.

Organy KAS oraz funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej zostali wyposażeni również w szczególne uprawnienia, w tym do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych.

Wskazane wyżej uprawnienia o charakterze kontrolnym oraz operacyjno-rozpoznawczym przysługują poszczególnym organom KAS. Rodzaj przyznanych im uprawnień uzależniony został od zakresu realizowanych przez nie zadań.

Szczegółowo zagadnienia regulujące wykonywanie ww. zadań przez poszczególne organy KAS unormowane zostały w Dziale V ustawy, który został podzielony na 5 Rozdziałów.

Projektowana ustawa zawiera kompletny zbiór przepisów normujących zasady przeprowadzania kontroli (art. 50-91), audytu (art. 92-95), czynności audytowych (art. 96-102), urzędowego sprawdzenia (art. 103-109) oraz szczególnych uprawnień organów KAS i funkcjonariuszy (art. 110-140).

Jak wynika z przepisów art. 91, art. 95, art. 102 oraz art. 109 projektu do kontroli celno-skarbowej, audytu, czynności audytowych oraz urzędowego sprawdzenia odpowiednie zastosowanie będą miały enumeratywnie wymienione przepisy Ordynacji podatkowej.

W projektowanej ustawie ukształtowana została procedura kontroli celno-skarbowej. Jako tzw. procedura twarda będzie ona miała zastosowanie w przypadku czynów zabronionych o wysokim ciężarze gatunkowym, np. zorganizowane grupy przestępcze. Natomiast w pozostałych przypadkach będzie prowadzona, tak jak dotychczas, kontrola podatkowa na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej.

Rozdział 1. Kontrola celno-skarbowa

W Rozdziale 1 Działu V zawarte zostały rozwiązania prawne dotyczące kontroli celno-skarbowej. Kontroli celno-skarbowej podlega przestrzeganie przepisów:

- 1) prawa podatkowego w rozumieniu art. 3 pkt 2 Ordynacji podatkowej,
- 2) prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami;
- 3) regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, oraz zgodność tej działalności z udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem;
- 4) przepisów prawa dewizowego w zakresie ograniczeń i obowiązków określonych dla rezydentów i nierezydentów oraz warunków udzielonych na ich podstawie zezwoleń dewizowych, a także warunków wykonywania działalności kantorowej.

Kontroli celno-skarbowej podlega również:

- rodzaj paliwa w zbiornikach pojazdów lub innych środków przewozowych,
- przystosowanie zakładów produkcyjnych do rejestrowania i stosowania receptur zarejestrowanych we właściwej agencji płatniczej ustanowionej zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 30 lipca 2003 r. o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji,
- stosowanie receptur, oraz prawidłowość deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z refundacją wywozową,
- działalność zakładów produkcyjnych i przetwórczych w zakresie prawidłowości deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z wnioskiem o refundację wywozową,

- prawidłowość wypłaty refundacji wywozowych przyznawanych w przypadku wywozu produktów rolnych do państw trzecich, realizowanych w ramach finansowania wspólnej polityki rolnej, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013 i na zasadach określonych w tytule V rozdziale III tego rozporządzenia;
- ruch drogowy w trybie i przypadkach określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym,
- transport drogowy na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- przestrzeganie przepisów z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego, ochrony roślin, środków ochrony roślin oraz jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w zakresie należącym do właściwości Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, określonym w rozporządzeniu wydanym podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w projekcie ustawy,
- prawidłowość i prawdziwość oświadczeń o stanie majątkowym składanych przez osoby pełniące służbę lub zatrudnione w KAS;
- przesyłka pocztowa;
- wywóz i przywóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej towarów podlegających ograniczeniom lub zakazom;
- wykonywanie innych obowiązków wynikających z przepisów odrębnych, których kontrola przestrzegania należy do zadań KAS.

Projektowany art. 50 określa zatem przedmiotowy zakres kontroli celno-skarbowej. Zakres ten został oparty na aktualnie obowiązujących regulacjach zawartych w ustawie o kontroli skarbowej oraz w ustawie o Służbie Celnej, a jednym z głównych celów kontroli będzie sprawdzenie stopnia przestrzegania przepisów prawa podatkowego poprzez analizę rzetelności deklarowanych przez kontrolowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania przez nich podatków stanowiących dochód budżetu państwa. Należy przy tym zauważyć, że podstawowym zadaniem organów administracji celno-skarbowej będzie wykrywanie i zwalczanie nieprawidłowości na wielką skalę, w sytuacjach, gdy rozmiary, złożoność i stopień oddziaływania występujących uchybień w sposób istotny wpływają na system bezpieczeństwa finansowego państwa. Działalność tych organów ma być nakierowana na sprawną realizację działań o wysokim stopniu złożoności. Kontrolę celno-skarbową będą

wykonywać zarówno funkcjonariusze, jak i pracownicy KAS, jednakże niektóre działania o szczególnym charakterze zostały zarezerwowane wyłącznie dla funkcjonariuszy.

Art. 51 ust. 1 ustawy pozostawia możliwość wykonywania niektórych rodzajów kontroli, jako kontroli stałych, polegających na wykonywaniu określonego rodzaju czynności kontrolnych w sposób ciągły.

W art. 51 ust. 2 ustawy określono moment (analogicznie jak w obecnym brzmieniu przepisów), do którego może być wykonywana kontrola w stosunku do wyrobów akcyzowych. Regulacja ta stanowi generalną zasadę, że kontrola celno-skarbowa w zakresie dotyczącym produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych trwa do momentu uiszczenia należnego podatku akcyzowego od wyrobów akcyzowych. Ograniczenia tego nie stosuje się w przypadku kontroli celno-skarbowej w zakresie dotyczącym wyrobów korzystających ze zwolnienia albo wyrobów opodatkowanych ze względu na przeznaczenie stawką podatku akcyzowego niższą od stawki maksymalnej dla danej grupy wyrobów oraz czynności dokonywanych przez podmioty dokonujące obrotu wyrobami akcyzowymi, od których został uiszczony należny podatek.

W art. 52 projektu ustawy wyłączono spod kontroli wyroby akcyzowe, które zostały przeznaczone na cele specjalne podmiotów określonych w tym przepisie. Dodatkowo, przepis ten zawiera upoważnienie dla Rady Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych warunków przedmiotowego wyłączenia.

Art. 53 projektu określa zakres podmiotowy kontroli. Kontroli celno-skarbowej podlegają podmioty zobowiązane do przestrzegania przepisów prawa w zakresie wskazanym jako przedmiot kontroli.

Art. 54 projektu wskazuje, iż kontrole celno-skarbowe, inne niż kontrole losowe lub wynikające z przepisów prawa, powinny uwzględniać ryzyko wystąpienia nieprawidłowości oraz ustalenie i ocenę środków niezbędnych do jego ograniczania, przy czym ryzyko w tym przypadku należy rozumieć, jako prawdopodobieństwo i skutki wystąpienia naruszenia przepisów prawa.

W art. 55 projektu w sposób wyczerpujący określono miejsce przeprowadzania czynności kontrolnych. Będą one mogły być przeprowadzane zarówno w urzędzie celno-skarbowym, jak i praktycznie w każdym miejscu związanym z prowadzoną przez kontrolowanego działalnością gospodarczą. Czynności kontrolne będą mogły być przeprowadzane również w innych urzędach obsługujących organy KAS. Przepis określa ponadto szczególne miejsca wykonywania niektórych rodzajów kontroli.

Unormowania zawarte w art. 56 projektu ustawy są powieleniem rozwiązań prawnych zawartych w obecnie obowiązującym art. 20a ustawy o Służbie Celnej i dotyczy zakresu zadań

naczelnika urzędu celno-skarbowego w przypadku kontroli związanych z przywozem towarów do portu morskiego.

Projektowany przepis art. 57 projektu ustawy „znosi” na potrzeby wykonywania kontroli właściwość miejscową naczelników urzędów celno-skarbowych. Każdy naczelnik urzędu celno-skarbowego będzie mógł wykonywać kontrolę celno-skarbową na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od siedziby kontrolowanego. Rozwiązanie to będzie miało bezpośredni wpływ na usprawnienie oraz przyspieszenie prowadzonej kontroli. Wprowadzenie takiego rozwiązania podyktowane jest również potrzebą skuteczniejszego wykorzystania potencjału organów KAS. Rozwiązanie to wyeliminuje występujące w niektórych sytuacjach problemy związane z ustalaniem organu właściwego do przeprowadzania kontroli, a także utrudnianie prowadzenia kontroli poprzez zmianę siedziby, miejsca zamieszkania lub miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Do zadań Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przypisano koordynowanie kontroli celno-skarbowych wykonywanych przez naczelników urzędów celno-skarbowych, tak aby wyeliminować zjawisko podejmowania działań kontrolnych przez kilka organów KAS wobec tego samego podmiotu.

Art. 58 projektu ustawy zawiera rozwiązania dotyczące kwestii związanych z wszczęciem kontroli celno-skarbowej i sposobem jej prowadzenia. Wszczęcie kontroli następuje z urzędu, na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej udzielonego kontrolującemu. Datą wszczęcia kontroli, podobnie jak obecnie, będzie dzień doręczenia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli. Projektowana regulacja przewiduje również możliwość przeprowadzenia kontroli na podstawie legitymacji służbowej w przypadku podejrzenia, że nie są przestrzegane przepisy oraz okoliczności faktyczne przemawiają za niezwłocznym przeprowadzeniem kontroli. Poprzez odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów Działu VI Ordynacji podatkowej (w tym przypadku art. 284a), na kontrolującego będzie nałożony obowiązek dostarczenia upoważnienia do kontroli w terminie późniejszym.

Projektowany przepis umożliwia również kontrolowanemu, w zakresie kontroli celno-skarbowej dotyczącej przestrzegania przepisów prawa podatkowego, złożenie w terminie 14 dni od dnia doręczenia upoważnienia do kontroli, skorygowanie deklaracji w zakresie objętym kontrolą. Przepis ten stanowi przeciwieństwo aktualnie obowiązujących rozwiązań, które przewidują, że na czas prowadzenia kontroli prawo do korekty zostaje zawieszone.

Dodatkowo, przepis ten reguluje szczególną kwestię upoważnień do wykonywania kontroli oraz określa zasady podejmowania kontroli w zależności od miejsca, w którym odbywa się kontrola. Przepis ten ma na celu skrócenie procedur formalnych przy kontrolach doraźnych

wymagających natychmiastowego ich podjęcia lub wykonywanych systematycznie w podmiotach, jak również w miejscach, w których nie można precyzyjnie określić statusu podmiotu kontrolowanego przed podjęciem czynności kontrolnych. Kontrole te, wykonywane są na podstawie stałego upoważnienia do wykonywania kontroli, przy czym niektóre z rodzajów kontroli doraźnych mogą być wykonywane wyłącznie przez umundurowanego funkcjonariusza wyposażonego w znak identyfikacji osobistej.

Ponadto w art. 58 w ust. 6 wskazane zostały elementy, które powinno zawierać upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, natomiast ust. 8 tego przepisu stanowi, że w uzasadnionych przypadkach naczelnik urzędu celno-skarbowego może dokonać zmiany upoważnienia.

Przepis art. 59 ust. 1 wskazuje podstawowy termin zakończenia kontroli celno-skarbowej. W aktualnym stanie prawnym zakończenie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego, zgodnie z art. 139 § 1 Ordynacji podatkowej, powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Mając na uwadze fakt, iż kontrola celno-skarbowa nakierowana będzie na wykrywanie i zwalczanie nieprawidłowości na wielką skalę, o wysokim stopniu złożoności, podstawowy termin na zakończenie tej kontroli winien być dłuższy. Zwrócić należy również uwagę, iż orzecznictwo sądowe, w sytuacji stwierdzenia przez organ kontroli oszustwa podatkowego w zakresie podatku VAT, akcentuje konieczność prowadzenia działań kontrolnych u podmiotów uczestniczących w łańcuchu dostaw towarów. Ograniczenie czynności kontrolnych tylko do transakcji dokonanych przez podmiot kontrolowany nie pozwoliłoby na wykrycie procederu tzw. karuzeli podatkowej, w którym transakcje tzw. "znikającego podatnika" oraz transakcje podmiotu występującego o zwrot podatku w związku z dokonaniem czynności opodatkowanych stawką podatku w wysokości 0%, z reguły nie następują bezpośrednio po sobie (vide: wyrok WSA z dnia 23 kwietnia 2015 r. I SAB/OI 5/15). Dodatkowo z orzeczeń ETS (m.in. C-80/11 oraz C-142/11) wynika, iż obowiązkiem organów podatkowych, które kwestionują prawo do odliczenia, jest wykazanie, że podatnik w tych konkretnych okolicznościach powinien wiedzieć, że transakcja nie spełnia pewnych standardów biznesowych właściwych dla tego typu zdarzeń. Powyższe powoduje konieczność zebrania stosownych dowodów, co automatycznie przekłada się na wydłużenie postępowania.

Z kolei projektowane rozwiązania art. 60 regulują kompetencje naczelnika urzędu celno-skarbowego do uzyskania informacji od banków i innych instytucji finansowych. Powyższe uprawnienie stanowi gwarancję skutecznej walki z przestępczością gospodarczą, w szczególności związaną z wyłudzeniami podatku od towarów i usług.

Art. 61 projektu przewiduje ograniczenie kręgu podmiotów uprawnionych do dostępu do informacji, pozyskanych w trybie określonym w art. 60 przez naczelnika urzędu celno-skarbowego od banków i innych instytucji finansowych.

W art. 62 projektu określono katalog uprawnień przysługujących kontrolującemu. Zakres uprawnień wynika z konieczności wyposażenia kontrolujących w adekwatne do zakresu ich działania instrumenty. Szeroki katalog uprawnień wynika także w znacznej mierze z połączenia administracji celnej, skarbowej i podatkowej, a także z unifikacji procedury.

W ramach kontroli celno-skarbowej będzie przysługiwało uprawnienie do:

- 1) żądania udostępniania akt, ewidencji, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów związanych z przedmiotem kontroli celno-skarbowej oraz do sporządzania z nich odpisów, kopii, wyciągów, notatek, wydruków i udokumentowanego pobierania danych w formie elektronicznej;
- 2) wstępu, przebywania i poruszania się na gruncie oraz w budynku, lokalu lub innym pomieszczeniu kontrolowanego;
- 3) dokonywania oględzin;
- 4) legitymowania lub ustalania w inny sposób tożsamości osób jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- 5) przesłuchiwania kontrolowanego lub świadków;
- 6) przeszukiwania lokali, w tym lokali mieszkalnych, innych pomieszczeń i miejsc oraz rzeczy, w tym z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych;
- 7) zasięgania opinii biegłych;
- 8) zabezpieczania zebranych dowodów;
- 9) żądania przeprowadzenia spisu z natury;
- 10) sporządzania szkiców, kopiowania, filmowania, fotografowania oraz dokonywania nagrań dźwiękowych;
- 11) zbierania innych niezbędnych materiałów w zakresie objętym kontrolą celno-skarbową;
- 12) badania towarów, surowców, półproduktów i wyrobów, w tym pobrania próbek towarów, surowców, półproduktów i wyrobów gotowych w celu ich zbadania;
- 13) żądania powtórzenia, jeżeli to możliwe, każdej czynności, w wyniku której uzyskuje się dane o przyjmowanych, wydawanych lub wprowadzanych do procesu produkcyjnego surowcach, materiałach, produkcji w toku i półproduktach oraz uzyskanych produktach, wyrobach gotowych i wysokości strat produkcyjnych;
- 14) przeprowadzania w uzasadnionych przypadkach, w drodze eksperymentu, doświadczenia lub odtworzenia możliwości gry na automacie lub gry na innym urządzeniu;

- 15) żądania zamknięcia dokumentacji dotyczącej towarów i czynności podlegających kontroli w celu umożliwienia porównania rzeczywistego stanu ze stanem ewidencyjnym;
- 16) uczestniczenia w podlegających kontroli celno-skarbowej czynnościach, przestrzegania prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy;
- 17) żądania złożenia wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli celno-skarbowej;
- 18) nakładania zamknięć urzędowych na urządzenia, pomieszczenia, naczynia oraz środki transportu.

Ponadto kontrolujący mający status funkcjonariuszy zostali wyposażeni dodatkowo w kompetencje, wśród których jest m.in. w uprawnienie do przeszukiwania osób, przeprowadzania rewizji towarów, wyrobów i środków transportu, konwoju i strzeżenia towarów, kontroli przesyłek pocztowych, zatrzymywania pojazdów i wykonywania innych czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego, przeprowadzenia kontroli rodzaju używanego paliwa przez pobranie próbek paliwa ze zbiornika pojazdu lub innego środka przewozowego.

Przepisy art. 63-65 projektu ustawy stanowią powielenie przepisów zawartych w obecnie obowiązujących przepisach art. 42- 44 ustawy o Służbie Celnej dotyczących zamknięcia urzędowego, konwoju towarów jak również strzeżenia towarów przez funkcjonariuszy.

Treść art. 66 projektu zawiera rozwiązania prawne dotyczące zasad przeprowadzania czynności o charakterze kontrolnym po zatrzymaniu pojazdu lub środka przewozowego przez funkcjonariuszy.

Projektowany przepis art. 67 określa kompetencję naczelnika urzędu celno-skarbowego, w zakresie kontroli przesyłek pocztowych. Dodatkowo przedmiotowa regulacja przewiduje delegację dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych, który w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw łączności określi w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady wykonywania kontroli przesyłek pocztowych.

W art. 68 projektu określono dla przedsiębiorców świadczących usługi pocztowe obowiązek nieodpłatnego udostępniania naczelnikowi urzędu celno-skarbowego, także w formie elektronicznej, w związku z prowadzoną kontrolą przesyłek pocztowych, określonych danych.

W art. 69 projektu uregulowano podstawowe obowiązki jakie ustawa nakłada na kontrolowanego, pracowników oraz osoby współdziałające z kontrolowanym, podmiot prowadzący lub przechowujący księgi podatkowe lub dokumenty, osoby wykonujące czynności podlegające kontroli celno-skarbowej. Przepis ten stanowi zintegrowanie

obowiązków wynikających z dotychczas obowiązujących przepisów dla kontroli wykonywanych przez Służbę Celną, pracowników urzędów skarbowych oraz organy kontroli skarbowej. I tak wskazane wyżej osoby są obowiązane:

- 1) umożliwić wgląd w dokumenty i ewidencje objęte zakresem kontroli celno-skarbowej w tym dokumenty handlowe, księgowe i finansowe, nawet jeżeli mają charakter poufny, w tym dokumenty elektroniczne;
- 2) udzielać niezbędnej pomocy technicznej, jeżeli dokumenty lub ewidencje będące przedmiotem kontroli zostały sporządzone z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych;
- 3) przedstawiać na żądanie urzędowe tłumaczenie na język polski dokumentów mających znaczenie dla kontroli, sporządzonych w języku obcym;
- 4) udostępniać towary, urządzenia oraz środki transportu oraz zapewnić dostęp do pomieszczeń oraz innych miejsc będących przedmiotem kontroli celno-skarbowej;
- 5) wydawać za pokwitowaniem towary lub dokumenty na czas trwania kontroli celno-skarbowej, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- 6) przeprowadzać na żądanie spis z natury w zakresie niezbędnym na potrzeby kontroli celno-skarbowej;
- 7) umożliwiać zbadanie towarów, surowców, półproduktów i wyrobów gotowych, w tym przez pobranie ich próbek;
- 8) udostępniać w niezbędnym zakresie środki łączności, a także inne urządzenia techniczne, jeżeli są one niezbędne do wykonania kontroli;
- 9) umożliwiać sporządzanie kopii, szkiców, filmowanie i fotografowanie oraz dokonywanie nagrań dźwiękowych;
- 10) zapewniać warunki do wykonywania czynności kontrolnych, w tym - w miarę posiadanych możliwości - samodzielne pomieszczenie odpowiednie do rodzaju wykonywanych czynności i miejsce do przechowywania dokumentów;
- 11) udzielać wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli celno-skarbowej.

W art. 70 projektu ustawy uregulowano dodatkowo możliwość przeprowadzania oględzin również w przypadku, gdy określony przedmiot znajduje się w posiadaniu innej osoby niż kontrolowany. Ma to służyć potwierdzeniu rzetelności dokumentów i ewidencji kontrolowanego, w szczególności potwierdzających zaistnienie określonych operacji gospodarczych związanych z zakresem kontroli.

Art. 71 projektu przewiduje szczególne obowiązki podmiotów podlegających kontroli w zakresie wymienionym w tym przepisie. Dotyczy to kontroli przestrzegania przepisów prawa

podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy; kontroli przepisów dotyczących gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach (gry hazardowe); kontroli przepisów prawa podatkowego w zakresie wydobycia urobku rudy miedzi, produkcji koncentratu, wydobycia gazu ziemnego lub ropy naftowej. Podmioty prowadzące działalność w zakresie wymienionym w tym przepisie są obowiązane do zapewnienia określonych warunków i środków do sprawnego przeprowadzania kontroli celno-skarbowej.

W treści art. 72 projektu ustawy uregulowana została kwestia kosztów związanych z realizacją obowiązków podmiotów podlegających kontroli. Zasadą jest, że koszty obciążają podmioty podlegające kontroli z wyjątkiem kosztów związanych ze sporządzaniem kopii dokumentów oraz kosztów korzystania ze środków łączności i innych urządzeń technicznych.

Ekonomika prowadzenia kontroli celno-skarbowej uzasadnia wprowadzenie art. 73 dającego możliwość przesłuchania kontrolowanego, biegłego lub świadka przy użyciu urządzeń technicznych, umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość. Ten sposób przesłuchania może znaleźć zastosowanie, w szczególności w sytuacji przebywania świadka, biegłego lub kontrolowanego poza siedzibą organu prowadzącego kontrolę. Projektowany przepis określa dodatkowo, sposób dokumentowania czynności kontrolnych.

W celu zapewnienia skuteczności kontroli, w przypadkach niecierpiących zwłoki, kontrolujący zostali w art. 74 projektu ustawy wyposażeni w kompetencję uprawniającą do dokonywania przeszukań, bez uprzedniej zgody prokuratora, co zminimalizuje obawę, że dokumenty (dowody) mogą zostać przez kontrolowanego zniszczone lub ukryte. Czynność przeszukania będzie podlegała zatwierdzeniu przez właściwego prokuratora. W razie odmowy zatwierdzenia przeszukania materiały i informacje zebrane w toku czynności nie będą stanowić dowodu w kontroli celno-skarbowej, kontroli podatkowej, postępowaniu podatkowym, postępowaniu celnym lub postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe. W sytuacjach typowych, gdy nie mamy do czynienia ze sprawą niecierpiącą zwłoki przeszukania będą dokonywane na zasadach przewidzianych w przepisach Działu VI Ordynacji podatkowej. Ponadto w celu dokładnego ustalenia stanu faktycznego, projektuje się, że naczelnik urzędu celno-skarbowego, na analogicznych zasadach, będzie mógł występować do innych osób o udostępnienie wskazanych przez niego przedmiotów.

Art. 75 projektu zawiera regulację dotyczącą sposobu prowadzenia przeszukania osób przez funkcjonariusza w sytuacji, gdy nie można w inny sposób stwierdzić, czy osoba przewozi towary, co do których nie zostały spełnione wymogi przewidziane przepisami prawa.

Przepis art. 76 projektu ustawy reguluje instytucję tzw. kontroli krzyżowej, czyli możliwości sprawdzenia prawidłowości i rzetelności dokumentów kontrolowanego u jego kontrahentów. Rozwiązanie to obowiązuje również w aktualnym stanie prawnym.

W projektowanej ustawie w art. 77 zawarto możliwość zabezpieczenia przez naczelnika urzędu celno-skarbowego, w drodze decyzji, zobowiązania podatkowego oraz należności celnych na majątku kontrolowanego. Organ prowadzący kontrolę posiada wiedzę o sytuacji faktycznej i prawnej kontrolowanego oraz może dokonywać bieżącej weryfikacji działań podejmowanych przez kontrolowanego pod kątem wystąpienia przesłanek wskazanych w art. 33 § 1 Ordynacji podatkowej.

Odwołanie od decyzji będzie rozpatrywał ten sam naczelnik urzędu celno-skarbowego, który wydał zaskarżoną decyzję. Rozwiązanie to jest kompatybilne z zasadami rozpatrywania odwołań od decyzji podatkowych wynikającymi z art. 80 projektu ustawy, gdzie przedstawione zostało szersze uzasadnienia dla wprowadzenia takiego rozwiązania.

W art. 78 projektu zawarto obowiązek sporządzania protokołu z czynności przeprowadzanych w toku kontroli, co pozostaje w zgodzie z zasadą oficjalności utrwalania wszelkich czynności w toku kontroli. Ma to związek ze specyfiką kontroli, w której istotne znaczenie odgrywają dowody służące odtworzeniu zaistniałych zdarzeń.

Zgodnie z postanowieniami art. 79 projektu, po zakończeniu czynności kontrolnych dokonywanych w czasie kontroli celno-skarbowej, prowadzonej w zakresie przestrzegania przepisów prawa podatkowego, doręcza się wynik kontroli. Przepis wskazuje również elementy, jakie powinny być zawarte w wyniku kontroli. Są to:

- 1) oznaczenie organu;
- 2) wskazanie kontrolowanego;
- 3) datę wydania;
- 4) zakres kontroli celno-skarbowej;
- 5) informację o stwierdzonych nieprawidłowościach lub ich braku;
- 6) pouczenie o prawie złożenia korekty deklaracji;
- 7) podpis naczelnika urzędu celno-skarbowego lub osoby zastępującej naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Doręczenie wyniku kontroli kończy kontrolę celno-skarbową. Ponadto przepis ust. 3 tego artykułu ustanawia dla podatnika prawo do skorygowania, w zakresie objętym kontrolą, uprzednio złożonej deklaracji podatkowej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wyniku kontroli. Ponadto w art. 79 określono inne przypadki, w których przysługuje prawo do korekty deklaracji po zakończeniu kontroli celno-skarbowej. Określono również kiedy złożona korekta nie wywołuje skutków prawnych.

Dodatkowo przepis wskazuje wyjątki, kiedy nie sporządza się wyniku kontroli. Ze względu na specyfikę przedmiotu będzie to miało miejsce w przypadku kontroli przestrzegania przepisów prawa podatkowego związanych z ewidencjonowaniem obrotu za pomocą kas rejestrujących, a ponadto w przypadku kontroli przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy oraz kontroli przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie wydobywania uróbku rudy miedzi, produkcji koncentratu, wydobywania gazu ziemnego lub ropy naftowej, o których mowa w ustawie z dnia 2 marca 2012 r. o podatku od wydobywania niektórych kopalin, jeżeli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zgodnie z postanowieniami art. 80 projektu ustawy w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów prawa podatkowego, zakończona kontrola celno-skarbowa przekształca się w postępowanie podatkowe, jeżeli kontrolowany nie złożył korekty deklaracji albo organ nie uwzględnił złożonej korekty. Przekształcenie następuje w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie. Do przeprowadzenia postępowania podatkowego, które będzie kończyło się wydaniem decyzji właściwy jest naczelnik urzędu celno-skarbowego, który sporządził wynik kontroli.

W przypadku decyzji wydanej przez naczelnika urzędu celno-skarbowego będzie od nich przysługiwało odwołanie (niedewolutywne) do tego naczelnika urzędu celno-skarbowego, który wydał decyzję. Takie rozwiązanie wydaje się zasadne biorąc pod uwagę złożoność zadań, które mają realizować naczelnicy urzędów celno-skarbowych. Będzie do nich należało m. in. wykrywanie i zwalczanie nieprawidłowości na wielką skalę, w sytuacjach, gdy rozmiary, złożoność i stopień oddziaływania występujących uchybień w sposób istotny wpływają na system bezpieczeństwa finansowego państwa. Ponieważ będą to sprawy specyficzne o dużym ciężarze gatunkowym zasadnym jest przyjęcie proponowanego rozwiązania. Stopień

specjalizacji funkcjonariuszy i pracowników urzędów celno-skarbowych pozwoli na zapewnienie wysokiego poziomu realizacji zadań.

Rozpatrzenie odwołania przez organ, który wydał zaskarżoną decyzję, jest rozwiązaniem funkcjonującym obecnie w systemie prawa podatkowego. Reguluje to art. 221 Ordynacji podatkowej, który stanowi, że w przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, dyrektora izby skarbowej, dyrektora izby celnej lub przez samorządowe kolegium odwoławcze odwołanie od decyzji rozpatruje ten sam organ podatkowy, stosując odpowiednio przepisy o postępowaniu odwoławczym. Katalog organów określonych w art. 221 Ordynacji podatkowej zostanie więc rozszerzony o naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Po wydaniu ostatecznej decyzji strona będzie miała możliwość skorzystania z prawa do wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

Projektowany przepis art. 80 ust. 2 reguluje sytuację, gdy kontrolowany skorzystał z prawa do skorygowania uprzednio złożonej deklaracji podatkowej i organ uwzględnił złożoną przez niego korektę. W takiej sytuacji kontrolowanemu doręcza się zawiadomienie o uwzględnieniu korekty deklaracji.

Art. 80 ust. 3 reguluje procedurę zakończenia kontroli celno-skarbowej w przypadku śmierci kontrolowanego. W tym przypadku naczelnik urzędu celno-skarbowego kończy kontrolę adnotacją, którą pozostawia się w aktach kontroli.

Przepisy projektowanego art. 81 ustawy określają sposób zakończenia kontroli celno-skarbowej w odniesieniu do spraw, o których mowa w art. 50 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 pkt 2-5 i 9 ustawy. W przypadku kontroli w zakresie:

- 1) przestrzegania przepisów prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów w obrocie między obszarem celnym Unii Europejskiej a państwami trzecimi, w szczególności przepisów dotyczących towarów objętych ograniczeniami lub zakazami,
- 2) przestrzegania przepisów regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, oraz zgodności tej działalności z udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem,
- 3) przystosowania zakładów produkcyjnych do rejestrowania i stosowania receptur zarejestrowanych we właściwej agencji płatniczej ustanowionej zgodnie z art. 3 ustawy z

dnia 30 lipca 2003 r. o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej,

- 4) stosowania receptur, o których mowa w pkt 2, oraz prawidłowości deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z refundacją wywozową,
 - 5) działalności zakładów produkcyjnych i przetwórczych w zakresie prawidłowości deklaracji dotyczących surowców wykorzystywanych przy produkcji towarów wywożonych z wnioskiem o refundację wywozową,
 - 6) prawidłowości wypłaty refundacji wywozowych przyznawanych w przypadku wywozu produktów rolnych do państw trzecich, realizowanych w ramach finansowania wspólnej polityki rolnej, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013 i na zasadach określonych w tytule V rozdziale III tego rozporządzenia,
 - 7) prawidłowości i prawdziwości oświadczeń o stanie majątkowym składanych przez osoby pełniące służbę albo zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS.
- kontrola celno-skarbowa kończy się protokołem.

W art. 82 projektu ustawy określony został sposób zakończenia kontroli celno-skarbowej prowadzonej wobec rezydentów oraz nierezydentów w zakresie prawa dewizowego. W tym przypadku kontrola kończy się wynikiem kontroli, a przepis art. 79 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Projektowany art. 83 wprowadza obowiązek prowadzenia akt kontroli. Akta te będą odzwierciedlały przebieg czynności wykonywanych w jej toku i będą obejmowały w szczególności upoważnienia do kontroli, dokumenty zgromadzone w jej toku, protokoły z przeprowadzonych dowodów oraz wynik kontroli. Dokumentowanie wszystkich przeprowadzonych czynności w ramach prowadzonej kontroli zagwarantuje transparentność podejmowanych działań przez kontrolujących, a jednocześnie będzie stanowiło dowód tego, co zostało ustalone. Akta kontroli będą mogły być prowadzone i przetwarzane przy wykorzystaniu narzędzi informatycznych. Przepis określa również rodzaje kontroli celno-skarbowej, dla których nie prowadzi się akt.

Projektowana w art. 84 regulacja przewiduje, że jeżeli po zakończeniu kontroli celno-skarbowej kontrolowany złoży kolejną korektę deklaracji (inną niż przewiduje to art. 79 ust. 3), w zakresie objętym tą kontrolą, naczelnik urzędu celno-skarbowego może podjąć zakończoną kontrolę, a czynności przeprowadzone w zakończonej już kontroli, która jest podejmowana, pozostają w mocy. Podjęcie kontroli celno-skarbowej będzie następowało w drodze postanowienia, na które nie służy zażalenie.

Projektowane przepisy art. 85-89 zawierają delegacje dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do wydania aktów wykonawczych dotyczących spraw związanych z kontrolą celno-skarbową, które nie wymagają uregulowania w drodze ustawy.

W art. 90 projektu ustawy wskazano, iż do kontroli nie stosuje się przepisów rozdziału 5 (Kontrola działalności gospodarczej przedsiębiorcy) ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Powyższe uzasadnione jest faktem, iż kontrole kierowane będą w szczególności do podmiotów, w stosunku do których istnieje podejrzenie prowadzenia działalności z naruszeniem przepisów prawa.

Projektowany art. 91 zawiera wskazanie katalogu przepisów Ordynacji podatkowej, które będą stosowane w zakresie nieuregulowanym w projekcie ustawy.

Rozdział 2.

Audyt

Przepisy art. 92-95 projektu ustawy zawierają regulacje dotyczące audytu.

Obecnie przepisy dotyczące przeprowadzania audytu znajdują się w ustawie o kontroli skarbowej. Projekt ustawy o KAS porządkuje kwestie z tym związane. Zgodnie z projektowanymi regulacjami audyt obejmuje ocenę:

- 1) gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- 2) gospodarowania środkami publicznymi innymi niż określone w pkt 1, z wyłączeniem badania celowości wykorzystania środków zaliczanych do dochodów własnych i subwencji ogólnej jednostki samorządu terytorialnego;
- 3) wywiązywania się z warunków finansowania pomocy ze środków, o których mowa w pkt 1 i 2;
- 4) wykorzystania i rozporządzania mieniem państwowym;
- 5) wykorzystania mienia otrzymanego od Skarbu Państwa w celu realizacji zadań publicznych oraz prawidłowości prywatyzacji mienia Skarbu Państwa;
- 6) wypełniania zobowiązań wynikających z udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji, w tym wykorzystania środków, których spłatę poręczył lub gwarantował Skarb Państwa, z ich przeznaczeniem.

Na mocy proponowanych rozwiązań audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) należy do

zadań Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Pozostałe czynności w zakresie audytu, wymienione w pkt 2-6, wykonuje dyrektor izby administracji skarbowej.

Z przeprowadzonego audytu właściwy organ sporządza sprawozdanie, opinię albo zalecenie, które doręcza się audytowanemu. Audytowany jest zobowiązany w terminie wyznaczonym przez właściwy organ poinformować ten organ o podjętych działaniach w związku z doręczonym sprawozdaniem, opinią lub zaleceniem.

Rozdział 3.

Czynności audytowe

Rozdział 3 projektu „Czynności audytowe”, odpowiada rozdziałowi 4 dotychczasowej ustawy o Służbie Celnej. Wprowadza do krajowego porządku prawnego obowiązki wynikające z art. 39 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (UKC), w zakresie badania warunków i kryteriów na potrzeby pozwoleń wydanych na podstawie przepisów prawa celnego oraz ich dalszego monitorowania po wydaniu pozwolenia.

Organami uprawnionymi do prowadzenia czynności audytowych są dyrektorzy izb administracji skarbowej. Czynności audytowe prowadzone są w zakresie ustalania czy podmiot występujący z wnioskiem o wydanie pozwolenia spełnia warunki lub kryteria wymagane do jego wydania a następnie monitorowania ich spełnienia już po wydaniu pozwolenia.

Czynności audytowe od audytu, o którym mowa w rozdziale 2, różnią się podstawą prawną, celem, przedmiotem, zakresem oraz trybem, w jakim te czynności są przeprowadzane. Kwestie te w znacznym stopniu regulują przepisy unijnego prawa celnego i odnoszą te czynności do badania działalności przedsiębiorcy pod kątem spełnienia warunków wynikających z art. 39 UKC, głównie na potrzeby uzyskania ułatwień w prowadzeniu działalności gospodarczej w zakresie obrotu towarowego z zagranicą. Szczególnym przykładem są ułatwienia w kontroli celnej, a w szczególności kontroli prowadzonej pod kątem bezpieczeństwa i ochrony. Ułatwienia te przyznawane są podmiotom, które po spełnieniu określonych warunków z art. 39 UKC zostały uznane za bezpieczne ogniwo w międzynarodowym łańcuchu dostaw. Zatem czynności audytowe pod tym względem mają ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa Unii Europejskiej, co stanowi cel strategiczny w realizowany w ramach unijnego Programu AEO. Od tych czynności zależy także bezpieczeństwo w każdym z rodzajów transportu, a w szczególności w transporcie lotniczym, gdyż przepisy unijne uwzględniają także wzajemne uznawanie pozwoleń wydawanych przez organy lotnictwa cywilnego w zakresie bezpieczeństwa i ochrony.

Sposób wykonywania czynności audytowych i ich zakres wynika wprost z art. 24-29 RWKC i są one realizowane w ten sam sposób w trzech procedurach wynikających z prawa celnego:

- a) postępowań prowadzonych na wniosek o wydanie pozwoleń wynikających z prawa celnego, gdzie wymagane jest spełnienie warunku, o którym mowa w art. 39 UKC,
- b) monitorowania, o którym mowa w art. 23 ust. 5 UKC, na potrzeby pozwoleń, o których mowa lit. a oraz
- c) ponownej oceny, o której mowa w art. 23 ust. 4 lit. a UKC.

Skutkiem tych czynności może być unieważnienie, cofnięcie lub zmiana decyzji o wydaniu pozwolenia.

W związku z tak szczegółowym ujęciem przedmiotowych kwestii w prawodawstwie unijnym nie ma potrzeby ich ponownego regulowania w przepisach krajowych.

Dlatego rozdział 3 działu V projektu ustawy reguluje kwestie uprawnień organów Krajowej Administracji Skarbowej, jako administracji właściwej do wykonywania przedmiotowych czynności, zakres oraz sposób dokumentowania.

Rozdział 4.

Urzędowe sprawdzenie

Przepisy art. 103-109 projektu regulują zakres, tryb oraz sposób dokumentowania przez Krajową Administrację Skarbową czynności mających na celu ustalenie, czy warunki do prowadzenia kontroli celno-skarbowych spełnione są przez podmioty ubiegające się o wydanie zezwoleń wynikających w szczególności z przepisów ustawy o podatku akcyzowym, o grach hazardowych i ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin, których wydanie uzależnione jest od przeprowadzenia urzędowego sprawdzenia.

Organem uprawnionym do prowadzenia urzędowego sprawdzenia jest właściwy naczelnik urzędu celno-skarbowego. Urzędowe sprawdzenie obejmuje ustalenie, w miejscu prowadzenia działalności podlegającej kontroli, czy są zapewnione odpowiednie warunki i środki określone przepisami prawa.

W art. 103 wskazano organ właściwy do przeprowadzania urzędowego sprawdzenia oraz przypadki fakultatywnego i obligatoryjnego wykonania tej czynności.

Z kolei przepis art. 104 określa definicję urzędowego sprawdzenia, oraz dodatkowo rozszerza ją dla potrzeb ustawy o podatku akcyzowym o sprawdzenie innych warunków, wynikających z tej ustawy.

Art. 105 projektu określa sposób rozpoczęcia oraz dokumenty wymagane do rozpoczęcia procedury urzędowego sprawdzenia. Przepis ten pozwala również na uznanie wniosku o wydanie lub zmianę zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego i zarejestrowanego

odbiorcy, za zgłoszenie wymagane w ust. 1 tego artykułu. Ponadto przepis nakłada na podmioty obowiązek aktualizowania danych, w oparciu o które zainicjowano procedurę urzędowego sprawdzenia.

Przepis art. 106 projektu określa sposób dokumentowania czynności urzędowego sprawdzenia, a także sposób i formę ich zatwierdzania. Daje on również uprawnienie do wniesienia zażalenia na postanowienie organu KAS w tym przedmiocie.

Art. 107 projektu zawiera regulację dotyczącą wydania zaleceń przez organ KAS w przypadku niespełnienia przez podmiot warunków do kontroli i określa, w jakim trybie następuje odmowa zatwierdzenia akt weryfikacyjnych.

Natomiast projektowany art. 108 zawiera delegację dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do wydania rozporządzeń dotyczących spraw związanych z kwestią urzędowego sprawdzenia.

Rozdział 5.

Szczególne uprawnienia organów KAS i funkcjonariuszy

W rozdziale 5 projektu zostały określone uprawnienia szczególne przewidziane dla organów KAS oraz funkcjonariuszy w celu skutecznego wykonywania określonych zadań KAS.

W art. 110 ust. 1 projektu przewidziane zostało uprawnienie organów KAS w zakresie uzyskiwania, gromadzenia, przetwarzania i wykorzystywania m.in. informacji i danych osobowych podmiotów podlegających kontroli oraz podmiotów, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa albo przestępstwa skarbowego. Uprawnienie w tym zakresie może być wykonywane również w drodze czynności operacyjno-rozpoznawczych i przysługuje ono wyłącznie funkcjonariuszom pełniącym służbę w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych, o których mowa w art. 110 ust. 3. Regulacja w tej części jest ukierunkowana w szczególności na zwalczanie oszustw podatkowych i celnych, przynoszących ogromne straty dla budżetu państwa, zwłaszcza w zakresie związanym z wyłudzeniem nienależnego zwrotu podatku VAT (karuzele podatkowe) oraz obrotem towarowym z zagranicą, w szczególności związanym z uszczuplaniem należności celnych i innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów, podatkiem VAT z tytułu importu towarów, podatkiem akcyzowym, podatkiem od gier. Powyższe uprawnienia mają również służyć zwalczaniu przestępstw korupcyjnych popełnianych przez osoby zatrudnione lub pełniące służbę w KAS. Materiały i informacje uzyskane w toku wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych mają istotne znaczenie dla udowodnienia popełnienia

przestępstwa osobom za nie odpowiedzialnym, co często nie jest możliwe przy wykorzystaniu tylko i wyłącznie czynności administracyjnych. Taki tryb postępowania ma niezwykle istotne znaczenie, szczególnie w sprawach dotyczących tzw. oszustw karuzelowych, unikania opodatkowania w podatku od towarów i usług, jak też w podatku dochodowym od osób prawnych. W takich przypadkach zgromadzony w trakcie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych materiał dowodowy przekazany m.in. do kontroli ma podstawowe znaczenie dla udowodnienia świadomości sprawców przestępstw skarbowych i osób, które udzielają im pomocy, a przez to ich eliminacji z obrotu gospodarczego. Wynika to z faktu, że kontrola oraz postępowanie w sprawie o przestępstwo skarbowe są ze sobą nierozzerwanie związane. W zwalczaniu zorganizowanej przestępczości gospodarczej, powodującej straty budżetu państwa na wielką skalę metody operacyjne są najbardziej skuteczne.

Zawarte w projekcie ustawy uprawnienie do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, w tym prowadzenia obserwacji (art. 114), stosowania kontroli operacyjnej (art. 115), przesyłki niejawnie nadzorowanej (art. 116) oraz pozyskiwania danych telekomunikacyjnych zostało wprost przeniesione z ustawy o kontroli skarbowej, z rozdziału dotyczącego wywiadu skarbowego i dostosowane, w szczególności w odniesieniu do uprawnienia w zakresie pozyskiwania danych telekomunikacyjnych do wyroku Trybunału Konstytucyjnego sygn. akt K 23/11 z dnia 30 lipca 2014 r. poprzez przeniesienie regulacji zawartych w tym zakresie w ustawie z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 147), wykonujących przedmiotowy wyrok, która weszła w życie 7 lutego br.

Również regulacje zawarte w przepisach dotyczących postępowania z danymi i materiałami uzyskanymi, w szczególności w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych tj. ich przekazywania (art. 118) oraz niszczenia (art. 119) zostały przeniesione z ustawy o kontroli skarbowej z rozdziału dotyczącego wywiadu skarbowego i dostosowane do wskazanej wyżej ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw, jak również do całego projektu ustawy o KAS. Podobnie, na grunt niniejszej ustawy zostały przeniesione, z uwzględnieniem sytuacji prawnej wynikającej z ww. ustawy, przepisy ustawy o kontroli skarbowej dotyczące pozyskiwania w toku czynności wywiadu skarbowego, w tym operacyjno-rozpoznawczych, danych od innych podmiotów, w tym od podmiotów i służb uprawnionych do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych (art. 123) oraz współdziałania z tymi podmiotami i służbami (art. 122), jak również przepis mówiący o możliwości korzystania przez funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze z pomocy innych osób (art. 125), w tym kwestie wynagradzania tych osób, oraz regulacja mówiąca o funduszu

operacyjnym, z którego pokrywane są koszty podejmowanych czynności operacyjno-rozpoznawczych, która została uzupełniona o możliwość finansowania z tego funduszu szkoleń specjalistycznych (art. 127).

W projekcie znalazł się także przepis (art. 128) dotyczący obowiązku zapewnienia przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej ochrony form, środków i metod wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz własnych obiektów i danych funkcjonariuszy wykonujących te czynności oraz o możliwości posługiwania się przez ww. funkcjonariuszy tzw. dokumentami legalizacyjnymi (regulacja przeniesiona z art. 37a ustawy o kontroli skarbowej). Przepis ten został ponadto uzupełniony, na wzór innych służb uprawnionych do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, o regulację stanowiącą o braku odpowiedzialności m.in. funkcjonariuszy posługujących się tymi dokumentami (art. 128 ust. 3).

Regulacje zawarte w Rozdziale 5 w części dotyczącej czynności operacyjno-rozpoznawczych zawierają przepisy umożliwiające ingerencję państwa w wolności jednostki ze względu na ochronę interesu ogólnospołecznego i ogólnopaństwowego. Zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw. Zjawisko przestępczości skarbowej, celnej i korupcyjnej, zwłaszcza wyłudzenia podatku VAT na ogromną skalę, bez wątpienia stanowią istotne zagrożenie dla bezpieczeństwa finansowego państwa oraz porządku publicznego. Z tego też powodu czynności operacyjno-rozpoznawcze należy uznać, w świetle norm Konstytucji, za środki proporcjonalne do zwalczania tego rodzaju przestępczości.

Konsolidacja służb celnych, podatkowych i kontroli skarbowej ma również na celu usprawnienie działalności służb i zwiększenie skuteczności ich działania. Projekt ustawy nie przewiduje przy tym dla Służby Celno-Skarbowej rozszerzenia przedmiotowego zakresu uprawnień związanych z ograniczeniem praw i wolności obywatelskich. Przyjęte rozwiązanie polegające na przeniesieniu do projektowanej ustawy obowiązujących regulacji nie ma zatem na celu zwiększenia represyjności aparatu skarbowego ani stworzenia nowej formacji policyjnej. Należy jednocześnie wskazać, że funkcjonariusze będą formacją „elitarną”, stanowiącą tylko część wszystkich osób pracujących w ramach KAS.

Jednocześnie przyjęty w projekcie ustawy model rozwiązania polegający na przyznaniu dotychczasowych uprawnień funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej jest uzasadniony,

biorąc pod uwagę, że blisko 20% (19,7% według szacunków Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową) wszelkiej działalności gospodarczej prowadzona jest w szarej strefie. Od kilku lat wartość ta systematycznie się zwiększa.

Szara strefa nie tylko stanowi duże zagrożenie dla finansów państwa, ale znacząco zakłóca mechanizmy konkurencyjne w gospodarce. Konieczne jest zatem podjęcie działań wspierających uczciwych przedsiębiorców w prowadzeniu biznesu i przeciwdziałających oszustwom na wielką skalę, zwłaszcza związanych z wyłudzeniami podatku VAT.

Dodatkowo, w ramach szczególnych uprawnień, w art. 130 określony został katalog uprawnień funkcjonariuszy, którzy będą mieli m.in. prawo do :

- zatrzymywania i przeszukiwania osób, zatrzymywania rzeczy oraz przeszukiwania lokali mieszkalnych, pomieszczeń i innych miejsc, bagażu, ładunku, środków transportu i statków w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego - (przepis ten stanowi odzwierciedlenie obecnie obowiązującego przepisu art. 72 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej. Rozszerzenie katalogu niezbędne jest do prawidłowego realizowania zadań grup kontrolnych, obecnie Grup Mobilnych i Realizacyjnych, które wykonując kontrole na drogach, nie powinny być ograniczane do kontroli wyrobów alkoholowych czy też tytoniowych pochodzących wyłącznie spoza Unii Europejskiej);
- zatrzymywania i przeszukiwania urządzeń zawierających dane informatyczne lub systemów informatycznych, w zakresie danych przechowywanych w tych urządzeniach lub systemach albo na nośnikach, w tym korespondencji przesyłanej pocztą elektroniczną w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego;
- zatrzymywania osób wskutek pościgu, o którym mowa w artykule 20 Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wzajemnej pomocy i współpracy między administracjami celnymi, sporządzonej w Brukseli dnia 18 grudnia 1997 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 6, poz. 31), w celu niezwłocznego przekazania ich funkcjonariuszom administracji celnej właściwego państwa członkowskiego;
- zatrzymywania osób i przedmiotów, których dane wprowadzone zostały do systemów, o których mowa w ustawie z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie

Informacyjnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1203), w celu podjęcia wnioskowanych we wpisie działań albo do bezzwłocznego przekazania osoby lub przedmiotu uprawnionemu organowi;

- konwoju, o którym mowa w art. 4 pkt 3 lit. c-g ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej;
- nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia i wykroczenia skarbowe, na zasadach określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia i Kodeksie karnym skarbowym;
- zwracania się o niezbędną pomoc do innych jednostek organizacyjnych, przedsiębiorców i organizacji społecznych, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa.

Ustawa określa w art. 133 ustawy przypadki zatrzymywania „statków”, oraz przeprowadzenia wobec nich kontroli. Ponadto, wskazano że dowódcy jednostek pływających mogą zatrzymywać statki lub wzywać do zastosowania się do wydanych poleceń. Jednocześnie w artykule tym określono uprawnienia jakie przysługują dowódcy jednostki pływającej podczas wykonywanej kontroli oraz w jakich sytuacjach dowódca jednostki pływającej może korzystać z tych uprawnień. Projektowane przepisy określają także jakie znaki sygnałowe i wizualne będą stosowane przez jednostki pływające w celu zatrzymania statków.

Ponadto określono zasady działania funkcjonariuszy na morskich wodach terytorialnych i morskich wodach wewnętrznych oraz zasady postępowania w przypadkach, gdy statek nie zatrzyma się do kontroli oraz zasady współpracy z jednostkami Straży Granicznej. Zasady szczegółowej współpracy obu wymienionych służb określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia. Jednocześnie projekt ustawy definiuje jednostki pływające, które nie podlegają kontroli.

Projekt ustawy przewiduje delegację dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia w drodze rozporządzenia sposobu oznakowania jednostek pływających, który zapewni szybką ich identyfikację. Zmiana ta ma na celu zdefiniowanie podstaw prawnych do skutecznej ochrony granicy morskiej Polski jako granicy celnej Unii Europejskiej (obecnie obowiązujący art. 47 ustawy o Służbie Celnej).

Ponadto funkcjonariusze mają prawo do stosowania broni i środków przymusu bezpośredniego. Zasady użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej określone są w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2013 poz. 628, z późn. zm.).

Planowane wyposażenie funkcjonariuszy w środki przymusu bezpośredniego i broń palną niezbędne jest w związku ze szczególnym charakterem realizowanych zadań, w tym czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz warunkami w jakich zadania te będą wykonywane. Należy dodać, iż niejednokrotnie przestępstwa związane z wyłudzeniem podatku VAT czy też obrotem towarowym, między innymi paliwami czy też przemysłem wyrobów akcyzowych popełniane są przez zorganizowane grupy przestępcze, w związku z czym przy wykonywaniu kontroli występuje zwiększone ryzyko narażenia zdrowia lub życia funkcjonariuszy.

W art. 136 wprowadzono przypadki, które pozwalają funkcjonariuszom na użycie lub wykorzystanie broni palnej. Zasadą podstawową użycia broni palnej jest wyłącznie konieczność użycia w przypadku, gdy środki przymusu bezpośredniego okazały się niewystarczające lub ich użycie nie jest możliwe. Jednocześnie w ust. 3 w/w artykułu wskazane zostały przypadki, w których funkcjonariusze mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać. Dodatkowo ust. 5 tego artykułu określa, iż wyłącznie funkcjonariusz przeszkolony w zakresie związanym z używaniem lub wykorzystaniem broni może być wyposażony w broń palną.

Art. 137 projektowanej ustawy stanowi delegację dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych, który w drodze rozporządzenia określi uzbrojenie przysługujące funkcjonariuszom, kryteria i tryb przydziału broni palnej oraz normy uzbrojenia, normy wyposażenia niezbędnego do wykonywania czynności służbowych oraz warunki przyznawania środków przymusu bezpośredniego. Obecnie uprawnienia w zakresie prawa użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, przysługują wyłącznie funkcjonariuszom celnym pełniącym służbę w wyodrębnionych komórkach oraz pracownikom urzędów kontroli skarbowej zatrudnionym w tzw. grupach realizacyjnych kontroli skarbowej oraz w komórkach wywiadu skarbowego.

Dział VI. Praca w KAS i służba w Służbie Celno-Skarbowej

Dział VI projektu ustawy reguluje zagadnienia związane z pracą w Krajowej Administracji Skarbowej i służbą w Służbie Celno-Skarbowej.

W art. 141 ust. 1 projektu ustawy wskazano kategorie osób, które mogą być zatrudnione lub pełnić służbę w jednostkach organizacyjnych KAS; są to:

- 1) członkowie korpusu służby cywilnej, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1111 i 1199, z 2015 r. poz. 211, 1220 i 1269 oraz z 2016 r. poz. 34);
- 2) funkcjonariusze;
- 3) pracownicy, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy

(Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.);

- 4) pracownicy, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 269, z 2014 r. poz. 1199 oraz z 2015 r. poz. 1220).

Rozróżnienie na powyższe kategorie jest wynikiem zróżnicowania zadań, jakie są przypisane Krajowej Administracji Skarbowej. Wskazanie ww. kategorii jest niezbędne, w celu dalszego określenia i uszczegółowienia uprawnień i obowiązków osób, podlegających rygorom związanym z rodzajem nawiązanego stosunku pracy albo stosunku służbowego.

Dalsze przepisy normują szczegółowo prawa i obowiązki funkcjonariuszy. Tak szczegółowe unormowanie wynika z faktu, że uchylana jest ustawa o Służbie Celnej i należy rozwiązania zawarte w ustawie o Służbie Celnej przenieść do projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej. W stosunku do pracowników wskazanych w art. 141 ust. 1 projektu ustawy w pkt 1-3 będą miały zastosowanie przepisy ustaw obowiązujących. Ponadto zgodnie z ust. 2 wyłączono z możliwości zatrudnienia lub pełnienia służby w jednostkach organizacyjnych KAS osoby, które pełniły służbę zawodową, pracowały i były współpracownikami organów bezpieczeństwa państwa. Przepisy ust. 3 nakładają na kandydatów do pracy i służby w jednostkach organizacyjnych KAS, urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r. obowiązek złożenia kierownikowi jednostki organizacyjnej oświadczenia dotyczącego zatrudnienia lub pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi. W celu zapewnienia jednolitości składanych oświadczeń, a w szczególności danych objętych oświadczeniem, przewiduje się wydanie przez Ministra Finansów rozporządzenia określającego wzór składanego oświadczenia.

W nowoutworzonej organizacji, jaką będzie KAS, pożądane będzie posiadanie przez osoby zatrudniane albo przyjmowane do służby nie tylko merytorycznych, ale również etycznych kwalifikacji. Przeszłość takich osób nie może budzić wątpliwości, wymagają tego bowiem szeroko rozumiana sprawiedliwość dziejowa, poczucie odpowiedzialności wobec historii i przyszłych pokoleń. Przyjęte rozwiązania umocnią prawidłowe funkcjonowanie mechanizmów demokratycznych w państwie prawnym.

Kolejny przepis projektu ustawy (art. 142) normuje zagadnienia dotyczące osób, realizujących zadania kierownika danej jednostki organizacyjnej. Zadania kierownika jednostki organizacyjnej w sprawach z zakresu pracy i służby funkcjonariuszy w izbie administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi oraz urzędami celno-skarbowymi wykonuje dyrektor izby administracji skarbowej. Natomiast zadania kierownika jednostki organizacyjnej wobec dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji

skarbowej, dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości, dyrektora Centrum Informatyki KAS oraz funkcjonariuszy pełniących służbę w komórkach organizacyjnych urzędu obsługującego Ministra Finansów wykonuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Projektowane rozwiązania mają znaczenie dla przebiegu pracy i służby w jednostkach organizacyjnych KAS, bowiem na kierownika jednostki organizacyjnej przepisy projektu nakładają określone zadania, wymienione w dalszej części tego działu.

Art. 143 projektu ustawy wskazuje, że pracownicy izby administracji skarbowej, realizujący w urzędach skarbowych zadania w zakresie określonym w art. 28 ust. 1 projektu ustawy oraz funkcjonariusze, realizujący w urzędach celno-skarbowych zadania w zakresie określonym w art. 33 ust. 1, podlegają odpowiednio naczelnikom urzędów skarbowych albo naczelnikom urzędów celno-skarbowych. Z brzmienia art. 143 ust. 2 z kolei jednoznacznie wynika, że w indywidualnych sprawach w zakresie ww. zadań dyrektor izby administracji skarbowej nie będzie mógł wydawać poleceń pracownikom i funkcjonariuszom tej izby administracji skarbowej. Przepis ten gwarantuje zachowanie dwuinstancyjności postępowania. W art. 143 ust. 3 określono przypadki, w których wymagane będzie uzyskanie stanowiska odpowiednio naczelnika urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego przy podejmowaniu decyzji kadrowych dotyczących pracowników, wykonujących zadania w urzędzie skarbowym oraz funkcjonariuszy, wykonujących zadania w urzędzie celno-skarbowym (sprawy z zakresu pracy i służby). Dotyczyć to będzie zmiany warunków pracy albo służby oraz wynagrodzenia albo uposażenia, rozwiązania stosunku pracy albo służby, przeniesienia do innego urzędu w rozumieniu ustawy o służbie cywilnej, jak i do Najwyższej Izby Kontroli w rozumieniu ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1096) oraz przeniesienia funkcjonariusza do innej jednostki organizacyjnej KAS. Przy czym w ust. 4 projektu ustawy wyraźnie zaznaczono, iż wskazane powyżej stanowisko naczelnika urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego jest wiążące dla dyrektora izby administracji skarbowej. Przyjęte rozwiązanie ma na celu wzmocnienie koniecznej niezależności organów pierwszej i drugiej instancji i będzie stanowić gwarancję niezależności pracownika oraz funkcjonariusza w działalności orzeczniczej.

Art. 144 ust. 1 projektu ustawy zawiera regulację, zgodnie z którą małżonkowie oraz osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie, powinowactwa pierwszego stopnia, przysposobienia, opieki lub kurateli, a także osoby prowadzące wspólne gospodarstwo domowe nie mogą być zatrudnione albo pełnić służby w jednostkach organizacyjnych KAS, jeżeli powstałby między tymi osobami stosunek podległości służbowej. Projektowany przepis uwzględnia sytuację, w której podległość służbowa może dotyczyć

zarówno funkcjonariuszy pełniących służbę, jak i osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych KAS. Rozwiązania powyższe pozwolą na wyeliminowanie sytuacji podejrzenia pracowników i funkcjonariuszy o brak bezstronności i obiektywizmu w związku z wykonywaniem zadań służbowych. Wprowadzane przepisy przyczynią się również do zwiększenia przejrzystości kadrowej i powinny przeciwdziałać zjawisku nepotyzmu. Ograniczy to nadużywanie zajmowanego stanowiska przez faworyzowanie i protegowanie niektórych członków rodziny i osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe z funkcjonariuszem czy osobą zatrudnioną w jednostkach organizacyjnych KAS.

W związku z powyższym pracownicy oraz funkcjonariusze odpowiednio zatrudnieni albo pełniący służbę w jednostkach organizacyjnych KAS będą mieli obowiązek złożenia pisemnej informacji kierownikowi jednostki organizacyjnej o zaistnieniu przesłanek, określonych w art. 144 ust. 2 projektu ustawy. Przedmiotowy przepis ma na celu uregulowanie procedury uzyskiwania informacji koniecznych do sprawdzenia faktycznego przestrzegania zakazu, o którym mowa w art. 144 ust. 1 projektu ustawy, jak również ma służyć prawidłowemu zarządzaniu kadrami. Celem tych informacji jest ustalenie istnienia stosunku podległości służbowej pomiędzy funkcjonariuszami i pracownikami zatrudnionymi w tej samej jednostce organizacyjnej KAS. Przepis art. 144 ust. 3-5 projektu ustawy reguluje również, jakie dane powinna zawierać ta informacja, termin jej złożenia oraz komu należy ją złożyć. Funkcjonariusz ani osoba zatrudniona w jednostkach organizacyjnych KAS nie może bowiem wykorzystywać własnych wpływów w celu zagwarantowania preferencyjnego traktowania w zatrudnianiu, nagradzaniu i promowaniu tych osób oraz uzyskiwaniu przez nie innych korzyści polegających np. na umacnianiu rodzinnych więzi i odpowiedniego poparcia. Przedmiotowe propozycje mają na celu zwiększenie przejrzystości życia publicznego w Polsce oraz pozwolą na uniknięcie ewentualnego konfliktu interesów.

Przepis art. 144 ust. 5 określa, że ww. informację dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej i dyrektor izby administracji skarbowej, ich zastępcy, naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego oraz dyrektor Krajowej Szkoły Skarbowości i dyrektor Centrum Informatyki KAS składają Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej.

W celu zapewnienia jednolitości stosowania tych przepisów, a w szczególności danych, jakie powinny być przekazywane przez funkcjonariuszy i osoby zatrudnione, przewiduje się wydanie przez Ministra Finansów rozporządzenia określającego wzór składanej przez nich informacji. Zgodnie z projektowanym art. 145 pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują następujące dodatki odpowiednio do wynagrodzenia albo uposażenia:

- dodatek kontrolerski w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego albo uposażenia

zasadniczego za wykonywanie kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej, z wyłączeniem kontroli, o której mowa w art. 50 ust. 2 pkt 9 projektu ustawy, audytu oraz czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130,

- dodatek kontrolerski w wysokości do 20% wynagrodzenia zasadniczego albo uposażenia zasadniczego dla kierowników komórek organizacyjnych, wykonujących ww. kontrolę, audyt lub czynności, którzy dokonują osobiście czynności w tym zakresie, opracowują lub weryfikują dokumentację prowadzonych wymienionych powyżej kontroli, audytu oraz czynności, w wymiarze co najmniej 20% czasu pracy lub służby,

- dodatek orzeczniczy w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego lub uposażenia zasadniczego dla pracownika oraz funkcjonariusza, zatrudnionego oraz pełniącego służbę na stanowisku radcy skarbowego za wykonywanie czynności organu, o których mowa w art. 13 § 2c Ordynacji podatkowej, w związku z wydawaniem rozstrzygnięć.

Analogiczne uprawnienia do otrzymywania dodatku kontrolerskiego funkcjonują obecnie w administracji podatkowej. Pracownicy urzędów i izb skarbowych otrzymują taki dodatek za wykonywanie kontroli podatkowej. Również w Służbie Celnej, funkcjonuje dodatek za wykonywane czynności kontrolne. Określa go rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie warunków otrzymywania dodatków do uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy celnych oraz wysokości tych dodatków. Stanowi ono, że dodatkami do uposażenia zasadniczego funkcjonariusza, uzasadnionymi szczególnymi zadaniami, warunkami lub miejscem pełnienia służby, są dodatki za realizację zadań w zakresie kontroli zgłoszeń celnych, towarów i osób, a także za sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem tych zadań oraz za realizację zadań kontrolnych, w tym za obsługę urządzeń RTG do prześwietlania pojazdów, kontenerów lub wagonów kolejowych oraz za służbę na jednostce pływającej Służby Celnej, a także za sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem tych zadań. Także pracownicy jednostek organizacyjnych kontroli skarbowej, otrzymują dodatek skarbowy za wykonanie czynności kontrolnych lub czynności operacyjno-rozpoznawczych. Dodatek ten przysługuje miesięcznie do wynagrodzenia, w wysokości do 50 % wynagrodzenia. A zatem prawo do dodatku kontrolerskiego nie jest nowym uprawnieniem.

Zarówno dodatek kontrolerski, jak i dodatek orzeczniczy wpisują się w motywacyjny system płac w KAS.

Przepisy przewidują, że Minister Finansów określi w drodze rozporządzenia stawki dodatku kontrolerskiego, zasady, warunki i tryb przyznawania, wypłaty, zmiany oraz utraty dodatku kontrolerskiego, uwzględniając potrzebę zwiększenia skuteczności kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej, z wyłączeniem kontroli, o której mowa w art. 50 ust. 2 pkt 9 projektu

ustawy, audytu oraz czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy poprzez zapewnienie motywacji do ich sprawnego wykonywania (art. 145 ust. 2 projektu ustawy). Natomiast zgodnie z art. 145 ust. 3 projektu ustawy stawki dodatku orzeczniczego, zasady, warunki i tryb przyznawania dodatku orzeczniczego, zmiany wysokości albo utraty dodatku orzeczniczego zostaną określone przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia, uwzględniając potrzebę zwiększenia skuteczność postępowań przez zapewnienie motywacji pracowników oraz funkcjonariuszy do sprawnego wykonywania czynności organu, o których mowa w art. 13 § 2c Ordynacji podatkowej, w związku z wydawaniem rozstrzygnięć.

Art. 146 projektu ustawy nakłada na pracowników zatrudnionych w Krajowej Informacji Skarbowej, izbie administracji skarbowej, Krajowej Szkole Skarbowości i Centrum Informatyki KAS obowiązek corocznego składania w terminie do 31 marca, oświadczenia o swoim stanie majątkowym, co będzie pozostawało w zgodzie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. poz. 1584, z 2008 r. poz. 1458, z 2009 r. poz. 1375, z 2010 r. poz. 1228 oraz z 2015 r. poz. 1635).

Zasadą będzie składanie przedmiotowych oświadczeń kierownikowi jednostki organizacyjnej, w której pracownicy są zatrudnieni. Jedyny wyjątek od ww. zasady będzie dotyczyć nie będącego funkcjonariuszem dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektora izby administracji skarbowej, ich zastępców, naczelnika urzędu skarbowego i jego zastępcy oraz dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości i dyrektora Centrum Informatyki KAS, którzy oświadczenia o stanie majątkowym będą składali Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej (art. 146 ust. 4 projektu ustawy).

Do dokonywania analizy oświadczeń składanych przez pracowników zatrudnionych w Krajowej Informacji Skarbowej i izbie administracji skarbowej uprawnieni będą kierownicy tych jednostek oraz komórka organizacyjna Ministerstwa Finansów, realizująca zadania w zakresie oświadczeń o stanie majątkowym. Natomiast analizę oświadczeń o stanie majątkowym, składanych przez pracowników zatrudnionych w Krajowej Szkole Skarbowości i Centrum Informatyki KAS oraz przez dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej i dyrektora izby administracji skarbowej, ich zastępców, naczelnika urzędu skarbowego i jego zastępcy oraz dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości i dyrektora Centrum Informatyki KAS dokonywać będzie komórka organizacyjna Ministerstwa Finansów, realizująca zadania w zakresie oświadczeń o stanie majątkowym (art. 146 ust. 3 i 5 projektu ustawy).

Jednocześnie w art. 146 ust. 6 projektu ustawy wskazano, że w zakresie nieuregulowanym w

ustawie do oświadczeń o stanie majątkowym stosuje się odpowiednio przepisy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

Art. 147 projektu ustawy normuje zagadnienie otrzymania przez członków korpusu służby cywilnej, zatrudnionych w urzędzie obsługującym Ministra Finansów albo w jednostce organizacyjnej KAS, propozycji pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej. Projekt ustawy przewiduje, że przeniesienie członka korpusu służby cywilnej do służby w Służbie Celno-Skarbowej wymaga zgody dyrektora generalnego urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub kierownika jednostki organizacyjnej wykonującego jego zadania, w której członek korpusu służby cywilnej jest zatrudniony. Członkowi korpusu służby cywilnej, który stał się funkcjonariuszem, okres stażu pracy w służbie cywilnej lub jednostkach organizacyjnych KAS wlicza się do okresu służby w Służbie Celno-Skarbowej. Przepis ten również reguluje kwestię w zakresie prawa do wynagrodzenia rocznego. Mianowicie w ust. 10 określono, że członek korpusu służby cywilnej, który stał się funkcjonariuszem i pracował przez okres krótszy niż 6 miesięcy w danym roku kalendarzowym, nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w wysokości proporcjonalnej do okresu pracy w urzędzie obsługującym Ministra Finansów albo w jednostce organizacyjnej KAS, za który przysługuje wynagrodzenie roczne. Kolejny rozdział (3 –Przebieg służby w Służbie Celno-Skarbowej) tego działu reguluje zagadnienia przebiegu służby w Służbie Celno-Skarbowej, stanowiąc tym samym rodzaj odrębnej pragmatyki służbowej.

W art. 148 projektu ustawy określono, kto może pełnić służbę w Służbie Celno-Skarbowej. W stosunku do obowiązujących przepisów zawartych w ustawie o Służbie Celnej nie ma zmian. Natomiast dodatkowe wymagania określono dla funkcjonariuszy wykonujących czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy. W ww. przypadku funkcjonariuszem może być osoba, która dodatkowo:

- 1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie;
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 3) posiada zdolność fizyczną i psychiczną do służby w formacjach uzbrojonych, podległych szczególnej dyscyplinie służbowej, której gotowa jest się podporządkować;
- 4) daje rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

Projektowana regulacja precyzyjnie określa wymagania dla osób ubiegających się o pełnienie służby. Wskazanie kryteriów ma zapewnić prawidłowy dobór funkcjonariuszy w tej służbie.

Art. 149 i art. 150 projektu ustawy regulują nabór do służby w Służbie Celno-Skarbowej. Podobnie jak w innych służbach mundurowych, w Służbie Celno-Skarbowej obowiązuje zasada, że każdy obywatel ma prawo do informacji o wolnych stanowiskach służbowych. Wyjątek dotyczy stanowisk, na których są wykonywane czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy; informacje dotyczące naboru na te stanowiska nie podlegają upowszechnieniu. Przyjęcie kandydata do służby w Służbie Celno-Skarbowej następuje po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, na które składają się: złożenie podania o przyjęcie do służby, kwestionariusza osobowego oraz dokumentów stwierdzających wymagane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe oraz zawierających dane o uprzednim zatrudnieniu, test wiedzy, rozmowa kwalifikacyjna, egzamin sprawności fizycznej, test psychologiczny i kompetencyjny, ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej, sprawdzenie w ewidencjach, rejestrach i kartotekach prawdziwości danych zawartych w kwestionariuszu osobowym, przeprowadzenie postępowania sprawdzającego określonego w przepisach o ochronie informacji niejawnych, a w przypadku kandydatów do służby, którzy będą wykonywać czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy dodatkowo badanie psychofizjologiczne. Projekt ustawy przewiduje możliwość zwolnienia kandydata do służby, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, z egzaminu sprawności fizycznej.

Przyjęto zasadę, że informacje o wyniku postępowania kwalifikacyjnego (z zastrzeżeniem kandydatów do służby w komórkach, w których wykonywane są czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy) stanowią informację publiczną w zakresie objętym wymaganiami określonymi w ogłoszeniu o postępowaniu kwalifikacyjnym. Przyjęcie takiego rozwiązania jest przejawem woli transparentnego działania Ministra Finansów i podległych służb.

Projektowana regulacja przewiduje również obowiązek określenia przez Ministra Finansów, w rozporządzeniu, kryteriów i szczegółowego trybu postępowania kwalifikacyjnego, co jest celowe z punktu widzenia jawności postępowania kwalifikacyjnego. Specyfika służby w służbach mundurowych jest uznawana w doktrynie za przesłankę uzasadniającą dopuszczalność wprowadzania wyższych wymagań personalnych, kwalifikacyjnych czy charakterologicznych w stosunku do kandydatów do służby.

Art. 151 projektu ustawy normuje nawiązanie stosunku służbowego w następujący sposób: stosunek służbowy funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej powstaje w drodze mianowania na podstawie zgłoszenia się do służby. Po przyjęciu do służby osoba mianowana

funkcjonariuszem służby przygotowawczej otrzymuje stopień aplikanta. Projekt ustawy przewiduje 2-letni okres służby przygotowawczej.

Art. 152 projektu ustawy, podobnie jak poprzednio obowiązująca w Służbie Celnej regulacja, konstytuuje obowiązki funkcjonariusza w służbie przygotowawczej. W okresie służby przygotowawczej funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej jest obowiązany:

- 1) odbyć szkolenie praktyczne;
- 2) potwierdzić egzaminem ukończenie zasadniczego kursu zawodowego albo złożyć egzamin zawodowy;

potwierdzić egzaminem znajomość języka obcego lub przedłożyć dokument potwierdzający znajomość języka obcego w zakresie umożliwiającym wykonywanie obowiązków służbowych.

Ponadto, zgodnie z projektem ustawy, Szef Krajowej Administracji Skarbowej posiada uprawnienie do: zwolnienia funkcjonariusza z obowiązku odbywania służby przygotowawczej, skrócenia okresu służby przygotowawczej oraz zwolnienia funkcjonariusza z poszczególnych obowiązków przewidzianych dla funkcjonariusza w służbie przygotowawczej (odbycia szkolenia praktycznego), jak również do przedłużenia okresu służby przygotowawczej. Możliwość zwolnienia z obowiązku odbywania służby przygotowawczej pozwoli na wykonywanie zadań służbowych bez dwuletniej służby. Ww. sytuacja będzie dotyczyła osób, które z racji posiadanych umiejętności i wiedzy albo z powodów określonych w przepisach odrębnych są niezbędne do wykonywanych zadań, a ponadto posiadają określoną wiedzę. Podobne regulacje istnieją obecnie w ustawie o Służbie Celnej.

Natomiast przedłużenie służby przygotowawczej będzie następowało na pisemny wniosek funkcjonariusza.

Projektowany art. 153 projektu ustawy ustala obowiązek okresowego opiniowania służbowego funkcjonariusza w okresie służby przygotowawczej nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Opinię taką sporządza bezpośredni przełożony aplikanta w porozumieniu z jego opiekunem. Taki tryb opiniowania zapewnia udział opiekuna funkcjonariusza w tym procesie, co ma wpływ na dalsze szkolenia praktyczne. Projekt ustawy przewiduje również środki odwoławcze od opinii okresowej, co gwarantuje funkcjonariuszom możliwość zweryfikowania prawidłowości wystawionej opinii oraz zapewnia im ochronę prawną.

Projektowany art. 154 określa warunki, jakie funkcjonariusz powinien spełnić w celu mianowania do służby stałej.

Art. 155 projektu ustawy reguluje kwestie mianowania funkcjonariusza do służby przygotowawczej albo do służby stałej, określając treść aktu mianowania (imię i nazwisko, datę mianowania oraz rodzaj służby). Mianowanie skutkować będzie otrzymaniem przez

funkcjonariusza legitymacji służbowej oraz znaku identyfikacyjnego. Kierownik jednostki organizacyjnej dokonując mianowania, wskaże jednostkę organizacyjną KAS, w której funkcjonariusz będzie pełnił służbę, a w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia mianowania, mianuje funkcjonariusza na stopień służbowy oraz określi w formie pisemnej stanowisko służbowe, uposażenie oraz miejsce pełnienia służby. Podobne rozwiązania obowiązują obecnie w ustawie o Służbie Celnej.

Art. 156 projektu ustawy ustanawia natomiast obowiązek złożenia ślubowania przez funkcjonariusza przed podjęciem służby, określając treść ślubowania. Brzmienie ślubowania zostało dostosowane do roty ślubowania funkcjonującej w innych służbach mundurowych (Straży Granicznej).

Art. 157 projektu ustawy normuje zagadnienie dokumentacji przebiegu służby funkcjonariusza. Minister Finansów będzie upoważniony do określenia sposobu prowadzenia tej dokumentacji. Rozwiązanie zaproponowane w art. 158, przewidujące środki na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego należnego w związku z mianowaniem ze służby przygotowawczej do służby stałej, ma równoważyć rygorystyczne wymogi, jakim podlegają funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej. Wprowadzenie takiego świadczenia dla funkcjonariuszy mianowanych do służby stałej, stanowi element motywacji do pozostania w jej szeregach. Jest to również regulacja służąca zahamowaniu fluktuacji kadr, mająca jednocześnie za zadanie zatrzymanie w szeregach Służby Celno-Skarbowej dobrze przeszkolonych i kompetentnych funkcjonariuszy, a także zachęcenie osób poszukujących zatrudnienia do podjęcia służby w szeregach Służby Celno-Skarbowej. Instytucja środków na zagospodarowanie przewidziana jest również w pragmatykach służbowych innych formacji, np. w Straży Granicznej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego. Rozwiązanie takie funkcjonuje również obecnie w Służbie Celnej, jednakże ze względu na ochronę budżetu Państwa projektowane przepisy ograniczają zakres podmiotowy uprawnionych do ww. świadczenia – świadczenie to przysługiwać będzie wyłącznie funkcjonariuszom mianowanym ze służby przygotowawczej do służby stałej, a nie jak ma to miejsce w obecnym stanie prawnym, w każdej sytuacji mianowania funkcjonariusza do służby stałej.

Art. 159 projektu ustawy zawiera uregulowania w zakresie zmian warunków pełnienia służby przez funkcjonariuszy. Funkcjonariuszowi można powierzyć pełnienie obowiązków służbowych na innym stanowisku na okres do 6 miesięcy z możliwością jego przedłużenia do 12 miesięcy. Przepis ust. 2 normuje przeniesienie funkcjonariusza na takie samo lub równorzędne stanowisko do innej jednostki organizacyjnej KAS w tej samej lub innej

miejsowości, w sytuacji, gdy wymagają tego potrzeby KAS. Natomiast ust. 3 przewiduje możliwość przeniesienia funkcjonariusza również na jego pisemny wniosek, jeżeli potrzeby KAS nie stanowią przeszkody. W związku z przeniesieniem do służby w innej miejscowości, przysługiwać będzie jednorazowe świadczenie pieniężne na zagospodarowanie, w wysokości jednomiesięcznego uposażenia, w przypadku, gdy łączy się z tym zmiana miejsca zamieszkania. Jednakże przy przeniesieniu na wniosek, funkcjonariuszowi nie będzie przysługiwało świadczenie pieniężne na zagospodarowanie.

Projekt przewiduje również przeniesienia czasowe na okres do 6 miesięcy w roku kalendarzowym do innej jednostki organizacyjnej KAS, w której wykonują zadania funkcjonariusze, w tej samej lub innej miejscowości (art. 159 ust. 5). Projekt zapewnia funkcjonariuszom, w przypadku powierzenia pełnienia obowiązków służbowych na innym stanowisku i w przypadkach przeniesienia do innej jednostki organizacyjnej KAS, uposażenie stosownie do wykonywanych obowiązków służbowych, lecz nie niższe od dotychczas otrzymywanego. Regulacja powyższa nie ma zastosowania do funkcjonariusza przeniesionego na jego pisemny wniosek.

Zgodnie z art. 159 ust. 7 projektu ustawy przeniesień, które łączą się z przeniesieniem do innych jednostek organizacyjnych KAS, o których mowa w art. 36 pkt 1 i 3 projektu ustawy, dokonuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 160 projektu ustawy wprowadza możliwość oddelegowania funkcjonariusza do wykonywania pracy poza Służbą Celno-Skarbową. W sytuacjach uzasadnionych, np. ekonomicznie czy też w związku z koniecznością wzmocnienia ochrony granic, istnieje konieczność współpracy międzyresortowej przedstawicieli wielu organów państwowych. Warunki i tryb oddelegowania, przyznawania uposażenia oraz innych świadczeń przysługujących funkcjonariuszowi w czasie oddelegowania; tryb postępowania w przypadku zmiany warunków oddelegowania, w tym w zakresie ustalania i wypłaty uposażenia oraz prawa do urlopu, tryb odwołania funkcjonariusza z oddelegowania oraz podmioty uprawnione do występowania z wnioskiem o oddelegowanie funkcjonariusza zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Finansów. Proponowane rozwiązania dotyczące oddelegowania funkcjonariusza do wykonywania pracy poza służbą funkcjonują obecnie w Służbie Celnej.

Zgodnie z projektowanym art. 161 funkcjonariusza służby stałej można oddelegować do pracy w instytucjach Unii Europejskiej, jednostkach utworzonych przez Unię Europejską albo w organizacjach międzynarodowych. Oddelegowanie nastąpi na czas wykonywania pracy, przy czym w trakcie oddelegowania funkcjonariuszowi będą przysługiwały świadczenia wynikające z ustawy, z wyjątkiem prawa do urlopów określonych w art. 214 ustawy. Jednocześnie w celu

zapewnienia zgodności projektowanej regulacji z dyrektywą 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego z dnia 4 listopada 2003 r. dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy (L 299/9), zaproponowano rozwiązanie, zgodnie z którym wyłączenie prawa do urlopów nie będzie obowiązywać w przypadku, gdy w instytucji Unii Europejskiej, jednostce utworzonej przez Unię Europejską albo organizacji międzynarodowej oddelegowany funkcjonariusz nie ma zapewnionego prawa do urlopu wypoczynkowego. Analogiczne rozwiązania, jak projektowane w ustawie o KAS występują obecnie w Służbie Celnej.

Art. 162 projektu ustawy wprowadza zasadę, zgodnie z którą Minister Finansów może udzielić pisemnej zgody na oddelegowanie funkcjonariusza do pełnienia funkcji przedstawiciela Służby Celno-Skarbowej przy polskich placówkach dyplomatycznych. Możliwość oddelegowania dotyczy funkcjonariuszy, którzy posiadają wiedzę teoretyczną i doświadczenie zawodowe w Służbie Celno-Skarbowej, potwierdzone uzyskaniem mianowania do służby stałej. W zakresie oddelegowania zastosowanie znajdują regulacje dotyczące oddelegowania do pracy w instytucjach Unii Europejskiej, jednostkach utworzonych przez Unię Europejską lub organizacjach międzynarodowych.

Art. 163 projektu ustawy zawiera rozwiązania prawne, które umożliwią pełnienie w szczególnych przypadkach służby na terytorium innego państwa. Skierowanie do takiej służby odbywać się będzie w ramach oddelegowania, w celu wykonania zadań zleconych przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, po wcześniejszym uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Akceptacja przez Ministra Finansów decyzji Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o delegowaniu funkcjonariusza do pełnienia służby na terenie innego państwa stanowić będzie element kontrolny, ograniczający ilość tego typu delegacji do przypadków niezbędnych z punktu widzenia interesów finansowych państwa.

Delegowanemu w tym trybie funkcjonariuszowi przysługiwałyby świadczenia wynikające z ustawy oraz dodatkowo należności związane z rozpoczęciem i zakończeniem służby na terytorium innego państwa w drodze do kraju lub innego państwa w celu załatwienia spraw służbowych, ryczałtu na pokrycie kosztów wyżywienia i zakwaterowania w miejscu pełnienia służby za granicą oraz zwrotu udokumentowanych kosztów niezbędnego leczenia za granicą – z wyłączeniem kosztów zakupu leków, których nabycie za granicą nie było konieczne, kosztów zabiegów chirurgii plastycznej i kosmetycznych oraz kosztów nabycia protez ortopedycznych, dentystycznych, okularów – i limitu bezpłatnych rozmów telefonicznych. Należności związane z rozpoczęciem i zakończeniem służby poza granicami kraju oraz w drodze do kraju lub innego państwa byłyby ustalane na warunkach określonych w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce

sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej. Zwrotem kosztów leczenia za granicą nie byłyby objęte świadczenia finansowane ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia. W przypadku śmierci funkcjonariusza za granicą transport zwłok do kraju odbywałby się na koszt KAS. Projektowana regulacja wymaga przepisu upoważniającego do wydania w tym zakresie aktu wykonawczego (art. 164 projektu ustawy). Proponowane rozwiązania dotyczące pełnienia w szczególnych przypadkach służby na terytorium innego państwa funkcjonują obecnie w Służbie Celnej.

Art. 165 projektu ustawy zawiera normy prawne, zgodnie z którymi nie można bez zgody zainteresowanego przenieść do pełnienia służby w innej miejscowości:

- 1) funkcjonariusza - kobiety w ciąży;
- 2) funkcjonariusza samodzielnie sprawującego opiekę nad dzieckiem do lat 18;
- 3) funkcjonariusza, któremu brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli okres służby umożliwia uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku.

Projektowane przepisy zapewniają ochronę dla rodziców oraz ze względu na wiek przedemerytalny.

Zgodnie z art. 166 projektu ustawy przeniesienia funkcjonariusza do innej miejscowości, z której dojazd do miejsca zamieszkania jest znacznie utrudniony, wymaga zapewnienia funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych, z uwzględnieniem jego sytuacji rodzinnej.

Regulacja proponowana w art. 167 przewiduje przyznanie równoważnika pieniężnego w przypadku, gdy zapewnienie funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych jest niemożliwe lub utrudnione oraz jeżeli on sam lub jego małżonek nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej. Jednocześnie zdefiniowano pojęcie „miejscowość pobliska”. Przepis zawiera też upoważnienie dla Ministra Finansów do określenia w rozporządzeniu wysokości, warunków przyznawania i zwracania równoważnika pieniężnego. Obecnie w ustawie o Służbie Celnej funkcjonuje analogiczna regulacja dotycząca przyznania równoważnika pieniężnego funkcjonariuszowi w związku z jego przeniesieniem do innej miejscowości.

W związku z instytucją przeniesienia funkcjonariusza na jego wniosek, przepis art. 168 wprowadza ograniczenie, iż w przypadku takiego przeniesienia nie przysługują funkcjonariuszowi świadczenia z art. 166 i art. 167 projektowanej ustawy (zapewnienie funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych, zwrot kosztów przeniesienia itd.).

Art. 169 projektu ustawy reguluje tryb postępowania w przypadku reorganizacji jednostki organizacyjnej KAS. W tej sytuacji funkcjonariusza można przenieść na inne lub równorzędne stanowisko, odpowiadające jego kwalifikacjom, jeżeli nie jest możliwe dalsze pełnienie służby na dotychczasowym stanowisku. W celu ochrony funkcjonariusza w projekcie ustawy umieszczono regulację, iż po przeniesieniu funkcjonariuszowi przysługuje przez okres 6 miesięcy uposażenie nie niższe od dotychczasowego. Obecnie rozwiązanie takie funkcjonuje w Służbie Celnej.

Art. 170 projektu ustawy dotyczy zniesienia jednostki organizacyjnej KAS. Kierownik jednostki organizacyjnej wstępujący w prawa i obowiązki kierownika znoszonej jednostki staje się stroną w dotychczasowych stosunkach służbowych. W ust. 2 uregulowano sytuację funkcjonariusza znoszonej jednostki; może on przyjąć bądź odmówić przyjęcia proponowanych warunków pełnienia służby. W wypadku odmowy przyjęcia proponowanych warunków, funkcjonariusza będzie się zwalniało ze służby w terminie uzależnionym od rodzaju służby (stała albo przygotowawcza).

W art. 171 projektu ustawy określono przypadki, w których funkcjonariusza można przenieść na niższe stanowisko służbowe. Takie przeniesienie może mieć miejsce w przypadku trwałej niezdolności do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku służbowym (przez okres 6 miesięcy funkcjonariusz zachowuje prawo do dotychczasowego uposażenia), likwidacji zajmowanego stanowiska, gdy nie ma możliwości przeniesienia go na inne równorzędne stanowisko w tej samej jednostce organizacyjnej KAS albo na pisemny wniosek funkcjonariusza. Aktualnie rozwiązania dotyczące przeniesienia na niższe stanowisko służbowe, analogiczne, jak proponowane w projekcie ustawy funkcjonują w Służbie Celnej.

Projektowany art. 172 zawiera uregulowania w zakresie przewidzianej możliwości przeniesienia funkcjonariusza do pracy w urzędzie obsługującym Ministra Finansów lub w jednostkach organizacyjnych KAS. Wskazano elementy, które powinna zawierać propozycja przeniesienia funkcjonariusza do pracy oraz osoby, które są uprawnione do składania takiej propozycji. Projekt stanowi, że przeniesienie funkcjonariusza do pracy może nastąpić za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej KAS, w której funkcjonariusz pełni służbę.

Dotychczasowy stosunek służbowy funkcjonariusza, który przyjął propozycję, przekształca się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, jednocześnie okres służby w Służbie Celnej oraz w Służbie Celno-Skarbowej wlicza się do stażu pracy. Do przeniesienia funkcjonariusza stosować się będzie art. 35 ust. 7 ustawy o służbie cywilnej.

W art. 173 projektu ustawy uregulowano uprawnienie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej do skierowania funkcjonariusza do pełnienia służby w systemie nadzwyczajnym. Sytuacja

wymagająca podwyższonej gotowości może dotyczyć w szczególności przypadków zagrożenia ochrony i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, w tym zgodności z prawem przywozu towarów na ten obszar oraz wywozu towarów z tego obszaru. W tym czasie funkcjonariusz pozostawać będzie w ciągłej dyspozycji przełożonego. Przyjęcie takiego rozwiązania zapewni wykonywanie zadań KAS w sposób ciągły, przede wszystkim w sytuacjach np. zwiększonego ryzyka związanego z importem niektórych towarów. Organizację pełnienia służby w systemie nadzwyczajnym, warunki i tryb kierowania do pełnienia tej służby, sposób jej pełnienia, dzienny tok służby, częstotliwość i wymiar przerw pomiędzy okresami pełnienia służby oraz rodzaje dokumentów w tym zakresie określi w rozporządzeniu Minister Finansów.

Art. 174 projektu ustawy przewiduje możliwość przeniesienia funkcjonariusza Policji albo Straży Granicznej, na własną prośbę, do służby w Służbie Celno-Skarbowej. Projektowane przepisy określają, kto i w jaki sposób dokonuje takiego przeniesienia oraz regulują uprawnienia funkcjonariuszy z tym związane. Przeniesienie takie będzie możliwe, jeżeli dany funkcjonariusz ma szczególne kwalifikacje do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej. W projekcie zawarte zostało również upoważnienie dla Ministra Finansów do wydania rozporządzenia, określającego:

- 1) szczegółowy tryb przenoszenia funkcjonariuszy do służby w Służbie Celno-Skarbowej;
- 2) równorzędność okresów służby, stażu i uzyskanych w dotychczasowych jednostkach kwalifikacji zawodowych;
- 3) rodzaje kwalifikacji, które mogą zostać uznane za szczególnie przydatne w Służbie Celno-Skarbowej.

Art. 175 projektu ustawy reguluje szczególne obowiązki w zakresie udokumentowania pożądanego stanu zdrowia przez funkcjonariuszy wykonujących czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy, a także funkcjonariusz przewidziany do wykonywania tych czynności (poprzez poddanie się testowi sprawności fizycznej, badaniu psychologicznemu oraz badaniu psychofizjologicznemu). Zagadnienia dotyczące przeprowadzania testu sprawności fizycznej oraz badań: psychologicznego i psychofizjologicznego zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Finansów.

Art. 176 projektu ustawy reguluje kwestie zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków służbowych. Zgodnie z projektem, obligatoryjnie zawiesza się funkcjonariusza w przypadku wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub karnego skarbowego w sprawie o umyślne przestępstwo skarbowe. Fakultatywnie można zawiesić funkcjonariusza w sytuacji wszczęcia postępowania karnego w sprawie o przestępstwo nieumyślne ścigane z oskarżenia publicznego

lub karnego skarbowego w sprawie o nieumyślne przestępstwo skarbowe lub postępowania dyscyplinarnego, jeżeli zawieszenie jest celowe z uwagi na dobro postępowania lub dobro KAS.

Zawieszenie w obu przypadkach polegać będzie na odsunięciu funkcjonariusza od wykonywania dotychczasowych obowiązków, jednocześnie można będzie powierzyć funkcjonariuszowi wykonywanie innych obowiązków służbowych. Pozostałe przepisy tej jednostki redakcyjnej regulują możliwość przedłużenia okresu zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych, zasady wliczania okresów zawieszenia do okresu pełnienia służby, kwestie wykonania decyzji o zawieszeniu w związku z wniesieniem od niej odwołania, obowiązki zdania legitymacji służbowej, znaku identyfikacyjnego itp.

Projektowane art. 177 i art. 178 określają obligatoryjne i fakultatywne przesłanki zwolnienia ze służby. Zgodnie z projektem, funkcjonariusza zwalnia się ze służby w przypadku:

- 1) orzeczenia trwałej niezdolności do służby;
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego;
- 4) nieprzydatności do służby, stwierdzonej w opinii okresowej w okresie służby przygotowawczej;
- 5) niespełnienia wymogów przewidzianych dla funkcjonariusza w służbie przygotowawczej;
- 6) odmowy złożenia ślubowania;
- 7) prawomocnego orzeczenia pozbawienia praw publicznych;
- 8) prawomocnego orzeczenia zakazu wykonywania zawodu funkcjonariusza;
- 9) odmowy wykonania decyzji w sprawie przeniesienia,
- 10) pisemnego zgłoszenia przez funkcjonariusza żądania zwolnienia ze służby;
- 11) niezgłoszenia się do służby w terminie 14 dni od dnia zakończenia okresu oddelegowania.

Natomiast funkcjonariusza można zwolnić (fakultatywnie) ze służby w sytuacji:

- 1) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie służby stałej, stwierdzonego w dwóch następujących po sobie ocenach okresowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy;
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo inne niż określone w art. 177 pkt 2;
- 3) powołania do innej służby państwowej, a także objęcia funkcji z wyboru w organach wykonawczych samorządu terytorialnego, podjęcia pracy w instytucji Unii Europejskiej, jednostce utworzonej przez Unię Europejską lub organizacji międzynarodowej;

- 4) niewyrażenia zgody na przeniesienie na niższe stanowisko służbowe;
- 5) nieobecności w służbie z powodu choroby trwającej dłużej niż rok;
- 6) warunkowego umorzenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego, jeżeli popełniony czyn dotyczył ściganego z oskarżenia publicznego lub popełnionego umyślnie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego;
- 7) dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na badania, o których mowa w art. 205 ust. 3, lub niepoddania się im, a także w przypadku dwukrotnego nieusprawiedliwionego niestawienia się na obserwację, o której mowa w art. 205 ust. 4, chyba że skierowanie do komisji lekarskiej nastąpiło na wniosek funkcjonariusza;
- 8) zaistnienia innej niż określone w pkt 1-7, ważnej przyczyny, jeżeli dalsze pozostawanie w służbie nie gwarantuje należytego wykonywania obowiązków służbowych w szczególności gdy wymaga tego dobro KAS lub gdy nastąpiła utrata zaufania niezbędnego do wykonywania obowiązków służbowych; zwolnienie funkcjonariusza ze służby może nastąpić w tym przypadku po zasięgnięciu opinii związku zawodowego funkcjonariuszy;
- 9) upływu 12 miesięcy okresu zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych, jeżeli nie ustąpiły przyczyny będące podstawą zawieszenia.

Art. 179 projektu ustawy reguluje sytuację funkcjonariusza w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego. Co do zasady, w ww. okresach nie można zwolnić funkcjonariusza. Jednakże w przypadku zwolnienia funkcjonariusza ze służby na podstawie art. 170 lub art. 178 ust. 1 pkt 8 w okresie ciąży, w czasie urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego lub urlopu rodzicielskiego przysługuje mu uposażenie do końca okresu ciąży oraz trwania wymienionego urlopu.

Przypadki wygaśnięcia stosunku służbowego funkcjonariusza określa art. 180 projektu ustawy.

Stosunek służbowy wygasa:

- 1) z dniem śmierci funkcjonariusza;
 - 2) w przypadku niezgłoszenia się funkcjonariusza do służby w ciągu 7 dni od dnia doręczenia: decyzji orzekającej o uchyleniu decyzji o zwolnieniu ze służby albo o stwierdzeniu nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby bądź prawomocnego wyroku sądu uchylającego decyzję o zwolnieniu ze służby albo orzeczenie dyscyplinarne o wydaleniu ze Służby Celno-Skarbowej.
- Instytucja wygaśnięcia stosunku służbowego funkcjonuje w służbach mundurowych, uregulowana również była w ustawie o Służbie Celnej.

Art. 181 projektu ustawy dotyczy terminów i formy zwolnienia ze służby. Projekt przewiduje obowiązek wydania i doręczenia decyzji o zwolnieniu ze służby. Okres, po którym następuje

zwolnienie ze służby, jest zróżnicowany ze względu na to, czy zwolnienie dotyczy funkcjonariusza w służbie przygotowawczej czy w służbie stałej. Występuje jednakże możliwość skrócenia na wniosek funkcjonariusza ustawowych terminów, po upływie których następuje zwolnienie, z tym że dotyczy ona zwolnienia ze służby na wniosek funkcjonariusza. Projekt dopuszcza możliwość zwolnienia funkcjonariusza od pełnienia służby, z zachowaniem prawa do uposażenia.

Projektowane art. 182 i 183 zawierają przepisy regulujące skutki wydanych orzeczeń, w wyniku których funkcjonariusz zostaje przywrócony do służby. Regulacje te mają na celu jasne i precyzyjne określenie sytuacji, w których funkcjonariusz zwolniony ze służby zostaje do niej przywrócony; terminy, w których funkcjonariusz powinien zgłosić się do służby; warunki, na jakich następuje przywrócenie oraz określają wysokość świadczenia pieniężnego, które przysługuje przywróconemu funkcjonariuszowi. Projektowane regulacje realizują linię orzeczniczą, w tym m. in. orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 października 2004 r. sygn. akt K 1/04. W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny wskazał, że logiczną konsekwencją definitywnego stwierdzenia nieistnienia podstaw do zwolnienia ze służby powinno być przywrócenie do niej, na jasnych i czytelnych zasadach. Przepisy prawne określające zasady przywrócenia do służby winny łagodzić konsekwencje rygoryzmu unormowań dotyczących zwolnienia ze służby w odniesieniu do osób, które zostały bezzasadnie oskarżone o popełnienie czynu zabronionego pod groźbą kary albo aresztowane.

Proponowane przepisy stanowią również ochronę dla funkcjonariuszy.

Art. 182 projektu ustawy stanowi, iż w przypadku uchylecia lub stwierdzenia nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby, kierownik jednostki organizacyjnej niezwłocznie wyznacza funkcjonariuszowi stanowisko służbowe zgodne z jego kwalifikacjami i dotychczasowym przebiegiem służby oraz określa termin podjęcia służby, miejsce pełnienia służby oraz stopień służbowy i uposażenie nie niższe od dotychczasowego. W takich sytuacjach prawo do uposażenia powstaje z dniem podjęcia służby, chyba że po zgłoszeniu się do służby zaistniały okoliczności usprawiedliwiające jej niepodjęcie. Ponieważ funkcjonariusz poniósł określone konsekwencje w związku z nieprawidłową decyzją kierownika jednostki organizacyjnej, uznano, że świadczenie pieniężne równe uposażeniu na stanowisku zajmowanym przed zwolnieniem, przysługuje mu za okres pozostawania poza służbą, nie więcej jednak niż za okres 6 miesięcy i nie mniej niż za 1 miesiąc. Świadczenie pieniężne wypłaca się w terminie 14 dni od dnia złożenia przez funkcjonariusza wniosku w tej sprawie wraz z dokumentem potwierdzającym fakt przywrócenia do służby. Z tych samych powodów (wadliwość decyzji) należy również uznać, że okres pozostawania poza służbą wlicza się do okresu służby, od

którego zależą uprawnienia i świadczenia należne funkcjonariuszowi. Za okres pozostawania poza służbą funkcjonariuszowi nie przysługuje prawo do urlopów, bowiem w tym czasie funkcjonariusz mógł podjąć inną pracę.

Podobne rozwiązania funkcjonują w innych służbach mundurowych (Policja, Straż Graniczna), również w zakresie określenia maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego przywróconemu do służby.

Art. 183 projektu ustawy reguluje przywrócenie funkcjonariusza do służby w przypadku prawomocnego:

- 1) umorzenia postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa;
- 2) uniewinnienia;
- 3) uchylecia prawomocnego wyroku skazującego.

Projekt stanowi, że w takich sytuacjach funkcjonariusz powinien zgłosić się do służby, w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku. W pozostałym zakresie do przywrócenia do służby w przypadkach określonych w niniejszym przepisie stosować należy odpowiednio przepisy obowiązujące przy przywracaniu do służby w sytuacji uchylecia lub stwierdzenia nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby z powodu jej niezgodności z prawem. Przyjęcie tych rozwiązań wynika z zasad sprawiedliwości społecznej, zgodnie z którymi obywatel nie może ponosić konsekwencji błędnych (wadliwych) orzeczeń właściwych organów. Skoro zatem funkcjonariusz został zwolniony ze służby np. w związku z orzeczeniem skazującym wydanym w postępowaniu karnym, które to orzeczenie zostało następnie uchylone, należy uznać, że powinno nastąpić przywrócenie do służby.

Art. 184 projektu ustawy pozostaje w ścisłej korelacji z omawianymi wyżej przepisami art. 178 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 oraz art. 180 projektu ustawy, stanowiąc łącznie kompleksowe rozwiązanie w zakresie zwolnienia ze służby funkcjonariuszy podejmujących pracę poza organizacją oraz zgłaszających zamiar powrotu do służby po jej zakończeniu. Wskazać przy tym należy, że charakter tej pracy został dokładnie określony i obejmuje powołanie do innej służby państwowej, objęcie funkcji z wyboru w organach wykonawczych samorządu terytorialnego, podjęcie pracy w instytucji Unii Europejskiej, w jednostce utworzonej przez Unię Europejską albo w organizacji międzynarodowej. W takich przypadkach złożony przez funkcjonariusza zwolnionego ze służby w związku z powołaniem do innej służby państwowej, objęciem funkcji z wyboru w organach wykonawczych samorządu terytorialnego, podjęciem pracy w instytucji Unii Europejskiej, w jednostce utworzonej przez Unię Europejską albo w organizacji międzynarodowej – któremu nie wygaśł stosunek służbowy – w terminie 7 dni od dnia

zakończenia pracy w ww. instytucjach wniosek skutkuje przywróceniem go do służby. Niezachowanie wyznaczonego, 7-dniowego, terminu skutkować będzie wygaśnięciem stosunku służbowego funkcjonariusza. Istotnym elementem tego rozwiązania jest obligatoryjne zwolnienie funkcjonariusza z postępowania kwalifikacyjnego na obejmowane stanowisko służbowe, które powinno być zgodne z kwalifikacjami funkcjonariusza i dotychczasowym przebiegiem służby. Kierownik jednostki organizacyjnej określi także funkcjonariuszowi termin podjęcia służby, miejsce pełnienia służby oraz stopień służbowy i uposażenie nie niższe od dotychczasowego.

Ze względu na konieczność opracowania w sposób kompleksowy tego zagadnienia zaprojektowany przepis przewiduje wliczenie okresu pozostawania funkcjonariusza poza służbą do okresu służby, od którego zależą uprawnienia i świadczenia należne funkcjonariuszowi – z zastrzeżeniem odmiennego uregulowania prawa do urlopów, o których mowa w art.214, które powracający do służby funkcjonariusz nabędzie od momentu powrotu do służby w Służbie Celno-Skarbowej. Dzięki odesłaniu do zaprojektowanego brzmienia przepisu art. 182, z ustawy jasno wynika jakie świadczenia i należności przysługują funkcjonariuszom za okres pozostawania poza służbą oraz zasady powrotu do służby.

Art. 185 projektu ustawy reguluje przywrócenie do służby w przypadku uchylecia określonych kar dyscyplinarnych. W takich sytuacjach funkcjonariusza, na jego wniosek, przywraca się do służby na poprzednich warunkach.

W związku z tym, że każde zatrudnienie/pełnienie służby powinno być udokumentowane, funkcjonariusz zwolniony ze służby lub którego stosunek służbowy wygaś niezwłocznie będzie otrzymywał świadectwo służby (art. 186 projektu ustawy). W przypadkach, gdy w świadectwie służby są nieprawidłowe dane, funkcjonariusz może żądać sprostowania świadectwa służby. W projekcie uregulowane zostało również prawo do żądania wydania świadectwa służby i sprostowania świadectwa służby w przypadku śmierci funkcjonariusza: z takim żądaniem może wystąpić małżonek lub inny członek rodziny spełniający warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z tytułu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wprowadzenie tej regulacji jest podyktowane funkcjonowaniem takich unormowań w innych obowiązujących przepisach dotyczących pracy lub służby. Szczegółowe dane, które powinno zawierać świadectwo służby, tryb wydawania i dokonywania sprostowań świadectw służby, informacje, które są zamieszczane w świadectwie służby na żądanie funkcjonariusza oraz wzór formularza świadectwa służby zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Finansów.

Art. 187 dotyczy czasu pełnienia służby przez funkcjonariusza.

Projekt wprowadza definicje ustawowe „doby” oraz „tygodnia”, co jest niezbędne ze względu na konieczność rozliczania czasu służby załóg jednostek pływających Służby Celno-Skarbowej wykonujących służbę w 24-godzinny systemie służby. Przyjęto, iż czas pełnienia służby funkcjonariusza wynosi przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 4 miesięcy. Możliwe jest przedłużenie czasu pełnienia służby, jedynie, gdy wymagają tego szczególne potrzeby służby. Liczba godzin przedłużonego czasu służby nie może przekroczyć dla funkcjonariusza 48 godzin tygodniowo w w/w okresie rozliczeniowym oraz 400 godzin w roku kalendarzowym. Powyższe rozwiązanie ma na celu ochronę uprawnień funkcjonariuszy, wprowadzając limit przedłużonego czasu służby w roku kalendarzowym, jednocześnie zapewniając ciągłość służby. Jednocześnie wskazano w ustawie, w jakich przypadkach jest dopuszczalne pełnienie służby w przedłużonym czasie.

Uregulowano również w ustawie obligatoryjny czas przeznaczony na wypoczynek – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pracy.

W ust. 10 przyznano funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w przedłużonym czasie służby – jeżeli czas pełnienia tej służby skutkuje skróceniem dobowego okresu nieprzerwanego odpoczynku – w następnej dobie dodatkowego czasu na wypoczynek w wymiarze zapewniającym wyrównanie przysługującego mu okresu nieprzerwanego odpoczynku dobowego. Propozycja ta wynika z faktu, że dyrektywa 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego z dnia 4 listopada 2003 r. dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy przyznaje każdemu pracownikowi prawo do 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku dobowego. Zgodnie z art. 17 dyrektywy 2003/88/WE odstępstwa od art. 3 regulującego minimalny dobowy odpoczynek są możliwe w pewnych sytuacjach, wskazanych w art. 17 ust. 3 dyrektywy, jednak pod warunkiem zapewnienia zainteresowanym pracownikom równoważnego okresu wyrównawczego odpoczynku lub – w wyjątkowych przypadkach, w których nie jest możliwe z powodów obiektywnych przyznanie takich równoważnych okresów wyrównawczego odpoczynku – pod warunkiem przyznania zainteresowanym pracownikom właściwej ochrony (art. 17 ust. 2). Zgodnie z orzecnictwem Trybunału Sprawiedliwości UE (m.in. sprawa C-151/02 *Londeshauptstadt Klei v. Norbert Jeager*, pkt 94, 97 i 103) równoważny okres wyrównawczego odpoczynku powinien być przyznawany bezpośrednio po okresie pracy, który ma rekompensować, i przed rozpoczęciem kolejnego okresu pracy, tak aby zapobiec powstaniu u pracownika stanu przemęczenia i w ten sposób chronić jego bezpieczeństwo i zdrowie.

W związku z koniecznością zapewnienia ciągłości służby na niektórych stanowiskach oraz z tym, że wykonywanie niektórych czynności nie może zostać przerwane w projekcie przyjęto, iż regulacje określające normy tygodniowe czasu służby (również dotyczące przedłużonego

czasu służby) jak również minimalny dobowy odpoczynek nie mają w tych przypadkach zastosowania.

W celu zapewnienia ciągłości służby przyjęto w projekcie, że za przedłużony czas służby, funkcjonariuszowi, przyznaje się, według jego wyboru, czas wolny od służby w tym samym wymiarze albo uposażenie za przedłużony czas służby, z tym, że w przypadkach uzasadnionych potrzebami służby o przyznaniu czasu wolnego od służby albo uposażenia za przedłużony czas służby decyduje kierownik jednostki organizacyjnej.

Ponieważ Służba Celno-Skarbowa wykonuje zadania, które są zadaniami ciągłymi, celowe jest wprowadzenie możliwości pełnienia służby w systemie zmianowym.

Kolejne regulacje wprowadzają odrębne zasady czasu służby dla członków załóg jednostek pływających Służby Celno-Skarbowej. Zamierzeniem tego rozwiązania jest optymalne wykorzystanie sprzętu pływającego oraz przeszkolonych załóg statków pływających Służby Celno-Skarbowej. Proponowane rozwiązania zakładają, że czas pełnienia służby funkcjonariusza pełniącego służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celno-Skarbowej może wynieść 24 godziny lub dłużej. Zgodnie z projektowanymi regulacjami, funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w załogowym rozkładzie czasu służby w składzie załogi jednostki pływającej przez okres 24 godzin lub dłuższy, udziela się co najmniej 8 godzin odpoczynku w ciągu doby służby, rozumianej jako 24 godziny, poczynając od godziny, w której funkcjonariusz rozpoczął służbę. Po zakończeniu służby w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celno-Skarbowej funkcjonariuszowi będzie udzielany czas na odpoczynek w wymiarze nie mniejszym niż czas służby pełnionej w składzie załogi. Ponadto zaproponowano rozwiązanie, zgodnie z którym funkcjonariuszowi pełniącemu służbę w składzie załogi jednostki pływającej Służby Celno-Skarbowej będzie przysługiwał, za każdy tydzień, minimalny okres nieprzerwanego odpoczynku w wymiarze 24 godzin. Okres rozliczeniowy w odniesieniu do tego funkcjonariusza będzie wynosił dwa tygodnie.

Przyjęta w projektowanym przepisie zasada odmiennego rozkładu czasu służby dla funkcjonariuszy pełniących służbę w składach załogi jednostek pływających Służby Celno-Skarbowej jest analogiczna do rozwiązań funkcjonujących obecnie w Służbie Celnej oraz w Straży Granicznej – pozwoli ona też lepiej zorganizować współdziałanie służb. Rozwiązanie takie jest zgodne z dyrektywą 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego z dnia 4 listopada 2003 r. dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy (L 299/9).

W ust. 19 ustanowiono obowiązek prowadzenia przez kierownika jednostki organizacyjnej ewidencji czasu służby funkcjonariusza w celu prawidłowego ustalenia jego uposażenia i innych świadczeń związanych ze służbą.

W ust. 20 Minister Finansów został upoważniony do określenia w rozporządzeniu:

- 1) rozkładu czasu służby;
- 2) sposobu ustalania wysokości uposażenia za przedłużony czas służby;
- 3) trybu wypłacania uposażenia albo udzielania czasu wolnego za przedłużony czas służby;
- 4) sposobu prowadzenia ewidencji czasu służby.

Zgodnie z projektowanym art. 188 funkcjonariusze pełnią służbę na stanowiskach służbowych. Jednocześnie w rozporządzeniu Ministra Finansów uregulowane zostaną zagadnienia dotyczące wykazu i kategorii stanowisk służbowych funkcjonariuszy, wymaganych kwalifikacji do zajmowania stanowisk służbowych, dokumentów potwierdzających ich spełnienie, trybu awansowania na stanowiska służbowe oraz trybu dokonywania zmian na stanowiskach służbowych.

W art. 189 projektu ustawy określono normę zgodnie, z którą stanowiska służbowe funkcjonariuszy w Służbie Celno-Skarbowej podlegają opisowi i wartościowaniu. Zasady dokonywania opisów i wartościowania stanowisk służbowych zostaną określone w zarządzeniu Ministra Finansów.

Art. 190 projektu wprowadza korpusy i stopnie oficerskie w Służbie Celno-Skarbowej, analogiczne do posiadanych przez funkcjonariuszy celnych oraz na wzór obowiązujących w Straży Granicznej i Policji.

Prawo mianowania na pierwszy stopień w korpusie oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej oraz na stopnie w korpusie generałów Służby Celno-Skarbowej przysługuje jedynie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Finansów. Dla Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przyznano kompetencje w zakresie mianowania na pozostałe stopnie oficerskie Służby Celno-Skarbowej.

Mianowania na stopnie służbowe Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oraz zastępcy Szefa Krajowej Administracji Skarbowej dokonuje Minister Finansów, natomiast mianowania dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów celno-skarbowych oraz ich zastępców dokonuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

W pozostałych przypadkach na stopnie służbowe w Służbie Celno-Skarbowej mianuje kierownik jednostki organizacyjnej.

Mianowanie na stopnie służbowe jest uzależnione od opinii służbowej oraz aktualnie zajmowanego stanowiska służbowego; na pierwszy stopień w korpusie podoficerów Służby Celno-Skarbowej mianowanie może nastąpić dopiero po zakończeniu służby przygotowawczej i mianowaniu do służby stałej.

Mianowanie na pierwszy stopień w korpusie aspirantów Służby Celno-Skarbowej uzależnione zostało od odbycia szkolenia specjalistycznego oraz potwierdzenia egzaminem ukończenia w/w szkolenia. Mianowanie na pierwszy stopień w korpusie oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej uzależnione zostało od posiadania wykształcenia wyższego, odbycia szkolenia specjalistycznego oraz potwierdzenia egzaminem ukończenia w/w szkolenia. Egzaminy takie przeprowadzać będzie komisja powoływana przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Szczegółowe uregulowanie kwestii związanych z organizacją szkolenia, egzaminów i powoływania komisji, przekazano do określenia w drodze rozporządzenia Ministrowi Finansów.

Wprowadzenie zasad nadawania stopni służbowych wymusza również obowiązek unormowania zasad noszenia stopnia, jego obniżania, pozbawiania i przywracania. Art. 191 projektu ustawy wprowadza zasadę, iż stopnie służbowe są dożywotnie i funkcjonariusz zwolniony ze służby może używać stopnia służbowego, z dodaniem określenia „w stanie spoczynku”, chyba że nastąpiła utrata tego stopnia.

Art. 192 projektu precyzuje przypadki utraty stopnia służbowego. Katalog ten obejmuje: zrzeczenie się obywatelstwa polskiego, orzeczenie prawomocnym wyrokiem sądu środka karnego pozbawienia praw publicznych, skazanie prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie lub umyślne przestępstwo skarbowe, prawomocne orzeczenie kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej.

Art. 193 projektu statuuje organy właściwe w zakresie pozbawienia stopnia służbowego bądź jego obniżenia (obniżenie stopnia służbowego może stanowić karę dyscyplinarną). Co do zasady, czyni to kierownik jednostki organizacyjnej. Wyjątek dotyczy pozbawienia stopnia oficerskiego (z korpusu oficerów młodszych Służby Celno-Skarbowej oraz z korpusu oficerów starszych Służby Celno-Skarbowej) – uprawnienie w tym zakresie przysługuje Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz pozbawienia stopnia nadinspektora i generała w korpusie generałów Służby Celno-Skarbowej - z uwagi na rangę stopnia o pozbawieniu decyduje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Finansów.

Przywrócenie stopnia służbowego reguluje art. 194 projektu. Przywrócenie stopnia służbowego następuje w przypadku uchylecia:

- 1) prawomocnego wyroku sądu orzekającego środek karny pozbawienia praw publicznych;
- 2) prawomocnego wyroku skazującego za przestępstwo popełnione umyślnie lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej;

4) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej pozbawienia stopnia oficerskiego lub generalskiego;

5) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej obniżenia stopnia służbowego.

Podobnie jak przy mianowaniu na stopień (obniżaniu, pozbawianiu stopnia), o przywróceniu stopnia, co do zasady, orzeka kierownik jednostki organizacyjnej. Szef Krajowej Administracji Skarbowej orzeka o przywróceniu stopnia oficerskiego. O przywróceniu stopnia nadinspektora i generała w korpusie generałów Służby Celno-Skarbowej orzeka Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Finansów.

Zgodnie z art. 195 projektu ustawy awans w stopniu służbowym następuje odpowiednio do zajmowanego stanowiska służbowego, posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz opinii służbowej, nie wcześniej niż po odbyciu służby w danym stopniu przez okres wskazany w projekcie; awans nie może nastąpić później niż po odbyciu 5 lat służby w stopniach: szeregowych, podoficerów i aspirantów, z wyłączeniem stopnia starszego aspiranta. Projektowane przepisy również regulują sytuacje, w których bieg 5-letniego terminu ulega zawieszeniu. Zgodnie z tymi przepisami, do w/w terminu nie wlicza się okresów:

- 1) prowadzenia postępowania karnego przeciwko funkcjonariuszowi o przestępstwo popełnione umyślnie ścigane z oskarżenia publicznego;
- 2) prowadzenia postępowania karnego skarbowego przeciwko funkcjonariuszowi o umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) prowadzenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko funkcjonariuszowi;
- 4) za który funkcjonariusz otrzymał negatywną ocenę okresową;
- 5) nieobecności trwających łącznie co najmniej połowę okresu służby wymaganego do nadania wyższego stopnia służbowego z tytułu urlopu bezpłatnego, urlopu wychowawczego oraz choroby;
- 6) niepełnienia służby przez co najmniej połowę okresu służby wymaganego do nadania wyższego stopnia służbowego z powodu zawieszenia funkcjonariusza w pełnieniu obowiązków.

W/w wyłączeń nie stosuje się, jeżeli w postępowaniu karnym, karnym skarbowym lub dyscyplinarnym funkcjonariusz został uniewinniony albo, gdy postępowanie zostało umorzone m. in. wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepełnienia przestępstwa, a także w przypadku uchylenia prawomocnego wyroku skazującego.

Projekt przewiduje możliwość wcześniejszego awansu w przypadku, gdy dana osoba posiada szczególne kwalifikacje zawodowe lub szczególne umiejętności do pełnienia służby lub zasługuje na wyróżnienie. Dopuszczalne jest również w ściśle określonych przypadkach

awansowanie na wyższy stopień służbowy za szczególne zasługi w KAS funkcjonariusza zwalnianego ze służby oraz mianowanie funkcjonariusza pośmiertnie na wyższy stopień służbowy, jeżeli zachodzą uzasadnione okoliczności.

Szczegółowy tryb mianowania funkcjonariusza na stopień służbowy, osoby uprawnione do składania wniosków, terminy dokonywania mianowań oraz wzór wniosku o mianowanie określi Minister Finansów w rozporządzeniu.

W związku z przewidzianą w projekcie ustawy możliwością przechodzenia z innych służb mundurowych do Służby Celno-Skarbowej funkcjonariuszy tych służb, niezbędne jest dostosowanie regulacji statuującej korpus stopni służbowych, tj. szeregowych, podoficerów, aspirantów, oficerów młodszych i starszych oraz generalskiego w Służbie Celno-Skarbowej. Funkcjonariusza Policji albo Straży Granicznej przyjmowanego do służby, mianuje się na stopień służbowy w Służbie Celno-Skarbowej równorzędny z posiadanym stopniem, jeżeli osoba ta ma kwalifikacje i umiejętności szczególnie przydatne do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej. Mianowanie w takich przypadkach może być uzależnione od odbycia szkolenia wymaganego w Służbie Celno-Skarbowej do mianowania na dany stopień. Przyjęcie takich rozwiązań wymaga uregulowania w drodze rozporządzenia zasad uznawania w Służbie Celno-Skarbowej stopni funkcjonariuszy innych służb, tj. funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej (art. 196 projektu).

Art. 197 projektu ustawy reguluje obowiązki funkcjonariusza dotyczące: dochowania obowiązków wynikających ze złożonego ślubowania; rzetelnego i terminowego wykonywania powierzonych zadań; racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi; podnoszenia kwalifikacji zawodowych, godnego zachowywania się w służbie oraz poza nią.

Natomiast art. 198 projektu statuuje obowiązek składania przez funkcjonariusza oświadczenia o stanie majątkowym: przy nawiązaniu stosunku służbowego i przy zwalnianiu ze służby, co najmniej raz w roku w określonym terminie do 31 marca oraz na żądanie kierownika jednostki organizacyjnej. Projekt ustawy określa szczegółowo jakie informacje powinno zawierać oświadczenie majątkowe, komu należy je złożyć, kto ma prawo wglądu do tych oświadczeń oraz jak długo je się przechowuje, przekazując Ministrowi Finansów do uregulowania w rozporządzeniu, tryb postępowania w sprawach oświadczeń o stanie majątkowym, sposób ich analizy, a także wzór oświadczenia wraz z objaśnieniami oraz pouczeniem o odpowiedzialności za podanie informacji niezgodnych ze stanem faktycznym.

Art. 199 i art. 200 projektu wskazują określone sytuacje życia społecznego i gospodarczego, w których funkcjonariusz nie może aktywnie uczestniczyć z uwagi na specyfikę wykonywanego zawodu. Zastosowanie się do tych zakazów jest przejawem transparentności działań Służby

Celno-Skarbowej. Zgodnie z art. 199 projektu ustawy funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, analogicznie jak dotychczas funkcjonariusz celny, nie może przy wykonywaniu obowiązków służbowych:

- 1) kierować się interesem jednostkowym lub grupowym;
- 2) uczestniczyć w strajku, a także w działalności zakłócającej normalną pracę jednostki organizacyjnej KAS;
- 3) publicznie manifestować poglądów politycznych.

Również art. 200 projektu powiela ograniczenia przewidziane dla funkcjonariuszy w obowiązującej obecnie ustawie o Służbie Celnej, funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej nie może więc:

- 1) być członkiem partii politycznej;
 - 2) być członkiem zarządów, rad nadzorczych lub komisji rewizyjnych spółek prawa handlowego lub spółdzielni, z wyjątkiem rad nadzorczych spółdzielni mieszkaniowych;
 - 3) być zatrudniony lub wykonywać innych zajęć, które mogłyby wywołać podejrzenie o jego stronnictwo lub interesowność oraz pozostawałyby w sprzeczności z jego obowiązkami służbowymi;
 - 4) być członkiem zarządów fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
 - 5) posiadać w spółkach prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego – w każdej z tych spółek;
 - 6) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności; nie dotyczy to działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej w formie i zakresie gospodarstwa rodzinnego;
 - 7) sprawować funkcji w podmiotach, których działalność jest związana z obrotem towarami z zagranicą lub obrotem krajowym towarami pochodzącymi z zagranicy, lub świadczyć pracy na rzecz tych podmiotów albo na rzecz przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych lub innych osób zagranicznych prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- Art. 201 projektu ustawy wprowadza dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej ograniczenia w zakresie korzystania w trakcie służby z prywatnych przenośnych urządzeń służących do komunikacji elektronicznej, które umożliwiają indywidualne porozumiewanie się na odległość analogiczne do tych, które były przewidziane dla funkcjonariuszy w obowiązującej ustawie o Służbie Celnej. Zgodnie z projektem zakaz posiadania i korzystania z ww. urządzeń będzie dotyczył funkcjonariusza, w czasie pełnienia służby w oddziale obsługującym przejście graniczne urzędu celno-skarbowego albo wykonującego czynności, o

których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy. Zakaz ten ma mieć charakter prewencyjny. Funkcjonariusze pełniący służbę w oddziałach obsługujących przejścia graniczne urzędu celno-skarbowego albo wykonujący czynności, o których mowa w art. 110-123, art. 125, art. 128 i art. 130 projektu ustawy, wykonują zadania o szczególnym znaczeniu dla budżetu państwa, takie jak kontrola przywozu i wywozu towarów, z którymi jest związane wysokie ryzyko zaistnienia nieprawidłowości godzących w bezpieczeństwo ekonomiczne państwa (przemyt wyrobów akcyzowych). Z tego też względu funkcjonariusze ci są w większym stopniu narażeni na sytuacje, które mogą generować zachowania, których efektem będzie korzystanie z prywatnych przenośnych urządzeń elektronicznych do niepożądanych celów, takich jak informowanie nieuprawnionych podmiotów o działaniach służbowych, co może ułatwić dokonanie przemytu, a w konsekwencji może doprowadzić do stworzenia możliwości czerpania korzyści z tytułu zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji przez funkcjonariusza. Dlatego wydaje się zasadne wprowadzanie mechanizmów, które będą minimalizowały występowanie tego typu zjawisk.

Jednocześnie przewiduje się możliwość korzystania przez funkcjonariusza w czasie pełnienia służby z prywatnych urządzeń służących do komunikacji elektronicznej w celach pozasłużbowych, pod warunkiem uprzedniego zgłoszenia ich posiadania każdorazowo przed rozpoczęciem służby zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby wraz z podaniem danych identyfikujących urządzenie.

Zgłaszanie tych danych służby przede wszystkim prewencji i ma na celu umożliwienie, gdy zajdzie taka potrzeba, zidentyfikowania funkcjonariusza zgłaszającego urządzenie. Należy wskazać, że podobne regulacje są wprowadzane także z uwagi na konieczność przestrzegania zasad bezpieczeństwa w niektórych zakładach pracy, w których telefony komórkowe mogą zakłócać działania maszyn. Wprowadzenie tego rozwiązania wydaje się uzasadnione specyfiką służby, ale też wskazuje na wykonywanie przez funkcjonariuszy zadań o szczególnym znaczeniu.

Projektowana regulacja nie będzie ograniczała konstytucyjnego prawa funkcjonariuszy do komunikowania się. Ponadto, w przypadku gdy funkcjonariusz nie będzie posiadał w czasie pełnienia służby zgłoszonego prywatnego urządzenia służącego do komunikacji elektronicznej, będzie mógł wykorzystać do tego celu urządzenia służbowe. Z uwagi na wymagania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej odnoszące się do wprowadzania ograniczeń w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw, zakaz taki musi być wdrożony przepisem o randze ustawowej. W art. 201 w ust. 2 projektu wprowadzono upoważnienie do wydania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych rozporządzenia określającego zakres

danych identyfikujących przedmiotowe urządzenie, przy czym rozporządzenie to powinno zawierać regulacje zapewniające możliwość identyfikacji funkcjonariusza zgłaszającego urządzenie.

Art. 202 projektu wprowadza, analogiczne do ustawy o Służbie Celnej, regulacje dotyczące obowiązku wykonywania przez funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej, poleceń służbowych przełożonych. W sytuacji, gdy polecenie służbowe - w przekonaniu funkcjonariusza - jest niezgodne z prawem, godzi w interes społeczny lub zawiera znamiona pomyłki, funkcjonariusz powinien przedstawić przełożonemu swoje zastrzeżenia na piśmie. W przypadku pisemnego potwierdzenia polecenia należy je wykonać, zawiadamiając jednocześnie o zastrzeżeniach kierownika jednostki organizacyjnej, a gdy polecenie wydał kierownik jednostki organizacyjnej – Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Zgodnie z art. 202 ust. 3 projektu funkcjonariusz jest obowiązany odmówić wykonania polecenia, jeżeli jego wykonanie prowadziłoby do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia, przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego. O odmowie wykonania polecenia funkcjonariusz jest obowiązany zawiadomić kierownika jednostki organizacyjnej bądź Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, z pominięciem drogi służbowej.

W art. 202 ust. 5 przyjęto, że przepisy art. 115 § 18 oraz art. 318 Kodeksu karnego, stosuje się odpowiednio do funkcjonariuszy. Zgodnie z art. 115 § 18 Kodeksu karnego rozkazem jest polecenie określonego działania lub zaniechania wydane służbowo żołnierzowi przez przełożonego lub uprawnionego żołnierza starszego stopniem. W myśl art. 318 (kontratyp rozkazu wojskowego) nie popełnia przestępstwa żołnierz, który dopuszcza się czynu zabronionego będącego wykonaniem rozkazu, chyba że wykonując rozkaz umyślnie popełnia przestępstwo.

Art. 203 projektu określa zasady podejmowania dodatkowych zajęć zarobkowych przez funkcjonariusza. Zgodnie z projektem na podjęcie dodatkowego zajęcia zgodę wydaje kierownik jednostki organizacyjnej. W odniesieniu do dyrektora izby administracji skarbowej lub jego zastępcy, zgody udziela Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Jednocześnie projekt przewiduje określenie rodzajów zajęć zarobkowych do wykonywania których nie będzie wymagana zgoda, w tych przypadkach funkcjonariusz zobowiązany będzie jedynie do poinformowania kierownika jednostki organizacyjnej, przed podjęciem tego zajęcia. Rodzaje zajęć zarobkowych, które nie wymagają zgody kierownika jednostki organizacyjnej, będą określone w drodze zarządzenia ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

W art. 204 projektu zostały uregulowane zasady opiniowania i oceniania funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Zgodnie z tym przepisem, funkcjonariusz w służbie stałej podlega

ocenie okresowej raz na 2 lata, dokonywanej przez kierownika jednostki organizacyjnej. W przypadku negatywnej oceny okresowej, dodatkową ocenę przeprowadza się po upływie 6 miesięcy od dnia doręczenia funkcjonariuszowi pierwszej oceny; w przypadku nieobecności funkcjonariusza w służbie bieg w/w terminu zawiesza się na czas trwania tej nieobecności. Z oceną funkcjonariusz zapoznaje się w terminie 14 dni od jej sporządzenia.

Projekt reguluje tryb odwoławczy polegający na tym, że w przypadku zastrzeżeń do oceny okresowej funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od zapoznania się z oceną. Powyższe rozwiązanie, zapewniające dwuinstancyjność postępowania, stanowi ochronę funkcjonariusza oraz pozwala dążyć do uzyskania przez funkcjonariusza obiektywnej oceny. Negatywne oceny okresowe, następujące po sobie w określonym czasie, mogą być podstawą do fakultatywnego zwolnienia funkcjonariusza ze służby.

W projekcie uregulowano, że niezależnie od ocen okresowych, bezpośredni przełożony może wydawać opinie służbowe dotyczące przebiegu służby funkcjonariusza. Funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od zapoznania się z opinią, wnieść od niej odwołanie.

Jednocześnie w projekcie przyjęto, iż regulacje dotyczące oceniania i opiniowania nie będą miały zastosowania do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oraz jego zastępców, będących odpowiednio w randze sekretarza bądź podsekretarza stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Minister Finansów został upoważniony do określenia: kryteriów, na podstawie których są sporządzane oceny i opinie, skali ocen i przesłanek, które uwzględnia się w procesie oceniania i opiniowania, wzoru kwestionariusza oceny okresowej i opinii, trybu przeprowadzenia oceny okresowej oraz trybu rozpatrywania wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy od tej oceny, trybu wydawania opinii służbowych oraz rozpatrywania odwołań od w/w opinii.

Art. 205 projektu zawiera regulacje analogiczne do funkcjonujących w Służbie Celnej oraz innych służbach mundurowych, dotyczące orzekania o zdolności fizycznej i psychicznej funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej, do pełnienia służby, oraz kandydata na funkcjonariusza do służby w Służbie Celno-Skarbowej przez komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Funkcjonariusz może być skierowany do komisji lekarskiej, z urzędu lub na jego wniosek - w celu określenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do pełnienia służby, jak również związku poszczególnych chorób ze służbą bądź z urzędu - w celu

sprawdzenia prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby lub prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego. Funkcjonariusz będzie zobowiązany poddać się badaniom zleconym przez komisję lekarską, w tym również badaniom specjalistycznym, psychologicznym i dodatkowym. Funkcjonariusz, w przypadku gdy przeprowadzone badania i zgromadzona dokumentacja nie pozwolą na wydanie orzeczenia, może zostać skierowany na obserwację w podmiocie leczniczym, jeżeli wyrazi na to zgodę.

W zakresie nieuregulowanym w projektowanej ustawie będą miały odpowiednio zastosowanie przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Natomiast wykaz chorób i ułomności wraz z kategoriami zdolności do pełnienia służby, na podstawie którego jest wydawane orzeczenie o stanie zdrowia, o zdolności lub niezdolności kandydata lub funkcjonariusza do pełnienia służby, oraz szczegółowe objaśnienia odnoszące się do tych chorób i ułomności, jak również zalecane czynności wskazane przy ich ustalaniu w przypadkach, w których wymaga tego wiedza medyczna, oraz wzór formularza skierowania funkcjonariusza do komisji lekarskiej, określi, w drodze rozporządzeń, minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych. W art. 206 projektu zawarto przepisy normujące wykonywanie obowiązków służbowych w umundurowaniu analogicznie jak w ustawie o Służbie Celnej.

Art. 207 projektu określa zasady odpłatności z tytułu kosztów poniesionych przez kierownika jednostki organizacyjnej na szkolenie funkcjonariusza. Zgodnie z ww. przepisem, funkcjonariusz, który został zwolniony ze służby przed upływem 3 lat od ukończenia nauki w formach szkolnych i pozaszkolnych oraz na kursach zawodowych w służbie przygotowawczej, której koszty zostały poniesione przez kierownika jednostki organizacyjnej jest zobowiązany do zwrotu tych kosztów zmniejszonych proporcjonalnie w stosunku do okresu pozostawania w stosunku służbowym po ukończeniu nauki.

Zwrot kosztów będzie wymagany w przypadkach, w których stosunek służbowy będzie rozwiązany przed upływem terminu z winy lub inicjatywy funkcjonariusza, w przypadku wygaśnięcia stosunku służbowego w związku z niezgłoszeniem się do służby oraz w przypadku orzeczenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby.

Przepis art. 208 zapewnia funkcjonariuszowi, analogicznie jak obecnie obowiązująca ustawa o Służbie Celnej, w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, ochronę prawną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.

Ponadto w art. 209 projektu wprowadzono ochronę prawną funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Ma ona na celu zapewnienie funkcjonariuszowi zwrotu kosztów poniesionych na obronę, w sytuacji, gdy postępowanie karne wszczęte przeciwko niemu o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych zostanie zakończone prawomocnym orzeczeniem o umorzeniu postępowania wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym. Regulacja ta gwarantuje funkcjonariuszom bezpieczeństwo wykonywania swoich obowiązków oraz stwarza gwarancję nieponoszenia przez nich dodatkowych obciążeń – kosztów procesowych.

Art. 210 projektu stanowi, że funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej i członkom ich rodzin, byłym funkcjonariuszom, w tym emerytom i rencistom i członkom ich rodzin, mogą być przyznawane świadczenia socjalne. Świadczenia socjalne przysługują obecnie funkcjonariuszom celnym, a rodzaje tych świadczeń określa rozporządzenie.

W projekcie przyjęto podobne rozwiązanie, iż szczegółowe uregulowania dotyczące świadczeń socjalnych, tj. podmioty uprawnione do wypłaty świadczeń socjalnych, rodzaj i zakres tych świadczeń, sposób obliczania i ich wysokość, terminy rozliczeń oraz wypłaty, uwzględniając prawidłowość wypłacanych świadczeń oraz warunki korzystania z tych świadczeń, określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

W art. 211 projektu, na wzór rozwiązań funkcjonujących w ustawie o Służbie Celnej, a także w innych służbach mundurowych, wprowadzono normę, zgodnie z którą funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej w czasie wykonywania zadań służbowych mogą otrzymywać nieodpłatnie wyżywienie oraz napoje, lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie i napoje. Przypadki, w których funkcjonariusz otrzymuje wyżywienie lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie, normy wyżywienia i wysokość równoważnika pieniężnego, sposób ustalania wartości pieniężnej równoważnika, warunki i tryb jego wypłacania, a także organy właściwe w tych sprawach, uwzględniając zakres i specyfikę zadań służbowych wykonywanych przez funkcjonariuszy, zostaną określone w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

W art. 212 projektu przewidziano, że do funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, dotyczące uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, chyba że przepisy ustawy będą korzystniejsze.

Projekt przewiduje w art. 213, analogicznie do ustawy o Służbie Celnej, instytucję zastępstwa funkcjonariusza. Jeżeli zachodzi konieczność zastępstwa funkcjonariusza, z wyłączeniem funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze, w czasie jego

nieobecności w służbie w związku z przebywaniem na urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie ojcowskim, urlopie rodzicielskim lub urlopie wychowawczym, można w tym celu zatrudnić pracownika na podstawie umowy o pracę na czas określony, obejmujący czas tej nieobecności.

Zgodnie z art. 214 projektu funkcjonariuszowi przysługuje prawo do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego na zasadach określonych w Kodeksie pracy - z wyłączeniem art. 167². Prawo do urlopu na żądanie oraz zasady jego udzielania określono w art. 214 ust. 2 i 3 projektu ustawy. W art. 214 ust. 4 projektu określono, że funkcjonariusz, w związku z osiągnięciem określonego stażu służby w Służbie Celno-Skarbowej, nabywa prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego w każdym roku kalendarzowym. Łączny wymiar dodatkowego urlopu wypoczynkowego nie może przekroczyć 10 dni.

W ust. 6 uregulowano uprawnienie do płatnego urlopu okolicznościowego w wymiarze 4 dni, który będzie przysługiwał funkcjonariuszowi przenoszonemu do innej miejscowości, jeżeli z przeniesieniem będzie wiązała się zmiana jego miejsca zamieszkania.

Art. 215 projektu reguluje kwestię płatnego urlopu zdrowotnego, o jaki może ubiegać się funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej. Zgodnie z projektowanym przepisem funkcjonariuszowi, po upływie 5 lat służby, przysługuje płatny urlop zdrowotny z zachowaniem prawa do uposażenia. Urlopu zdrowotnego udziela kierownik jednostki organizacyjnej, analogicznie jak obecnie funkcjonariuszom celnym, na podstawie skierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową na okres ustalony w tym skierowaniu, nieprzekraczający jednak 30 kolejnych dni w każdym roku kalendarzowym.

Art. 216 projektu dotyczy udzielania funkcjonariuszowi Służby Celno-Skarbowej urlopu bezpłatnego. Jak w aktualnie obowiązującej ustawie o Służbie Celnej, urlopu można udzielić z ważnych przyczyn. Ponadto analogicznie jak we wszystkich pragmatykach służbowych, okresu urlopu bezpłatnego nie wlicza się do okresu służby, od którego zależą uprawnienia funkcjonariusza. W przepisie tym uregulowano także kwestię wysokości uposażenia przysługującego funkcjonariuszowi, w sytuacji rozpoczęcia urlopu bezpłatnego w ciągu miesiąca kalendarzowego.

Art. 217 projektu określa katalog wyróżnień, jakie mogą być udzielone funkcjonariuszowi Służby Celno-Skarbowej. Funkcjonariuszowi za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej, w szczególności za wzorowe wykonywanie obowiązków, przejawianie inicjatywy, doskonalenie kwalifikacji zawodowych mogą być udzielane wyróżnienia: dyplom, krótkoterminowy urlop wypoczynkowy w wymiarze do 10 dni, nagroda pieniężna lub

rzeczowa, mianowanie na wyższy stopień służbowy, przyznanie odznaki honorowej oraz przedstawienie do odznaczenia państwowego.

Pozostałe szczegółowe zagadnienia dotyczące udzielania wyróżnień zostały przekazane Ministrowi Finansów do uregulowania w rozporządzeniu. Są to takie zagadnienia, jak: tryb udzielania wyróżnień, właściwość przełożonych w tych sprawach, warunki udzielania wyróżnień funkcjonariuszom, sposób udzielania wyróżnień oraz terminy ich przyznawania.

Instytucja udzielania wyróżnień za szczególne osiągnięcia w służbie, jak i rodzaje tych wyróżnień zostały zaczerpnięte z ustawy o Służbie Celnej.

Art. 218 projektu zawiera regulacje w zakresie nagrody pieniężnej, którą może uzyskać funkcjonariusz w ramach wyróżnienia. Nagroda pieniężna jest przyznawana z funduszu nagród za szczególne osiągnięcia w Służbie Celno-Skarbowej, który tworzy Minister Finansów w drodze rozporządzenia.

Art. 219 projektu reguluje zagadnienie bezpieczeństwa i higieny służby. Projektowany przepis stanowi, że kierownik jednostki organizacyjnej jest obowiązany zapewnić funkcjonariuszowi bezpieczne i higieniczne warunki służby oraz prowadzić systematyczne szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby. Szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby, określi minister właściwy do spraw finansów publicznych w drodze rozporządzenia, mając na uwadze zadania wykonywane przez funkcjonariuszy oraz warunki i miejsce pełnienia służby. W sprawach związanych z bezpieczeństwem i higieną służby, w zakresie nieuregulowanym ustawą i rozporządzeniem, będą miały zastosowanie odpowiednio przepisy działu dziesiątego Kodeksu pracy, z wyłączeniem wskazanych w ustawie przepisów kodeksu pracy. Projekt w tym zakresie stanowi realizację Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2015 r., sygn. akt K 18/14, odnoszącego się do przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy służb mundurowych.

Art. 220 projektu stanowi o prawie funkcjonariuszy do zrzeszania się w związkach zawodowych na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych.

Art. 221 projektu określa podstawową zasadę, że funkcjonariusz z tytułu pełnienia służby otrzymuje uposażenie oraz inne świadczenia pieniężne określone w ustawie. Przepis stanowi, że przeciętne uposażenie funkcjonariuszy stanowi wielokrotność kwoty bazowej, wysokość kwoty bazowej ustalonej według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa. Wielokrotność kwoty bazowej określa Rada Ministrów, w rozporządzeniu. W art. 221 ust. 5 zdefiniowano pojęcie przeciętnego uposażenia – jest to uposażenie wraz z 1/12 równowartości nagrody rocznej.

Art. 222 projektu określa składniki uposażenia funkcjonariusza - uposażenie funkcjonariusza składa się z uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia.

Art. 223 projektu zawiera upoważnienie dla Ministra Finansów, do uregulowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, w rozporządzeniu, szczegółowych kwestii związanych z: grupami uposażenia zasadniczego, zaszeregowaniem stanowisk służbowych do poszczególnych grup uposażenia zasadniczego i odpowiadającym im wysokościami tego uposażenia, ustalonym z zastosowaniem mnożników kwoty bazowej.

Art. 224 projektu reguluje dodatkowe składniki uposażenia funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej. Zgodnie z tym przepisem funkcjonariusze otrzymują dodatki do uposażenia: dodatek za wieloletnią służbę, dodatek za stopień służbowy w wysokości uzależnionej od posiadanego stopnia, dodatek funkcyjny na stanowisku kierowniczym, dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami i umiejętnościami oraz dodatki uzasadnione szczególnymi warunkami pełnienia służby.

Analogiczne dodatki do uposażenia otrzymują obecnie funkcjonariusze celni.

Dodatkowo w projekcie określono, które dodatki do uposażenia są dodatkami o charakterze stałym, co jest istotne przy ustalaniu uprawnień do innych świadczeń.

Art. 225 wprowadza regułę dotyczącą wypłaty uposażenia stanowiąc, że uposażenie jest płatne miesięcznie.

Art. 226 reguluje kwestię uposażenia w sytuacji gdy funkcjonariusz zostaje odwołany ze stanowiska służbowego lub przeniesiony na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższej grupy uposażenia zasadniczego. W tych przypadkach funkcjonariusz zachowuje prawo do uposażenia pobieranego na poprzednio zajmowanym stanowisku przez okres 3 miesięcy, z tym, że przepisu tego nie stosuje się do funkcjonariuszy, w stosunku do których orzeczono karę dyscyplinarną przeniesienia na niższe stanowisko służbowe oraz funkcjonariuszy przeniesionych na własną prośbę.

W art. 227 projektu określono przypadki, w których następuje zawieszenie uposażenia. Dotyczy to sytuacji samowolnego opuszczenia miejsca pełnienia służby przez funkcjonariusza, niepodjęcia służby oraz zawinionej niemożności pełnienia służby. W przypadku, gdy te okoliczności zostaną uznane za usprawiedliwione, funkcjonariuszowi wypłaca się zawieszone uposażenie. Powyższy przepis stanowi, że w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej funkcjonariusz traci za każdy dzień nieobecności 1/30 część uposażenia miesięcznego. Jeżeli zaś funkcjonariusz pobrał już za czas nieusprawiedliwionej nieobecności uposażenie, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

W art. 228 ust. 1 – w zaproponowanym brzmieniu – wskazano przypadki, w których pozostawiono uprawnienie funkcjonariusza do otrzymania pełnego uposażenia i innych świadczeń pieniężnych należnych na zajmowanym stanowisku służbowym. Tak więc uposażenie i inne świadczenia pieniężne będą przysługiwały w przypadku urlopu wypoczynkowego, dodatkowego urlopu wypoczynkowego, urlopu okolicznościowego, urlopu zdrowotnego oraz krótkoterminowego urlopu wypoczynkowego. W art. 228 ust. 2 projektu ustawy wprowadza się regulację określającą pozostałe przypadki, w których funkcjonariusz zachowa prawo do pełnego uposażenia i innych świadczeń pieniężnych należnych na zajmowanym stanowisku służbowym. Przypadki te obejmują:

- 1) niezdolność do służby z przyczyn uprawniających do świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, z wyjątkiem przyczyn uprawniających do zasiłków chorobowego i opiekuńczego;
- 2) zwolnienie funkcjonariusza od pełnienia służby, w przypadkach określonych w przepisach prawa pracy dotyczących udzielania pracownikom zwolnień od pracy, za które pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

Projektowane w tym zakresie regulacje są zbieżne z rozwiązaniami obowiązującymi na podstawie ustawy o Służbie Celnej.

Projektowane w art. 229 regulacje dotyczące uposażenia funkcjonariusza w przypadku korzystania z uprawnień związanych z rodzicielstwem, są konsekwencją rozwiązań przyjętych w ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw. Przepis art. 229 przewiduje, że miesięczne uposażenie funkcjonariusza za okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu ojcowskiego wynosi 100% miesięcznego uposażenia. W przypadku natomiast okresu urlopu rodzicielskiego przysługuje funkcjonariuszowi 100% lub 60% miesięcznego uposażenia w zależności od długości ww. urlopu. W projektowanym ust. 3 przewidziano, że kobieta - funkcjonariusz, która we wniosku, złożonym nie później niż 21 dni po porodzie, wystąpi o udzielenie jej, bezpośrednio po urlopie macierzyńskim, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, otrzyma 80% miesięcznego uposażenia. Jednocześnie wprowadzono regulację zgodnie z którą w sytuacji, gdy wysokość uposażenia funkcjonariusza pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, jest niższa niż kwota świadczenia rodzicielskiego, określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, kwotę uposażenia funkcjonariusza pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne

podwyższa się do wysokości świadczenia rodzicielskiego. Zasada ta będzie miała zastosowanie również do funkcjonariusza, który wystąpi o udzielenie mu, bezpośrednio po urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, jeżeli wniosek złożył nie później niż 21 dni po przyjęciu dziecka na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub po przyjęciu dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza. Z kolei funkcjonariuszowi, który otrzymał 80% uposażenia i zrezygnował z urlopu rodzicielskiego, będzie przysługiwało jednorazowe wyrównanie uposażenia do wysokości 100%. Analogiczne do proponowanych rozwiązania zawarte są w ustawie o Służbie Celnej oraz ustawach pragmatycznych innych służb mundurowych.

W projektowanym art. 230 wprowadzono ogólną zasadę, zgodnie z którą podczas absencji chorobowej funkcjonariusz otrzyma uposażenie chorobowe. Określono również podstawę do wyliczenia ww. uposażenia.

Wprowadzając do projektu nowy rodzaj uposażenia tzw. uposażenie chorobowe, które funkcjonariusz będzie otrzymywał w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim, skorzystano z regulacji zawartych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, zgodnie z którą za podstawę wyliczenia uposażenia w okresie choroby przyjmuje się uposażenie zasadnicze funkcjonariusza wraz z dodatkiem za wieloletnią służbę, dodatkiem za stopień służbowy, dodatkiem kontrolerskim, dodatkiem funkcyjnym oraz dodatkiem uzasadnionym szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami i umiejętnościami.

W art. 231 ust. 1 projektu wskazano przypadki (okresy) przebywania na zwolnieniu lekarskim, w których funkcjonariusz jest zwolniony od pełnienia służby. Do takich przypadków zalicza się okres:

- 1) choroby funkcjonariusza i innych przyczyn niezdolności do służby traktowanych na równi z niezdolnością do służby z powodu choroby, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, tzn.:
 - a) w wyniku decyzji wydanej przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,
 - b) z powodu przebywania w:
 - stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego w celu leczenia uzależnienia alkoholowego,
 - stacjonarnym zakładzie opieki zdrowotnej w celu leczenia uzależnienia od środków odurzających lub substancji psychotropowych;

2) konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem własnym lub małżonka funkcjonariusza, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie i utrzymanie w wieku do ukończenia przez nie 8. roku życia w przypadku:

a) zaistnienia przyczyn, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (np. z powodu nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza),

b) porodu lub choroby małżonka funkcjonariusza stale opiekującego się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi sprawowanie opieki nad dzieckiem,

c) pobytu małżonka funkcjonariusza stale opiekującego się dzieckiem w podmiocie leczniczym wykonującym działalność polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych;

3) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem własnym lub małżonka funkcjonariusza, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 14. roku życia;

4) konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny; za członków rodziny uważa się małżonka, rodziców, dziadków, teściów, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku powyżej 14 lat, jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z funkcjonariuszem w okresie sprawowania opieki;

5) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów;

6) wypadku w drodze do miejsca pełnienia służby lub w drodze powrotnej ze służby;

7) choroby przypadającej w czasie ciąży;

8) przebywania na obserwacji w podmiocie leczniczym w wyniku skierowania przez komisję lekarską;

9) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby;

10) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

Określając wykaz osób, nad którymi funkcjonariusz sprawuje opiekę, skorzystano z wzorców obowiązujących w rozwiązaniach systemu powszechnego, ograniczając okres zwolnienia od zajęć z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki do 60 dni w roku kalendarzowym w przypadku opieki nad dzieckiem, a w przypadku konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny przez okres nie dłuższy niż 14 dni w roku

kalendarzowym. Jednocześnie ustalono, że okresy te łącznie nie mogą przekroczyć 60 dni w roku kalendarzowym (art. 231 ust. 2).

W przepisie art. 232 ust. 1 wprowadzono ogólną zasadę, zgodnie z którą podczas absencji chorobowej funkcjonariusz otrzyma uposażenie chorobowe w wysokości 80% podstawy określonej w art. 230 ust. 2.

Jednocześnie projekt ustawy określa okoliczności, w których nie będzie następowało zmniejszenie uposażenia w związku z przebywaniem na zwolnieniu lekarskim. Wówczas funkcjonariusz otrzyma uposażenie chorobowe w wysokości 100% podstawy określonej w art. 230 ust. 2 (art. 232 ust. 2).

Do tych okoliczności zalicza się czas nieobecności w służbie z powodu:

- 1) wypadku w drodze do miejsca pełnienia służby lub w drodze powrotnej ze służby;
- 2) choroby przypadającej w czasie ciąży;
- 3) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów;
- 4) przebywania na obserwacji w podmiocie leczniczym w wyniku skierowania przez komisję lekarską;
- 5) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby;
- 6) zwolnienia od zajęć służbowych z powodu choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

Ponadto funkcjonariusz zachowa prawo do uposażenia chorobowego w wysokości 100% podstawy, jeżeli niezdolność do służby została spowodowana przez inną osobę w wyniku popełnienia przez nią umyślnego czynu zabronionego w związku z pełnioną służbą przez funkcjonariusza, stwierdzonego orzeczeniem wydanym przez uprawniony organ (art. 232 ust. 3). Funkcjonariusze Służby Celno - Skarbowej, w związku z wykonywanymi zadaniami (np. zwalczanie przemytu), narażeni są na różnego rodzaju zagrożenia, w tym również zagrożenia zdrowia. W związku z powyższym, w sytuacji gdy zwolnienie funkcjonariusza od pełnienia służby będzie wynikiem popełnienia przez inną osobę umyślnego czynu zabronionego, zasadne jest zapewnienie temu funkcjonariuszowi prawa do wypłaty uposażenia chorobowego w pełnej wysokości za okres niezdolności do służby w ww. sytuacji. Istotne jest przy tym, że nie zawsze opisana sytuacja będzie skutkowała zwolnieniem lekarskim. Podobną regulację w tym zakresie zawiera ustawa z dnia 24 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o Policji, ustawy o Straży Granicznej, ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, ustawy o Biurze Ochrony Rządu, ustawy o

Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, ustawy o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw.

Analogiczne rozwiązania zawiera w powyższym ustawa o Służbie Celnej.

Zaprojektowany przepis art. 233 reguluje sposób dokumentowania przez funkcjonariusza nieobecności w służbie. Wskazano jednocześnie termin, w jakim funkcjonariusz powinien dostarczyć kierownikowi jednostki organizacyjnej stosowny dokument, oraz skutki niedopełnienia tego obowiązku.

Prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby będzie podlegała kontroli przez komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, natomiast prawidłowość wykorzystania zwolnienia lekarskiego będzie podlegała kontroli kierownika jednostki organizacyjnej oraz ww. komisji lekarskich. Kierownik jednostki organizacyjnej będzie wykonywał kontrolę w zakresie spełniania wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz w zakresie oświadczenia funkcjonariusza dokumentującego jego nieobecność w służbie z powodu zaistnienia przyczyn, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (np. z powodu nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza). Projekt określa tryb dokonywania kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby, prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego, spełniania wymogów formalnych zaświadczeń lekarskich oraz treści oświadczenia funkcjonariusza (art. 234).

Jeżeli w wyniku kontroli komisja ustali datę ustania niezdolności wcześniejszą niż orzeczona w zaświadczeniu lekarskim, funkcjonariusz utraci prawo do uposażenia chorobowego za okres od tej daty do końca zwolnienia. Projektowane przepisy przewidują wprowadzenie zasady, zgodnie z którą, jeżeli w wyniku kontroli zostanie ustalone nieprawidłowe wykorzystanie zwolnienia lekarskiego lub złożenie oświadczenia niezgodnie z prawdą, funkcjonariusz utraci prawo do uposażenia chorobowego za cały okres zwolnienia. Analogicznie funkcjonariusz utraci prawo do uposażenia chorobowego za cały okres zwolnienia, w przypadku gdy w wyniku kontroli zostanie ustalone, że zaświadczenie lekarskie zostało sfalszowane.

W projekcie niniejszej ustawy określono również sposób obliczania uposażenia oraz potrącania, w przypadku gdy funkcjonariusz pobrał już uposażenie za okres, w którym przebywał na zwolnieniu lekarskim (art. 235).

Uregulowano także kwestię przeznaczenia środków finansowych uzyskanych z tytułu zmniejszenia uposażeń funkcjonariuszy w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim (art. 236). Zgodnie z zaproponowaną regulacją, środki te w całości zostaną przeznaczone na nagrody uznaniowe za wykonywanie zadań służbowych w zastępstwie funkcjonariuszy przebywających na zwolnieniach lekarskich.

W projektowanym art. 237 zostało wprowadzone odesłanie do odpowiedniego stosowania, w przypadkach nieuregulowanych projektowaną ustawą, przepisów prawa pracy dotyczących sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy.

Art. 238 określa wysokość i zasady obliczania oraz wypłaty dodatku za wieloletnią służbę. Projekt przewiduje, że dodatek ten przysługuje po 2 latach służby w wysokości wynoszącej 2% uposażenia zasadniczego. Dodatek ten wzrastałby o 1% za każdy dalszy rok służby, do osiągnięcia 20% uposażenia zasadniczego po 20 latach służby, oraz o 0,5% za każdy następny rok służby – łącznie do wysokości 25% po 30 latach służby. Podobne rozwiązania funkcjonują w innych służbach mundurowych.

W art. 239 zostały określone wysokości nagród jubileuszowych. Przepis ten zawiera rozwiązania analogiczne z zawartymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. W ust. 3 uregulowano prawo do nabycia nagrody jubileuszowej należnej funkcjonariuszowi przed upływem wymaganego okresu służby, w przypadku gdy brakujący okres nie przekracza 12 miesięcy. Regulacja spowoduje, iż w przypadku zwolnienia funkcjonariusza ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do służby funkcjonariusz nabędzie prawo do tej nagrody, jeżeli w dniu zwolnienia ze służby będzie mu brakowało do wymaganego okresu służby nie więcej niż 12 miesięcy.

W art. 240 ustawy jest zawarte uregulowanie gwarantujące funkcjonariuszowi przyznanie nagrody rocznej oraz określono zasady i przypadki obniżania, zawieszania i nieprzyznawania nagrody rocznej. Nagroda roczna będzie stanowiła 1/12 uposażenia otrzymanego w trakcie roku kalendarzowego, za który nagroda roczna przysługuje. Projekt w art. 240 ust. 3 zawiera również regulację stanowiącą możliwość przyznania nagrody rocznej funkcjonariuszowi, który nie pełnił służby przez wymagalny okres 6 miesięcy gdy w danym roku kalendarzowy, stosunek służbowy funkcjonariusza przekształcił się w stosunek pracy na podstawie art. 172 ust 7. W takim przypadku funkcjonariusz nabywa prawo do nagrody rocznej w wysokości proporcjonalnej do okresu pełnienia służby. W ust. 4 uregulowano przypadki warunkujące nabycie prawo do nagrody rocznej w danym roku kalendarzowym wliczane do okresu służby tj. korzystanie przez funkcjonariusza z urlopów związanych m. in. z rodzicielstwem bądź

innych form zwolnienia, powołania do czynnej służby wojskowej, zwolnienia funkcjonariusza ze służby w związku z nabyciem prawa do emerytury lub renty. Art. 240 ust. 5 określa okresy służby, które nie są wliczane do okresu uprawniającego do przyznania nagrody rocznej. Ust. 7 określa przypadki, w których nagroda roczna nie jest przyznawana. W ust. 8 określone zostały przypadki, w których nagroda roczna jest obniżana. Z kolei ust. 9 zawiera uregulowanie, zgodnie z którym przyznanie nagrody rocznej jest zawieszone, jeżeli przeciwko funkcjonariuszowi jest prowadzone postępowanie karne, karne skarbowe lub dyscyplinarne z tytułu popełnienia czynu w roku kalendarzowym, za który nagroda roczna jest przyznawana. W ust. 10 wskazany został okres, za jaki nie przyznaje się nagrody rocznej lub jest ona obniżona, poprzez określenie, że tej nagrody nie przyznaje się za rok kalendarzowy, w którym działanie (lub zaniechanie) miało miejsce.

W projekcie ustawy zaproponowano nie tylko określenie zasad przyznawania nagrody rocznej, ale również uregulowano sposób ustalania wysokości i termin jej wypłaty.

W art. 241 zawarte zostało unormowanie przyznające funkcjonariuszowi należności z tytułu podróży służbowych w przypadku odbywania ich na obszarze kraju. Uprawnienia do szczegółowego określenia, wspólnie z ministrem właściwym do spraw pracy, zakresu pojęcia podróży służbowej, warunków ustalania należności z tytułu podróży służbowych, ich wysokości, a także sposobu rozliczania się funkcjonariusza przekazano Ministrowi Finansów. Zgodnie z art. 242 funkcjonariuszowi przysługuje równoważnik z tytułu dojazdu do miejsca pełnienia służby, jeżeli on lub jego małżonek nie zamieszkują lub nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej. W myśl projektowanego art. 242 ust. 2 równoważnik ten nie przysługuje funkcjonariuszom f, którzy otrzymują równoważnik pieniężny, o którym mowa w art. 167 ust. 1 oraz w sytuacji, gdy dojazd do miejsca pełnienia służby jest możliwy środkami komunikacji publicznej i nie jest znacznie utrudniony. W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych określone zostało w ustawie (w art. 167 ust. 2) co to jest miejscowość pobliska. Warunki, wysokości oraz tryb i terminy wypłaty równoważnika zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Finansów.

W związku ze specyfiką służby polegającą na konieczności używania w niektórych przypadkach pojazdów niepozostających w dyspozycji jednostek organizacyjnych KAS do celów służbowych (na zasadach określonych w odrębnych przepisach), przepis art. 243 przewiduje możliwość przyznania funkcjonariuszowi ryczałtu związanego z używaniem pojazdów w w/w celu. Projekt odwołuje się w tym zakresie do ustawy o transporcie drogowym i przepisów wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 tej ustawy. Rodzaje zadań, do których

wykonywania dopuszcza się użycie pojazdów do celów służbowych oraz szczegółowe warunki używania tych pojazdów zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Finansów.

W art. 244 uregulowano kwestię przyznania funkcjonariuszowi należności z tytułu odbywania przez niego zagranicznych podróży służbowych wzorem uregulowań dotyczących uprawnień innych służb mundurowych. W tym zakresie będą stosowane odpowiednio przepisy w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju wydane na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy.

Art. 245 przewiduje że funkcjonariuszowi, który wykonuje stałe zadania służbowe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przysługuje ryczałt na pokrycie kosztów wyżywienia i innych drobnych wydatków. W ust. 2 jest zawarta regulacja, zgodnie z którą wykonywanie stałych zadań służbowych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w dobowym wymiarze czasu służby nieprzekraczającym 24 godzin, nie stanowi podróży służbowej. Określenie waluty oraz wysokości ryczałtu pozostawionego w gestii ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Projektowany przepis art. 246 zawiera regulację, zgodnie z którą funkcjonariusz zawieszony w pełnieniu obowiązków służbowych i zwolniony od pełnienia innych obowiązków służbowych otrzymuje od dnia zawieszenia 50% uposażenia przysługującego w dniu zawieszenia. Wypłata wstrzymanej części uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki wprowadzane w okresie zawieszenia, nastąpi po zakończeniu postępowania karnego, postępowania karnego skarbowego lub dyscyplinarnego, będącego przyczyną zawieszenia w czynnościach służbowych jeżeli w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym funkcjonariusz został uniewinniony albo gdy takie postępowanie zostało umorzone ze względu na okoliczności wymienione w art. 17 § 1 pkt 1, 2 i 6 Kodeksu postępowania karnego, a w postępowaniu dyscyplinarnym nie został ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej. Art. 247 regulujący kwestię możliwości dokonywania potrąceń z uposażenia funkcjonariusza odpowiada w swej treści rozwiązaniu obowiązującemu w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej.

Art. 248 stanowi, że funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub orzeczeniem trwałej niezdolności do służby, przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy dalszy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby aż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia. Doprecyzowano jakie okresy służby

(zatrudnienia) wliczane są do okresu, od którego zależą uprawnienia w zakresie odprawy uregulowane w niniejszym przepisie.

Przyznano funkcjonariuszowi służby stałej odprawę, w przypadku zwolnienia ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS.

W art. 249 unormowano zagadnienie odprawy pośmiertnej. Wskazano wprost małżonka lub jego dzieci jako podmioty, którym przysługuje odprawa pośmiertna. W przypadku braku ww. osób odprawa będzie przysługiwała dorosłym dzieciom zmarłego funkcjonariusza, dzieciom przysposobionym i dzieciom przyjętym na wychowanie przez zmarłego funkcjonariusza. Przepis ten zawiera również rozwiązanie, zgodnie z którym, w przypadku gdy nie ma ww. osób, a po zmarłym funkcjonariuszu pozostała odprawa i inne świadczenia, będą one przysługiwać rodzicom zmarłego funkcjonariusza albo wchodzić w skład masy spadkowej po nim. Z katalogu osób, którym przysługują świadczenia pieniężne po zmarłym funkcjonariuszu, wyłączono małżonków rozwiedzionych oraz pozostających w separacji ze zmarłym funkcjonariuszem.

Art. 250 projektu reguluje zagadnienie przedawnienia roszczeń z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych. W ust. 4 wprowadzono natomiast regulację, zgodnie z którą w przypadkach zwłoki w wypłacie uposażenia, innych świadczeń i należności pieniężnych funkcjonariuszowi przysługują odsetki ustawowe od dnia, w którym uposażenie, świadczenia lub należności pieniężne stały się wymagalne.

Przepis art. 251 ust. 1 i 2 projektu określają kompetencje Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie powoływania komisji dyscyplinarnej oraz powoływania rzecznika dyscyplinarnego do spraw dyscyplinarnych członków korpusu służby cywilnej zajmujących stanowiska dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej i dyrektora izby administracji skarbowej. Regulacje art. 252-275 projektu ustawy zawierające unormowania w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej nie odbiegają od unormowań obowiązujących w powyższym zakresie funkcjonariuszy celnych, zarówno w zakresie określonego katalogu naruszeń, rodzajów kar dyscyplinarnych, zasad i trybu prowadzonego postępowania wyjaśniającego, dyscyplinarnego (w tym postępowania odwoławczego), wykonywania i zatarcia kar.

W art. 252 projektu ustawy określony został katalog działań lub zaniechań, które podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Art. 253 projektu zawiera katalog kar dyscyplinarnych. Przewidziany w projekcie szeroki katalog kar dyscyplinarnych powinien w efekcie spowodować zróżnicowanie orzekanych kar, zwłaszcza wobec określenia działań lub zaniechań, które takim karom będą podlegać. Proponowany katalog kar powinien proporcjonalnie do winy powodować dotkliwość

orzeczonej kary. Z drugiej strony kara dyscyplinarna powinna mieć charakter prewencyjny. Za prewencyjne działanie należy również uznać dopuszczalne łączenie kary przeniesienia na niższe stanowisko z karą obniżenia stopnia służbowego, jako kar najbardziej dotkliwych i wymierzanych za najcięższe naruszenie obowiązków służbowych.

Ustanowiono 10 – letnią karencję przyjęcia do jednostek organizacyjnych KAS w przypadku prawomocnego orzeczenia kary wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej.

Projekt precyzyjnie wskazuje jakie elementy należy wziąć pod uwagę przy wymierzaniu kary dyscyplinarnej, wymienia sytuacje które mają wpływ na zaostrzenie wymiaru kary oraz złagodzenie tego wymiaru.

Projekt dopuszcza w art. 254 możliwość przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej w przypadku czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi. Analogiczne rozwiązanie funkcjonowało na podstawie ustawy o Służbie Celnej. W tym przypadku osoba uprawniona do orzekania kar dyscyplinarnych (naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego, dyrektor izby administracji skarbowej, Szef Krajowej Administracji Skarbowej) może odstąpić od wszczęcia postępowania i przeprowadzić ze sprawcą przewinienia dyscyplinarnego udokumentowaną, w formie notatki, rozmowę dyscyplinującą. Notatkę z przeprowadzonej rozmowy należy włączyć do akt osobowych. Po upływie 6 miesięcy od dnia przeprowadzenia tej rozmowy dyscyplinującej podlega ona zniszczeniu. Rozmowa ta będzie miała charakter dyscyplinujący i prewencyjny.

Projektowany art. 255 określa właściwość organów do orzekania kar dyscyplinarnych, stanowiąc że orzekanie kar dyscyplinarnych należy do naczelnik urzędu skarbowego, naczelnika urzędu celno-skarbowego, dyrektora izby administracji skarbowej lub Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w odniesieniu do podległych mu funkcjonariuszy. Do kompetencji Szefa Krajowej Administracji Skarbowej należy orzekanie kar dyscyplinarnych w odniesieniu do dyrektora izby administracji skarbowej i jego zastępcy, natomiast w stosunku do naczelnik urzędu skarbowego, naczelnika urzędu celno-skarbowego i ich zastępców kary dyscyplinarne orzeka dyrektor izby administracji skarbowej. Projekt przewiduje możliwość przekazania kompetencji w zakresie orzekania upoważnionemu zastępcy.

Zgodnie z art. 256 projektu ustawy Szef Krajowej Administracji Skarbowej może wszcząć lub przejąć do prowadzenia postępowanie wyjaśniające lub dyscyplinarne oraz wydać orzeczenie w stosunku do funkcjonariuszy pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych KAS.

Art. 257 projektu stanowi, że postępowanie wyjaśniające prowadzi rzecznik dyscyplinarny, który jest powoływany na okres 3 lat. Przepis reguluje również przypadek, gdy rzecznik dyscyplinarny nie może prowadzić tego postępowania.

Art. 258 projektu określa warunki, jakie powinien spełnić funkcjonariusz powoływany na rzecznika dyscyplinarnego. Funkcjonariusz taki powinien mieć co najmniej pięcioletni okres nieposzlakowanej służby. Rzecznik dyscyplinarny może zostać odwołany przed upływem okresu na który został powołany w przypadkach: zaistnienia okoliczności, które stanowią podstawę zwolnienia ze służby; ukarania karą dyscyplinarną; przeniesienia do innej jednostki organizacyjnej KAS oraz złożenia rezygnacji.

Projektowany art. 259 reguluje kwestie związane z postępowaniem wyjaśniającym. Organ dyscyplinarny zleca przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego jeżeli zachodzą wątpliwości co do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego kwalifikacji prawnej albo tożsamości sprawcy. W przepisie ustanowiono obowiązek zawiadomienia osoby o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, określono termin zakończenia tego postępowania - 14 dni od dnia jego wszczęcia, oraz obowiązek złożenia przez rzecznika dyscyplinarnego, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, wniosku do właściwego organu dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego albo umorzenie postępowania wyjaśniającego.

Art. 260 projektu ustawy dotyczy wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego następuje w formie postanowienia, które powinno spełniać określone w projekcie ustawy wymagania. Ponadto przepis zawiera definicję obwinionego, którym jest funkcjonariusz, co do którego wydano postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego.

W art. 261 projektu zawarto ograniczenie dotyczące wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 3 miesięcy od dnia powzięcia przez organ dyscyplinarny wiadomości o naruszeniu obowiązków służbowych przez funkcjonariusza ani po upływie 2 lat od popełnienia tego czynu. Terminy te nie biegną w przypadku nieobecności funkcjonariusza w służbie. W przypadku gdy czyn funkcjonariusza zawiera znamiona przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, przedawnienie postępowania dyscyplinarnego następuje nie wcześniej niż przedawnienie przewidziane w Kodeksie karnym lub Kodeksie karnym skarbowym dla tego przestępstwa.

W art. 262 projektu ustawy obwinionemu zostało zagwarantowane prawo do obrony – obwiniony może wybrać obrońcę spośród funkcjonariuszy lub ustanowić swoim obrońcą radcę prawnego lub adwokata, a w przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny wniósł o orzeczenie kary dyscyplinarnej wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej, a obwiniony nie ma obrońcy z wyboru właściwy organ dyscyplinarny z urzędu wyznacza obwinionemu obrońcę spośród funkcjonariuszy.

W art. 263 projektu określono termin, w jakim powinny zostać zakończone czynności dowodowe w postępowaniu dyscyplinarnym – 3 miesiące. Zgodnie z tym przepisem możliwe jest przedłużenie tego terminu - nie dłużej niż o 3 miesiące. Przedłużenia dokonuje, w formie postanowienia, organ wyższego stopnia w stosunku do organu dyscyplinarnego. Ponadto przepis ten zapewnia obwinionemu prawo zapoznania się z aktami postępowania po zakończeniu postępowania dyscyplinarnego, a następnie statuuje obowiązek sporządzenia przez rzecznika dyscyplinarnego sprawozdania z zakończonego postępowania określając elementy tego sprawozdania.

Zgodnie z art. 264 projektu ustawy orzeczenie dyscyplinarne wydaje się po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego oraz jego obrońcy oraz po rozpatrzeniu innych dowodów mających znaczenie w sprawie. Przepis normuje również postępowanie w przypadku, gdy obwiniony zawiadomiony o terminie wysłuchania oświadcza, że nie weźmie udziału w wysłuchaniu lub nie stawia się na wysłuchanie bez usprawiedliwienia. W takiej sytuacji można przeprowadzić wysłuchanie bez udziału obwinionego i za wystarczające uznaje się odczytanie jego poprzednio złożonych wyjaśnień. W ust. 3 określone zostały elementy, które powinno zawierać orzeczenie dyscyplinarne.

Projektowany art. 265 zawiera unormowania dotyczące doręczenia orzeczeń organów dyscyplinarnych oraz postępowania odwoławczego. Orzeczenie dyscyplinarne wraz z uzasadnieniem doręcza się funkcjonariuszowi w terminie 14 dni od dnia jego wydania. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez naczelnik urzędu skarbowego albo naczelnika urzędu celno-skarbowego funkcjonariusz może wnieść odwołanie do dyrektora izby administracji skarbowej, od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez dyrektora izby administracji skarbowej funkcjonariuszowi przysługuje odwołanie do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, natomiast od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej funkcjonariusz może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Termin na złożenie środków odwoławczych wynosi 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

Art. 266 i art. 267 projektu normują zagadnienia postępowania odwoławczego w związku z zaskarżeniem orzeczenia dyscyplinarnego (zakaz reformationis in peius) oraz zaskarzania orzeczeń do sądu administracyjnego.

Zgodnie z art. 268 projektu ustawy kary orzeczone w postępowaniu dyscyplinarnym wykonuje kierownik jednostki organizacyjnej z dniem uprawomocnienia się orzeczenia.

Art. 269 projektu zawiera regulacje odnoszące się do zatarcia kar dyscyplinarnych. Przepis określa różne terminy zatarcia dla poszczególnych kar dyscyplinarnych. Zgodnie z projektem

występuje możliwość wcześniejszego zatarcia kary dyscyplinarnej na wniosek funkcjonariusza. Przepis przewiduje dołączanie odpisów orzeczeń dyscyplinarnych do akt osobowych, a następnie ich zniszczenie.

W projekcie w art. 270 zawarto unormowanie, zgodnie z którym jeżeli funkcjonariusz zostanie ponownie ukarany przed zatarciem poprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej, okres wymagany do zatarcia tej kary liczy się od dnia wykonania nowej kary.

Projektowany art. 271 precyzyjnie określa podmiot, który jest zobowiązany do ponoszenia kosztów ekspertyz i kosztów biegłych powoływanych przez organ dyscyplinarny.

W art. 272 projektu zawarte zostało upoważnienie dla Ministra Finansów do określenia szczegółowego trybu przeprowadzania postępowania wyjaśniającego, dyscyplinarnego, postępowania odwoławczego, orzekania kar dyscyplinarnych oraz ich wykonywania.

W projekcie ustawy przyjęto, iż w sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego (art. 273).

Art. 274 i art. 275 regulują rozpatrywanie sporów o roszczenia funkcjonariuszy ze stosunku służbowego. Utrzymana została zasada obowiązująca w ustawie o Służbie Celnej, że od decyzji wydawanych w sprawach ze stosunku służbowego przysługuje funkcjonariuszowi prawo złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Rozstrzygnięcia w sprawach ze stosunku służbowego będą wydawane w formie decyzji administracyjnej, pozostawiono więc bez zmian kontrolę sądowo – administracyjną w tym zakresie. W przypadku wydania decyzji o przeniesieniu, powierzeniu pełnienia obowiązków służbowych na innym stanowisku, przeniesieniu na niższe stanowisko, przeniesieniu na inne lub równorzędne stanowisko służbowe w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej, określeniu warunków pełnienia służby w związku ze zniesieniem jednostki organizacyjnej bądź zawieszeniu w pełnieniu obowiązków służbowych, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Jedynie w przypadku wydania decyzji o zwolnieniu ze służby, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć odwołanie do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (gdy decyzję o zwolnieniu ze służby wydaje Szef Krajowej Administracji Skarbowej, funkcjonariusz może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy). Do postępowań w tych sprawach stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Podobnie jak w aktualnie obowiązującej ustawie o Służbie Celnej, przyjęto, że spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy w sprawach niewymienionych w ww. przepisie art. 275, będzie rozpatrywał sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy.

Dział VII. Przepisy końcowe

W art. 276 określono, iż ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych w ustawie – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.

Ocena skutków regulacji

Jednostki organizacyjne wchodzące w skład Krajowej Administracji Skarbowej będą jednostkami budżetowymi, realizującymi nałożone zadania na podstawie rocznych planów finansowych. Działalność jednostek Krajowej Administracji Skarbowej w całości finansowana będzie z budżetu państwa w ramach posiadanych limitów środków na dany rok budżetowy.

W początkowym okresie utworzenia KAS, nie przewiduje się zwiększenia wydatków na funkcjonowanie jednostek w nowej strukturze w stosunku do kwot wydatków obecnie ponoszonych przez jednostki administracji celnej i podatkowej. Utworzenie Krajowej Szkoły Skarbowości oraz Centrum Informatyki Krajowej Administracji Skarbowej, nie powinno generować dodatkowych kosztów, ponieważ jednostki te powstaną na bazie istniejących jednostek działających w obecnych strukturach Ministerstwa Finansów, odpowiednio Centrum Edukacji Zawodowej Resortu Finansów oraz Centrum Przetwarzania Danych. Przewiduje się, że koszty funkcjonowania jednostek Krajowej Administracji Skarbowej w dłuższej perspektywie czasowej będą niższe niż koszty obecnie funkcjonujących jednostek administracji skarbowej i celnej. Wynikać to będzie ze zwiększenia efektywności realizacji zadań poprzez zmianę struktury i optymalizację zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych KAS. Zakłada się, że uzyskane korzyści będące wynikiem zmiany struktury KAS przyczynią się do zwiększenia dochodów z tytułu podatków, cel i niepodatkowych należności budżetowych. Przewiduje się zmniejszenie o ok. 10 % zatrudnienia w administracji podatkowej, urzędach kontroli skarbowej i Służbie Celnej. Osiągnięcie tego założenia będzie możliwe poprzez odejście na emeryturę osób posiadających uprawnienia emerytalne. Środki te będą mogły być wykorzystane na podwyższenie wynagrodzeń i uposażeń w KAS.

Zakłada się zmniejszenie wydatków bieżących przeznaczonych na funkcjonowanie jednostek KAS w stosunku do wydatków na funkcjonowanie jednostek administracji skarbowej i celnej w obecnej strukturze z uwagi na zmniejszenie kosztów utrzymania nieruchomości.

Obecnie administracja skarbową i celną korzysta z:

- a) 892 budynków w trwałym zarządzie o łącznej powierzchni całkowitej 1.342.871 m²,

- b) 152 budynków wynajmowanych (biurowce) o łącznej powierzchni całkowitej 89.659 m².

Zakłada się, że w związku z wprowadzeniem nowej struktury organizacyjnej ulegnie zmniejszeniu wynajmowana powierzchnia w budynkach biurowych ok. 10%, co wpłynie na zmniejszenie kosztów najmu i eksploatacji o kwotę około 4.200 tys. zł. Przewiduje się, że oszczędności zostaną uzyskane w 2018 r., z uwagi na konieczność wypowiedzenia umów najmu.

Przewiduje się, że nowa struktura KAS umożliwi Szefowi KAS skuteczny nadzór nad gospodarowaniem środkami finansowymi przez jednostki tworzące KAS, jak i nad powierzonym tym jednostkom mieniem Skarbu Państwa.

Projektowane zamiany pozwolą także na:

- 1) uproszczenie zasad planowania i realizacji wydatków majątkowych a także wydatków remontowych,
- 2) zmniejszenie pracochłonności sporządzanych sprawozdań budżetowych, poprzez zmniejszenie ich liczby (wpływ na to będzie miało zmniejszenie liczby jednostek budżetowych),
- 3) zwiększenie efektu skali oraz poprawę efektywności kosztowej w zakresie realizacji umów na dostawy towarów i usług.

Projektowane zmiany nie spowodują zasadniczych skutków dla budżetu państwa. Co do zasady zmiany będą realizowane w ramach zasobów majątkowych i środków finansowych pozostających w dyspozycji właściwych organów i jednostek organizacyjnych, których zmiany dotyczą. Przewidywane koszty związane z powołaniem nowych jednostek organizacyjnych KAS w 2017 r. oraz Centrum Informatyki Krajowej Administracji Skarbowej przedstawiono w ocenie skutków regulacji do projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.

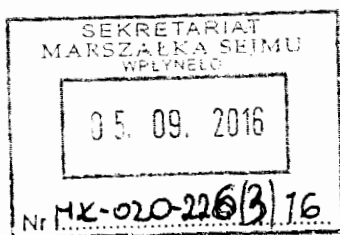

Prawo i Sprawiedliwość

**Klub Parlamentarny
Prawo i Sprawiedliwość**

Warszawa, 5 września 2016 r.

Eduard Schreiber
Poset KP PiS

**Szanowny Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

W nawiązaniu do pisma z dnia 23.6.2016 r., jako reprezentant wnioskodawców poselskiego *projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej*, chciałbym uzupełnić uzasadnienie do przedmiotowego projektu o oświadczenie, iż **projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.**

Z wyrazami szacunku,

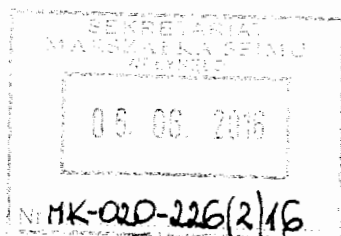

Prawo i Sprawiedliwość

Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość

Warszawa, 6 czerwca 2016 r.

Łukasz Schreiber
Posel na Sejm RP

Szanowny Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Informuję Pana Marszałka, że popieram *Poselski projekt ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej*, który został złożony do Laski Marszałkowskiej w dniu 03 czerwca 2016 roku.

Łukasz Schreiber

Posel na Sejm RP

Warszawa, 16 czerwca 2016 r.

BAS-WASGiPU/WAPEiM-1255/16

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Łukasz Schreiber)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Projektowana ustawa powołuje do życia Krajową Administrację Skarbową (dalej również KAS) jako „wyspecjalizowaną administrację rządową wykonującą zadania z zakresu realizacji dochodów z tytułu podatków, należności celnych, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, ochrony interesów Skarbu Państwa oraz ochrony obszaru celnego Unii Europejskiej, a także zapewniania usług i wsparcie podatnika, płatnika i przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych” (por. art. 1 ust. 1 projektu).

Ustawa określa (art. 1 ust. 3 projektu):

- 1) zadania (art. 2 projektu), organy, ich kompetencje i sposób powoływania (art. 11-35 projektu) oraz jednostki organizacyjne (art. 36-44 projektu) Krajowej Administracji Skarbowej,
- 2) formy prawne realizacji niektórych zadań przez Krajową Administrację Skarbową (art. 50-109 projektu), szczególne uprawnienia organów KAS i funkcjonariuszy (art. 45-49 i 110-140 projektu), w tym czynności wywiadu skarbowego (art. 110-129 projektu),

- 3) warunki pracy i służby w Krajowej Administracji Skarbowej (art. 141-250 projektu), w tym służby celno-skarbowej (art. 146-250 projektu) oraz zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszy (art. 251-275 projektu).

Organami Krajowej Administracji Skarbowej mają być (art. 11 ust. 1 projektu):

- 1) minister właściwy do spraw finansów publicznych,
- 2) Szef Krajowej Administracji Skarbowej, w randze sekretarza stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych (art. 13 ust. 2 projektu), wykonujący zadania przy pomocy zastępców – podsekretarzy stanu w ministerstwie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz nadzorowanych przez niego dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych, naczelników urzędów celno-skarbowych, dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości, dyrektora Centrum Informatyki KAS oraz dyrektorów komórek organizacyjnych urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych (art. 18 projektu),
- 3) dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej,
- 4) dyrektor izby administracji skarbowej,
- 5) naczelnik urzędu skarbowego,
- 6) naczelnik urzędu celno-skarbowego.

Projekt przewiduje wyodrębnienie w ramach Krajowej Administracji Skarbowej Służby Celno-Skarbowej, jako jednolitej i umundurowanej formacji tworzonej przez funkcjonariuszy tej służby.

Krajowa Administracja Skarbowa powstanie poprzez konsolidację (połączenie) urzędów i izb skarbowych (tzw. administracji podatkowej), kontroli skarbowej oraz Służby Celnej. Tym samym dotychczasowe izby skarbowe zostaną przekształcone w izby administracji skarbowej, dotychczasowe urzędy kontroli skarbowej oraz izby celne zostaną połączone z izbami administracji skarbowej, dotychczasowe urzędy celne zostaną zniesione (por. art. 2-7 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej). Nowymi jednostkami organizacyjnymi będą natomiast urzędy celno-skarbowe oraz Krajowa Szkoła Skarbowości i Centrum Informatyki KAS (por. art. 36 ust. 1 pkt 5-7 projektu). Jednostkami organizacyjnymi Krajowej Administracji Skarbowej będą również komórki organizacyjne urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych (por. art. 36 ust. 1 pkt 1 projektu).

Krajowa Administracja Skarbowa ma być finansowana z wyodrębnionej części budżetu państwa, której dysponentem będzie Szef KAS (art. 9 projektu).

Głównymi celami utworzenia Krajowej Administracji Skarbowej, jak wynika z uzasadnienia dołączonego do projektu (s.3), są:

- 1) ograniczenie skali oszustw podatkowych,
- 2) zwiększenie skuteczności poboru należności podatkowych i celnych,
- 3) zwiększenie poziomu dobrowolności wypełniania obowiązków podatkowych,
- 4) zapewnienie obsługi klienta na wysokim poziomie,

- 5) obniżenie kosztów funkcjonowania administracji skarbowej w relacji do poziomu uzyskiwanych dochodów budżetowych,
- 6) rozwój profesjonalnej kadr.

Zaproponowany w projekcie ustawy model organizacyjny ma umożliwić (s. 5-6 uzasadnienia projektu):

- 1) efektywny pobór podatków,
- 2) usprawnienie obsługi podatnika, w tym także obsługę i wsparcie podatnika oraz przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych,
- 3) skuteczną egzekucję administracyjną należności pieniężnych,
- 4) zmniejszenie luki podatkowej,
- 5) poprawę skuteczności i efektywności w zwalczaniu oszustw podatkowych i odzyskiwaniu zaległości podatkowych i celnych,
- 6) sprecyzowanie odpowiedzialności osób kierujących administracją,
- 7) jednolite orzecznictwo w sprawach podatkowych i celnych na terenie całego kraju,
- 8) efektywną, tzn. rzetelną i szybką weryfikację danych podawanych przez podatników w deklaracjach podatkowych i dokumentach celnych,
- 9) zwiększenie efektywności i skuteczności kontroli wywiązywania się przez podatników z zobowiązań podatkowych,
- 10) sprawny przepływ informacji,
- 11) lepszą współpracę między sobą wszystkich organów administracji skarbowej,
- 12) usprawnienie systemu doboru kadry, jej kształcenia i motywowania,
- 13) stworzenie systemu zbierania i analizowania danych,
- 14) usprawnienie systemu zapewniającego bezpieczeństwo finansowe państwa,
- 15) właściwe zorganizowanie ochrony celnej granicy wschodniej Polski, która jest jednocześnie granicą wschodnią Unii Europejskiej,
- 16) poprawienie wizerunku administracji skarbowej.

Projektowana ustawa miałaby wejść w życie na zasadach i w terminie określonych w ustawie – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Rządowej (art. 276 projektu).

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Zasadniczo kwestie organizacji administracji publicznej w państwach członkowskich nie są regulowane w prawie wspólnotowym. Tym samym organizacja administracji publicznej, w tym organizacja administracji podatkowej i celnej, w każdym z państw członkowskich pozostaje w gestii władz tego państwa. Nie wpływają na to postanowienia prawa wtórnego UE regulujące współpracę administracyjną państw członkowskich oraz nakładające obowiązki w zakresie przyznania jednemu lub kilku organom państwa

członkowskiego szczególnych kompetencji w zakresie kontroli, audytu, wydawania pozwoleń czy też relacji z organami UE.

W zakresie regulowanym projektem ustawy – obok przepisów celnych¹ oraz harmonizujących ustawodawstwo podatkowe w zakresie podatków pośrednich² - zwrócić należy uwagę również m.in. na:

- 1) dyrektywę Rady 2010/24/UE z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń (Dz.Urz. UE L 84 z 31 marca 2010 r., str. 1),
- 2) rozporządzenie Rady (UE) nr 904/2010 z dnia 7 października 2010 r. w sprawie współpracy administracyjnej oraz zwalczania oszustw w dziedzinie podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE L 268 z 12 października 2010 r., str. 1),
- 3) dyrektywę Rady 2011/16/UE z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylającą dyrektywę 77/799/EWG (Dz.Urz. UE L 64 z 11 marca 2011 r., str. 1),
- 4) rozporządzenie Rady (UE) NR 389/2012 z dnia 2 maja 2012 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatków akcyzowych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 2073/2004 (Dz.Urz. UE L 121 z 8 maja 2012 r., str. 1),
- 5) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. UE L 347 z 20 grudnia 2013 r., str. 320),
- 6) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1299/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz.Urz. UE L 347 z 20 grudnia 2013 r., str. 549).

W zakresie regulacji spraw pracowniczych zwrócić należy uwagę na:

- 1) art. 45 TfUE, który ustanawia zasadę swobodnego przepływu osób, w tym pracowników, wewnątrz UE. Zasada ta obejmuje zniesienie wszelkiej

¹ Zob. m.in. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.Urz. UE L 269 z 10 października 2013 r., s. 1).

² Zob. m.in. dyrektywę 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE L 347 z 11 grudnia 2006 r., str. 1) oraz dyrektywę Rady 2008/118/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego, uchylającą dyrektywę 92/12/EWG (Dz.Urz. UE L 9 z 14 stycznia 2009 r., str. 12).

dyskryminacji ze względu na przynależność państwową między pracownikami państw członkowskich w zakresie zatrudnienia (art. 45 ust. 1 i 2 TfUE). Zgodnie z orzecnictwem Trybunału Sprawiedliwości UE (dalej: Trybunał) swoboda przepływu pracowników oznacza zniesienie także barier o charakterze niedyskryminującym. Za sprzeczne z art. 45 TfUE Trybunał uznaje regulacje krajowe, które uniemożliwiają lub zniechęcają pracownika – obywatela UE do skorzystania ze swobody przemieszczania się do innego państwa członkowskiego. Postanowienia art. 45 TfUE nie mają jednak zastosowania do zatrudnienia w administracji publicznej (art. 45 ust. 4 TfUE), z tym że aby dane stanowisko można było uznać za zawierające się w pojęciu „administracji publicznej”, muszą być spełnione łącznie dwa bardzo ściśle określone warunki³. Stanowisko takie musi wiązać się z udziałem, pośrednim lub bezpośrednim, w wykonywaniu władzy publicznej oraz ze sprawowaniem funkcji, które mają na celu ochronę interesów ogólnych państwa lub innych organizacji publicznych⁴. Pomimo spełnienia tych dwóch warunków odstępianie od zakazu dyskryminacji nie będzie uzasadnione w sytuacji, gdy uprawnienia publiczne są wykonywane jedynie sporadycznie lub stanowią nieznaczną część ogólnej działalności wykonywanej w ramach tego stanowiska⁵;

- 2) dyrektywę Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły, i pracownic karmiących piersią (dziesiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz.Urz. WE L 348 z 28 listopada 1992 r., s. 1; polskie wydanie specjalne: rozdział 05, tom 002, s. 110-117);
- 3) dyrektywę 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotyczącą niektórych aspektów organizacji czasu pracy (Dz.Urz. UE L 299 z 18 listopada 2003 r., s. 9; polskie wydanie specjalne: rozdział 05, tom 004, s. 381 – 391);
- 4) dyrektywę Rady 2010/18/UE z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie wdrożenia zmienionego porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC oraz

³ Zob. wyrok Trybunału w sprawie *Komisja przeciwko Luksemburgowi*, EU:C:1996:263, pkt 33.

⁴ Zob. wyroki Trybunału w sprawach: 149/79 *Komisja przeciwko Belgii*, pkt 10, oraz *Komisja przeciwko Grecji*, EU:C:1996:265, pkt 2.

⁵ Zob. wyroki Trybunału w sprawach: *Anker*, pkt 63 i 64, *Colegio de Oficiales de la Marina Mercante Española*, EU:C:2003:515, pkt 44 i 45.

uchylającą dyrektywę 96/34/WE (tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.Urz. UE L 68 z 18 marca 2010 r., s. 13).

III. Analiza projektu ustawy pod kątem prawa Unii Europejskiej

Projekt ustawy odnosi się do prawa wspólnotowego wprost przede wszystkim określając zakres przedmiotowy Krajowej Administracji Skarbowej oraz kompetencje organów KAS (por. np. art. 2 ust. 1 pkt 17, art. 14 ust. 1 pkt 12 – 17, art. 16, art. 47 ust. 5 projektu), m.in. w zakresie wykonywania zadań jednostki audytowej, koordynującej, certyfikującej, kontrolnej, wydającej zezwolenia.

Przyznanie przez państwo członkowskie kompetencji przewidzianych prawem wspólnotowym jednemu z organów administracyjnych tego państwa, np. w zakresie audytu, certyfikacji, kontroli, wydawania pozwoleń, należy do prerogatyw państwa członkowskiego. Przepisy prawa wspólnotowego nie narzucają w tym zakresie sztywnych ram, wskazując jedynie na obowiązek państwa członkowskiego do ustanowienia takiego organu. Tym samym należy stwierdzić, że projekt ustawy jest w tym zakresie zgodny z prawem Unii Europejskiej.

W zakresie spraw pracowniczych projekt w odniesieniu do funkcjonariuszy Służby Celno-Akcyzowej powiela dotychczasowe uregulowania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (t.jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 990 ze zmian.), odsyłając w zakresie w nim nieuregulowanym do przepisów Kodeksu pracy, który implementuje postanowienia dyrektyw pracowniczych (por. m.in. art. 212 projektu w odniesieniu do uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem i art. 219 ust. 4 projektu w odniesieniu do spraw związanych z bezpieczeństwem i higieną służby). W tym zakresie projekt nie narusza prawa Unii Europejskiej.

W art. 148 ust. 1 pkt 1 projektu wprowadzono wymóg posiadania obywatelstwa polskiego dla osób pełniących służbę w Służbie Celno-Akcyzowej, a w przypadku pracowników wykonujących czynności wywiadu skarbowego, w tym operacyjno-rozpoznawcze, wymóg posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego (por. art. 148 ust. 2 pkt 1 projektu). Wymóg ten nie narusza art. 45 ust. 1 TFUE, bowiem odnosi się wyłącznie do pracowników Krajowej Administracji Skarbowej będących funkcjonariuszami Służby Celno-Akcyzowej, biorących udział w wykonywaniu władzy publicznej oraz w sprawowaniu funkcji, które mają na celu ochronę bezpieczeństwa finansowego państwa oraz obszaru celnego UE.

W odniesieniu do pracowników niebędących funkcjonariuszami projekt odsyła do przepisów ustaw: z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (t.jedn. Dz.U. z 2014 r. poz. 1111 ze zmian.), z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (t.jedn. Dz.U. z 2013 r. poz. 269 ze zmian.) oraz Kodeksu pracy, które implementują postanowienia dyrektyw pracowniczych. W tym zakresie projekt nie narusza prawa UE.

W pozostałym zakresie – organizacji, podziału zadań i kompetencji oraz form prawnych realizacji zadań ustawowych – projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej,

IV. Konkluzja

W zakresie spraw pracowniczych oraz w zakresie w jakim projektowana ustawa przyznaje organom Krajowej Administracji Skarbowej kompetencje przewidziane prawem wspólnotowym w odniesieniu do audytu, certyfikacji, kontroli, wydawania pozwoleń jest zgodna z prawem wspólnotowym. W pozostałym zakresie - organizacji, podziału zadań i kompetencji, form prawnych realizacji zadań ustawowych – projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

M. Warciński

Michał Warciński

Warszawa, 16 czerwca 2016 r.

BAS-WASGiPU/WAPEiM-1256/16

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia prawna w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o
Krajowej Administracji Skarbowej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł
Łukasz Schreiber) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii
Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu**

Projektowana ustawa powołuje do życia Krajową Administrację Skarbową (dalej KAS), określa jej zadania, organy (ich kompetencje i sposób powoływania), jednostki organizacyjne KAS, formy prawne realizacji niektórych zadań przez KAS, szczególne uprawnienia organów KAS i funkcjonariuszy, a także warunki pracy i służby w KAS.

Głównymi celami utworzenia KAS są: ograniczenie skali oszustw podatkowych, zwiększenie skuteczności poboru należności podatkowych i celnych, zwiększenie poziomu dobrowolności wypełniania obowiązków podatkowych, zapewnienie obsługi klienta na wysokim poziomie, obniżenie kosztów funkcjonowania administracji skarbowej w relacji do poziomu uzyskiwanych dochodów budżetowych, rozwój profesjonalnej kadr. (s. 3 uzasadnienia projektu)

Projektowana ustawa miałaby wejść w życie na zasadach i w terminie określonych w ustawie – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Rządowej (art. 276 projektu).

Projekt nie zawiera przepisów, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej. Projekt nie stanowi projektu ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

M. Warciński
Michał Warciński

Warszawa, dnia 04 lipca 2016 r.

991100/0230-77/2016/MC
UNP-2016-187206

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 05. 07. 2016

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie,

Uprzejmie informuję, że do przekazanego przy piśmie z dnia 14 czerwca 2016 r., znak: GMS-WP-173-158/16, poselskiego projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej nie zgłaszam uwag, natomiast do poselskiego projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, z punktu widzenia wykonawcy zgłaszam następujące uwagi.

1. Do art. 154 projektu:

- 1) proponowana w art. 154 pkt 1 projektu zmiana do ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1311, z późn. zm.), przewidująca obligatoryjną elektroniczną formę doręczenia pomiędzy organami egzekucyjnymi oraz pomiędzy organem egzekucyjnym a komornikiem sądowym, wymaga dostosowania narzędzi informatycznych wspomagających proces dochodzenia należności, do poboru których zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Istotne jest potwierdzenie, czy rozwiązania związane z komunikacją elektroniczną należy budować w oparciu o Elektroniczną Platformę Usług Administracji Publicznej (ePUAP) oraz czy są przewidywane jednolite regulacje, dotyczące stosowania dokumentów elektronicznych dla wszystkich stron występujących przy zbiegu egzekucji (sprawa sygnalizowana była w piśmie Członka Zarządu Zakładu z dnia 15 czerwca 2016 r., znak: 992200/0725/28/2016-SDI, kierowanym do Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów, Pana Mariana Banasia). Z uwagi na powyższe niezbędne

jest przyjęcie okresu vacatio legis dla tego przepisu nie wcześniej niż na dzień 1 stycznia 2018 r.;

- 2) w art. 154 pkt 2 projektu przewiduje się dodanie ust. 11 w art. 21 ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, dotyczącego dokonywania doręczeń za pośrednictwem systemu informatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej. Przepis ten przewiduje zmianę wejścia w życie art. 759² Kodeksu postępowania cywilnego na 1 stycznia 2018 r. wyłącznie w odniesieniu do doręczeń pomiędzy komornikiem a organami podatkowymi. Proponuję dodanie przepisu dotyczącego również administracyjnych organów egzekucyjnych. Jednocześnie art. 154 powinien zostać wymieniony w art. 240 projektu, w przepisach końcowych, jeśli intencją ustawodawcy jest aby wszedł on w życie od 1 stycznia 2018 r. W przeciwnym razie przepisy dotyczące elektronicznej formy doręczeń wejdą w życie w dniu 8 września 2016 r.

2. Do art. 155 pkt 1 lit. b projektu.

W części dotyczącej proponowanego brzmienia art. 46h ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.) powstaje konieczność określenia organu odwoławczego od decyzji o wykreśleniu zastawu dokonanego na wniosek Zakładu. W zakresie tym proponuję zmianę brzmienia art. 83 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963). Tryb odwoławczy byłby analogiczny jak w przypadku decyzji w sprawie umorzenia należności z tytułu składek i wyglądałby następująco: wniosek do Prezesa Zakładu o ponowne rozpatrzenie sprawy na zasadach dotyczących decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra, a następnie skarga do sądu administracyjnego, czyli odpowiednie zastosowanie przepisów dotyczących odwołań od decyzji określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Z uwagi na powyższe proponuję nadanie nowego brzmienia przepisu art. 83 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych:

„4. Od decyzji przyznającej świadczenie w drodze wyjątku oraz od decyzji odmawiającej przyznania takiego świadczenia, od decyzji w sprawach o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, a także od decyzji w sprawie wykreślenia zastawu skarbowego z rejestru, odwołanie, o którym mowa w ust. 2, nie przysługuje. Stronie przysługuje prawo do wniesienia wniosku do Prezesa Zakładu o ponowne rozpatrzenie sprawy, na zasadach dotyczących decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra.

Do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odwołań od decyzji, określone w Kodeksie postępowania administracyjnego.”

Ponadto sygnalizuję, że niezbędna będzie zmiana w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2009 r. w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatnika, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących, zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz innych dokumentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 222, z późn. zm.), polegająca na zmianie nazwy przy kodzie 11 34 z „funkcjonariusz Służby Celnej” na „funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej”.

Projekt przewiduje skonsolidowanie administracji skarbowej, obejmującej administrację podatkową, kontrolę skarbową i Służbę Celną. Będzie to wymagało złożenia odpowiednich dokumentów zgłoszeniowych ZUS ZIPA, z uwagi na przekształcenie od 1 września 2016 r. płatnika składek z Izby Skarbowej w Izbę Administracji Skarbowej. Następnie od 1 stycznia 2017 r. nastąpiłoby połączenie Izby Administracji Skarbowej z Izbą Celną i Urzędem Kontroli Skarbowej, co wymagałoby wyrejestrowania Izb Celnych i Urzędów Kontroli Celnej jako płatników składek. Wyrejestrowani powinni zostać również wszyscy pracownicy tych urzędów z datą wyrejestrowania od dnia 1 stycznia 2017 r. Następnie na koncie płatnika składek Izby Administracji Skarbowej należałoby zarejestrować (zgłosić) z dniem 1 stycznia 2017 r. pracowników przejętych w wyniku połączenia Izby Celnej oraz Urzędu Kontroli Skarbowej z Izbą Administracji Skarbowej. W związku z połączeniem, na kontach płatników składek Izby Celnej oraz Urzędu Kontroli Skarbowej będzie należało sporządzić dokumenty ZUS ZIPA, gdzie w bloku II. „Poprzednie dane identyfikacyjne płatnika składek” będą dane odpowiednio Izby Celnej lub Urzędu Kontroli Skarbowej, natomiast w bloku III. „Aktualne dane identyfikacyjne płatnika składek” powinny zostać wpisane dane Izby Administracji Skarbowej.

Z powiżnieniem,

Członek Zarządu
Paweł Jaroszek

Warszawa, dnia 5 lipca 2016 r.

R-20160705-001

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Kancelaria Sejmu

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

Szanowny Panie,

W imieniu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów uprzejmie dziękuję za przesłanie poselskich projektów ustaw:

1) o Krajowej Administracji Skarbowej,

2) Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej,

(pismo z 14 czerwca 2016 r., znak pisma GMS-WP-173-158/16).

Jednocześnie informujemy, że nie wnosimy uwag do treści powyższego projektu.

z pozdrowieniami,
PREZES
Krajowej Rady Biegłych Rewidentów

Krzysztof Burnos
Krzysztof Burnos

SEKRETARIAT ZŁOY SZŁEFA KS

AP-173-00088/16.11)

Data wpływu **12. 07. 2016**
KRAJOWA IZBA BIEGŁYCH REWIDENTÓW
ul. Jana Pawła II 80, 00-175 Warszawa, tel. 22 637 30 81-83, faks 22 637 30 84
e-mail: sekretariat@kibr.org.pl, biuro@kibr.org.pl, http://www.kibr.org.pl

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Przewodniczący
Andrzej Jakubiak

DPP/WOPII/024/35/2/16/AD

Warszawa, dnia 06 lipca 2016 r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz. 08. 07. 2016

Data wpływu

Pan Adam Podgórski
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu
Kancelaria Sejmu

Andrzej Jakubiak

W odpowiedzi na pismo o sygnaturze 6MS – WP – 173-158/16 w sprawie poselskich projektów ustaw:

- 1) Ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej,
 - 2) Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej
- uprzejmie informuję, że Urząd Komisji Nadzoru Finansowego nie zgłasza uwag do przedmiotowych projektów ustaw.

Andrzej Jakubiak
KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO
A. Jakubiak

SĄD NAJWYŻSZY

Rzeczypospolitej Polskiej

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Prof. dr hab. Małgorzata Gersdorf

BSA III-021-269-270/16

Warszawa, dnia 7 lipca 2016 r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 03. 07. 2016

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 14 czerwca 2016 r., GMS-WP-173-158/16 uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do *poselskich projektów ustaw*:

- 1) o Krajowej Administracji Skarbowej;
- 2) Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. Małgorzata Gersdorf

Warszawa, dnia 7 lipca 2016 r.

Opinia

o poselskich projektach ustaw o Krajowej Administracji Skarbowej oraz Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, przedstawionych przez grupę posłów Klubu Parlamentarnego „Prawo i Sprawiedliwość”

Przedstawiona opinia ogranicza się do części projektowanych ustaw, które regulują stosunki zatrudnienia w Krajowej Administracji Skarbowej. Przepisy tych ustaw tylko we wskazanych częściach będą stosowane przez sądy powszechne oraz Sąd Najwyższy.

W projektowanej ustawie o Krajowej Administracji Skarbowej nader niejasno rysuje się podział stanowisk, które mają być zajmowane przez pracowników i przez funkcjonariuszy. Tworzy się bowiem w ramach Krajowej Administracji Skarbowej Służbę Celno-Skarbową, która nie ma żadnej wyodrębnionej, hierarchicznie uporządkowanej struktury organizacyjnej. Jedynym wyznacznikiem przynależności do Służby Celno-Skarbowej jest pozostawanie w administracyjnoprawnym stosunku służby, czyli bycie funkcjonariuszem. Przepis art. 1 ust. 2 projektowanej ustawy stanowi, że „W ramach KAS wyodrębnia się Służbę Celno-Skarbową, będącą jednolitą i umundurowaną formacją, którą tworzą funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej, zwani dalej «funkcjonariuszami».

Powyższe określenie Służby Celno-Skarbowej jest niepoprawne z punktu widzenia tworzenia i definiowania jakichkolwiek struktur organizacji administracji państwowej. Nie można bowiem zasadnie mówić o utworzeniu określonej formacji, która nie ma żadnych wyodrębnionych zadań oraz ukształtowanej hierarchicznie struktury organizacyjnej, a tylko jest grupą osób, które łączy jedynie to, że podstawę ich zatrudnienia stanowi administracyjnoprawny stosunek służby. Projektowana ustawa nie pozwala określić podstawowego dla istnienia Służby Celno-Skarbowej elementu, czyli stanowisk, na jakich

są zatrudnieni funkcjonariusze. Te stanowiska mają być dopiero ustalone w akcie wykonawczym do ustawy — rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych na podstawie art. 188 ust. 2 projektowanej ustawy. Na marginesie należy zaznaczyć, że wytyczne do wydania tego rozporządzenia są bardzo lakoniczne i ogólnikowe. Nie spełniają one ustanowionego w art. 92 ust. 2 Konstytucji RP wymogu, że upoważnienie do wydania rozporządzenia powinno zawierać wytyczne dotyczące treści aktu.

Nie jest możliwe przeniesienie do projektowanej ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej obecnie obowiązujących regulacji dotyczących stosunków służby funkcjonariuszy, które są zawarte w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (jt.: Dz.U. z 2015 r., poz. 990, ze zm.), bez zachowania wyodrębnienia zadaniowego i organizacyjnego projektowanej Służby Celno-Skarbowej.

Zapewnienie jednolitości strukturalnej Krajowej Administracji Skarbowej wymagałoby w ogóle rezygnacji z administracyjnoprawnych stosunków służby jako podstawy zatrudnienia w tej administracji. Można w uzupełnieniu dodać, że w administracji celnej do 1999 r. nie występowały administracyjnoprawne stosunki służby. Urzędnicy administracji celnej, zwani funkcjonariuszami, byli zatrudniani w ramach stosunków pracy na podstawie mianowania (zob.: ustawę z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, Dz.U. z 1982 r., nr 31, poz. 214, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1983 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków urzędników administracji celnej, Dz.U. z 1983 r., nr 5, poz. 34).

Koncepcja jednolitej Krajowej Administracji Skarbowej, w której podstawą zatrudnienia są wyłącznie stosunki pracy, teoretycznie jest także możliwa do przyjęcia.

Podstawowy zarzut w stosunku do projektowanej ustawy polega na braku koncepcji uregulowania stosunków zatrudnienia w administracji skarbowej. Projektodawcy chcą utrzymać administracyjnoprawne stosunki służby w administracji celnej, nie wyodrębniając jej organizacyjnie i zadaniowo w ramach Krajowej Administracji Skarbowej, co jest niemożliwe i prowadzi do regulacji całkowicie niespójnej i wywołującej szereg wątpliwości interpretacyjnych.

Nieprawidłowa jest też prawna klasyfikacja osób zatrudnionych w Krajowej Administracji Skarbowej, zawarta w art. 141 ust. 1 projektowanej ustawy. Zgodnie z tym przepisem w jednostkach organizacyjnych KAS mogą być zatrudnieni: 1) członkowie korpusu służby cywilnej, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (jt.: Dz.U. z 2014 r., poz. 1111, ze zm.), 2) pracownicy, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (jt.: Dz.U. z 2014 r., poz. 1502, ze zm.), 3) pracownicy, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (jt.: Dz.U. z 2013 r., poz. 269, ze zm. oraz pełnić służbę funkcjonariusze.

Przedstawiona klasyfikacja nie odpowiada przede wszystkim strukturze źródeł prawa pracy. Kodeks pracy jest aktem powszechnym, mającym zastosowanie do wszystkich pracowników i pracodawców (art. 1 k.p.). Przepis art. 5 k.p. stanowi, że jeżeli stosunek pracy określonej kategorii pracowników regulują przepisy szczególne, przepisy kodeksu stosuje się w zakresie nieuregulowanym tymi przepisami. Nie jest więc możliwe i poprawne wyodrębnienie kategorii „pracowników, do których stosuje się Kodeks pracy”. Można tylko mówić o grupach pracowników, do których mają zastosowanie regulacje szczególne. Te regulacje szczególne określają zarówno podmiotowy zakres swojego zastosowania, jak również zakres odstępstw od regulacji powszechnych zawartych w Kodeksie pracy.

W administracji publicznej regulacje szczególne obejmują tylko pewien krąg stanowisk, które mają charakter urzędniczy. W administracji publicznej zatrudniani są także pracownicy na stanowiskach pomocniczych i obsługi, np. kierowcy, sprzątaczkę, którzy nie należą do korpusu pracowników służby publicznej w ścisłym znaczeniu, gdyż ich praca niczym nie różni się od pracy u innych pracodawców.

Umieszczenie w klasyfikacji pracowników Krajowej Administracji Skarbowej niepoprawnej kategorii „pracowników, do których stosuje się Kodeks pracy” ma ten skutek, że do pracowników zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych i obsługi będą miały zastosowanie wszystkie przepisy ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, w których jest mowa ogólnie o pracownikach. Zostaną oni więc objęci szczególnymi regulacjami tej ustawy, np. obowiązkiem składania oświadczeń majątkowych.

Projektodawcy ustawy, wymieniając omawianą kategorię pracowników, jak się wydaje, nie wzięli pod uwagę tego skutku.

W projektowanej ustawie – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej poważne zastrzeżenia nasuwają przepisy przejściowe, które dotyczą dotychczasowych stosunków pracy i stosunków służby w administracji skarbowej i celnej (art. 165 i nast. projektowanej ustawy). Te stosunki stają się wprawdzie z mocy prawa odpowiednio stosunkami pracy lub stosunkami służby w Krajowej Administracji Skarbowej, ale ich trwanie jest uzależnione od złożenia przez właściwy organ pisemnej propozycji nowych warunków pracy lub służby. W razie niezłożenia takiej propozycji lub jej nieprzyjęcia przez pracownika lub funkcjonariusza stosunki te wygasną.

Zastosowanie przedstawionej konstrukcji wygaśnięcia stosunków pracy i stosunków służby w razie niezłożenia pisemnej propozycji nowych warunków pracy i służby prowadzi do destabilizacji trwałości tych stosunków. Złożenie lub niezłożenie tej propozycji jest pozostawione swobodnemu uznaniu organu dokonującego czynności prawnych w stosunkach pracy lub stosunkach służby. Działanie lub zaniechanie podmiotu, który jest uprawniony do złożenia propozycji, podlegają kontroli sądowej tylko w granicach klauzuli generalnej nadużycia prawa (w terminologii prawa administracyjnego – nadużycia władzy).

Dotychczasowe stosunki pracy i stosunki służby po ich przejęciu przez nowo utworzone jednostki Krajowej Administracji Skarbowej powinny podlegać rozwiązaniu w drodze wypowiedzenia, jeżeli w następstwie zmian organizacyjnych ich kontynuacja nie byłaby możliwa.

Projektowane ustawy trudno jest opiniować bez uwzględnienia krytycznych uwag do wprowadzonych wcześniej zmian w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, przedstawionych w opinii Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2016 r. o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o służbie cywilnej oraz niektórych innych ustaw (BSA III-021-525/15). Projektowane ustawy są bowiem kontynuacją procesu rozszerzania kręgu stanowisk w administracji publicznej, których obsadzanie jest pozostawione swobodnemu uznaniu kompetentnych organów władzy publicznej.

Zasada swobodnego obsadzania stanowisk urzędniczych w administracji publicznej jest organicznie sprzeczna z zasadami zawodowego, politycznie neutralnego i stabilnego korpusu urzędniczego w administracji państwowej.

Przedstawione wyżej zastrzeżenia są wystarczające do sformułowania wysoce krytycznej opinii do projektowanych ustaw. Podstawową i nieusuwalną wadę przedstawionych projektów ustaw stanowi to, że regulacja stosunków pracy i stosunków służby w Krajowej Administracji Skarbowej nie opiera się na zasadach, jakim powinny odpowiadać stosunki zatrudnienia w administracji państwowej.

W zakończeniu należy ponadto zaznaczyć, że uzasadnienia projektów ustaw praktycznie ograniczają się do przedstawienia treści proponowanych regulacji. Uniemożliwia to poznanie podstawowych założeń, na jakich projektodawcy oparli te regulacje. Przedstawione projekty ustaw nie mają zatem w istocie rzeczy uzasadnienia.

Przedstawione projekty ustaw nie powinny stać się przedmiotem dalszych prac legislacyjnych.

Warszawa, 7 lipca 2016 r.

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz.

Data wpływu 08. 07. 2016

DP-IV-MJ-024-311/16

Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie,

W nawiązaniu do pisma z dnia 14 czerwca 2016 r. (znak: GMS-WP-173-158/16) dotyczącego *poselskich projektów ustaw: o Krajowej Administracji Skarbowej oraz Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej* przedstawiam następujące stanowisko Narodowego Banku Polskiego.

Podstawowym celem wprowadzanych rozwiązań jest usprawnienie działania aparatu skarbowego oraz uszczelnianie systemu podatkowego, co w konsekwencji ma przełożyć się na wzrost gospodarczy, bezpieczeństwo finansowe państwa oraz wpływy budżetowe. Zamierzony cel ma być osiągnięty m.in. poprzez koordynację działań wszystkich dotychczasowych służb skarbowych na poziomie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej i dyrektorów izb administracji skarbowej oraz poprzez nowy podział i organizację zadań całej administracji skarbowej. W projektach ustaw przyjęto bardzo szeroki zakres zmian w funkcjonowaniu służb skarbowych, co zdaniem NBP może budzić obawy co do sprawności i jakości działania administracji skarbowej w początkowym okresie wdrożenia nowej ustawy.

I. Uwagi dotyczące rozszerzenia dostępu do informacji stanowiących tajemnicę bankową

W ocenie NBP wątpliwości budzi rozszerzenie dostępu do informacji stanowiących tajemnicę bankową. Zaproponowane w projekcie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) warunki dostępu do informacji stanowiących tajemnicę bankową (art. 48) są daleko idące, dla przykładu przyjęcie, że już na etapie postępowania przygotowawczego banki udostępniają dane klientów oraz że nie tylko przestępstwo, ale i wykroczenie skarbowe może stanowić podstawę do uchylenia tajemnicy bankowej.

W art. 48 ust. 11 projektu ustawy projektuje się możliwość nałożenia kary pieniężnej w wysokości do 10.000 zł przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnika urzędu celno-skarbowego, w drodze decyzji, na podmiot, który pomimo prawidłowego wezwania nie udzielił informacji w wyznaczonym terminie albo udzielił ich w niepełnym zakresie. Naszym zdaniem, termin do przekazania informacji powinien być sprecyzowany w projekcie ustawy w sposób umożliwiający realizację tego zadania. Można domniemywać, że termin ten byłby zależny od zakresu żądanych informacji, stopnia skomplikowania sprawy i precyzji żądania.

Wątpliwości budzi także to, że decyzją naczelnika urzędu może zostać nałożona na bank kara pieniężna. Ponadto nie jest jasne, czy wobec banku centralnego także możliwe jest zastosowanie ww. odpowiedzialności finansowej.

Analogiczne uwagi dotyczą również art. 60 projektu ustawy o KAS. Zwrócić należy uwagę, że tak sformułowany przepis sugeruje dostęp do informacji stanowiących tajemnicę bankową w sytuacji wszczęcia jakiejkolwiek kontroli celno-skarbowej wskazanej w art. 50 ust. 1 pkt 1-3 projektu, nawet kontroli losowej, która, jak rozumiemy na podstawie art. 54 ust. 1 projektu, mieści się w zakresie kontroli celno-skarbowej.

II. Uwagi dotyczące obsługi bankowej organów podatkowych

W odniesieniu do zadania Narodowego Banku Polskiego, którym jest prowadzenie bankowej obsługi budżetu państwa, wątpliwość budzi organizacja obsługi bankowej organów skarbowych. W projektowanych zmianach poszczególnych ustaw, wprowadza się zapisy określające obowiązek dokonywania przez podatników wpłat podatków oraz należności celnych na rachunek właściwej izby administracji skarbowej. Zgodnie natomiast z art. 28 ust. 1 ustawy o KAS do zadań naczelnika urzędu skarbowego należy zarówno pobór podatków (pkt 1), jak i pobór należności

celnych (pkt 2), przy czym „pobór podatków (należności celnych)” nie został zdefiniowany.

Wątpliwości budzi zatem założona organizacja rachunków bankowych obsługujących organy skarbowe. Ponadto dostosowania wymagać będą – patrząc z punktu widzenia rozrachunków międzybankowych – wzory formularzy wpłaty gotówkowej oraz polecenia przelewu na rachunek odpowiednio organu KAS.

Z punktu widzenia NBP, jako banku obsługującego rachunki organów skarbowych, dla zachowania ciągłości obsługi na najwyższym poziomie, niezmiennie istotne jest jak najszybsze pozyskanie informacji o tym, jak przebiegać będzie zaplanowane na 1 stycznia 2017 r. połączenie izb administracji skarbowej (wcześniej izby skarbowe) z izbami celnymi i urzędami kontroli skarbowej – tj. które rachunki bankowe zostaną zamknięte, które zachowane, czy należności podatkowe i celne będą po 1 stycznia 2017 r. gromadzone na nowych rachunkach – co wynika z art. 11 ust. 7 projektu ustawy o KAS oraz uzasadnienia do projektu – umożliwiających centralizację w obrębie województwa lub kraju.

III. Uwagi dotyczące jakości obsługi podatników

NBP pragnie zwrócić uwagę na funkcjonowanie organów skarbowych w zakresie jakości obsługi podatników oraz procedur podatkowych, zapewniających profesjonalne załatwianie spraw podatnika. Projekt przewiduje odstępianie od przyjętego w ustawie o administracji podatkowej rozwiązania, skupiającego rozliczenia banków i innych instytucji finansowych w jednym wyspecjalizowanym urzędzie skarbowym. Rozwiązanie takie zapewniało specjalizację organu oraz jednolitość obsługi i orzecznictwa dla całego sektora finansowego.

Ponadto w art. 37 ustawy – przepisy wprowadzające ustawę o KAS, zawarto zmiany do ustawy Ordynacja podatkowa. W art. 13 tej ustawy dodano § 2c, w którym nadano uprawnienia naczelnika urzędu skarbowego lub dyrektora izby skarbowej w zakresie orzekania w sprawach podatkowych w pierwszej lub drugiej instancji, radcy skarbowemu. Analizowane przepisy nie definiują stanowiska o takiej nazwie, nie znane są też wymagania dla tego stanowiska. Wątpliwości budzi zatem nadanie kompetencji równorzędnych organowi pierwszej lub drugiej instancji pracownikowi na takim stanowisku.

IV. Pozostałe uwagi

Projekty ustaw wymagają korekty redakcyjnej, dla przykładu w art. 59 ust. 4 *projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej* mowa jest o wskazaniu „nowego terminu zakończenia kontroli”, tj. po upływie terminu o którym mowa w ust. 1 i 2, tymczasem z ust. 1 i 2 nie wynika, że termin zakończenia kontroli można przedłużyć poza terminy ustalone na podstawie tych ustępów (z ust. 1 wynika, że termin ten wynosi do 3 miesięcy, zaś z ust. 2, że nowy termin można wskazać w przypadku niezakończenia kontroli w terminie, o którym mowa w ust. 1). Wydaje się, że termin zakończenia kontroli celno-skarbowej może być jeden raz przesunięty (tj. ustalony nowy termin).

Z poważaniem,

Ro

GŁÓWNY INSPEKTOR PRACY

Roman Giedrojc

Warszawa, dnia 14 lipca 2016 r.

GNP – 433 - 4002-5-1/16

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

Stanisław Paweł Kłos

Odpowiadając na pismo z dnia 14 czerwca 2016 r. (GMS-158-173-158/16) dotyczące wyrażenia opinii odnośnie do poselskich projektów ustaw o Krajowej Administracji Skarbowej oraz Przepisów wprowadzających ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, uprzejmie informuję, że nie wnoszę uwag dotyczących ww. projektów w zakresie należącym do kompetencji Państwowej Inspekcji Pracy.

Łukasz Giedrojc
Roman Giedrojc

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 15.07.2016r.

PROKURATORIA GENERALNA SKARBU PAŃSTWA

Główny Urząd Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

ul. Hoża 76/78, 00-682 Warszawa

tel.: (+48) 022 392-31-09; fax: (+48) 022 392-31-20

www.prokuratoria.gov.pl

e-mail: kancelaria@prokuratoria.gov.pl

Warszawa, dnia 21 lipca 2016 r.

KR-51-275/16/MAR

KR-51-277/16/MAR

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz. 26. 07. 2016

Data wpływu

W/ 8005 /16

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Królestwo,

W związku z pismem z dnia 14 czerwca 2016 r. zawierającym prośbę o wyrażenie opinii o poselskich projektach ustaw:

- 1) o Krajowej Administracji Skarbowej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Łukasz Schreiber),
- 2) Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Wojciech Murdzek),

w załączeniu uprzejmie przekazuję opinię Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa do przedłożonych projektów.

Otrzymują:

- 1) Adresat – 1 egzemplarz,
- 2) a/a – 1 egzemplarz.

Leszek Bosek
PREZES
Prokuraturii Generalnej
Skarbu Państwa
Leszek Bosek

KR-51-275/16/MAR

KR-51-277/16/MAR

Opinia do poselskich projektów ustaw o Krajowej Administracji Skarbowej
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Łukasz Schreiber) oraz
Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Wojciech Murdzek)

W związku z otrzymaniem do zaopiniowania *projektów ustaw o Krajowej Administracji Skarbowej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Łukasz Schreiber) oraz Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Wojciech Murdzek)*, zauważa się, co następuje:

1. Art. 226 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej przewiduje, że naczelnik urzędu skarbowego, który przejął prowadzenie postępowań egzekucyjnych wszczętych przez dyrektora izby celnej i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, wstępuje w prawa i obowiązki dyrektora izby celnej w postępowaniach sądowych wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy w sprawie zwolnienia rzeczy lub prawa majątkowego spod egzekucji, o którym mowa w art. 40 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Regulację tę należy jednakże doprecyzować, gdyż Kodeks postępowania cywilnego, do którego odsyła 40 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, wiąże legitymację bierną w takich sprawach z faktem bycia wierzycielem a nie organem egzekucyjnym (ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji rozróżnia pojęcia wierzyciela od pojęcia organu egzekucyjnego, a organy pełniące te zadania nie zawsze muszą być tożsame).
2. Nieprawidłowa jest konstrukcja art. 230 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, gdyż przepis ten dotyczy wniosków złożonych w sprawach, w których egzekucja, postępowanie egzekucyjne zostały zakończone przez dyrektora izby celnej przed dniem wejścia w życie ustawy, a właściwy ma być naczelnik urzędu skarbowego, który przejął prowadzenie postępowania egzekucyjnego zgodnie z art. 223 ust. 1 ww. projektu, dotyczącym jedynie postępowań

egzekucyjnych wszczętych przez dyrektora izby celnej i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy.

3. Art. 201 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej zawiera regulacje dotyczące następstwa prawnego w sprawach sądowych, w których stroną jest lub mógłby być na podstawie przepisów dotychczasowych Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, Szef Służby Celnej, dyrektor izby skarbowej, dyrektor izby celnej, dyrektor urzędu kontroli skarbowej, naczelnik urzędu celnego. Brak przy tym sprecyzowania, czy chodzi o sprawy toczące się przed sądami administracyjnymi, czy też także sprawy przed sądami powszechnymi. Budzi to wątpliwości, gdyż w sprawach cywilnych stroną postępowania może być co do zasady Skarb Państwa (reprezentowany przez organ państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, lub organ jednostki nadrzędnej), zaś w sprawach z zakresu prawa pracy stroną jest pracodawca (którym może być jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a więc urząd, a nie kierownik tej jednostki). Jak się wydaje, projektowany przepis nie dotyczy także powództw wytaczanych na podstawie art. 189¹ Kodeksu postępowania cywilnego, w których obecnie legitymacja czynna przysługuje organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej (a po zmianach ma przysługiwać wyłącznie organowi podatkowemu), jeżeli ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa jest niezbędne dla oceny skutków podatkowych. Uprawnienie takie nie przysługuje więc Szefowi Służby Celnej, który – zgodnie z art. 13 Ordynacji podatkowej – nie jest organem podatkowym. Nadto – z uwagi na fakt, że przewidziane w art. 189¹ k.p.c. uprawnienie przysługuje organowi jedynie w toku prowadzonego postępowania – regulacja ta wydaje się zbędna, gdyż treść art. 189¹ k.p.c. sama w sobie wskazuje, iż w sprawach takich po stronie powodowej występuje ten organ, który prowadzi postępowanie. Jednocześnie – z uwagi na nieprecyzyjność projektowanej regulacji oraz brak w jej uzasadnieniu wyjaśnienia, czy w zamiarze projektodawców nie ma ona jednak dotyczyć spraw toczących się przed sądami powszechnymi, których stroną jest Skarb Państwa – należy wskazać, że w sprawach, w których stroną jest Skarb Państwa reprezentowany przez dyrektora izby skarbowej, dyrektora izby celnej, dyrektora urzędu kontroli skarbowej czy naczelnika urzędu celnego nie może być automatyzmu w zmianie oznaczenia *statio fisci*. Zgodnie z ogólną regułą przewidzianą w art. 67 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego za Skarb Państwa podejmuje czynności procesowe organ państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone

roszczenie, lub organ jednostki nadrzędnej (a w zakresie określonym odrębną ustawą za Skarb Państwa czynności procesowe podejmuje Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa). Przykładowo w sprawach dotyczących uznania za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela legitymowany czynnie jest wierzyciel. Obecnie zadania wierzyciela wykonują (w zakresie należności celnych i innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów, podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów, podatku akcyzowego, podatku od gier oraz dopłat, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, opłaty paliwowej, podatku od wydobycia niektórych kopalin) dyrektorzy izb celnych. Zatem automatyczne przyjęcie następstwa w tych sprawach przez dyrektorów izb administracji skarbowej nie może mieć miejsca, skoro wykonywanie zadań wierzyciela należności pieniężnych (także w stosunku do ww. należności) ma należeć do zadań naczelnika urzędu skarbowego, a nie dyrektora izby administracji skarbowej. Wobec tego zasadne wydaje się wprowadzenie dla spraw cywilnych toczących się z powództwa Skarbu Państwa opartego na art. 527 i nast. Kodeksu cywilnego regulacji analogicznej jak przewidywana dla spraw o zwolnienie rzeczy lub prawa majątkowego spod egzekucji w art. 226 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (z uwzględnieniem uwagi, iż występowanie w takiej sprawie sądowej związane jest z wykonywaniem zadań wierzyciela należności pieniężnych, a nie z prowadzeniem postępowania egzekucyjnego). Natomiast art. 201 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej wymaga doprecyzowania polegającego na wskazaniu, że odnosi się on wyłącznie do spraw sądowoadministracyjnych (a następstwo w sprawach cywilnych byłoby ustalane w oparciu o art. 67 § 2 k.p.c. oraz projektowane art. 160 i art. 226 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej). Możliwe jest też doprecyzowanie ww. przepisu polegające na wskazaniu, że w zakresie spraw przed sądami powszechnymi odnosi się on do spraw sądowych, których stroną jest Skarb Państwa, z wyłączeniem spraw o zwolnienie rzeczy lub prawa majątkowego spod egzekucji oraz tzw. skarg pauliańskich.

4. Doprecyzowania wymaga regulacja zawarta w art. 160 ust. 3 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej – w którym to przepisie wskazane jest, że z dniem 1 stycznia 2017 r. łączy się izbę administracji skarbowej z izbą celną i urzędem kontroli skarbowej, jednak bez określenia, że dotyczy to tych jednostek organizacyjnych, które mają siedziby w tym samym województwie.

Pozytywnie należy ocenić regulacje zawarte w art. 160 ust. 4 i 6 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, zgodnie z którymi izba administracji skarbowej, w związku z połączeniem z izbą celną i urzędem kontroli skarbowej wstępuje we wszelkie prawa i obowiązki łączonych jednostek bez względu na charakter stosunku prawnego, z którego te prawa i obowiązki wynikają, a z dniem 1 stycznia 2017 r. należności i zobowiązania izby skarbowej, izby celnej, urzędu kontroli skarbowej stają się należnościami i zobowiązaniami izby administracji skarbowej. Podobna regulacja powinna zostać przewidziana także dla znoszonych urzędów celnych, chociażby w celu umożliwienia ustalenia, kto ma realizować zobowiązania z tytułu wyroków sądowych wydanych w stosunku do Skarbu Państwa reprezentowanego przez naczelników urzędów celnych.

5. Art. 198 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej przewidujący w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy o kontroli skarbowej następstwo dyrektorów izb administracji skarbowej oraz naczelników urzędów celno-skarbowych po zniesionych organach (dyrektorach urzędów kontroli skarbowej oraz Generalnym Inspektorze Kontroli Skarbowej) wymaga doprecyzowania poprzez wskazanie kryteriów, według których miałyby być ustalane, który z dyrektorów izb administracji skarbowej lub naczelników urzędów celno-skarbowych ma prowadzić postępowanie. Jest to istotne przede wszystkim w odniesieniu do naczelników urzędów celno-skarbowych, gdyż w uzasadnieniu projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej wspomina się o koncepcji zniesienia na potrzeby wykonywania kontroli celno-skarbowej właściwości miejscowej naczelników urzędów celno-skarbowych. Podobne wątpliwości budzi art. 209 ust. 2, 3 i 4 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej. Bez wyraźnego i jednoznacznego sprecyzowania, który urząd będzie właściwy do kontynuowania postępowania może dojść do sytuacji uchylania przez sądy administracyjne decyzji wydanych z naruszeniem przepisów o właściwości. Z doświadczeń Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa wynika, że sytuacje uchylania decyzji z powodu wydania ich z naruszeniem przepisów o właściwości organów podatkowych czy organów kontroli skarbowej (niekiedy łączące się z umorzeniem postępowania z powodu przedawnienia zobowiązań podatkowych) są potem kanwą postępowań toczących się przed sądami powszechnymi z udziałem Skarbu Państwa.

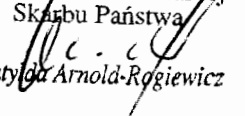
6. Analogiczna uwaga dotyczy wspomnianego już art. 201 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, w odniesieniu do następstwa w postępowaniach sądowych oraz art. 203 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie postępowań podatkowych. Szczególnie wyraźnie widać to na przykładzie projektowanego przepisu mającego stanowić, że *Postępowania podatkowe wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzone przez naczelnika urzędu celnego jako organ podatkowy pierwszej instancji – prowadzi naczelnik urzędu skarbowego na podstawie dotychczasowych przepisów*. Obecnie urzędów skarbowych jest znacznie więcej niż urzędów celnych, a ich terytorialne zasięgi działania oraz siedziby się nie pokrywają, stąd też bez wyraźnego i jednoznacznego sprecyzowania, który urząd będzie właściwy do kontynuowania postępowania podatkowego może dojść do sytuacji uchylania przez sądy administracyjne decyzji wydanych z naruszeniem przepisów o właściwości. Jak to już zostało wspomniane, sytuacje uchylania decyzji z powodu wydania ich z naruszeniem przepisów o właściwości organów podatkowych mogą być przyczyną postępowań toczących się przed sądami powszechnymi z udziałem Skarbu Państwa.
7. Podobnie w art. 200 ust. 1 oraz art. 207 ust. 1 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej brak wskazania, do którego dyrektora izby administracji skarbowej ma zostać wniesione odwołanie. Ponadto projektowane przepisy stanowią, że dyrektor izby administracji skarbowej jest organem odwoławczym jeżeli termin do wniesienia odwołania od tych decyzji nie upłynął przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nie rozstrzygają sytuacji, w których wprowadzie termin do wniesienia odwołania od decyzji nie upływa przed dniem wejścia w życie ustawy, lecz odwołanie zostało wniesione przed dniem wejścia w życie ustawy do organu, który był właściwy według obecnie obowiązujących przepisów.
8. W art. 37 pkt 2 lit. d) projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej przewiduje się wprowadzenie do Ordynacji podatkowej art. 13 § 2c zawierającego regulację, w myśl której w zakresie rozstrzygania spraw podatkowych uprawnienia naczelnika urzędu skarbowego jako organu podatkowego pierwszej instancji, dyrektora izby administracji skarbowej jako organu podatkowego pierwszej instancji, dyrektora izby administracji skarbowej jako organu odwoławczego,

przysługują także radcy skarbowemu, wykonującemu czynności orzecznicze. Jednocześnie brak jakiegokolwiek regulacji dotyczącej wymagań wobec osób zajmujących stanowisko radcy skarbowego czy też trybu kierowania do nich pism (w tym trybu zaskarżania wydanych przez nich decyzji). Nadto ujednolicenia wymaga terminologia, gdyż uzasadnienie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej operuje wymiennie pojęciami „radca skarbowy” (strony 17 i 44) i „komisarz skarbowy” (strona 42).

9. W art. 25 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej zamiast „art. 80 ust. 1” winno być „art. 80 ust. 5”.
10. Zgodnie z art. 80 ust. 7 projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej w przypadku gdy kontrolowana spółka cywilna, jawna, partnerska, komandytowa albo komandytowo-akcyjna została rozwiązana w trakcie kontroli celno-skarbowej albo postępowania podatkowego, postępowanie podatkowe kończy się decyzją, o której mowa w art. 115 § 4 Ordynacji podatkowej. Powstaje wątpliwość, od którego momentu stroną postępowania jest podmiot (wspólnik, komplementariusz), wobec którego będzie wydana decyzja orzekająca o jego odpowiedzialności, a także kiedy powiadamia się go o postępowaniu.
11. W art. 2 ust. 1 pkt 15 i 16 projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej przewidziano dla KAS nowe zadania, polegające na rozpoznawaniu, zapobieganiu, wykrywaniu i zwalczaniu określonych tam przestępstw oraz ściganiu sprawców tych przestępstw. Zadania w tym zakresie zostały powierzone Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej, brak jednak regulacji co do sposobu ich wykonywania (choćby wzorowanych na projektowanych przepisach nowelizowanej ustawy Kodeks karny skarbowy, w tym dotyczących podmiotów uprawnionych do prowadzenia postępowania przygotowawczego oraz do wnoszenia i popierania przed sądem aktu oskarżenia).
12. Zawarta w art. 188 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej regulacja dotycząca nieruchomości będących w trwałym zarządzie ministra właściwego do spraw finansów publicznych jest zbędna. Szef Krajowej Administracji Skarbowej ma być w randze sekretarza stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Tym samym, skoro zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami trwały zarząd jest formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną, to brak

podstaw do ustawowego regulowania korzystania przez wyodrębnione komórki organizacyjne Ministerstwa Finansów z nieruchomości będących w trwałym zarządzie tego urzędu.

13. Ujednolicenia wymaga terminologia użyta w uzasadnieniu projektowanej ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej – planowane jest utworzeniu urzędów celno-skarbowych, lecz na stronie 33 uzasadnienia jest mowa o naczelniku urzędu celno-akcyzowego.
14. Termin określony w art. 165 ust 2 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (31 lipca 2016 r.) jest terminem nierealnym wobec aktualnego stanu prac nad przedmiotowymi projektami ustaw.

STARSZY RADCA
Prokuratury Generalnej
Skarbu Państwa

Małgorzata Arnold-Rogiewicz

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
Nr WO-020-90/16

Warszawa, 2016-08-02

Dot. GSM-WP-173-158/16

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu : 03.06.2016

Pan Adam PODGÓRSKI

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu RP

Szanowny Panie Adamie

W załączeniu przesyłam odpis opinii Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 lipca 2016 r. w przedmiocie poselskich projektów: ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.

Z pozdrowieniami

WICEPRZEWODNICZĄCY
Krajowej Rady Sądownictwa

plk Piotr Raczkowski
sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 29 lipca 2016 r.

**w przedmiocie poselskich projektów ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej
oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej**

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z poselskimi projektami ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, podkreśla, że projekty te w znacznym stopniu wkraczają w sferę praw i wolności obywatelskich i z tego punktu widzenia Rada zgłasza następujące uwagi.

Zgodnie z art. 110 projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, projektodawca przyznał organom administracji skarbowej prawo do uzyskiwania, gromadzenia, przetwarzania i wykorzystywania informacji w celu wykonywania zadań, które zostały określone w sposób bardzo ogólny, bez wskazania kryteriów, które miałyby spełniać, a które to kryteria uzasadniałyby ewentualnie konieczność skorzystania z przyznanych uprawnień, prowadzących do istotnej ingerencji w sferę praw i wolności obywatelskich. Tak ogólnie zakreślone zadania mogą rodzić przekonanie o naruszeniu zasady proporcjonalności, nakazującej zachowanie odpowiednich proporcji pomiędzy zakresem ingerencji prawodawcy w sferę praw i wolności obywatelskich a osiągnięciem założonego rezultatu.

Kolejnym przejawem naruszenia wspomnianej zasady jest, w ocenie Krajowej Rady Sądownictwa, określone w art. 111 projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, przyzwolenie na gromadzenie informacji należących do sfery prywatności jednostki – jedynie w celu „zapobiegania lub wykrywania przestępstw skarbowych”. Takie określenie podstaw ingerencji w sferę praw i wolności obywateli należy ocenić jako nader ogólne i niedookreślone. Daje to podstawy właściwie do niekontrolowanego zdobywania przez służby administracji skarbowej istotnych informacji i danych osobowych. Rada zauważa także, że w ust. 2 tego artykułu projektodawca nałożył na podmioty gromadzące informacje i inne ważne dane osobowe, obowiązek ich udostępniania, ograniczając podstawy prawne żądania udostępnienia informacji do wskazania, jako wystarczającej przesłanki, jedynie

pisemnego wniosku funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze. Projektodawca stworzył zatem kolejną możliwość naruszania w praktyce wspomnianej zasady proporcjonalności.

Również w art. 112 przedstawionego projektu powołano się jedynie na działanie w celu bardzo ogólnie określonego „zapobiegania lub wykrywania przestępstw”, w jakim funkcjonariusze mogą uzyskiwać żądane informacje. Taka regulacja daje niczym nieograniczone prawo do wglądu, gromadzenia i administrowania danymi, z powołaniem się jedynie na okoliczność choćby bliżej nieokreślonego „zapobiegania przestępstwom”. Powinność „zapobiegania lub wykrywania przestępstw” nie ma, co oczywiste, charakteru jasnego kryterium, nie została także w sposób szczegółowy określona w projektowanej ustawie. Taka regulacja, zdaniem Rady, godzi chociażby w jedno z podstawowych praw i wolności obywatelskich określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a mianowicie w wyrażoną w art. 49 wolność i ochronę tajemnicy komunikowania się. Według tego przepisu ustawa zasadnicza zapewnia wolność i ochronę tajemnicy komunikowania się, a ich ograniczenie może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony. Wspomniane przyzwolenie ustawowe na ingerencję w sferę powołanych praw konstytucyjnych w celu „zapobiegania lub wykrywania przestępstw”, nie może być uznane (z uwagi na brak koniecznej precyzji tej przesłanki) za spełnienie wymogu określonego w powoływanym art. 49 Konstytucji.

Jako zupełnie nieefektywna, w ocenie Rady, jawi się kontrola sądu nad działaniami operacyjnymi służb administracji skarbowej, sprowadzająca się do przekazania sądowi okręgowemu (*ex post*) półrocznych sprawozdań w tym zakresie. Sądowi w celu sprawowania tejże kontroli, co wynika z art. 113 ust. 3 projektu o Krajowej Administracji Skarbowej, przyznano jedynie uprawnienie do zapoznania się z materiałami uzasadniającymi udostępnienie danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych. Nie wiadomo przy tym, przy pomocy jakich kryteriów i środków prawnych miałyby odbywać się kontrola sądowa i w jaki sposób wyniki tej kontroli miałyby być egzekwowane, skoro *de facto* sąd nie został wyposażony w żadne uprawnienia odnośnie do przedmiotowej materii, poza kontrolą ilości pozyskanych w okresie sprawozdawczym danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych.

Wątpliwości Rady nasuwa również bardzo szerokie uregulowanie w art. 115 przedmiotowego projektu materii związanej z kontrolą operacyjną, a więc z uzyskiwaniem i utrwalaniem m.in. treści rozmów, treści korespondencji, a także uzyskiwaniem dostępu i kontroli zawartości przesyłek, bowiem prowadzić to może do naruszania podstawowych

praw obywatelskich, m.in. tajemnicy korespondencji.

W art. 119 odnoszącym się do tematyki niszczenia materiałów niezawierających dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo nie mających znaczenia dla kontroli celno-skarbowej, postępowania podatkowego lub postępowania w sprawach celnych, projektodawca posłużył się nieprecyzyjnym określeniem momentu przeprowadzenia tej czynności poprzez użycie terminu „niezwłocznie”. Nie został jednoznacznie wskazany moment, w którym sąd winien wydać w tym przedmiocie stosowne zarządzenie, co, w ocenie Rady, może wpłynąć na ukształtowanie nieprawidłowej praktyki.

Istotne obawy budzą także kwestie związane z możliwością użycia broni palnej przez funkcjonariuszy, uregulowane w art. 136 projektu. Projektodawca przyznaje funkcjonariuszom uprawnienie do użycia broni palnej w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie broni palnej było w określonych przypadkach dopuszczalne, jak również w celu m.in. ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej, jeżeli ucieczka tej osoby stwarza zagrożenie życia lub zdrowia funkcjonariusza lub innej osoby lub istnieje uzasadnione podejrzenie, że osoba zatrzymana może użyć materiałów wybuchowych, broni palnej lub innego niebezpiecznego przedmiotu. Niewątpliwie materia ta ma charakter szczególny. Niepokoi zatem, że projektodawca przyznał uprawnienie do wyposażenia w broń palną funkcjonariusza, który został jedynie przeszkolony w zakresie związanym z jej używaniem. Nie wprowadził przy tym żadnych innych kryteriów, które winien spełnić funkcjonariusz, aby mógł zostać wyposażony w broń palną. Brak innych wymogów, poza „przeszkoleniem”, powoduje, że praktycznie każdy funkcjonariusz, który odbędzie takie „przeszkolenie”, będzie mógł posługiwać się bronią palną.

Krajowa Rada Sądownictwa zwraca również uwagę, że, zgodnie z art. 137 projektu, minister właściwy do spraw finansów publicznych, a więc podmiot działający w sferze finansów, został upoważniony do określenia w drodze rozporządzenia uzbrojenia, kryteriów przydziału broni palnej, ale i warunków przyznawania środków przymusu bezpośredniego. Wydaje się zasadne, aby tak ważne kwestie zostały rozstrzygnięte w ustawie.

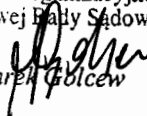
Wątpliwości Rady dotyczą również możliwości zatrzymania statku i przeprowadzenia kontroli przy bardzo nieprecyzyjnie określonych w projekcie podstawach (podejrzenie, zapobieganie itp.).

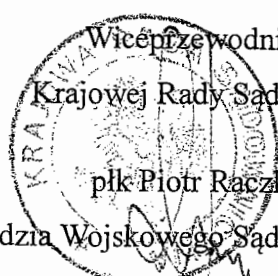
Krajowa Rada Sądownictwa podkreśla, że regulowana w przedmiotowych projektach materia dotyczy zapobiegania nadużyciom finansowym, a nie działaniom terrorystycznym, które wymagałyby podjęcia tak zdecydowanych, jak to uczyniono, środków zaradczych.

Z tych względów Krajowa Rada Sądownictwa upatruje w projektowanych przepisach naruszenia zasady proporcjonalności przy regulowaniu omawianych kwestii, a w rezultacie zbyt głębokiej ingerencji w sferę praw i wolności jednostki.

Biuro Krajowej Rady Sądownictwa
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

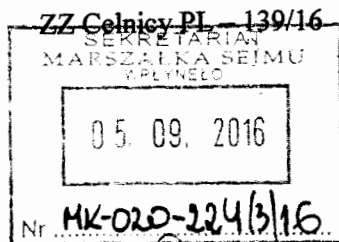

Marek Gólcw

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa
płk Piotr Rączkowski
sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

Związek Zawodowy
Celnicy PL

Nysa, dnia 30.08.2016r.

Pan Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu RP

Dzień Szanowny Panie Marszałku

Związek Zawodowy celnicy PL przesyła w załączeniu opinię dr Andrzeja Halickiego do projektu ustawy o Krajowej Administracji Krajowej z uprzejmą prośbą o uwzględnienie w procesie legislacyjnym

ZAŁ. Ekspertyza

Z wyrazami szacunku

Sławomir Siwy
Przewodniczący
ZZ Celnicy PL

Andrzej Halicki

Analiza projektu ustawy z dnia 31 maja 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej

Celem opracowania jest dokonanie analizy projektu ustawy z dnia 31 maja 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej zwanego dalej „projektem KAS”, który został wniesiony do Sejmu w dniu 3 czerwca 2016 r. Regulacja ta wraz z projektem ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej stanowi „pakiet” mający umożliwić funkcjonowanie od dnia 1 stycznia 2017 r. nowego modelu administracji finansów publicznych złożonej z obecnej Służby Celnej, administracji podatkowej oraz kontroli skarbowej.

Na wstępie należy odnotować, iż jest to pierwszy upubliczniony projekt KAS, który – wbrew zapewnieniom ze strony rządu – nie został poddany procesowi konsultacji publicznych. Taki sposób procedowania był możliwy z uwagi na przypisanie autorstwa tego dokumentu grupie posłów, podczas, gdy faktycznie projekt został wypracowany w ramach kierownictwa Ministerstwa Finansów¹. Opisany zabieg należy ocenić krytycznie, ponieważ pozbawił on szeroką grupę podmiotów możliwości zgłoszenia swoich uwag, zastrzeżeń czy propozycji zmian, które mogłyby przyczynić się do poprawy jakości tworzonego prawa. Projekt KAS nie został również udostępniony funkcjonariuszom celnym np. w folderze poświęconym Krajowej Administracji Skarbowej (portal intranetowy Corintia).

Projekt KAS składa się z trzech rozdziałów, w których kolejno uregulowano „Przepisy ogólne” (art. 1), „Zmiany w przepisach obowiązujących” (art. 2 – art. 158) oraz „Przepisy uchylające, przejściowe, dostosowujące i końcowe” (art. 159 – art. 240). Art. 1 określa datę wejścia w życie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej na dzień 1 stycznia 2017 r. z wyjątkiem przepisów regulujących powołanie:

- Szefa KAS będącego organem KAS i jego podległość ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (wchodzi w życie z dniem ogłoszenia),
- Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, katalogu zadań tego organu KAS oraz nadzoru nad jego działalnością sprawowanego przez Szefa KAS (wchodzi w życie z dniem 1 września 2016 r.²).
- Na uwagę zasługuje ilość aktów prawnych (157 ustaw), które zostaną zmienione w związku z wejściem w życie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej. Zakres tych zmian ma charakter zróżnicowany. Niektóre z nich wynikają jedynie z wprowadzenia przez projektodawcę nowych pojęć („Służba Celno – Skarbowa”, „naczelnik urzędu celno – skarbowego”, „kontrola celno – skarbową”), inne zaś wiążą się z przeniesieniem kompetencji ze znoszonych organów np. dyrektora izby celnej na organy KAS w szczególności naczelnika urzędu skarbowego (m.in. uprawnienia organu egzekucyjnego).
- Istotną część projektu KAS stanowią „Przepisy uchylające, przejściowe, dostosowujące i końcowe”, zaś ich analiza może rodzić wątpliwości zwłaszcza w obszarze regulacji statusu prawnego funkcjonariuszy celnych oraz pracowników. W pierwszej kolejności należy odnotować, iż z dniem 1 stycznia 2017 r.:
- utracą moc ustawy: z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej³, z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych⁴, z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej⁵ zwana dalej „ustawą o S.C.”, ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o administracji podatkowej⁶ (art. 159),
- zniesione zostaną organy: Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, dyrektorzy izb skarbowych, dyrektorzy izb celnych, dyrektorzy urzędów kontroli skarbowej oraz naczelnicy urzędów celnych (art. 160 ust. 1),
- utworzone zostaną urzędy celno – skarbowe oraz Centrum Informatyki KAS (art. 163 ust. 1 pkt 2,3),
- ustanowione zostaną organy KAS tj. dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno – skarbowego (art. 162 ust. 1 pkt 3,4,5),
- izba administracji skarbowej zostanie połączona z izbą celną oraz urzędem kontroli skarbowej (art. 160 ust. 3),
- utworzona zostanie Krajowa Szkoła Skarbowości (art. 161 ust. 2).

W projekcie KAS przewidziano zasadę kontynuacji dotychczasowych stosunków pracy oraz stosunków służbowych w ramach Krajowej Administracji Skarbowej, jednakże nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2017 r. Oznacza to, że osoby zatrudnione w izbach skarbowych z dniem 1 września 2016 r., lecz nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2017 r. będą pracownikami zatrudnionymi w izbach administracji skarbowej, zachowując ciągłość pracy. Analogicznie, osoby pełniące służbę np. w urzędzie celnym bądź w izbie celnej staną się od dnia 1 stycznia 2017 r., jednakże nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2017 r., funkcjonariuszami Służby Celno – Skarbowej, zachowując ciągłość służby. Istotne reguły dotyczące sposobu przekształceń statusu prawnego pracowników oraz funkcjonariuszy Służby Celno – Skarbowej zostały zawarte w art. 167 – 172 projektu KAS. Analiza powołanych przepisów prawnych prowadzi do następujących wniosków:

- funkcjonariusze Służby Celno – Skarbowej oraz pracownicy mogą otrzymać od – odpowiednio – dyrektora izby administracji skarbowej, dyrektora Krajowej Administracji Skarbowej, dyrektora Krajowej Szkoły Skarbowości, dyrektora Centrum Informatyki Krajowej Administracji Skarbowej w terminie do 31 maja 2017 r. pisemną propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby (art. 167 ust. 1),
- jeżeli dana osoba nie otrzyma w terminie do dnia 31 maja 2017 r. pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby bądź odmówi przyjęcia tej propozycji, to jej – odpowiednio – stosunek pracy bądź stosunek służ-

bowy wygaśnię z dniem 30 czerwca 2017 r. (art. 169 ust. 1),

- przyjęcie propozycji zatrudnienia bądź pełnienia służby będzie skutkować przekształceniem się dotychczasowego stosunku pracy na podstawie umowy na czas nieokreślony albo określony bądź stosunku służby w służbie przygotowawczej albo stałej w – odpowiednio – stosunek pracy bądź stosunek służby w Służbie Celno – Skarbowej na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony albo określony bądź mianowania do służby przygotowawczej albo stałej (art. 170 ust. 1).

Zaprezentowane rozwiązania budzą uzasadnione wątpliwości. W ocenie rządu właściwe jest doprowadzenie do wygaśnięcia z mocy prawa dotychczasowych stosunków służbowych wszystkich funkcjonariuszy celnych. Wygaśnięcie stosunku służbowego to zakończenie współpracy danej osoby z Państwem, bez konieczności podejmowania przez kierownika urzędu dodatkowych czynności, w szczególności wydania decyzji administracyjnej. Skutek w postaci wygaśnięcia stosunku służbowego łączy się bowiem z zaistnieniem określonego zdarzenia tj. brakiem złożenia funkcjonariuszowi Służby Celno – Skarbowej propozycji dalszego pełnienia służby bądź zatrudnienia. Co istotne, podmiot uprawniony do złożenia takiej propozycji np. dyrektor izby administracji skarbowej został zwolniony z obowiązku jakiegokolwiek uzasadniania swojego postępowania.

Brak wymogu wyjaśnienia przesłanek, które skutkowały niezłożeniem propozycji może stwarzać pokusę do pozbycia się z administracji danin publicznych nie tylko osób, o których mowa w art. 141 ust. 2 projektu ustawy z dnia 31 maja 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (m. in. byłych współpracowników organów bezpieczeństwa państwa), ale również wartościowych funkcjonariuszy bądź pracowników, którzy w trakcie swojej kariery zawodowej, działając w dobrej wierze, wyrażali uzasadnione, choć negatywne opinie o funkcjonowaniu jednostki organizacyjnej. W praktyce reguła ta może dotyczyć również członków związku zawodowego, byłych dyrektorów izb celnych, naczelników

urzędów celnych, osób pobierających wysokie uposażenia, funkcjonariuszy biorących udział w akcji protestacyjnej Służby Celnej w czerwcu 2016 r., funkcjonariuszy ukaranych w przeszłości karą dyscyplinarną (pomimo zatarcia skazania), osób deklarujących określone sympatie polityczne, etc. Z kolei brak obowiązku wydania decyzji administracyjnej o odmowie złożenia propozycji, pozbawia funkcjonariuszy oraz pracowników, którzy nie otrzymali takiej propozycji ochrony prawnej. Nie mogą oni bowiem skorzystać z drogi odwoławczej ani zaskarżyć bierności dyrektora izby administracji skarbowej do sądu. Z tych powodów, konstrukcja przepisów prawnych oparta na wykorzystywaniu przez Państwo swojej uprzywilejowanej pozycji „globalnego pracodawcy” i wygaśnięciu dotychczasowego stosunku pracy (stosunku służbowego) spotkała się w doktrynie z trafną krytyką⁸. Jest to rozwiązanie, które należy ocenić negatywnie również z perspektywy zarządzania zasobami ludzkimi w Służbie Celnej. Utrzymywanie funkcjonariuszy celnych w stanie wielomiesięcznej niepewności co do możliwości kontynuowania służby w Służbie Celno – Skarbowej po dniu 30 czerwca 2017 r. może mieć istotny wpływ na poziom zaangażowania się w realizację obecnych zadań, a w konsekwencji na jakość usług świadczonych przez Służbę Celną.

Na tym tle niezrozumiałym jest, iż Ministerstwo Finansów nie jest w stanie w sposób jednoznaczny określić ilości osób, które nie otrzymają propozycji zatrudnienia bądź pełnienia służby w KAS. W odpowiedzi na interpelację poselską nr 253 z dnia 29 grudnia 2015 r. Minister Finansów wyjaśnił, iż nastąpi zmniejszenie zatrudnienia w KAS o 10 – 15% w stosunku do stanu obecnego⁹. W późniejszym okresie dane te uległy zmianie. W wypowiedzi w dniu 1 czerwca 2016 r. Minister Finansów nie wykluczył zwolnienia 3 – 4% funkcjonariuszy i pracowników w ramach „naturalnej rotacji”¹⁰, zaś w trakcie spotkania w Radzie Dialogu Społecznego w dniu 2 czerwca 2016 r. Szef Służby Celnej poinformował, iż chodzi o redukcję zatrudnienia ok. 5 tys. osób¹¹. Z kolei w uzasadnieniu projektu z dnia 31 maja 2016 r. ustawy o Krajowej Administracji

Skarbowej ustalono próg osób, które nie otrzymają propozycji pełnienia służby/zatrudnienia w KAS na ok. 10%¹². Ze względu na zaprezentowane rozbieżności oraz stanowisko Ministra Finansów, iż niezłożenie propozycji zatrudnienia bądź pełnienia służby w KAS powinno odnosić się do dwóch kategorii osób tj. posiadających uprawnienia emerytalne oraz byłych współpracowników organów bezpieczeństwa państwa, autor podjął próbę ustalenia faktycznej ilości tych osób. Z danych zebranych w izbach celnych, izbach skarbowych oraz urzędach kontroli skarbowej wynika, iż łącznie 2211 osoby (funkcjonariusze celni, urzędnicy korpusu służby cywilnej, pracownicy) będą posiadały na dzień 1 stycznia 2017 r. uprawnienia emerytalne¹³.

Ilość osób, które będą posiadały uprawnienia emerytalne na dzień 1 stycznia 2017 r.

Izby skarbowe	1515
Urzędy kontroli skarbowej	293
Izby Celne	403

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z izb celnych, izb skarbowych oraz urzędów kontroli skarbowej.

Dla potrzeb przeprowadzonego badania przyjęto założenie, że:

- wszystkie osoby obecnie pełniące służbę bądź zatrudnione w izbach celnych, izbach skarbowych oraz urzędach kontroli skarbowej będą nadal (do dnia 1 stycznia 2017 r.) kontynuować służbę/zatrudnienie w badanej jednostce. Dane obejmują bowiem osoby, które już posiadają uprawnienia emerytalne (np. wojskowe, policyjne) i te osoby, które uzyskają takie uprawnienia z dniem 1 stycznia 2017 r. Należy również odnotować, iż możliwe jest zatrudnienie w trakcie kolejnych miesięcy 2016 r. osób w wieku przedemerytalnym, które uzyskają uprawnienia emerytalne w dniu 1 stycznia 2017 r. (z oczywistych przyczyn niniejsze zestawienie nie obejmuje takich przypadków),
- o dnia 1 stycznia 2017 r. nie dojdzie do zmian stanu prawnego związanych np. z obniżeniem wieku emerytalnego.

Dodatkowo w ramach badania podjęto próbę ustalenia ilości osób, o których mowa w art. 141 ust. 2 projektu ustawy z dnia 31 maja 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej tj. osób, które pełniły służbę zawodową, pracowały bądź były współpracownikami organów bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów¹⁴. Z pisma Ministra Finansów nr BMI1.0124.226.2016 z dnia 21 czerwca 2016 r. wynika, iż organ ten nie posiada w/w danych¹⁵. W świetle powyższego, nie może dziwić, iż Ministerstwo Finansów nie jest w stanie w sposób precyzyjny określić ilości osób, z którymi nie będzie kontynuowana współpraca w KAS, zaś przyczyną tego stanu rzeczy wydaje się brak przeprowadzenia przez ten resort rzetelnych analiz reformy administracji finansów publicznych¹⁶. Ponadto niezrozumiałym jest dążenie do pozbycia się z KAS osób posiadających uprawnienia emerytalne. Zakładany automatyzm (niezłożenia propozycji i wygaśnięcia stosunku pracy bądź stosunku służbowego) nie uwzględnia różnicowanej sytuacji faktycznej emerytów. W grupie tej znajdują się bowiem również osoby niezaawansowane wiekowo (np. emeryci policyjni), a także osoby w wieku 50+, lecz posiadające wiedzę, doświadczenie oraz umiejętności, które powinny być wykorzystane w KAS jako cenny zasób tej organizacji. Zestawiając wyniki przeprowadzonego badania z danymi przedstawionymi przez Ministerstwo Finansów oraz stanowiskiem tego resortu o zasadności zastosowania „opcji zerowej”, można zaryzykować pogląd, iż w ramach zakładanego poziomu obniżenia zatrudnienia w KAS o 10% będą mieścić się również osoby, które nie osiągnęły jeszcze wieku emerytalnego i nie były współpracownikami organów bezpieczeństwa państwa.

Kolejny aspekt analizowanej problematyki dotyczy przesłanek mających wpływ na treść propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby. Zgodnie z art. 167 ust. 1 projektu KAS, w procesie składania funkcjonariuszom celnym i pracownikom propozycji służby/pracy decy-

dującym będą: posiadane kwalifikacje, przebieg dotychczasowej pracy bądź służby oraz dotychczasowe miejsce zamieszkania. Jest to katalog zamknięty, który jedynie pozornie wydaje się mieć logiczną i oczywistą konstrukcję. O ile bowiem ustalenie kwalifikacji czy miejsca zamieszkania funkcjonariusza nie powinno nastroczać trudności¹⁷, to już wymóg uwzględnienia przebiegu dotychczasowej jego służby będzie wymagał dokonania przez dyrektora izby administracji skarbowej analizy ok. 14 tysięcy akt osobowych funkcjonariuszy celnych. Proces ten powinien obejmować badanie takich dokumentów jak m.in. oceny okresowe, opinie służbowe, udzielone wyróżnienia, a także dokumentów: potwierdzających zakres zadań realizowanych przez funkcjonariusza, dotyczących opisu stanowiska służbowego i jego wartościowania, potwierdzających zmianę warunków pełnienia służby, związanych z podnoszeniem przez funkcjonariusza kwalifikacji zawodowych. Ze względu na zakres podmiotowy i przedmiotowy takiej analizy i jej czasochłonność, niemożliwym (niewykonalnym) wydaje się jej przeprowadzenie przez dyrektora izby administracji skarbowej. Dodatkowym zagrożeniem może okazać się brak znajomości przez niego mocnych i słabych stron funkcjonariuszy celnych, z którymi – jako osoba wywodząca się z administracji skarbowej – nie miał okazji współpracować.

W praktyce składając propozycję służby/pracy, osoba piastująca funkcję dyrektora izby administracji skarbowej uwzględni zapewne jedynie ostatnie miejsce pełnienia służby funkcjonariusza celnego. Może to oznaczać dla danej osoby zachowanie – posiadanego od dnia 1 stycznia 2017 r. – statusu funkcjonariusza Służby Celno – Skarbowej bądź też zmianę tego statusu poprzez zastąpienie dotychczasowego mianowania umową o pracę na czas nieokreślony (funkcjonariusz w służbie stałej). W pierwszym przypadku propozycja pełnienia służby w Służbie Celnej stanowić będzie decyzję ustalającą nowe warunki pełnienia służby, którą funkcjonariusz może zaskarżyć (wniosek o ponowne rozpatrzenie służby) w terminie 14 dni od dnia doręczenia pro-

pozycji. Uprawnienia takiego zostanie natomiast pozbawiony funkcjonariusz, który otrzyma propozycję zatrudnienia w KAS na podstawie umowy o pracę. Oznacza to de facto poddanie funkcjonariuszy celnych procesowi „ucywilnienia”, bez zapewnienia im środków odwoławczych. Jest to rozwiązanie dość kontrowersyjne i nieznane w innych służbach mundurowych. Przykładowo zarówno w Policji jak i w Straży Granicznej zastąpiono funkcjonariuszy pełniących służbę na stanowiskach niezwiązanych bezpośrednio z ustawowymi zadaniami tych formacji (kadry, logistyka, itp.) pracownikami cywilnymi, zaś funkcjonariuszy przeniesiono ze stanowisk administracyjnych na stanowiska związane ze zwalczaniem przestępczości (np. funkcjonariuszy Straży Granicznej przesunięto do służby w jednostkach bezpośrednio chroniących granicę państwową). W ten sposób dokonano „ucywilnienia” komórek organizacyjnych, nie zaś funkcjonariuszy pełniących w nich służbę. Należy bowiem odnotować, iż stosunek służbowy funkcjonariusza służby mundurowej (Służby Celnej, Policji, Straży Granicznej) ma charakter administracyjnoprawny, zaś jego istotą jest dyspozycyjność funkcjonariusza oraz nadrzędność interesu publicznego nad interesem danej osoby. O miejscu i roli funkcjonariusza w Służbie Celnej decydują potrzeby służby, które mogą się zmieniać w czasie. Zatem żaden funkcjonariusz celny nie miał możliwości wyboru komórki organizacyjnej, w której pełni służbę. Natomiast w zamian za poświęcenie na rzecz Państwa, w tym rezygnację z konstytucyjnych praw przysługujących obywatelom RP (np. udziału w życiu publicznym), funkcjonariusz mógł liczyć na ochronę prawną wynikającą z trwałości i stabilności stosunku służbowego.

Planowane przeniesienie kilku tysięcy funkcjonariuszy celnych do pracy na podstawie umowy na czas nieokreślony nie tylko pozbawia tę grupę zawodową dotychczasowej ochrony, ale także może wywołać dodatkowe negatywne dla nich i Polski skutki w postaci:

- wyeliminowania dotychczasowych funkcjonariuszy celnych z katalogu osób objętych uprawnieniami eme-

rytalnymi, które przysługują funkcjonariuszom innych służb mundurowych¹⁸,

- możliwości obniżenia wynagrodzenia (projekt KAS nie zawiera gwarancji zachowania dotychczasowego uposażenia¹⁹),
- pozbawienia dotychczasowych funkcjonariuszy celnych dodatku z tytułu posiadanego stopnia służbowego oraz uprawnienia do dodatkowego urlopu wypoczynkowego²⁰,
- przzerwania ścieżki kariery zawodowej w Służbie Celnej i konieczności niezwłocznego przystosowania się – nawet po kilkudziesięciu latach spędzonych w tej formacji – do nowych obowiązków wykonywanych w ramach struktury o odmiennej specyfice i kulturze organizacyjnej,
- zdeprecjonowania aktu mianowania funkcjonariusza celnego na pierwszy stopień w korpusie oficerów młodszych dokonywanego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej²¹,
- poczucia odosobnienia, frustracji, demotywacji, wypalenia zawodowego, braku identyfikacji zawodowej oraz powstania sytuacji konfliktowych w nowym środowisku zawodowym czyli stanów stanowiących realne zagrożenie dla sprawnego funkcjonowania KAS,
- braku możliwości wykorzystania funkcjonariuszy celnych do pełnienia służby w stanie nadzwyczajnym tj. w sytuacji wymagającej podwyższonej gotowości w przypadku zagrożenia ochrony i bezpieczeństwa obszaru celnego Unii Europejskiej (art. 100 ustawy o S.C.).

Ten ostatni aspekt jest szczególnie istotny z punktu widzenia interesu publicznego. Obecni funkcjonariusze celni to osoby dyspozycyjne, zdyscyplinowane, gotowe do służby i natychmiastowej reakcji w sytuacji kryzysowej. Poddanie funkcjonariuszy procesowi „ucywilnienia” oznacza rezygnację przez Państwo z ich potencjału i możliwości dysponowania nimi w stanie zagrożenia bezpieczeństwa (wzrastające zagrożenie terroryzmem, migracją). Nie ulega bowiem wątpliwości, iż osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę (były funkcjonariusz celny) nie będzie mogła

zostać skierowana przez dyrektora izby administracji skarbowej do udzielenia doraźnego wsparcia w razie zdarzeń wymagających pilnej interwencji np. na przejściu granicznym. Takie możliwości stwarza jedynie stosunek administracyjno-prawny oparty na władztwie organu.

Na tle zaprezentowanych rozważań niezrozumiałym jest niewykorzystanie przez twórców KAS rozwiązań prawnych, które sprawdziły się w przeszłości i gwarantowały funkcjonariuszom właściwy poziom ochrony prawnej. Chodzi o przekształcenia w obszarze statusu prawnego funkcjonariuszy celnych dokonane na podstawie kolejnych pragmatyk Służby Celnej tj. ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej²² zwanej dalej „ustawą o S.C. z 1999 r.” oraz ustawy o S.C. Zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy o S.C. z 1999 r. funkcjonariusze celni zatrudnieni w dniu wejścia w życie tej ustawy w administracji celnej od tego dnia wykonują zadania przewidziane dla Służby Celnej, zaś w zakresie dotyczącym stosunku pracy stosuje się dotychczasowe warunki pracy i płacy. W terminie dziewięciu miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy funkcjonariusze celni otrzymali pisemną propozycję pełnienia służby uwzględniającą ich kwalifikacje, przebieg oraz oceny dotychczasowej pracy. Zasada ta nie obejmowała osób, które nie spełniały (jednego bądź kilku) rygorów selekcyjnych związanych z pełnieniem służby w Służbie Celnej tj. nie posiadały obywatelstwa polskiego, nie korzystały z pełni praw publicznych, były karane za przestępstwo popełnione umyślnie, nie legitymowały się co najmniej średnim wykształceniem, nie cieszyły się nieposzlakowaną opinią, nie posiadały stanu zdrowia pozwalającego na pełnienie służby na określonym stanowisku (art. 91 ust. 2 w zw. z art. 2 ustawy o S.C. z 1999 r.). Kolejnym etapem było złożenie przez funkcjonariusza w terminie miesiąca od dnia otrzymania propozycji pisemnego oświadczenia o przyjęciu propozycji bądź odmowie pełnienia służby. Przyjęcie propozycji skutkowało przekształceniem się dotychczasowego stosunku pracy w stosunek służby (art. 92 ustawy o S.C. z 1999 r.). Dla analizowanej problematyki istotne znaczenie miało zagwarantowanie przez normo-

dawcę ochrony prawnej funkcjonariuszowi, który nie otrzymał propozycji pełnienia służby bądź przedłożona mu propozycja była dla niego niesatysfakcjonująca. Osoba taka mogła wystąpić do Prezesa Głównego Urzędu Cel z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, a po wyczerpaniu tego trybu – złożyć skargę do sądu pracy (art. 93 ust. 1, art. 95 ustawy o S.C. z 1999 r.).

Mniej skomplikowany tryb postępowania został przyjęty przez ustawodawcę w procesie tworzenia ustawy o S.C. Zgodnie z art. 222 ust. 1 tego aktu prawnego funkcjonariusze celni, którzy w dniu wejścia w życie ustawy (31 października 2009 r.) pełnili służbę w Służbie Celnej stali się funkcjonariuszami w rozumieniu ustawy. Należy podzielić pogląd zaprezentowany w uzasadnieniu projektu tej ustawy, iż „przepis ten przewidywał płynną i transparentną zmianę dotychczasowych stosunków służbowych funkcjonariuszy celnych w stosunki kreowane niniejszą ustawą”²³. Powołane regulacje prawne uwzględniały zatem dwa różne warianty przekształcenia stosunków pracy/stosunków służbowych funkcjonariuszy celnych. Należy jednak zauważyć, iż nawet w przypadku zastosowania koncepcji opartej na składaniu propozycji pełnienia służby (1999 r.) funkcjonariuszowi przysługiwała ochrona prawna, której nie zapewniono funkcjonariuszom na podstawie analizowanych przepisów wprowadzających Krajową Administrację Skarbową.

Niezależnie od dotychczas zaprezentowanej argumentacji uzasadniony jest pogląd o braku korelacji między projektem KAS, a jego uzasadnieniem, w którym oprócz mianowania do Służby Celnej i zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przewidziano etap pośredni w procesie przekształcania statusu prawnego obecnych funkcjonariuszy celnych tj. zatrudnienie w oparciu o mianowanie w służbie cywilnej.

W ocenie twórcy uzasadnienia projektu KAS funkcjonariusze z korpusu oficerów i generałów Służby Celnej, którzy przyjmą propozycję zatrudnienia w jednostkach KAS staną się na podstawie mianowania w służbie cywilnej urzędnikami służby cywilnej. Natomiast jeżeli funkcjonariusz celny nie

wyrazi zgody na propozycję zatrudnienia w służbie cywilnej to jego stosunek służbowy przekształci się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Przytoczone reguły odnoszące się do funkcjonariuszy o określonej pozycji w Służbie Celnej (osoby legitymujące się stopniem oficerskim bądź generalskim) nie znalazły jednak odzwierciedlenia w projekcie KAS. Stan ten może budzić wątpliwości co do intencji projektodawcy. W świetle powyższego niezrozumiałym wydaje się również dążenie do uprzywilejowania funkcjonariuszy celnych pełniących służbę w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Zgodnie z art. 167 ust. 4 projektu KAS Szef Krajowej Administracji Skarbowej w terminie do 31 maja 2017 r. może złożyć tym funkcjonariuszom celnym pisemną propozycję wyłącznie pełnienia służby określającą nowe warunki pełnienia służby, która uwzględniła posiadane kwalifikacje i przebieg dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowe miejsce zamieszkania.

Podsumowując należy zauważyć, iż konstrukcja przepisów prawnych regulujących proces przekształceń w obszarze statusu prawnego obecnych funkcjonariuszy celnych oraz pracowników budzi uzasadnione wątpliwości. Zakładane wygaśnięcie dotychczasowych stosunków pracy oraz stosunków służbowych stanowi „opcję zerową”, której zastosowanie w żaden sposób nie przełoży się (nie przyczyni się) na zmniejszenie luki podatkowej, a taki jest podstawowy cel utworzenia Krajowej Administracji Skarbowej. Wprost przeciwnie, rozwiązanie to będące przejawem braku zaufania Państwa do funkcjonariuszy i pracowników, będzie generowało niepotrzebne emocje, zaś wielomiesięczny (do dnia 31 maja 2017 r.) stan niepewności, destabilizacji i wyczekiwania na propozycję może negatywnie wpłynąć na poziom zaangażowania się funkcjonariuszy celnych i pracowników w proces tworzenia nowego modelu administracji danin publicznych.

W świetle zaprezentowanych rozważań trafnym wydaje się postulat wprowadzenia mechanizmu ochrony prawnej dla tych osób, które nie otrzy-

mają propozycji pełnienia służby bądź zatrudnienia w KAS²⁴. Z kolei w celu realizacji art. 167 ust. 1 projektu KAS niezbędnym jest jak najszybsze podjęcie przez Ministra Finansów decyzji o rozpoczęciu kompleksowej analizy przebiegu dotychczasowej służby bądź pracy każdego – odpowiednio – funkcjonariusza bądź pracownika. Tylko takie rozwiązanie pozwoli na zarządzanie zasobami ludzkimi oparte na wiedzy oraz doświadczeniu obecnych funkcjonariuszy i pracowników i wyeliminuje realne – jak wykazano w niniejszym opracowaniu – zagrożenie zrównania tej przesłanki z kryterium „ostatniego miejsca pełnienia służby/pracy”.

Ponadto biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia związane z kolejnymi etapami wdrażania reformy, wskazanym byłoby wykorzystanie przez Ministra Finansów standardów wynikających z dokumentu „Procedura zarządzania zmianą w Służbie Celnej”²⁵, który reguluje m.in. zasady i tryb przeprowadzania zmian w tej formacji w tym również w obszarze komunikacji z funkcjonariuszami celnymi. Ponadto należy rozważyć przeprowadzenie badania ankietowego pod kątem preferencji zawodowych funkcjonariuszy celnych i pracowników. Mogłoby ono dostarczyć dyrektorom izb celnych, dyrektorom izb skarbowych oraz dyrektorom urzędów kontroli skarbowej, a w niedległej przyszłości również dyrektorom izb administracji skarbowej wiedzy na temat oczekiwań personelu co do rodzaju i miejsca pełnienia służby/wykonywania pracy. Wyniki badania mogłyby zostać wykorzystane także przez doradców zawodowych funkcjonujących w każdej izbie celnej, których rolą jest m.in. pomoc funkcjonariuszom/pracownikom w poznaniu swoich predyspozycji również w sytuacji zmiany zawodowej oraz wsparcie kadry kierowniczej w optymalnym wykorzystaniu potencjału danego funkcjonariusza/pracownika²⁶.

Kolejnym krokiem powinno być przeprowadzenie przez Ministerstwo Finansów etatyzacji we wszystkich izbach celnych w celu ustalenia nie-
dodborów etatowych. Wakaty powinny być w pierwszej kolejności obsadzone osobami, które pełnią obecnie służbę

w Służbie Celnej, nie zaś osobami przyjętymi (bądź tymi, które zostaną dopiero przyjęte) do tej formacji w 2016 r. Rozwiązanie to pozwoli na uniknięcie – noszącej znamiona dysfunkcji administracji – sytuacji złożenia w 2017 r. propozycji pełnienia służby w Służbie Celno – Skarbowej niedoświadczonemu funkcjonariuszowi odbywającemu służbę przygotowawczą w komórce np. dochodzeniowo – śledczej oraz „ucywilnienia” funkcjonariusza posiadającego niezbędne doświadczenie, wiedzę i umiejętności zawodowe, lecz wykonującego w ostatnim okresie – stosownie do potrzeb służby – zadania w komórce wsparcia np. logistyki.

Andrzej Halicki – doktor nauk prawnych

Przypisy:

- 1 Poselski projekt ustawy nie wymaga konsultacji przed wniesieniem go do Sejmu. W takim przypadku Marszałek Sejmu przed skierowaniem do pierwszego czytania, kieruje projekt do konsultacji w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach (art. 34 ust. 3 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, tekst jednolity: MP z 2012 r. poz. 32 ze zm.).
- 2 Termin ten ulegnie zmianie ze względu na zawieszenie prac nad projektem KAS do września.
- 3 Tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 720
- 4 Tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 578.
- 5 Tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 990 ze zm.
- 6 Dz. U. poz. 1269 ze zm..
- 7 Zgodnie z art. 141 ust. 2 projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej z dnia 31 maja 2016 r. w jednostkach organizacyjnych KAS nie może być zatrudniona albo pełnić służby osoba, która pełniła służbę zawodową, pracowała bądź była współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1388 ze zm.).
- 8 T. Liszcz, Zasady zatrudniania urzędników skarbowych. Uwagi na tle projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej w: Nowoczesna Administracja Skarbowa t. 3, Warszawa 2007, s. 192 oraz Opinia Rady Legislacyjnej nr RL-0303-118-119/07z dnia 22 października 2007 r.
- 9 Odpowiedź z dnia 14 stycznia 2016 r. na interpelację poselską nr 253, www.orka2.sejm.gov.pl
- 10 Od 2017 zacznie działać KAS. Będą podwyżki, ale i zwolnienia, *Gazeta Prawna* z dnia 1 czerwca 2016 r. www.podatki.gazetaprawna.pl

- 11 Co w KAS-ie piszczy, www.skarbowcy.pl,
- 12 Uzasadnienie projektu ustawy z dnia 31 maja 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, s. 120..
- 13 Ponadto 31 funkcjonariuszy celnych pełniących służbę w Ministerstwie Finansów będzie posiadało na dzień 1 stycznia 2017 r. uprawnień emerytalne.
- 14 Tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1388 ze zm.
- 15 Dokument uzyskano w trybie wynikającym z ustawy o dostępie do informacji publicznej.
- 16 W piśmie BM11.0124.192.2016 z dnia 13 czerwca 2016 r. Minister Finansów wyjaśnił, iż nie dysponuje analizami (w tym analizą SW(01), ekspertyzami, opiniami, które odnoszą się do projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, zaś materiały wytworzone w 2016 r. powstawały w oderwaniu od zapisów w/w ustawy i prezentują jedynie poglądy i wnioski ich twórców. Dokument uzyskano w trybie wynikającym z ustawy o dostępie do informacji publicznej.
- 17 Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 380 ze zm.) miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem pobytu stałego.
- 18 Skutek ten nastąpi w przypadku wejścia w życie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej w okresie wcześniejszym niż planowana przez rząd zmiana ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 990 ze zm.) polegająca na rozszerzeniu zakresu podmiotowego tego aktu prawnego o funkcjonariuszy celnych, o których mowa w wyroku Trybunału Konstytucyjnego sygn. akt K 39/13 z dnia 3 marca 2015 r.
- 19 Brak ochrony dotychczasowej wysokości uposażenia oznacza zrównanie skutków finansowych z ukaraniem funkcjonariusza karą dyscyplinarną przeniesienia na niższe stanowisko służbowe (art. 167 ust. 1 pkt 7 w zw. z art. 150 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej).
- 20 Funkcjonariusz, który przyjmie propozycję pracy zachowuje prawo do dotychczasowego wymiaru urlopu wypoczynkowego jedynie w 2017 r. (art. 172 ust. 3 pkt 1 projektu KAS).
- 21 Na tym tle może budzić wątpliwości przeprowadzanie w 2016 r., a więc po podjęciu decyzji o utworzeniu KAS „kursów oficerskich”.
- 22 Dz. U. nr 72 poz. 802.
- 23 Druk sejmowy nr 1492 Sejmu RP VI kadencji, www.sejm.gov.pl
- 24 Np. ustawowy zapis o treści: „W przypadku niezłożenia propozycji pełnienia służby bądź zatrudnienia w Służbie Celno Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej wydaje w terminie do dnia 5 czerwca 2017 r. decyzję o odmowie złożenia propozycji pełnienia służby. W terminie 14 dni od dnia otrzymania tej decyzji – odpowiednio – funkcjonariuszowi bądź pracownikowi przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy”.
- 25 Ministerstwo Finansów, Warszawa 2011.
- 26 Szerzej o roli doradcy zawodowego w Służbie Celnej w: Model funkcjonowania doradztwa zawodowego w Służbie Celnej, Ministerstwo Finansów, Warszawa 2014.